

බැසිල් ප්‍රනාන්දු

ගයිජස්ගේ මුද්ද

ශ්‍රී ලංකාවේ 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව

Sinhala version of the, " Gyges's Ring:

The 1978 Constitution of Sri Lanka" authored by Basil Fernando

ගයිපස්ගේ මුද්ද

ශ්‍රී ලංකාවේ 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව

බැසිල් ප්‍රනාන්දු

ආසියානු මානව හිමිකම් කොමිසම
Asian Human Rights Commission – AHRC

සහ

වධ හිංසා වින්දිතයන් සඳහා වන පුනරුත්ථාපන හා
පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානය
Rehabilitation and Research Centre for Torture Victims – RCT

ගයිපස්ගේ මුද්ද

ශ්‍රී ලංකාවේ 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව

බැසිල් ප්‍රනාන්දු

සංස්කරණය : කරෙන් ලෝ සහ ජෙසිකා පුණ්‍යවේඩා ප්‍රනාන්දු

ISBN: 978-955-4597-00-6

ප්‍රකාශනය

Asian Human Rights Commission

Unit 701 A, Westly Square

48 Hoi Yuen Road

Kwun Tong, Kowloon

Hong Kong, China

Tel: 852 26986339

Fax: 852 26986367

වෙබ් අඩවිය: www.humanrights.asia

Rehabilitation and Research Centre for Torture Victims – RCT

Borgergade 13

PO Box 2107

DK – 1014 Kobenhavn, K

CVR nr.:69735118

Pnr: 1002304764

වෙබ් අඩවිය: www.uk.rct.dk

2012 සැප්තැම්බර්

මුද්‍රණය

නියෝ ග්‍රැෆික්ස්, උඩහමුල්ල, දුම්රියපොළ පාර,

ගංගොඩවිල, නුගේගොඩ

කවර නිර්මාණය

නිලන්ත ඉලංගමුව

ගයිජස්ගේ මුද්ද

ශ්‍රී ලංකාවේ 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව

බැසිල් ප්‍රනාන්දු

“නිදහසේ ජීවත් වීම ට හා මිය යාම ට මා විසින් ප්‍රාර්ථනා කළ යුතු ව තිබේ. එය මා හෝ අන් කිසිවකු නොවන අයෙකුගේ ගරුකටයුතු වියගස ඉවත දැමිය යුතු වනු පිණිසවන නීති ධර්මයන් ට විෂය වන තාක් දුරට, එකී ගරුකටයුතු වියගස: ගාමිහිර ම ශ්‍රීවයන් විසින් අති මහත් කීකරුකමකින් යුක්ත ව, අන් කිසිවක් දරා සිටීම පිණිස නොසැදුණා සේ දරා සිටින පහසු සහ පත්‍ය වියගස, රාජ්‍යය තුළ සිටින කිසිවෙකු විසින්, ඔහු නීතිය ට ඉහළින් වූ බව නොකිව හැකි වන සේ ඉෂ්ටාර්ථ සැලසී තිබිය යුතු වේ. තවද කිසිවෙකු නොහැර, ඔහුගේ බලාධිකාරය පිළිගැනීම ට රාජ්‍යය බැඳී සිටින බව අණ කිරීම ට සමත් විය යුතු වේ. ආණ්ඩුවක ආණ්ඩුක්‍රමය විය හැකි දැ වෙනුවෙන්, එහි අධිකරණ පාත්‍රතාවය තුළ යම් කිසි තනි මිනිසෙකු නීතිය ට විෂය නොවන්නේ ද සෙසු සියල්ල අවශ්‍යයෙන් ම ඔහුගේ අභිමතය පිණිස වන්නේ ය.”

ජීන්-පේකස් රුසෝ, *Discourse: What is the Origin if Inequality Among Men, and is it Authorized by Natural Law*

**ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ
ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 35 වැනි ව්‍යවස්ථාව**

- 1) ප්‍රනාධිපතිවරයා ලෙස ධුරය දරන කවර හෝ තනතුරකට විසින් පෞද්ගලික තත්වයෙහි ලා හෝ නිල තත්වයෙහි ලා හෝ කරන ලද හෝ නොකර හරින ලද කිසිවක් සම්බන්ධයෙන් ඔහුට විරුද්ධ ව කිසිම අධිකරණයක හෝ විනිශ්චය අධිකාරියක කිසිම නඩු කටයුත්තක් පැවරීම හෝ පවත්වාගෙන යාම නොකළ යුත්තේය.

- 2) කවර හෝ තනතුරකට විරුද්ධ ව, නඩු පැවරීමේ දී නඩු පැවරිය හැකි කාල සීමාව තීරණය කිරීමේ නියම වී ඇති විට, ඒ කාලසීමාව තුළ ඒ තනතුරකට යම්කිසි කාලයක් ප්‍රනාධිපති ධුරය දරා ඇත්නම් එකී නඩුව පැවරිය හැකි කාලසීමාව ඉකුත් වූයේ ද යන වග තිබේද කිරීමේදී ඔහු ප්‍රනාධිපතිධුරය දරන කාලය නොගැනිය යුත්තේය.

- 3) මෙම ව්‍යවස්ථාවේ (1) වන අනුච්ඡේදයේ විධිවිධානවලින් පැවරී ඇති මුක්තිය, ප්‍රනාධිපතිවරයා ට පවරා ඇති තනතුරකට 44 වන ව්‍යවස්ථාවේ (2) වන අනුච්ඡේදයේ යටතේ ඔහුගේ ආර්යය තීරණය කිරීමේදී විෂයක ට හෝ කාර්යයකට සම්බන්ධ යම් බලයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳව කවර වූ හෝ අධිකරණයක පැවැත්වෙන නඩු කටයුතුවල ට හෝ 129 වන ව්‍යවස්ථාවේ (2) වන අනුච්ඡේදයේ යටතේ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ පැවැත්වෙන නඩු කටයුතුවලට හෝ ප්‍රනාධිපතිවරයා තෝරාපත්කර ගැනීමේදී ඡන්ද විමසීම හා සම්බන්ධව 130 වන ව්‍යවස්ථාවේ (අ) ඡේදය 18 (ප්‍රනාධිපතිවරයා තෝරාපත් කර ගැනීම හෝ පත්වන විචාරණයක විලංගුතාවය හෝ 144 වන ව්‍යවස්ථාවේ යටතේ අධිකරණාධිකරණයේ හෝ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය යටතේ නඩු කටයුතු සිදුකිරීම, පාර්ලිමේන්තු සාමාජිකයෙකුගේ තෝරාපත්කර ගැනීම හා සම්බන්ධ ව) ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ පැවැත්වෙන නඩු කටයුතුවලට හෝ අදාළ නොවන්නේ ය

එසේ වුවද එවැනි යම් විෂයක ට හෝ කාර්යයකට අදාළ යම් බලයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳව එවැනි යම් නඩු කටයුත්තක් තීරණය කිරීමට විරුද්ධ ව පැවරිය යුත්තේ ය.

සරල බවේ, සත්‍යයේ හා යුක්තියේ අරුත
සෙසු දේ අතර අපට ඉගන්වූ
මගේ දෙමාපියන ට මේ පොත පිදේ.

නමක් නැති මිනිස්සු

අපි

නමක් නැති මිනිසුන් වෙමු
නැත ඡායාරූප
නැත සිත්තම්
වාර්තාගත කිරීමට අපේ අතීතයන්
අපේ ආදි පියවරු
මුදා එකතු නොකළහ
නොමැත පොදු ප්‍රාකාරයක්
අපේ නම් රැඳුණු
සම්මාන නැත අපට
ප්‍රකට ක්‍රීඩාවන්හිදී

අපි

නමක් නැති මිනිසුන් වෙමු
අපේ ආදි පියවරු ද වූහ එවැනි ම
දුක්ඛයන්ගේ යුගයන් විසින්
සබදියි අප ව අතීතය ට
ස්මරණයන් නැත අපගේ
නමුත් අප ලොව අපරිමාණ ය.

අපි

නමක් නැති මිනිසුන් වෙමු
වෙස්මුහුණ අපගේ නිහඬියාවයි.

බැසිල් ප්‍රනාන්දු-1970

අන්තර්ගතය

පෙරවදන	1
හැඳින්වීම:	අදාෂ්‍යමාන මුද්ද පිළිබඳ ග්ලවිකන් ගේ කතාන්තරය සහ ජේ.ආර්. ජයවර්ධන ගේ බුදුලය....	11
1 පරිච්ඡේදය:	1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව: එහි පදනම සඳෝමිය.....	23
2 පරිච්ඡේදය:	විධායක ජනාධිපතිවරයා සහ මහජන අධිකාරීන් අතර පොරය	41
3 පරිච්ඡේදය :	බලයේ සිටින රෙජිමයන්ගේ පිඩනෝන්මාදය	53
4 පරිච්ඡේදය:	විධායක ජනාධිපති ක්‍රමය-අවිශ්වාසය මත ගොඩනැගුණු ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය වර්ධනයක්	61
5 පරිච්ඡේදය:	1978 සිට අධිකරණය අගයෙන් හීන වූයේ කෙසේද සහ එසේ වූයේ මන්ද?	69
6 පරිච්ඡේදය:	හේබියස් කෝපුස් හි දේශපාලන උපාය හා 1978 ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව යටතේ ශ්‍රී ලංකා අධිකරණයන් හි පර්යන්ත භූමිකාව	79
7 පරිච්ඡේදය:	තෙරක් නොපෙනෙන නොපනත්කම සහ පුරවැසියන්ගේ ශුන්‍යමය තත්වය	113
8 පරිච්ඡේදය:	1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව පිළිබඳ සාකච්ඡාව	195
9 පරිච්ඡේදය:	18 වැනි සංශෝධනය: 18 වන සංශෝධනය සම්මත කර ගැනීම ආශ්‍රිත ව ලියැවුණු ආණ්ඩුක්‍රමය පිළිබඳ අවසන් විවාදය	205
විවේචනයක් :	ආචාර්ය ජේ. ද අල්මේදා ගුණරත්න	227 (ජනාධිපති නීතිඥ)

පෙරවදන

නික් විස්මන්

2009 වර්ෂයේදී ශ්‍රී ලංකා ජනාධිපතිවරයා බුරුමයේ සංචාරයක නියැළුණේ ය. එය හමුදා පාලනයක් සහිත එම රට වෙත මහින්ද රාජපක්ෂ ගේ පළමු නිල සංචාරය නොවීය. අග්‍රාමාත්‍යවරයා ලෙස ඊට පෙර ද ඔහු එහි පැමිණ තිබූ අතර එහිදී ඔහුගේ බුරුම ප්‍රතිමුර්තිය වන ජ්‍යෙෂ්ඨ ජනරාල් තාන් ඡවේ සමග හිතවත්කමක් ගොඩනංවාගෙන තිබෙන්නා සේ පෙනිණි. ජ්‍යෙෂ්ඨ ජනරාල්වරයා ද රාජපක්ෂ ව සිය රටදී හමුවීම පිණිස විරල ගණයේ විදෙස් වාරිකාවක යෙදුණේය.

මෙකී හුවමාරු සංචාරයන්, දෙරට අතර පවත්නා ඒකාධිපතිමය දේශපාලන පරිචයන්ගේ අභිසරණය වීමක් පිළිබඳ ඇතැමුන් හට සනිටුහන් කළේය. අන්තර්ජාතික ගැටලුවල බල ක්‍රීඩාවන්වලදී පොදු ආත්මාර්ථය පිළිබඳ හැඟීමෙන් යුතු යම්කිසි ආකාරයක අමනෝඥ සහ අවලක්ෂණ සමානතාවයන් වලට වඩා, ඓතිහාසික හා ආයතනික සමාන්තරයන් සමග ඒකාධිපතීන් දෙදෙනා අතර වන සැබෑ අභිසරණය ට කිරීමට තවත් දේ තිබේ.

බැසිල් ප්‍රනාන්දු ගේ කාලෝචිත රචනා එකතුව- *Gyges' Ring: The 1978 Constitution of Sri Lanka - "ගයිජස් ගේ මුද්ද- ශ්‍රී ලංකාවේ 1978 ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව"* තවදුරටත් කියවීමේදී මෙකී අභිසරණයෙහි සැබෑ වර්තය වැඩි වැඩියෙන් මා හට දෘෂ්‍යමාන වන්නට පටන් ගත්තේය.

ගයිජස් ගේ මුද්ද හි බැසිල් ගේ හැදින්වීමෙහි ඔහු, 1930 දශකයේ පටන් ශ්‍රී ලංකාව දැගී බව තුරන් කිරීමෙහි, සෞඛ්‍යය හා අධ්‍යාපනයෙහි අත්කරගත් විශාල ජයග්‍රහණයන් පිළිබඳ අමර්තියා සෙන් ව උපුටා දක්වයි. මෙකී ජයග්‍රහණ අහම්බෙන් සිදුවූ දේ නොවන බව ඔහු හුවා දක්වයි. ඒවා යථාර්ථයන් බවට පත්කළේ ශක්තිමත් නෛතික ව්‍යුහයක් හා කාර්යශූර සිවිල් සේවයක් පැවති නිසා ය.

ශ්‍රී ලංකාව මෙන්ම බුරුමය ද 1948 වර්ෂයේ නිදහස ලැබූ කාලයේ නිරන්තරයෙන් සාහසික වූ බ්‍රිතාන්‍ය පාලනයට එරෙහි ප්‍රතිරෝධය මර්දනය කිරීම පිණිස නිර්මාණය කළ ආණ්ඩු ක්‍රමයක් දායාද කරගත්තේය. නමුත් මෙකී ක්‍රමය තුළ නීතියේ ආධිපත්‍යය කල්පනා මාත්‍රයක් නොවීය. අලංකාරෝක්තියක් නොවීය. දේශභූමියට ස්වයං සාර්ථකත්වයක් ලබාගැනීමට එයින් හැකි කර තිබිණි. එසේම අධිකරණමය හා ව්‍යවස්ථාපිත ව්‍යුහයන්ගේ පැවැත්ම සහ මූලික අයිතිවාසිකම් සුරක්ෂණය කළ වින්තන රටාවක් හරහා එය අනාගතය සඳහා අවස්ථා සැලසුවේය.

මේ හේතුව නිසා, අලුත නිදහස ලැබූ බුරුම රාජ්‍යයේ යටත්විජිත නීතිය අවලංගු බවට පවත්නා නීතියේ නීත්‍යානුකූලභාවය බුරුම ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය ක්‍රියාත්මක කළ වහාම එක් පුද්ගලයෙක් විසින් එය ඉදිරියේ අභියෝගයට ලක් කළ විට අග විනිසුරු බා යූ සිය තර්කයේදී ආපස්සට පනිමින් කියා සිටින්නේ, පූර්ව නීති තත්ත්වයක් “ බියජනක හා විනාශකාරී” ලෙස සලකා අවලංගු කිරීමෙන් වියහැකි ප්‍රතිඵලයක් “රටේ ආර්ථික හා සමාජයීය ජීවිතය වියවුල් කිරීම”ට හේතු විය හැකි බව විස්තර කරමිනි. (*U Htwe v. U Tun Ohn & One*, 1948 BLR (SC) 541, 552 හි)

බැසිල් ප්‍රනාන්දු ද මේ අවුල ගැන කතා කරයි. මෙහිදී එම ව්‍යාකූලත්වය පැනනගිනුයේ ඔහුගේ ග්‍රන්ථයට විෂය වන ශ්‍රී ලංකාවේ 1978 ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙනි. සිය ග්‍රන්ථය පුරාවටම ඔහු

විසින් පෙන්වා දෙන පරිදි, නෛතික නියමයන් පවත්වාගෙන යාම හා ශක්තිමත් කිරීම ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙහි අරමුණු වශයෙන් දක්වා තිබුණද, සිදුකළේ නිශ්චිත වශයෙන් ම එයට ප්‍රතිවිරුද්ධාර්ථයයි. එනම් එය එහි හරයාත්මක ආකෘතීන් අත්හැර දැමුවේය. පෙර පැවති ක්‍රමයේ සරුව පිරිතල භාවය හා ඇතැම් මෙවලම් රඳවා තබාගන්නා අතරම, එකල පැවති දේශපාලන හා නීති පද්ධති මත ප්‍රාමාණික වූ පදනමෙන් පැන නැගුණු කෝලමක් හෝ විහිළුවක් බවට පත්වූයේ එය එසේ වුවත් සිදුකළ වෙනස්කම් සිතූ තරම් ශ්‍රේෂ්ඨ නොවන බව ශ්‍රී ලාංකිකයන් ට අවධාරණය කරමිනි.

ශ්‍රී ලංකාව හා බුරුමය යන රටවල් ද්විත්වය ම නිදහස් රාජ්‍යයන් වශයෙන් ස්වකීය ජීවිත ආරම්භ කළේ රාජ්‍ය ව්‍යුහයේ කොන්ගල ව්‍යවස්ථාපිත අධිකාරිය වන බවට හැඟීමක් ද සමගිනි. 1950 දශකයේදී උරුමකර දුන් ප්‍රමුඛතම නඩු තීන්දුවක් මගින් බුරුමයේ 1947 ආණ්ඩු ක්‍රමය යටත් විජිත යුගයේ සංස්ථාපනය වූ ව්‍යවස්ථාපිත සංකල්පනාව මත රැදී ඇති ආකාරය අග විනිසුරු උ එ මවින්ග් විසින් සලකා බලයි.

වාරික්‍රමය නීති, එංගලන්තයේ පොදු නීතිය සහ සාධාරණත්වයේ මූලධර්ම, සමානාත්මතාවය හා යහපත් හාද සාක්ෂිය ඒවායේ නෛසර්ගක බලයකින් ක්‍රියාවේ යෙදවුණා නොව බලගැන්වීමෙන් ක්‍රියාවේ යෙදවුණා වේ. එය සිදුකළේ එක්සත් බුරුමයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව සෑදූ සහ පැනවූ මේ ක්‍රමය යටතේ ජීවත් වූ හෝ පුහුණුව ලද ජනතාව විසිනි. තවද මේ අනුව, ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව විසින් "නීතිය" පිළිබඳ කතා කරන විට එය, ව්‍යවස්ථාදායකයේ ශක්තුවත් බව ඇතුළත සිදුකළ සහ නිසි ආකෘතියකින් පැනවූ ව්‍යවස්ථාදායකයේ කැමැත්ත පිළිබඳ කතා කරන බව නිගමනය කිරීම සාධාරණ වේ. (*Tinsa Maw Naing v. The Commissioner of Police, Rangoon, 1950*BLR (SC) 17, 25 හි)

බුරුම ව්‍යවස්ථාදායකයේ කැමැත්ත පිළිබඳ මෙම සංකල්පය සහ ව්‍යවස්ථාදායක අධිකාරියේ අර්ථ නිරූපකයෙක් වශයෙන් අධිකරණයේ භූමිකාව 1962 වර්ෂයේ පටන් ගින වන්නට පටන් ගත්තේය. සිවිල් යුද්ධය හා දේශපාලන නොසන්සුන්තාවය මධ්‍යයේ ජනරාල් නී වින් ආණ්ඩුව බලයෙන් පැහැරගත්තේ නියත වශයෙන් ම ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍ය පරිච්ඡේදය අවසාන කරමිනි. කිසිදු විශේෂ වැදගත්කමකින් තොරව ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය පාලනය ද පිරිහී ගියේය. 1974 වර්ෂය වන තෙක් ම නී වින් ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ට පිටතින් වූ හමුදා ඒකාධිපතිත්වයක් යටතේ රටේ පාලනය ගෙන ගියේය. ඉන්පසුව 1974 දී නව තනි පක්ෂ පාර්ලිමේන්තුවක ප්‍රධානියා ලෙස සිවිල් බලහත්කාරය දක්වා වෙනස් විය. 1988 සිට 2010 දක්වා ඔහුගේ අනුප්‍රාප්තිකයන් එම පාලනය පවත්වාගෙන ගියේද ඔවුන්ගේ අධිකාරිය සඳහා කිසිදු ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය පදනමකින් තොරව ය.

ශ්‍රී ලංකාවේ, පාර්ලිමේන්තු යුගය හා පශ්චාත් පාර්ලිමේන්තු යුගය අතර හෝ ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය සහ ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවම නොවන යුගයන් අතර හෝ ඓතිහාසික හේදනයක් ඇති කළ, හිටි අඩියේ ඇති වූ හමුදාමය මැදිහත්වීමක් නොමැති වුවද ඒකාධිපතිත්වය වෙත ට රට නැඹුරු වීම ද පාර්ලිමේන්තුව වෙත පැවරී ඇති ව්‍යවස්ථානුකූල බලය විතැන් වීම සහ විධායකය වෙත ක්‍රමිකව වර්ධනය වන බලධාරිත්වයක් සහිත ව්‍යවස්ථාවන්ගේ පහළවීම සමග අතිශයින් ම කුළුපග ලෙස බැඳී තිබේ.

බැසිල් ප්‍රනාන්දු විසින් සිව්වැනි පරිච්ඡේදයේදී කරන ආකාරයට 1972 ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ 1974 ආණ්ඩු ක්‍රම සූත්‍රය පිළිබඳ ගැඹුරු සැකයක් පළ කරයි. එමගින් සිවිල් සේවා කොමිසම ඉවත් කෙරිණි. ඒ අනුව විධායකයට, පත්වීම් සෘජුව පාලනය කළ හැකි සහ පැහැර ගත හැකි කෙටිකාලීන ව සාධාරණ විය හැකි වෙනස්කම් අදාළ ක්‍රියාපටිපාටීන් ට සිදුකළ හැකි විය. එය අධිකරණ සමාලෝචනය ද අහෝසි කළේ ප්‍රබල දේශපාලන ගැටලු පිළිබඳ

තෙතික ප්‍රශ්නවලදී අධිකරණ තීරකයන් වශයෙන් ක්‍රියාකිරීම අභාවප්‍රාප්ත කරමිනි.

1978 ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව එහි පූර්වගාමියා ව අනුගමනය කළේ විධායක ජනාධිපති-ජේ ආර් ජයවර්ධන හට විනිර්මුක්තිය ලබාදෙමිනි. බලය අත්‍යාවක කර ගැනීමෙහි සිය උනන්දුව තුළ ශ්‍රී ලාංකිකයන් අද දක්වාම නොකඩවා ගිල දමමින් සිටින ව්‍යවස්ථානුකූල දැවැන්ත අපරරූපියෙක් හෙවත් භයංකාර සතෙක් ජයවර්ධන නිර්මාණය කළේය.

පළමු පරිච්ඡේදයේදී ප්‍රශ්නයේ තීරණාත්මක ගැටලුව වෙත ගමන් කරනා ප්‍රනාන්දු මෙසේ අසයි. "(1978) ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව අනුගමනය කෙරෙනා බවට ඇපකරුවන් වන්නේ කවුද?" ඔහු තවදුරටත් මෙසේ කියයි.

ජනාධිපතිවරයාගේ හදිසි කල්පනාවක් මත විසුරුවා හැරිය හැකි හෙයින් එය පාර්ලිමේන්තුව විය නොහැක. ඕනෑම අවස්ථාවකදී කිසිවක් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ හැකියාවක් පාර්ලිමේන්තුව ට තනිව නැත. විධායක බලය ජනාධිපති වෙත රැදෙයි.

එසේ හෙයින්, භාරකරු වන්නේ විධායක ජනාධිපති ය.

බුරුමය හා ශ්‍රී ලංකාව අද දිනයේ බැඳ තබන ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය බන්ධනය වන්නේ මෙයයි. දෙරටේ ඒකාධිපති අභිසාරිතාවය නොකඩවා ක්‍රියාත්මක කරන බන්ධනය වන්නේ එයයි. 2008 වර්ෂයේ සිට බුරුම ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ද මෙපරිද්දෙන් ම සිය විධායක ජනාධිපති ධුරය සංස්ථාපනය කරගෙන තිබේ. එය සෑදී තිබෙනුයේ අධිකරණය ට හෝ ව්‍යවස්ථාදායකයට නොව ජනාධිපතිවරයා හට භාරකාරත්ව භූමිකාව ලබාදීමට ය.

ව්‍යවස්ථානුකූල භාරකාරත්වය විධායක ජනාධිපතිවරයෙකුට ප්‍රදානය කිරීමේ ආදිනව පිළිබඳ නොසිතන පුද්ගලයන් හට 1978 ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ මෙකී අසමත්කම පෙනී යනු ඇත්තේ යම්කිසි උනන්දු සහගත නවීකරණයකට වඩා මදක් වැඩි යමක් ලෙස මිස, අප අවශ්‍යයෙන්ම පමණ ඉක්මවා සැලකිලිමත් විය යුතු යමක් ලෙස නොවේ. ඇත්ත වශයෙන් කියතොත්, මේ ආකාරයේ ව්‍යවස්ථානුකූල භාරකාරත්වයක් සහ ව්‍යවස්ථාපිත අධිකාරියක් යටතේ තිබෙන භාරකාරත්වයක් අතර ඇති වෙනස, ප්‍රජාතාන්ත්‍රික රජයක් සහ නරකම ඒකාධිපතිත්වය අතර ඇති වෙනසට වඩා අඩු යමක් නොවේ. ජුර්ගන් හබ්මස් විසින් ලියා ඇති පරිදි,

අද දිනයේ ජර්මානු ජනාධිපතිවරයා සම්බන්ධයෙන් කාල් ෂ්මිට් හට සිදුකිරීමට අවශ්‍ය වූ පරිදි-ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය අධිකරණයක් වෙනුවට විධායක ශාඛාවේ ප්‍රධානියා පත්කිරීමට අවශ්‍ය ඕනෑම කෙනෙක්, ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය රාජ්‍යයක බලය බෙදීමේ අර්ථය එහි සකල විරුද්ධාර්ථය සමග අඹරවා පටලවා ගනියි.
(Between Facts & Norms, පිටු 242-243)

මෙය ඉතාම නිවැරදි ව බැසිල් ප්‍රනාන්දු ගේ අධ්‍යයනයේ කේන්ද්‍රයෙහි පවත්නා ප්‍රශ්නයයි. මන්ද යත් ඔහු විස්තර කරන පරිදි ශ්‍රී ලංකාවේ 1978 වර්ෂයේ පටන් සංස්ථාපනය වී තිබෙනුයේ මේ ආකාරයේ “ ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය” රාජ්‍යයක් ම වන නිසා ය.

බලය බෙදීමේ අර්ථය පටලවාගත් ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූලවාදයේ මේ මොඩලය සතුව අධිකතර ඒකාධිපති ලක්ෂණ තිබේ. මෙකී ලක්ෂණයන් හුදෙක් භාවිතයේ ගැටලුවක් නොවේ. ඒවා ආකෘතිය වෙත ආවේණික ය. ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූල භාරකාරත්වය විධායක නිලධාරියෙකු වෙත ලබාදෙන හෙයින්, හබ්මස් විසින් ව්‍යංගයෙන් කියූ ජර්මනියේ වෙයිමාර් රෙජීමය යටතේ ෂ්මිට් විසින් විජයග්‍රාහී කළ පරම, පහසු ආඥාදායකත්වයේ ප්‍රාමාණික සංකල්පය වෙත එම නිලධාරියා නැඹුරු වෙයි.

ආණ්ඩුක්‍රමය විසින් ම විධායක ජනාධිපතිවරයා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ට පිටතින් ස්ථානගත කිරීම තුළින් ඔහුට තනිව එහි භාෂිතයන් උල්ලංඝනය කළ හැකිය. ප්‍රනාන්දු විසින් පස්වැනි පරිච්ඡේදයේදී 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමයේ ලක්ෂණයක් වශයෙන් විස්තර කරන මෙය, නිසැක ලෙස ම ඡම්චි විසින් භුක්ති විඳි දෙයයි. එය එසේ වනුයේ භාරකරු ආණ්ඩු ක්‍රමය ට බැඳ තැබිය නොහැකි වන නමුත් ඔහු හැම විටෙක ම එය ඉක්මවා යමින් එයට ඔබ්බෙන් සිටිය යුතු වන නිසා ය.

මෙකී ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාපිත සැකසුම යටතේ ඒකාධිපතිත්වය එහි අතුරු ආබාධයක් නොවේ. එය ආණ්ඩු ක්‍රමයේ ව්‍යුහය තුළට ම ඔබ්බවා ඇත්තකි. එය වළක්වාගත නොහැකි ය. එසේ හෙයින්, 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ට සිදුකරන 18 වැනි සංශෝධනය සමග ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ මායාවෙන් සකල ඒකාධිපතිත්වය ට මාරුවීම පිළිබඳ අවසානාත්මක අනතුරු ඇඟවීම අනිශයෝක්තියක් හෝ තත්වය එක දෙක කර දැක්වීමක් නොවේ.

නමුත්, ව්‍යවස්ථානුකූල සැකසුම් තිබූ පමණින් යහපත් ආයතන බිහිවීම ට තරම් ඒවා සද්ගුණවත් නොවේ. මෙහිදී බුරුමය සමග සැසඳීම නැවතත් උපදේශාත්මක වේ. මෙහිදී, යම්කිසි නිශ්චිත වැදගත් කරුණු කිහිපයක් මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ සන්දර්භය ට පටහැණි තත්වයක් ද නිරූපණය වේ.

කෙසේ වෙතත් ශ්‍රී ලංකාවේ ද බුරුමයේ ද ඒකාධිපතිත්වයේ අරමුණ සේ පෙනෙන්නේ රාජ්‍ය අඩුවැඩියේ සෙසු කොටස්වල ගාස්තුව ට යටත්ව විධායකයේ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය සංස්ථාපනය කිරීමයි. මෑත භාගයේදී මෙකී ශ්‍රේෂ්ඨත්වය සංස්ථාපනය වූයේ ආයතනික සැලසුම හරහා ය. රටේ හමුදාවේ සාර්ථකත්වය වූයේ කාර්යක්ෂම ව ක්‍රියාත්මක වීම සඳහා සරල වශයෙන් සෙසු සියලු ආයතනවල පරාසයන් පරාජය කිරීම නොවේ. එහි පරාසය තුළ එය විසින් ම, අසභාය ලෙස ක්‍රියාකාරී වන රාජ්‍ය ආයතනය බවට පත් වීමයි. කෙටියෙන්

පවසන්නේ නම්, බුරුමයේ අද දිනයේ පවතින රෙජීමය, රටේ පවත්නා අතීතය ජරාජීර්ණ වූ තත්වය හා මිලියන ගණන් ජනතාව ට යැපෙන්නට බල කළ පත්ලක් නොපෙනෙන වාතාවරණය වැලි මත ඉදි කළ එකක් නොවේ. එහි විධායක ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූල භාරකාරත්වය සන්නද්ධ හමුදාවන්ගේ අසමසම දේශපාලනික හා භෞතිකමය අධිකාරිය තුළට මුල් බැස ගෙන තිබේ.

ශ්‍රී ලංකාව සම්බන්ධයෙන් ප්‍රනාන්දු පෙන්වා දෙන දෙය නම්, අනෙක් අතට, විධායකය ඔසවා තබනු පිණිස කොතෙකුත් දැ පහතට ඇද දමා ඇති නමුත්, ගොඩනංවා ඇත්තේ ඉතා ම සුළු දෙයක් පමණක් වන බවයි. බුරුමය මෙන් නොව ශ්‍රී ලංකාවේ සියල්ල එකට බැඳ තබාගන්නා කේන්ද්‍රීය ආයතනයක් නොමැත. නායකත්වයේ භූමිකාව රඟපෑම ට ශක්තුවත් වන්නේ විධායකය පමණක් බව අවධාරණය කරමින්, කලක් එකී භූමිකාවන් ඉසිලූ සෙසු සියලු ආයතනයන් සුණුවිසුණු කිරීමෙහි යෙදී සිටියි. පෙනෙන පරිදි, ශ්‍රී ලංකාවේ විධායක ජනාධිපති ධුරය ගොඩ නැංවී තිබෙනුයේ, ලොක්කා හෝ ප්‍රධානියා වනුයේ අත්‍යවශ්‍යයෙන් ම විධායක ජනාධිපති ය යන සරල අවධාරණය මත ය. මෙකී බලපුළුවන්කාරකම වලංගු කරන කිසිදු ස්ථාවර ආයතනික පදනමක් නොපවතින්නේ වුවද, එය බරපතළ ලෙස අභියෝගයට ලක්වන අවස්ථාවකදී අසම්භාව්‍ය ලෙස පෙනී යන්නේ එයට පැවැත්මක් ඇති බවය.

ඇතැම් කරුණු සම්බන්ධයෙන් මේ තත්වය, ඉතා ගිජු නමුත් විශ්වාසනීය සහ සුරක්ෂිත හමුදා නායකත්වයක් සහිත බුරුමයේ පැනනගින අන්තරායකර තත්වය ට ද වඩා හයානක හා වඩාත් අස්ථිර තත්වයක් ශ්‍රී ලංකාව සඳහා නිර්මාණය කරයි. නමුත් මෙසේ පැතිර පවත්නා තත්වය වෙහෙස නොතකා විවේචනාත්මක ව විග්‍රහ කිරීම තුළින් වඩාත් අරුත්බර වෙනසක් සඳහා එය ජනතාව ට වැඩි වශයෙන් අවස්ථා සපයන්නේ ද වෙයි.

පැහැදිලිව ම, 1978 ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව සහ ඒ හා සබැඳි ඇති ඒකාධිපති බුදලයන් පිළිබඳ සැබෑ විවාදයක් උත්පාදනය කිරීම බැසිල් ප්‍රනාන්දු ගේ මේ පොත ලිවීමෙහි ප්‍රධාන අරමුණු අතරින් එකක් වෙයි. තවද ලේඛනයෙහි අග හරියට වන්නට ඔහු විසින් පැහැදිලි ව දක්වන පරිදි විවාදය යන්න රණ්ඩුවෙන් හෝ අරෝවෙන් සහමුලින් ම වෙනස් ය.

ශ්‍රී ලංකාව අරෝවන් රාශියක් සහිත එනමුත් විවාදයන් රහිත භූමියක් බවට පත් වී තිබේ. රණ්ඩු දබර නිතරම ප්‍රවණ්ඩ අතට හැරේ. ඉඳහිට සාතන බවට හෝ ඊටත් වඩා දරුණු තත්වයන් බවට පත්වේ. එසේම ප්‍රවණ්ඩත්වය ද අලුත් දබර වලට මග පාදයි. එම වක්‍රය නැවත නැවතත් සිදුවෙයි. දුක්මුසු ලෙස, කිසිවක් ම විවාදයක් බවට පත් නොවෙයි. විවාදය නෂ්ට වූ කලාවක් බවට පත්ව ඇත. එය කුමක්දැයි කිසිවෙකුගේ මතකයේ පවා රැඳී නැති බව පෙනෙයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ කිසිවෙකු හට විවාදය යනු කුමක්දැයි මතකයේ රැඳී තිබුණද-නැතද නියත වශයෙන් ම එය ප්‍රනාන්දු ගේ මතකයේ රැඳී තිබේ. ගයිජස් ගේ මුද්ද පුරා ම ඔහු විසින් පෙන්වා දෙන පරිදි ආණ්ඩුක්‍රමය සහ ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය විනාශ කිරීමෙහිලා විධායක ජනාධිපතිගේ භූමිකාව පිළිබඳ විවාදය අවසානයේ ලැබෙන්නට යන දෙයයි. මේ පොත කියවා එම අභියෝගය බරපතළ ලෙස භාරගැනීම ඔහුගේ සමදේශිකයන් හට භාර ය.

හැඳින්වීම

අදාෂ්‍යමාන මුද්ද පිළිබඳ ග්ලව්කන්ගේ කතාන්දරය සහ ජේ.ආර්. ජයවර්ධනගේ බුදුලය

ජලේටෝ ගේ රිපබ්ලික් හි අදාෂ්‍යමාන මුද්දක් පිළිබඳ කතාන්දරයක් ග්ලව්කන් පවසයි. මුද්ද සොයාගත් මිනිසා ඔහුගේ බලය යොදවා රජ මාළිගයට ඇතුළු වෙයි. රැජින දූෂණය කරයි. රජු මරා කිරුළ ගනියි.

අපට ඇසෙන පරිදි විශේෂයෙන්ම, ලිඩියා හි ගයිජස් ගේ මුතුන්මිත්තෙක් වරක් ලබාගත්තා වැනි බලයක් ඔවුන් ලබාගෙන තිබුණා නම් මා කතා කරන ඉඩ අවකාශය ඔවුන් ට තිබෙන්නට ඉඩ තිබිණි. ඔහු එවකට සිටි ලිඩියානු පාලකයා හට සේවය කළ එඬේරෙකු විය. දැවැන්ත වැසි කුණාටුවක් ඇතිවූ පසු සහ භූමි කම්පාවක් සිදු වී කිසියම් දුරක ට පොළොව විවර වූ පසු ඔහුගේ අශ්වයන් කුරගාන සීමාවේ පොළොවේ පැල්මක් ඇති වී තිබිණි. එය දැකුමෙන් ඔහු ප්‍රීතියෙන් පිනා ගියේය. පොළොවේ පැල්ම තුළ ට ගමන් කළේය. කතාන්දරය ගලා යන හැටියට, සෙසු මෙවලම් අතර ලෝකඩ අශ්වයෙකු ඔහු දිටීය. එය තුළ කුහරයකි. කවුළු සවිකර තිබිණි. ඔහු ඉදිරියට නැගී ඒ කවුළු තුළින් බැලූ විට එතුළ මළ කඳක් දිටීය. මළ කඳ යෝධයෙකුගේ සේ ය. එය නිරුවත් නමුත් එක් ඇඟිල්ලක රන් මුදුවක් විය. ඔහු ඇඟිල්ලෙන් මුදුව ගළවා ගෙන එයින් පිටවී ආවේය.

රජුට ඔහුගේ අසුන් රංචුව ගැන දැනුම් දෙනුවස් මසකට වරක් සියලු එඬේරුන් එකිනෙකා මුණගැසීමට පුරුදු වී සිටියහ. අපගේ කතා නායකයාද මුදුව පැළඳගෙන එතැනට ආයේය. සෙස්සන් අතර ඔහු වාඩිවී සිටින අතර ඔහුගේ සිරුර දෙසට වන්නට පිහිටි, මුදුවේ ඇළවූ මුවහන අතෙහි ඇතුළු කොටස දෙසට වන්නට කරකවා ගත්තේය. මෙය කළ විට ඔහු ස්වකීය අසල්වාසීන් හට අදාෂ්‍යමාන වූ අතර ඔහුගේ මහත් පුදුමයට හේතු වෙමින්, ඔහු එතැනින් ගියේදැයි ඔහු

අසල සිටියෝ කතා බහ කරන්නට පටන් ගත්හ. මුද්දෙහි ඇළවූ මුවහත නැවත පිට පැත්තට කැරකවූ විට ඔහු නැවතත් දෘෂ්‍යමාන විය. මේ ගැන කල්පනා කළ ඔහු එම බලය තිබෙන්නේ මුද්දේ දැයි නැවතත් පරීක්ෂා කළේය. මේ ක්‍රමයෙන්, මුද්දේ ඇළ වූ මුවහත ඇතුළු ට කරකවන විට තමන් අදෘෂ්‍යමාන වන බවත් නැවත එය පිටතට කරකවන විට තමන් ව දෘෂ්‍යමාන වන බවත් සොයාගත්තේය.

මෙය වටහාගත් සැණින් රජුගේ නියෝජිතයෙකු බවට පත්වීමට සියල්ල සූදානම් කරගත් ඔහු ඒ ක්‍රමයෙන් රජ මාලිගය තුළ ට ඇතුළු විය. එසේ ඇතුළු වූ විගස ම ඔහු රජුගේ භාර්යාව දූෂණය කර ඇගේ උපකාරයෙන් රජු ට පහර දී මරා දමා ඉක්බිති කිරීමේ භුක්තිය හිමිකර ගත්තේය.¹

පහත දැක්වෙන සංවාදය මගින් ඉහත කතාන්තරය 1978 ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව පිළිබඳ මෙම සාකච්ඡාව ට අදාළ වන ආකාරය විදහා දැක්වේ.²

මෙය මනාකල්පිත චරිත කිහිපයක් අතර සිදුවන සංවාදයකි. මෙකී මනාකල්පිත චරිත මගින් කිසිදු ජීවමාන පුද්ගලයෙකු නියෝජනය නොවේ.

චරිත

මාධ්‍යවේදියෙක්, සාකච්ඡාව මෙහෙයවමින්.

අනන්‍යතාවය හෙළි නොකිරීමේ පදනම මත කතා කිරීමට එකඟ වූ ජේෂ්ඨ පොලිස් නිලධාරියෙක්.

¹ ජලේටෝ ද රිපබ්ලික්- රොබින් චෝට්ච්ච්ලේඩ් ගේ නව පරිවර්තනයක්
² බැසිල් ප්‍රනාන්දු, Replacing paramount law with a paramount personae' (7th July 2009) Sri Lanka Guardian<<http://www.srilankaguardian.org/2009/07/replacing-paramount-law-with-paramount.html>>

විශ්‍රාමලත් විනිසුරුවරයෙක්.

දේශපාලන විද්‍යාඥයෙක්.

දාර්ශනිකයෙක්.

මාධ්‍යවේදියා: මේ වන විට අපි අපේ රටේ වැදගත් පරිණාමනයන්ගෙන් සමහරක් සාකච්ඡා කරල තියෙනවා. අපි දැන්, අපේ දේශීය අත්දැකීමේ කොටසක් විදිහට, පළඳින කෙනා ව අදාණ්‍යමාන කරන ගයිජස් ගේ මුද්ද ගැන සාකච්ඡා කළා. මේ පරිණාමනයේදී 1978 ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව සුවිශේෂී භූමිකාවක් රඟපෑවා. දැන්, විධායක ජනාධිපතිවරයා ට ගයිජස්ගේ මුද්ද පළඳින්න පුළුවන්. ඒකෙන් කරන්නේ ඔහුව සම්පූර්ණයෙන්ම අදාණ්‍යමාන කරන එකයි. අපි මේ ගැන තව ටිකක් කතා කරමු.

දාර්ශනිකයා: මේ මට්ටමේදී මම හිතනවා, අපි ගයිජස් ගෙ මුද්ද ගැන පුරාවෘත්තය නැවත මෙනෙහි කළොත් හොඳයි කියලා. පුරාවෘත්තය ට අනුව ලිඩියා හි ගයිජස් ගෙ මුතුන්මිත්තා³ ලිඩියා හි ක්ලෝඩියස් රජතුමා ට සේවය කෙරුව එඬේරෙක්. භූමිකම්පාවකට පස්සෙ ගයිජස් ගෙ සතුන් ගෙනයන කඳුකරයෙන් ගල්ගුහාවක් මතු වුණා. ගල්ගුහාව ට ඇතුළුවුණා ම ගයිජස් ට ඇත්ත වශයෙන් ම හොයාගන්න ලැබුණේ සොහොනක්. මිනිහෙකු ට වඩා ලොකු මළ කඳක් එක්ක ලෝකඩ අඬවයෙක්. මළ කඳේ ඇඟිල්ලක තිබුණු මුද්ද ගයිජස් සාක්කුවේ දාගත්තා. මුද්ද සිරුමාරු කළාම තමන් ට නොපෙනී යාමේ බලය ලැබෙනවයි කියල ගයිජස් හොයාගත්තා. ඊට පස්සෙ රජ්ජරුවන්ගෙ සත්තු ගැන දැනුම් දෙන පණිවිඩකාරයෙක් වගේ ගයිජස් මාළිගයට ගියා. මාළිගයට ඇතුල් වුණා ට පස්සෙ ගයිජස් ඔහුගෙ අදාණ්‍යමාන වීමේ අලුත් බලය පාවිච්චි කරලා රැජින ව දූෂණය කළා. ඇගේ උදව්වෙන් රජු ව මැරෙව්වා. ඊට පස්සෙ

³ දස වන පුස්තකයෙහි සොක්‍රටීස් සඳහන් කරන්නේ ගල්විකන් විසින් දෙවන පුස්තකයෙහි සඳහන් කරන පරිදි මුද්ද ගයිජස් ගේ මුතුන්මිත්තා ට නොව ගයිජස් ට ම අයිතිව තිබූ එකක් ලෙස ය.

ලිඛියාවෙ රජ්ජුරුවෝ බවට පත්වුණා. ධනය ට ප්‍රසිද්ධ වුණු ක්‍රොයෙසස් රජු තමයි ගයිජස්ගෙන් පැවතගෙන එන කෙනා.

දේශපාලන විද්‍යාඥයා: දැන්, මේ කතාන්දරයේ ආදර්ශය තමයි, සාමාන්‍ය මිනිහෙකු ට තමන්ගේ ක්‍රියාවන්ගේ විපාක ගැන බයක් නැත්නම් ඔහුට හෝ ඇයට සදාචාරයක් නැහැ කියන එක. කාට හරි නොපෙනී යන්න පුළුවන් නම්, නරක ආරංචි පැතිරෙන නිසා හරි නරක විපාක ඇතිවෙයි කියල හරි කරන්න බැරි දේවල් කරන්න ඒ කෙනාට පුළුවන්.

විශ්‍රාමලත් පොලිස් නිලධාරියා: මං හිතන්නේ මට මේ පුරාවෘත්තයයි ඒකෙන් කියන්න උත්සාහ කරන දේයි තේරෙනවා. ඒත් අපි අපේ නිලධාරීන් ව හෝ නායකයන් ව මේ කතාන්දරයේ ආදර්ශය පිළිපදින්න කියල දිරිමත් කළ යුතුයි කියන දේට මම එකඟ නෑ.

දේශපාලන විද්‍යාඥයා: ඔබ කියන්නේ ඒක බටහිරකරණය වෙලා වැඩියි කියලද?

විශ්‍රාමලත් පොලිස් නිලධාරියා: මං අදහස් කරන්නේ, අපිට දෘෂ්‍යමාන වෙන්න සිද්ධ වුණොත් කිසිම දෙයක් කරගන්න බැරිවෙනවා. අපි නිකම් බලයක් නැති අය වෙනවා. එහෙම වුණොත් අපි කොහොමද අපේ නිලධාරීන් ට කියන්නේ අපි අකමැති මිනිස්සුන් ව, දරුණු අපරාධකාරයන් ව මරන්න කියලා? ඒක ඔවුන් ට එළිපිට ම කරන්න වුණොත්? මේ දේවල් අපේ අඹු දරුවෝ දැනගත්තොත් ඒ අය හිතයි අපි නරක මිනිස්සු කියලා. සාමාන්‍ය ජනතාව ආදර්ශවලින් ඉගෙන ගන්න ඕනේ තමයි. ඒත් අපි කරන දේවල් සාමාන්‍ය ජනතාව දන්නව නම් ඒ අය අපිව ඉක්මවලා අපේ තැන ගන්න බලයි. එකකොට ප්‍රශ්න වැඩි වෙනවා. අපිට අදෘෂ්‍යමාන විදිහට ගොඩක් දේවල් කරන්න උවමනා වෙනවා.

විශ්‍රාමලත් අධිකරණ නිලධාරියා: සමහර කෙනෙක් කියන්න පුළුවන් අපේ පොලිස් නිලධාරියා කියන දේවල් වැරදියි කියලා. කොහොම වුණත්, ඔහු සරලව අවංකව කිව්වෙ සිද්ධවෙන්නෙ මොනවද කියල හැම කෙනෙක් ම දන්න දේ තමයි.

දේශපාලන විද්‍යාඥයා: දැන්, අපි අපේ මුල් ප්‍රශ්නයට ආපහු යොමුවෙමු. 1978 දී විධායක ජනාධිපති ක්‍රමය නිර්මාණය කරද්දී ජනාධිපතිවරයා ඔහුට ම ගයිජස් ගේ මුද්ද දී ගත්තා. අපි ඉතාම බලගතු ජනාධිපති කෙනෙක් නිර්මාණය කළා. මේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය කියන දේ ලෝකට එන්න කලින් ලෝකය පාලනය කෙරුව රජවරු තරම් ම බලවත් ජනාධිපති කෙනෙක්. අපි බටහිර ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ප්‍රතික්ෂේප කරලා අපේ ම දෙයක් හදාගත්තා.

දුර්ගතිකයා: මං හිතන්නෙ ඔබ අදහස් කරන්නෙ, අපි, නීතිය තමයි පරම කියන අදහස අයිත් කරලා ඒ වෙනුවට පරම පුද්ගලයා කියන අදහස ගෙනාවා. පුරාණ ප්‍රතිමාවන් වල දකිනව වගේ ලොකු, උස, මහත දෙන පුද්ගලයෙක්. කවුද බලගතු පුද්ගලයා විය යුත්තේ කියන එක ඇත්ත වශයෙන් ම අපේ අදහසක්. අපේ දෙයක්.

විශ්‍රාමලත් පොලිස් නිලධාරියා: අපි අවංක වෙමු. වැය කරන හැම සතයක් ම පොතක ලියල තියන්න, ඒ හැම පොතක් ම විගණනයෙදි පරීක්ෂා කරනවා, නිල බලය පාවිච්චි කරල තමන්ගෙ පවුලෙ අයටයි මිත්‍රයන්ටයි උදව් කරන්න බැහැ කියල අපි ජනතාවට කිව්වොත් ඔබ හිතනවද ආණ්ඩුව වෙනුවෙන් වැඩ කරන්න කියල ජනතාව නම්මගන්නයි ඉහළ නිලතල දරන්නයි අපිට පුළුවන් කියලා? අපි අපේ නිලධාරීන් ට කිව්වොත් හැම සැකකරුවෙක් ම විනිශ්චයකාරවරුන් ඉදිරියට ගේන්න, තොරතුරු නොදෙන මිනිස්සුන් ට වධ දෙන්න එපා, එහෙමත් නැත්නම් හැම මළමිනියක් ම පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණයක් තියන්න මහේස්ත්‍රාත් ඉදිරියට ගේන්න කියලා, ඔබ හිතනවද ඒ නිලධාරීන් කිසිම දෙයක් කරයි කියලා? මෙලෝ වැඩක් නොකරන නිලධාරීන් ට අපිට පඩි ගෙවන්න සිද්ධ වෙයි.

විශ්‍රාමලත් අධිකරණ නිලධාරියා: මං හිතන්නේ ඔබ කියන්නේ අපි මේට වඩා නමාශීලී විය යුතුයි කියලයි. අපි ජනතාවට මේට වඩා නිදහසකින් බලය පාවිච්චි කරන්න ඉඩ දෙන්න ඕනේ. බලයේ ඉන්න අයගේ නිදහස තමයි ඔය කියන 'ජනතාවගේ නිදහස' ට වඩා වැදගත්. මිනිස්සු නිදහස් වෙන්නේ ඔවුන් පාලකයන් ට කීකරුවෙලා පාලකයන් ට ගරුකරනවනම් විතරයි.

ආර්ථිකයා: අපේ නිලධාරියාටයි අධිකරණ නිලධාරියාටයි අනුව මේක තමයි 1978 අවුරුද්දේ ඉඳන් ම සිද්ධ වෙනනේ. මේක තමයි අපේ අලුත් සාමය.

මාධ්‍යවේදියා: දැන් මට තේරෙනවා මේ තරම් මාධ්‍යවේදීන් ඝාතනය වෙන්නේ ඇයි කියලා. අපි මාධ්‍යවේදියෝ විදිහට විනිවිද භාවයයි වගකිවයුතු භාවයයි විශ්වාස කරන නිසා අපිට මේ අලුත් සාමය යටතේ තවදුරටත් කිසිම ඉඩක් නැහැ.

ශ්‍රී ලංකාව ජෝන් ලොක් ට සහ ජීන්-ජැක් රූසෝ හට බැහැ කීම

1948 වර්ෂයේ නිදහස ලැබීමේදී ශ්‍රී ලංකාවේ සංස්ථාපනය වූ ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ජෝන් ලොක් සහ ජීන්-ජැක් රූසෝ ගේ සම්ප්‍රදායන් මත පදනම් වූවක් විය. බ්‍රිතාන්‍යයේ දේශපාලන සම්ප්‍රදායය පවා හැඩගැන්වූණේ අවබෝධයේ සම්ප්‍රදායය මත ය. මෙකල විසූ සියලු ශ්‍රී ලාංකේය දේශපාලන නායකයෝ ද මෙම සම්ප්‍රදාය උගත් අය වූහ. 1948 ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ කෙටුම්පත්කරු වූ අයිවර් ජෙකින්ස් ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථා නීතිය පිළිබඳ ප්‍රකට බ්‍රිතාන්‍ය විශේෂඥයෙක් විය.

1972 දී සභාග රජය ‘ස්වස්ථානික ආණ්ඩුක්‍රමයක්’ පිළිබඳ කතා කළ විට, එයින් අදහස් වූයේ ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව වෙන්ව යන යටත් විජිතවාදී පාලකයාගෙන් ලැබුණක් නොව ශ්‍රී ලාංකේය ජනතාව විසින් තෝරාපත්කර ගත් නියෝජිතයන් විසින් සාදාගත් එකක් විය යුතු බව මිස එයට වඩා වැඩි යමක් නොවීය. ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේ අදහසක් එහි ව්‍යංගාර්ථයෙන් හෝ ගැබ්ව නොතිබිණි. ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයක ව්‍යුහයට යම්තාක් දුරකට නියත වශයෙන්ම අතපෙවූ ඇතැම් නීති නවීකරණය කිරීමේ සමහර පරිශ්‍රමයන් හැරුණුවිට පදනම් ලියවිල්ලේ මූලික රාමුව ගළවා නොදැමීම ට එහි සැකිල්ල නිර්මාණය කළෝ ප්‍රවේශම් සහතග වූහ.

නමුත් 1978 ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ගමන් ගත්තේ මෙම මූලික රාමුව සම්පූර්ණයෙන් ම ගළවා දමන සහ අවබෝධාත්මක සම්ප්‍රදාය ද සපුරා අත්හැර දමන මාර්ගයක ය. නීතිය ඉදිරියේ සමානාත්මතාවය යන සංකල්පීය ගුණය පවා විධායක ජනාධිපතිවරයා සියල්ලන්ටම ඉහළින් තැබීම මගින් අත්හැර දමන ලදී. මෙකී තරගකාරී පිරිවැද්දුමේ වැඩිදුර තොරතුරු මෙයින් ඉදිරියට තිබෙන පරිච්ඡේද වලදී සාකච්ඡා කෙරේ. උත්තරීතර නීතියක අදහස රැගත් මෙම ලියවිල්ලට ආණ්ඩු

ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව යැයි කියුවද එය නියත වශයෙන් ම නීතියට විරුද්ධ වූ අත්තනෝමතිකත්වය පිළිගත් ප්‍රකාශනයක් විය. නීතියේ පදනම එය විහිත් ම ඉවත් කරගෙන තිබේ.

රාජ්‍යය අවනීතික කළ ලියවිල්ල වන්නේ එයයි.

රුසෝ නීතියේ බැඳීම ගැන කතා කළේ නීතියේ බැඳීම ලේ බැඳීම කරමටම සමාන ලෙස ප්‍රබල බව කියමිනි. පුරවැසියන් එකිනෙකා සමග බැඳ තබනා නෛතික බැඳීම වන්නේ නීතියයි. 1978 වර්ෂය, ජාතිය ජාතියක් ලෙස බැඳ තබාගත් නොපෙනෙන හුය ඉවත් කිරීම සනිටුහන් කළේය.

එයින් ප්‍රතිඵල වූ ශ්‍රී ලංකාවේ පැවතගෙන එන වියවුල නිරන්තරයෙන් ම විවිධාකාර අරගල හා ත්‍රස්තවාදය වෙත ආරෝපණය වෙයි. එබඳු වියවුල් අතරින් වඩාත් වැදගත් ම වියවුල එය වී තිබියදීත් එය ලිහාදැමීම වෙත මේ තාක් කාලයකට අවධානය යොමු වී නැත. මෙම ග්‍රන්ථය විසින් මතුකිරීමට උත්සාහ කරනා වඩාත්ම වැදගත් ප්‍රශ්නය වන්නේ මෙයයි.

ශ්‍රී ලංකාව ශ්‍රේෂ්ඨ ජයග්‍රහණයන් ලබාගත් සමය

20 වන සියවසේ මුල් භාගයේ ශ්‍රී ලංකාව දිස්වුණේ සංවර්ධනය සඳහා වන ආකෘතියක් ලෙසිනි. නොබෙල් ත්‍යාග ලාභී සම්මානනීයයෙකු වන අමර්තියා සෙන් ඇතුළු බොහෝ විචාරකයන් විසින් මෙබඳු ජයග්‍රහණයන් හුවා දක්වා තිබේ. මෑතභාගයේ පළකළ *Half the Sky* ග්‍රන්ථයේදී නිකොලස් ඩී. ක්‍රිස්ටෝෆර් සහ ෂෙරිල් වුඩ්‍රන් මෙසේ ලියති.

“දුගී කම ද නිසැක වශයෙන් ම සාධකයකි. නමුත් ඉහළ මාතෘ මරණ ප්‍රතිශතය දුගී රටවල අනිවාර්ය දෙයක් නොවේ. ශ්‍රී ලංකාවෙන් ඒ බව විදහා දැක්වේ. 1935 වර්ෂයේ පටන්

මාතෘ මරණ සංඛ්‍යාව සෑම වසර හයක සිට දොළහක් දක්වා
හාගයකින් අඩුකර ගැනීමට ශ්‍රී ලංකාව සමත් වී තිබේ. ගතවූ
අඩ සියවස තුළදී ශ්‍රී ලංකාවේ මාතෘ මරණ ප්‍රතිශතය සෑම
සජීවී දරු උපන් 100 000 කටම 550 සිට 58 දක්වා
අඩුකරගෙන ඇත. සිය ජීවිත කාලය තුළදී ශ්‍රී ලංකාවේ
කාන්තාවක් ගර්භනී වියේදී මරණයට පත්වීමට ඇති ඉඩකඩ
850 කට එකක් පමණකි.

විශේෂයෙන් ම ගතවූ දශකයන්හිදී විරාම සහිත ව පැවති
යුද්ධයෙන් ප්‍රචණ්ඩ ලෙස බෙදී ගොස් තිබියදී සහ ඒක
පුද්ගල ආදායම අතින් ලෝකයේ 117 වන ස්ථානයේ පසුවන
අතර ශ්‍රී ලංකාව ලබාගෙන තිබෙන මෙම ජයග්‍රහණ
අතිශයින්ම ඉස්තරම් ය. එසේම එය ළඟාකරගෙන
තිබෙනුයේ නිකරුගේ මුදල් විසිකිරීමෙන් නොවන බව ද
පෙනී යන්නේ ශ්‍රී ලංකාව සුව සේවය සඳහා වැය කරන්නේ
සිය දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 3 ක ප්‍රතිශතයක්
පමණක් වන හෙයිනි. මෙයට සාපේක්ෂව සිය දළ දේශීය
නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 5 ක් රටේ සුව සේවය වෙනුවෙන්
වැයකරනා අසල්වැසි ඉන්දියාවේ කාන්තාවන් සිය දරු
උපතේදී මිය යාමේ ප්‍රවණතාවය ශ්‍රී ලංකාවේ මෙන් 8
ගුණයක් වේ. සත්තකින් ම එය දේශපාලන අධිෂ්ඨානය හෝ
දේශපාලන කැමැත්ත පිළිබඳ දෙයකි. මව්වරුන් බේරාගැනීම
ට ශ්‍රී ලංකාවේ දී ප්‍රමුඛස්ථානයක් ලැබුණත් ඉන්දියාවේදී එය
එසේ නොවේ.

වඩාත් පුළුල් ලෙස පවසන්නේ නම්, ශ්‍රී ලංකාව සාමාන්‍ය
වශයෙන් ගත් කල සෞඛ්‍යය හා අධ්‍යාපනය වෙනුවෙන්
ආයෝජනය කරයි. ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාවය ට විශේෂ
අවධානයක් ලබාදෙයි. දකුණු ආසියාවේ සියයට 43 ක් වන
ස්ත්‍රී සාක්ෂරතාවය ට සාපේක්ෂ ව ශ්‍රී ලංකාවේ
කාන්තාවන්ගෙන් සියයට 89 ක් සාක්ෂරතාවයෙන් යුතු ය. ශ්‍රී

ලංකාවේ ආයු අපේක්ෂාව ද අවට සෙසු රටවලට සාපේක්ෂ ව ඉතා ඉහළ ය. 1900 යුගයේ පටන් විශිෂ්ට සිවිල් ලියාපදිංචි කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් මගින් මාතෘ මරණ වාර්තාගත කර තිබෙන හෙයින් බොහෝ රටවල පවතින නොපැහැදිලි අනුමානයන් මෙන් නොව ශ්‍රී ලංකාව ට ඇත්ත වශයෙන් ම ඒ පිළිබඳ දත්ත තිබේ. දැරියන් ට අධ්‍යාපනය ලබාදීම සඳහා සිදුකරන ආයෝජන මගින් ස්ත්‍රීන් ට වැඩි ආර්ථික අගයක් ලැබී ඇති අතර සමාජයට වැඩි බලපෑමක් කිරීමට ඔවුන් ට හැකියාව ලැබී තිබේ. මාතෘ මරණ අඩු කරගැනීම සඳහා දැවැන්ත ශක්තියක් කැපකිරීමට එක් හේතුවක් වන්නේ ද මෙය විය හැකි ය. 1930 දශකයේ ආරම්භයේදී ශ්‍රී ලංකාව දීප ව්‍යාප්ත මහජන සෞඛ්‍ය සේවා යටිතල පහසුකම් සැපයීමේ වැඩපිළිවෙලක් ආරම්භ කළේය. එය එක් ස්ථරයකදී මූලික සෞඛ්‍ය මධ්‍යස්ථාවල සිට ග්‍රාමීය රෝහල් දක්වා ද, ඉන්පසු වඩා නවීන සේවාවන් සහිත දිසා රෝහල් දක්වා ද අවසාන වශයෙන් පළාත් රෝහල් සහ විශේෂඥ මාතෘ මධ්‍යස්ථාන දක්වා ද විහිදුණේය. කාන්තාවන් ව රෝහල් කරා ගෙන යාම තහවුරු කිරීම පිණිස ගිලන් රථ සේවා ක්‍රමයක් සැපයිණි.

වින්නම්‍යු මාතාවන් පුහුණු කිරීමේ ප්‍රධානතම ජාලයක්ද ශ්‍රී ලංකාව ස්ථාපනය කළේය. රට පුරා විහිදුණු එම ජාලය වින්නම්‍යු මාතාවන් තුන්දහසේ සිට පන්දහස දක්වා පිරිසකගෙන් සමන්විත ය. මාස දහඅටක පුහුණුවක් ලබාගන්නා වින්නම්‍යු මාතාවෝ, ප්‍රාග් ප්‍රසව සුවතාවය සලසන අතර අවදානම් සහගත තත්වයක පසුවන මව්වරු වෛද්‍යවරු වෙත යොමුකරති.

අද, දරු උපත්වලින් සියයට 97 ක් ම සිදුවන්නේ දක්ෂ සහ පුහුණු වෛද්‍යවරුන් ගේ අධීක්ෂණය යටතේ ය. ගම්බද කාන්තාවන් පවා දරු උපත සිදුකිරීම පිණිස රෝහල්ගත වීම අද වන විට දෛනික ජීවිතයේ කොටසකි. කාලයක් මුළුල්ලේ රජය විසින් ප්‍රසව හා නාරි වෛද්‍යවරුන් රෝහල්වලට

සපයන අතර සිය සේවාවන් මගහැරෙන කාන්තාවන් වේදැයි සිය දත්ත යොදාගෙන රජය පරීක්ෂා කර බලයි. විශේෂයෙන් ම චතුකරයේ කාන්තාවන් පිළිබඳ මෙසේ අවධානය යොමුකර ඉන්පසුව ඔවුන් ඉලක්ක කර සායන විවෘත කරයි. ගර්භනී කාන්තාවන් විශේෂයෙන් ම මැලේරියා රෝගයට ගොදුරුවීමේ අවදානමක් පවතින හෙයින් මැලේරියාව ට එරෙහි සටන විසින් ද මාතෘ මරණ සංඛ්‍යාව අඩු කර තිබේ. පවුල් සැලසුම් ක්‍රම, වෛවාහික උපකාර ප්‍රමාද වීම සහ මදුරු දැල් හේතුවෙන් ද ශ්‍රී ලංකාව පැහැදිලිව ම සිය මාතෘ මරණ ප්‍රතිශතය අඩු කර ගෙන තිබේ. ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල ක්‍රියාත්මක වන සෞඛ්‍ය සේවා ක්‍රමයක් ද අත්‍යවශ්‍ය වේ.”⁴

මෙබඳු කදිම ජයග්‍රහණයන් ළඟාකර ගත හැකි වූයේ ශ්‍රී ලංකාව ට හඳුන්වා දී තිබූ නෛතික ව්‍යුහය සහ එකී නීති ධර්මයන් පදනම් කර ගනිමින් නිර්මාණය කළ සිවිල් සේවය නිසා ය. පුරවැසියන්ගේ හා රජයේ සහයෝගය ලබාගන්නා, සමාජයීය ප්‍රාතිභාර්යයන් ඉෂ්ටසිද්ධි කර ගත හැකි මනා ලෙස සංවිධානය වූ සමාජයක් සඳහා නෛතික සැකිල්ල සැපයීය.

1978 වර්ෂයේදී උගුළා දැමූ නෛතික පදනම වූයේ මෙයයි. එයින් මහත් වියවුලක් ප්‍රතිඵල වීම පුද්ගලයක් නොවේ.

මේ හා සමාන නෛතික රාමුවක් නිර්මාණය වූ හොංකොං වැනි තැනක ජනතාව දියුණු වෙති. ශක්තිමත් වෙති. ශ්‍රී ලංකාවේ 1978 ට පෙරාතුව පැවති නීති ව්‍යුහය ට සමාන පදනමක් මත ගොඩනැගුණු දූෂණය පිටුදැකීම සඳහා නිර්මාණය වූ නීති ආයතන ඔස්සේ සාර්ථක ලෙස අල්ලස හා දූෂණය මුලිනුපුටා දැමීම ට පවා හැකි බව ඔවුන් ඔප්පු කර තිබේ.

⁴ Nicholas D. Kristofand Sheryl WuDunn, Half The Sky- Turbning Oppression into Opportunity For Women Worldwide (Alfred A. Knopf, New York: 2009) පිටු 117-119.

I පරිච්ඡේදය

1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව: එහි පදනම සඳෝෂීය.

ශ්‍රී ලංකාවේ 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ප්‍රසිද්ධ කර වසර 30 කට අධික කාලයක් ඉක්ම ගොස් තිබේ. එය 1958 දී වාල්ස් ඩි ගෝල් විසින් බිහිකළ ආණ්ඩු ක්‍රමය ලෙස ද ප්‍රකට ප්‍රංශ ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ආදර්ශයට ගනිමින් තැනුවක් බව නැවත නැවතත් ප්‍රකාශ කර තිබේ. ආණ්ඩුක්‍රම පණ්ඩියන් හා දේශපාලකයන් වැනි අය දිගු කාලයක් මුළුල්ලේ මේ 'ඩි ගෝලියානු ආණ්ඩුක්‍රමය' පිළිබඳ විණාව වාදනය කර ඇත්තේ මෙකී වැරදි ව්‍යවහාරය සහ නොගැලපෙන නම ඇදහිල්ලේ නියාමිතයක් බවට පත්කරමිනි. මෙම පරිශීලනය බොහෝකොටම යෙදෙනුයේ, 1958 ආණ්ඩු ක්‍රමය යටතේ ප්‍රංශ ජනාධිපතිගේ තත්වය ට සාපේක්ෂ ව 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය මගින් නිර්මාණය කළ විධායක ජනාධිපති ධුරය සම්බන්ධයෙනි.

සමූහාණ්ඩුවේ ජනාධිපති සම්බන්ධයෙන් ප්‍රංශ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ පළමු ඡේදි ද්විතීවය (5 වගන්තිය) මෙසේ ය.

'සමූහාණ්ඩුවේ ජනාධිපතිවරයා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව පිළිපැදීමට වගබලාගනු ඇත. ස්වකීය බේරුම්කරණයන් මගින්, මහජන අධිකාරීන් නිසි පරිදි ක්‍රියාත්මක වන බවට ද රාජ්‍යය පවත්වාගෙන බවට ද ඔහු විසින් සහතික වනු ඇත.'

ප්‍රංශ සමූහාණ්ඩුවේ ජනාධිපතිවරයාගේ මූලික ක්‍රියාව, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව පිළිපදින බවට වගබලාගැනීම බව පැහැදිලි ව සඳහන් වන්නේ එසේ ය. එසේම මහජන අධිකාරීන් නිසි පරිදි ක්‍රියාත්මක

විමට සැලැස්වීම සහ රාජ්‍යය පවත්වාගෙන යාම ඔහුගේ හෝ අයගේ ප්‍රාථමික රාජකාරිය වේ. 1958 ප්‍රංශ ආණ්ඩු ක්‍රමය ස්ථාවරභාවයේ යුගයක් පෙරටුකොට ගෙන ගමන්කිරීම සඳහා ප්‍රශංසනීය වන්නේ එහෙයිනි.

ප්‍රංශය ආණ්ඩුක්‍රම ඉතිහාසය අතින් ලෝකයේ සෙසු සියලු රටවල් අතර ඉදිරියෙන් ම සිටින්නකි. ආණ්ඩු ක්‍රමයක නූතන අදහස, ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය සමග එක්ව මුලින් ම භාවිතයට ගත් රටවල් අතරට ප්‍රංශය ද අයත් වේ. නමුත් 1787 ඇමරිකානු ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව අදටත් බලාත්මක වනවිට 1791 ප්‍රංශ ආණ්ඩු ක්‍රමය වසරක කාලයක් සඳහා වත් බලපැවැත්වූයේ නැත. සමූහාණ්ඩු සංකල්පය ට එළඹෙන තෙක් ආණ්ඩු දුසිම් ගණනක් එකකට පසු එකක් වශයෙන් මාරු වූ අතර ප්‍රංශය ට ස්ථාවර ආණ්ඩුවක් ගෙන ආවේ පස්වැනි සමූහාණ්ඩුව විසිනි.⁵

විසචුල

එසේ නම් 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව විසින් ශ්‍රී ලංකාව ට ස්ථාවර භාවය ගෙන නොආවේ කෙසේද? මෙම ආණ්ඩු ක්‍රමය ක්‍රියාවට නැංවූයේ ශ්‍රී ලංකා ඉතිහාසයේ වඩාත් ම බිහිසුණු දාමරිකකම්, සාතන සහ උතුරු නැගෙනහිර මෙන්ම දකුණේ ද ‘අතුරුදන්වීම්’ සිදුවූ වඩාත්ම විසචුල් සහගත යුගයකදී යැයි එවිට නිසැක වශයෙන් ම පැවසෙනු ඇත. එසේම ජාතික ආයතන මේ යුගයේදී වඩාත් ම දුර්වල ව පැවති බව ද පැවසෙනු ඇත.

ඉදින්, ප්‍රංශ ආණ්ඩුක්‍රම මොඩලය ශ්‍රී ලංකාව ට බලපා ඇත්තේ කෙසේද? නොඑසේ නම් එය රැවටිලි සහගත ප්‍රකාශයක් පමණක් ද? එය එසේ නම්, ආණ්ඩු ක්‍රමයන් ද්විත්වය සමාන වන්නේ මතුපිටින් බැලූ විට පෙනෙන යම් දෘෂ්ටිකෝණයන්ගෙන් පමණක් ද? වඩාත්

⁵ <http://www.france.diplomatie.fr/label>

වාස්තවික හා මූලික මට්ටමේදී මේවා නෛසර්ගික ලෙස ම වෙනස් ද?

මෙයට පිළිතුර ගැබ් ව තිබෙනුයේ සමහර විටෙක තවත් ප්‍රශ්නයක වන්නට පුළුවන. ශ්‍රී ලංකාවේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව පිළිපදින බවට වගබලාගැනීමට ශ්‍රී ලංකාවේ ජනාධිපති හට යුතුකමක් තිබේද? ප්‍රංශ ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ සඳහන් කර තිබෙන පරිදි එය ප්‍රංශ ජනාධිපති ගේ මූලික යුතුකමකි. ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික පොලිස් කොමිසමේ සභාපති රංජන් අබේසූරිය ගේ නිරීක්ෂණ යටතේ මෙය සලකා බලා තිබෙනවා විය හැකිය. ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව වසරකටත් වඩා වැඩි කාලයක් මුළුල්ලේ ක්‍රියාකාරී ව නොපවතින බව ද මෙමගින් අධිකරණවල නඩු විශාල වශයෙන් ගොඩගැසීම සඳහා බලපෑ මහාධිකරණ විනිසුරන් පත්කිරීමට අසමර්ථ භාවයක් ප්‍රතිඵල වී තිබෙන බව ද ඔහු නිරීක්ෂණය කළේය.

ජාතික පොලිස් කොමිසමේ සභාපතිවරයා තවදුරටත් ප්‍රකාශ කළේ, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව ක්‍රියාකාරී නොවීම මගින් වර්තමාන IGP වරයා 2011 වසරේ ඔක්තෝබරයේ විශ්‍රාම යාමේ වයසට ළඟාවූ විට නව නිලධාරියාගේ පත්වීමට ද බලපෑමක් එල්ලවිය හැකි බවයි. එයට හේතුව නව IGP වරයෙකු ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව විසින් නම් කළ යුතු වන නිසා ය. ඔහු මෙසේ ද කියා තිබේ. *“ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා දායක සභාව අක්‍රිය වී වසරක් පමණ ගතව තිබෙන අතර මහජන පරිපාලනයේ අවිධිමත් භාවයන් බහුලව ව්‍යාප්ත ව ඇත. යහපත් පරිපාලනයක් සඳහා නව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවක් අත්‍යවශ්‍ය වේ.”* ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාදායක සභාවේ අක්‍රිය භාවයේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් මහජන අධිකාරීන් හි ක්‍රියාත්මක භාවයේ ඇති ව තිබෙන මෙකී හයානක අවහිරය විසඳන්නේ කවුද?

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව පිළිපදින බවට වගබලාගැනීම ජනාධිපතිවරයාගේ යුතුකම නම් එබඳු අවහිරයක් පැන නොනැගෙන බව සාක්ෂාත් කිරීමේ වගකීම ජනාධිපතිවරයා වෙත පැවරේ. තවද

එබඳු අවහිරයක් පැන නගියි නම් එය වහාම විසඳාලීම ද ඔහුගේ වගකීම වේ. නියත වශයෙන් ම මෙම ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව පදනම් වී තිබෙනුයේ ප්‍රංශ මොඩලය මත නම් මෙකී අනුල්ලංඝනීය යුතුකම ඉටුකිරීමට අපොහොසත් වීම ජනාධිපතිවරයාගේ මූලිකතම කාර්යයක් ඉටුකිරීම ට අපොහොසත් වීමකි. කෙසේවෙතත්, ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව යටතේ ජනාධිපතිවරයා හට ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථා ප්‍රතිපාදන ක්‍රියාව ට නැංවේදැයි වගබලාගැනීම ට එබඳු බැඳීමක් නොමැති බව සඳහන් කිරීම සමාන වන්නේ, එය මූලික වශයෙන් ම ප්‍රංශ මොඩලය ට වෙනස් වන බව කීමට ය.

ආණ්ඩු ක්‍රමයේ ඇපකරු කවුද?

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව නිසි ලෙස ක්‍රියාත්මක වන්නේදැයි වගබලාගැනීම ට තමන් ට වගකීමක් නැතැයි ශ්‍රී ලංකාවේ ජනාධිපතිවරයා කීවේ නම් එවිට ප්‍රශ්නය වන්නේ මෙයයි. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව නිසි පරිදි ක්‍රියාත්මක වන බවට ඇපකරු වන්නේ කවුද?

එම ඇපකරු පාර්ලිමේන්තුව විය නොහැක්කේ, ජනාධිපතිවරයා ට සිය හදිසි කල්පනාවක් හේතු කොට ගෙන පාර්ලිමේන්තුව විසුරුවා දැමිය හැකි වන නිසා ය. කිසිවක් පිළිබඳ කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් පාර්ලිමේන්තුව ට තනි ව ගත නොහැක. විධායක බලය අත්‍යන්තයෙන් ම ජනාධිපති මත රැඳී පවතියි. දැන්, මේ සම්බන්ධයෙන් පවා, ප්‍රංශය හා ශ්‍රී ලංකාවේ විධායක ජනාධිපති හා පාර්ලිමේන්තුව අතර පවත්නා සම්බන්ධතාවය සමාන යැයි මූලාවක වැටී ඇති බව පෙනේ. කෙසේ වෙතත් මෙය ද, ආණ්ඩු ක්‍රම විශාරදයෙකු වන ඔලිවර් ඩුහමල් විසින් දක්වන පරිදි යථාර්ථයෙන් ඔබ්බෙහි වන දෙයකි.

ආණ්ඩුක්‍රම නීතියේ සම්භාව්‍ය වර්ගීකරණයන් විසින් හඳුනාගෙන ඇති පරිදි, ප්‍රංශ රජය පාර්ලිමේන්තුව ට පිළිතුරු දියයුතු හෙයින් ප්‍රංශයේ පවතින්නේ පාර්ලිමේන්තු ක්‍රමයකි. කෙසේ වෙතත්

මහජන මතය අනුව, ජනාධිපතිවරයා ව සෘජු ලෙස ම ජනතාව විසින් පත් කරන හෙයින් ප්‍රංශයේ පවතිනුයේ ජනාධිපති ක්‍රමයකි. විශේෂඥයෝ මේ නිසා ප්‍රංශ ක්‍රමය කලවමක් ලෙස අර්ථදක්වති. එයට හේතුව, නීති විශාරද මවිරිස් ඩුවගර් විසින්, වැඩි අභිමානයක් එයට පවරා දෙමින් එයට “අර්ධ ජනාධිපති” ක්‍රමයක් යැයි පවසන තෙක්ම එය සම්ප්‍රදායික සංකල්පනාවන් සමග මිශ්‍ර වී පැවති නිසා ය.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව

මෙකී ආණ්ඩු ක්‍රමයන් ද්විත්වය අතර පවතින තුන්වැනි වැදගත් වෙනස්කම වන්නේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවන් හි වෙනසයි. ප්‍රංශයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව (French Conseil Constitutionnel) බලවත් අධිකරණමය ව්‍යුහයකි. එය විධායකයේ මෙන්ම ව්‍යවස්ථාදායකයේ ශාඛාවලින් ද ස්වාධීන ය. එය ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා අධිකරණයක භූමිකාව සඳහා ක්‍රමානුකූල ව කැටයම් කරන ලද්දකි.

ජර්මනියේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා අධිකරණය සහ ප්‍රංශයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවන් පිළිබඳ අධිකරණමය බලය පවතින ලෝකයේ ශ්‍රේෂ්ඨතම අධිකරණමය අධිකාරීන් අතර වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව මූලික වශයෙන් වැදගත් නිලයන් සඳහා පත්කිරීම් සම්බන්ධ ව කටයුතු කරන පරිපාලන ව්‍යුහයකි. එය කිසිදු ආකාරයකින් අධිකරණමය ව්‍යුහයක් නොවේ. එපමණක් නොව, ජනාධිපතිවරයා ට හෝ සෙසු අවිනිශ්චිතතාවයන් ට (සාමාජිකයන් පත් නොකිරීම වැනි) එය කඩාකප්පල් කිරීම ද කළ හැකි ය. වර්තමානය වන විට මෙම සභාව එබඳු කඩාකප්පල්කිරීමක් අත්දකිමින් සිටියි. ප්‍රංශයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව ට සමාන අධිකරණමය ආයතනයක් ශ්‍රී ලංකාවේ නොමැත. මෙකී ඌනතාවය, ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව සහ එකී ප්‍රංශ පිටපත අතර පවතින මූලිකතම වෙනස්කම් අතරින් එකකි.

මහජන අධිකාරීන්

මහජන අධිකාරීන්ගේ නිසි ක්‍රියාකාරීත්වය ද ප්‍රංශ ජනාධිපතිවරයා විසින් සහතික කළ යුතු ය. (ගෝලියානු ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 5 වැනි වගන්තිය) නමුත් ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන අධිකාරීන්ගේ නිසි ක්‍රියාකාරීත්වය සහතික කරන්නේ කවුරුන්ද?

අද වන විට, සම්පූර්ණ මහජන පරිපාලනය ම පවතිනුයේ බිඳ වැටෙන තත්වයක ය. පොලිස් ක්‍රමය, මැතිවරණ, මහජන සෞඛ්‍යය සහ අධ්‍යාපනය මෙන්ම ජීවිතයේ සෙසු ක්ෂේත්‍ර හා සම්බන්ධ මහජන පරිපාලනය පවතිනුයේ අරාජික තත්වයක ය. පාලක පක්ෂයේ සහ විරුද්ධ පක්ෂයේ සාමාජිකයන් ද ඇතුළු ව සෑම කෙනෙක් ම පාහේ, මහජනතාව සහ මාධ්‍යය විසින් හුවා දක්වන මෙම කරුණ සමග එකඟ වෙති. සාමාන්‍ය පුරවැසියාගේ දෛනික පැමිණිල්ල වනුයේ මහජන අධිකාරීන්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වය තමන්ගේ යහපත සඳහා නොව තමන්ගේ හානිය සඳහා වන බවයි. මේ අතර ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව තුළ ද මෙකී මහජන අධිකාරීන්ගේ නිසි ක්‍රියාකාරීත්වය සහතික කරන කිසිවෙක් නොමැත.

ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ මෙකී සියලු මූලික අංගයන් ප්‍රංශ මොඩලයෙන් වෙනස් ය. මෙවිට ප්‍රශ්නය වන්නේ, ප්‍රංශ මොඩලය සමග එය සමාන ය යන දැවැන්ත බොරුව නිර්මාණය කළේ කවුරුන්ද යන්නයි. තවද වඩාත් ම වැදගත් දෙය වන, මේ බොරුව විරස්ථාපිත කළේ මන්ද යන්නයි. ස්වකීය රටෙහි ප්‍රමුඛ නීතිය පිළිබඳ නීතිඥයන්ගේ සහ නීති ශිෂ්‍යයන්ගේ සකල පරම්පරාව ම මේ බොරුව ඉගෙන නොගත්තහුද? මෙම සාවද්‍ය සංකල්පය මත පදනම් ව අධ්‍යාපන ආයතන විසින් සිය අධ්‍යාපනය ඉදිරියටත් තවත් ශිෂ්‍ය පරම්පරා සඳහා ලබානොදෙනු ඇත්ද? ජාතියේ වඩාත් ම සුවිශේෂී අංගයක් වන ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව පිළිබඳ මෙබඳු බරපතළ වැරදි තොරතුරක් මත, රටෙහි සකල ප්‍රජා අධ්‍යාපනය ම පදනම් ව නොමැත්තේද? මෙකී ගැටලුවල ට පිළිතුරු සැපයීම ට උත්සාහයක්

තිබේ නම් රටේ සම්පූර්ණ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා විවාදය ම වෙනස් දෘෂ්ටියකින් දැකීම ට ජනතාව පටන් ගනු ඇත.

කෙසේ වෙතත් වඩාත් වැදගත් වන්නේ ජාතික පොලිස් කොමිසමේ සභාපතිවරයා විසින් නගන ලද, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව මේ වන විට අක්‍රීය ව පැවතීම සහ එබඳු අක්‍රීයවීමක් ක්‍රියාවට නැංවීම පිළිබඳ ප්‍රායෝගික ප්‍රශ්නයන් ය. එබඳු අක්‍රීයවීමක් නතර කර ගැනීමේ වගකීම කිසිවෙකු විසින් දැරිය යුතු ය. යම්කිසි නිලයක් විසින් මෙකී වගකීම ආරෝපණය කරගන්නා තෙක් රටේ ආයතනවලට නිසි පරිදි ක්‍රියාත්මක විය නොහැකිය. රටේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය ආණ්ඩුවක් පවතියි නම්, විසඳිය යුතු වඩාත් ම වැදගත් ව්‍යවස්ථානුකූල ගැටලුව මෙය විය හැකිය.

පාර්ලිමේන්තුව විසුරුවා හැරීම

ගෝලියානු ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 12 වැනි වගන්තිය අනුව,

“සමූහාණ්ඩුවේ ජනාධිපතිවරයා ට, අග්‍රාමාත්‍යවරයා සහ මන්ත්‍රණ සභාවන් හි සභාපතිවරුන් විමසීමෙන් පසුව ජාතික රාජ්‍ය සභාව විසුරුවාලීම ප්‍රකාශයට පත් කළ හැකිය.”

මේ ආකාරයට අග්‍රාමාත්‍යවරයා සහ මන්ත්‍රණ සභාවන් හි සභාපතිවරුන් විමසීමකින් තොරව පාර්ලිමේන්තුව විසුරුවාලීමේ බලයක් ප්‍රංශ ජනාධිපතිවරයා හට නැත. නමුත් ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව යටතේ අග්‍රාමාත්‍යවරයා හෝ කථානායකවරයාගෙන් නොවීමසා ජනාධිපතිවරයා හට පාර්ලිමේන්තුව විසුරුවාලිය හැකිය. 2004 දී ශ්‍රී ලංකාවේ ජනාධිපතිවරිය (වන්දිකා කුමාරතුංග) වර්තමාන විරුද්ධ පක්ෂය (එක්සත් ජාතික පක්ෂය) බලයේ සිටියදී පාර්ලිමේන්තුව විසුරුවා හැරියේ අග්‍රාමාත්‍යවරයා සහ කථානායකවරයා විමසීමකින් තොරව පමණක් නොව, ඡන්දයෙන් තෝරාපත්වූ නියෝජිතයන් ට සහ ජනතාව ට, එසේ පාර්ලිමේන්තුව

විසුරුවා නොහරින බවට සහතික වීමෙන් පවා පසුව ය. ශ්‍රී ලංකා ජනාධිපතිවරයාට/වරියට ඔහු හෝ ඇය කැමති විටෙකදී එසේ පාර්ලිමේන්තුව විසුරුවා හැරීමෙන් සෑම කෙනෙකු ම මවිත කිරීමට පුළුවන. මෙබඳු බලයක් විසින් රජය සහ පාර්ලිමේන්තුව සපුරා ම ජනාධිපතිගේ අභය දානය මත රැඳෙනුයේ සංවරණ සහ තුලන ක්‍රමයන් පාර්ලිමේන්තුව විසුරුවාලීම සම්බන්ධ ජනාධිපතිට සුළු බලයක් තිබීම ශුන්‍ය කරමිනි.

මෙබඳු විසුරුවාලීමක අරමුණ, සරල වශයෙන් රජයක් කඩාකප්පල් කිරීම හෝ ඒ යුගයේ ජනාධිපති අයත් වන දේශපාලන පක්ෂය ට යම්කිසි වාසියක් ලාබගැනීම විය හැකිය. මේ අනුව, අග්‍රාමාත්‍යවරයා ට හෝ ජාතික රාජ්‍ය සභාවේ නායකයා හට (කථානායකවරයා ට) පවා අවධාරණය නොකර, එබඳු ක්‍රියාවක අවශ්‍යතාවය හෝ එසේ කිරීම සාධාරණීකරණය කිරීමකින් තොරව තනි පුද්ගලයෙකු ට ස්වකීය සිතැඟි අනුව සහ සිය පෞද්ගලික හේතූන් මත ආණ්ඩුවක් විසුරුවා දැමිය හැකිය. ජනාධිපතිවරයා හට මෙබඳු බලයක් තිබීම ශ්‍රී ලංකාවේ බලයට පත්වන කිනම් ආණ්ඩුවක් වුවද අස්ථාවර කිරීම පිණිස වන ප්‍රධාන හේතුවකි.

හදිසි හිඟි බලතල

ප්‍රංශ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මෙසේ සඳහන් කරයි.

“සමූහාණ්ඩුවේ ආයතන, ජාතියේ ස්වාධීනත්වය, එහි දේශභූමියේ සමෝධානිත්වය හෝ එහි අන්තර්ජාතික බැඳීම් සාධනය කිරීම බරපතළ සහ හදිසි තර්ජනයක ට ලක්ව ඇති විටදී, සහ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූල මහජන අධිකාරීන්ගේ නිසි ක්‍රියාකාරිත්වය ට බාධා සිදුවී ඇති විට, අග්‍රාමාත්‍යවරයා, මන්ත්‍රණ සභාවන්හි සභාපතිවරුන් හා ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවේ සභාපතිවරයා ව විධිමත් ව විමසීමෙන් අනතුරුව මෙකී අවස්ථානුගත කරුණු විසින් ඉල්ලා සිටින පියවර, සමූහාණ්ඩුවේ ජනාධිපතිවරයා විසින් ගත යුතු වේ.”

මේ අනුව, හදිසි තත්වය ප්‍රකාශ කළ හැක්කේ මහජන අධිකාරීන්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වය ට බාධා කරන නිශ්චිත තත්වයන් මත සහ අග්‍රාමාත්‍යවරයා, මන්ත්‍රණ සභාවන් හි සභාපතිවරුන් හා ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව විධිමත් ව විමසීමෙන් ද පසුව ය. මේ අතරින් වඩාත් ම වැදගත් කරුණ විය හැක්කේ, ජනාධිපතිවරයා විධිමත් ව ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව විමසිය යුතු වීමයි. ප්‍රංශයේ ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය ගැටලු සම්බන්ධයෙන් ඉහළම අධිකරණමය ව්‍යුහය වනුයේ ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව යි. මේ අනුව හදිසි තත්වය ප්‍රකාශයට පත් කිරීම සහ එබඳු ප්‍රකාශය පත්කිරීමේදී අන්තර්ගතයන් අධිකරණමය ආයතනයක සෘජු සහ සියුම් පරීක්ෂාව යටතට පැමිණෙයි. එපමණක් නොව, හදිසි තත්වය පිළිබඳ මෙබඳු පියවර හැකිතාක් දුරට අවම සහ කෙටි ම කාලයක් සඳහා විය යුතු ය. එසේම “එබඳු පියවර සම්බන්ධයෙන් ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව විමසිය යුතු ය.” මෙපරිද්දෙන් මෙම ගැටලුවලදී, ප්‍රංශයේ ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූල ගැටලු පිළිබඳ ඉහළ ම අධිකාරිය පවත්වාගෙන යනු ලබන ස්වාධීන අධිකරණ ආයතනයක සෘජු පාලනය ට ජනාධිපතිවරයා යටත් වෙයි.

කෙසේ වෙතත් මෙබඳු පාලනයක් ශ්‍රී ලංකාවේ නැත. මේ ආකාරයට, ශ්‍රී ලංකාවේ දකුණේ පමණක් 30,000 කට අධික පිරිසක් “අතුරුදන්වීම”⁶ මඳක් පුදුම සහගත වන්නේ, හදිසි නීතිය ක්‍රියාත්මක වන කාලය තුළ ඔවුන් නීති විරෝධී ව අත්අඩංගුව ට ගැනීම, රඳවා තබාගැනීම සහ ඝාතනය කිරීම එයින් අරුත්ගැන්වෙන නිසා ය. රටේ උතුරු සහ නැගෙනහිර පළාත්වල ද එයට වඩා විශාල පිරිසක් ඝාතනයට ලක් කරන ලදී. මෙබඳු ඕලාරික සහ බරපහළ වියවුලක් ඇති කරන ලද්දේ හදිසි නීති රෙගුලාසි යටතේ සන්නද්ධ හමුදාව ට ලබාදුන් පුළුල් බලතල හේතුවෙනි. කෙසේ වෙතත් මෙයට විලෝම වශයෙන්, ප්‍රංශයේදී මෙබඳු ක්‍රියාවන් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව විසින් සලකා බලනු ලබයි. ජනාධිපතිගේ බලතල පාලනය කරනු

⁶ රජයේ ඇස්තමේන්තුව 30 000 ක් වුවත් සිවිල් අයිතිවාසිකම් සංවිධාන ඇස්තමේන්තු කරන ආකාරයට මෙම සංඛ්‍යාව 60 000 කට ආසන්න ය.

ලබන්නේ සහ හදිසි නීති බලතල වල වලංගුතාවය සලකා බලනුයේ එයිනි.

අධිකරණය

ගෝලියානු ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව විසින් අධිකරණ බලය ක්‍රම දෙකකට වැඩි දියුණු කර තිබේ. පළමුවැන්න නම් ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවක් නිර්මාණය කිරීමයි. අනෙක් ක්‍රමය වන්නේ අධිකරණමය අධිකාරියක් හරහා ක්‍රියාත්මක වීමයි. වැදගත් ක්ෂේත්‍රයන් ගණනාවක් සම්බන්ධයෙන් බලය සහිත සාමාජිකයන් නව දෙනෙකුගෙන් සමන්විත ප්‍රංශ ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව ජනාධිපතිවරණයේ යහපත් කල්ක්‍රියාව තහවුරු කළ යුතු වන අතර ඡන්ද පැමිණිලි විමසා බැලිය යුතු ය. එසේම ඡන්ද ප්‍රතිඵල ප්‍රකාශයට පත් කළ යුතු ය. ආරාචුල් සහගත අවස්ථාවන්හිදී රටේ උප නායකයාගේ සහ සෙනෙට් සභිකයන්ගේ මැතිවරණ ආවරණය කිරීමේ බලය ද එය සතු ය. එසේම ජනමත විචාරණය නිසි පරිදි මෙහෙයවීම සහ ඒවායේ ප්‍රතිඵල ප්‍රකාශ කිරීම ද සිදුකරනුයේ එයිනි. පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රණ සභාවන් හි ආයතනික ක්‍රියාමාර්ග සහ කාර්යපටිපාටික නීති එයට යොමු කළ යුතු වන අතර ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව සමග ඒවායේ අදාළත්වය තීරණය කෙරේ. පාර්ලිමේන්තුවේ ක්‍රියාවන් ද ඒවා ප්‍රසිද්ධ කිරීම ට ප්‍රථම ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව ට යොමු කළ යුතු ය. ප්‍රංශ ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවේ නිර්ණය කිරීමවලින් සියලු මහජන අධිකාරීන්, සියලු පරිපාලනමය අධිකාරීන් හා සියලු අධිකරණ බැඳේ. ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව හැරුණු විට සෙසු අධිකරණමය අධිකාරීන් ද වේ.

ජනාධිපතිවරයා අධිකරණමය අධිකාරියේ ඇපකරු ය. අධිකරණමය අධිකාරිය අධිකරණයේ ඉහළ සභාව සමග එක්ව කටයුතු කරයි. අධිකරණයේ ඉහළ සභාව සමන්විත වනුයේ කොටස් දෙකකිනි. එකක් විනිසුරුවරුන්ගේ අධිකරණ බලය සඳහා ය. අනෙක මහජන නඩු කටයුතු සඳහා ය. මේ අනුව, ගෝලියානු ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව

යටතේ ජනාධිපති ධුරය නිර්මාණය කිරීම මගින් අධිකරණ ආයතනවල බලය සීමා නොකළ අතර ඒ වෙනුවට සිදුවී තිබෙනුයේ සැබවින් ම එම බලය අති විශාල ලෙස වැඩිවීමයි.

අනෙක් අතට, 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව යටතේ අධිකරණ බලය අසීමිත ලෙස සීමා විය. අධිකරණ සමාලෝචනය ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයට සීමා වූ අතර ප්‍රංශයේ ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවේ අධිකාරියට සමාන ව්‍යුහයක් නිර්මාණය නොවීය. පාර්ලිමේන්තුවේ ක්‍රියාවන් ප්‍රසිද්ධ කිරීමට පෙර ඒවා ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ අධිකරණ සමාලෝචනයට ලක් කළේ, එකී ප්‍රතිපාදනවල ව්‍යවස්ථානුකූලභාවය පරීක්ෂා කිරීමේ සීමිත අරමුණ සඳහා පමණි. මේ ආකාරයේ අධිකරණ සමාලෝචනයක් ප්‍රංශයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවට පැවරී තිබෙන බලතල වලින් අතිශයින් ම දුරස්ථ වේ. විධායක ජනාධිපතිවරයා අධිකරණ වෙත සිදුකරන මැදහත්වීම සලකා බැලීම සඳහා ප්‍රංශයේ ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවට සමාන අධිකාරියක් ශ්‍රී ලංකාවේ නොමැත.

ප්‍රංශ ජනාධිපතිවරයා සහ පාර්ලිමේන්තුව අතර බලය තුලනය කිරීම සඳහා ක්‍රියාත්මක වීමට ගෝලීයානු ආණ්ඩු ක්‍රමයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවට අවශ්‍ය වන විට, ශ්‍රී ලංකාවේ ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව විසින් අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වයට සැලකුම් දැක්වූයේ විධායක ජනාධිපතිවරයාට තිබෙන තර්ජනයක් වශයෙනි. මේ අනුව 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ජනාධිපතිවරයා හට සම්පූර්ණ විනිර්මුක්තියක් ලබාදුන්නේය. බලය පිළිබඳ අන්තර් සම්බන්ධයේදී නිසි පරිදි සංවරණය හා තුලනය සිදුවීම සහතික කිරීමේ අධිකරණමය ශක්‍යතාවය දුර්වල කළේය. ප්‍රංශයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා කවුන්සිලයට ජනාධිපතිවරයා, පාර්ලිමේන්තුව හෝ වෙනත් මහජන හා පරිපාලනමය ආයතන විසින් බලය අත්තනෝමතික ලෙස භාවිතා කිරීමට එරෙහි ප්‍රධාන අභියෝගයක් බවට පත් විය හැකිය. එබඳු ගැටලු සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ

අධිකරණවලට අදාළ එම භූමිකාව 1978 ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින් සැලකිය යුතු වන පරිදි ලුහුඬු කර තිබේ.

ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථා න්‍යාය, කියා සිටින හේතුව සහ වින්‍යෝදය

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා න්‍යාය පදනම් වන්නේ ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ වෙනස් අංගයන් සහ ඒවා ක්‍රියාවට නැංවීම් අතර පවතින සම්බන්ධතාවයන් නිශ්චය කිරීම පිණිස වන ස්ථිරසාර මූලධර්මවලිනි. මේවා සිද්ධියෙන් සිද්ධියට තර්කාන්විත ව යෙදේ. උදාහරණයක් වශයෙන්, යම්කිසි විශේෂිත කාරණයක් සම්බන්ධයෙන් ජනමත විචාරණයක් ඉල්ලා සිටින අවස්ථාවකදී එකී අවශ්‍යතාවය ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ ජනමත විචාරණය සම්බන්ධ සාමාන්‍ය මූලධර්මවලට මෙන්ම සමකාලීන තත්වයන්ට ද අනුකූල විය යුතු ය. පූර්වයෙහි තෝරාපත් කරගත් නියෝජිතයන්ට තවත් වාරයක් සඳහා අවස්ථාව ලබාදීම පිණිස, රජයක් තෝරාපත්කර ගැනීමේ අයිතියෙන් ජනතාවට වැළකී සිටින ලෙස පවසන ජනමත විචාරණයක් සඳහා වන යෝජනාවක්, ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව පදනම් ව ඇතැයි පවසන 1958 ගෝලියානු ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ න්‍යාය තුළින් සලකා බැලිය යුතු වේ. ගෝලියානු ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින් මෙබඳු යෝජනාවක් සලකන්නේ නිරර්ථක සහ න්‍යාය විරෝධී එකක් ලෙස ය. එයට හේතුව එය ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ සියලු ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය මූලධර්මවලට පටහැණි වන නිසා ය. ඇමරිකානු ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ ව්‍යවස්ථාමය න්‍යාය මගින් ද ප්‍රකාශ වනුයේ එයම ය.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවක කියා සිටින හේතුව මගින් ලබාදෙන්නේ ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ ආකෘතියෙන් ඔබ්බට වැටෙන ඉදිරිපත් යෝජනාවක් සඳහා ඡායාමාත්‍රයකි. පාර්ලිමේන්තුවේ අත්‍යවශ්‍ය බහුතරය සපයාගැනීම වැනි ඕනෑම ව්‍යවස්ථාමය කාර්යපටිපාටියක් මගින් මෙය සරල ලෙස සිදුකළ හැකිය. උදාහරණයක් වශයෙන්, ජනමත විචාරණයක් හරහා පිළිගත් ඕනෑම යෝජනාවක් අති විශේෂ

බහුතරයකින් සම්මත වේ නම් කියා සිටින හේතුවක් නිර්මාණය කර ගත හැකිය. ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවක මූලික මූලධර්මයන් ට සම්පූර්ණයෙන් පටහැණි වන්නේ මෙබඳු යෝජනාවකි.

ඉන්පසුව, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ කියා පාන හේතුව යටතේ, අතිශයින්ම න්‍යාය විරෝධී සහ භාසාජනක යෝජනාවන් පවා නීත්‍යානුකූල භාවය ලබාගනුයේ මේ ආකාරයට ය. ජාතිය ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී කරන බව කියන ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවක් යටතේ ජනාධිපතිවරුන් ඒකාධිපතියන්ගේ බලතල අත්පත් කර ගන්නේ එසේ ය.

ඉහතින් සඳහන් කළ ආකාරයට ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවක ජනතාව හා රජය අතර සම්බන්ධතා තීරණය කරනා මූලධර්ම තිබේ. ගෝලියානු ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ මෙකී මූලධර්මයන් සඳහන් කර ඇත්තේ පහත මාතෘකාවන් යටතේ ය.

පූර්විකාව;

- I. මාතෘකාව පරමාධිපත්‍යය පිළිබඳ ව (2 සිට 4 දක්වා)
- II. මාතෘකාව සමූහාණ්ඩුවේ ජනාධිපති පිළිබඳ ව (5 සිට 19 දක්වා)
- III. මාතෘකාව රජය පිළිබඳ ව (20 සිට 23 දක්වා)
- IV. මාතෘකාව පාර්ලිමේන්තුව පිළිබඳ ව (24 සිට 33 දක්වා)
- V. මාතෘකාව පාර්ලිමේන්තුව සහ රජය අතර සම්බන්ධතා පිළිබඳ ව (34 සිට 51 දක්වා)
- VI. මාතෘකාව ගිවිසුම් සන්ධාන සහ අන්තර්ජාතික එකඟතාවයන් පිළිබඳ ව (52 සිට 55 දක්වා)
- VII. මාතෘකාව ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව පිළිබඳ ව (56 සිට 63 දක්වා)
- VIII. මාතෘකාව අධිකරණමය අධිකාරිය පිළිබඳ ව (64 සිට 66 දක්වා)
- IX. මාතෘකාව යුක්තියේ ඉහළ අධිකරණය පිළිබඳ ව (67 සහ 68)
- X. මාතෘකාව රජයේ සාමාජිකයන්ගේ සාපරාධී වගකීම පිළිබඳ (68-1 සිට 68-3 දක්වා)

- XI. මාතෘකාව ආර්ථික හා සමාජයීය කවුන්සිලය පිළිබඳ (69 සිට 71 දක්වා)
- XII. මාතෘකාව භෞමික ඒකක පිළිබඳ ව (72 සිට 75 දක්වා)
- XIII. මාතෘකාව නව කැලිඩෝනියාව හා සම්බන්ධ සංක්‍රමික ප්‍රතිපාදන පිළිබඳ (76 සිට 77 දක්වා)
- XIV. මාතෘකාව සංගම් ගිවිසුම් පිළිබඳ ව (88)
- XV. මාතෘකාව යුරෝපීය ප්‍රජාවන් හා යුරෝපා සංගමය පිළිබඳ ව (88-1 සිට 88-4 දක්වා)
- XVI. මාතෘකාව ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය පිළිබඳ ව (89)

එක් එක් කොටසෙහි සඳහන් කරන මූලධර්මයන් අනෙක් කොටස්වලට සම්බන්ධ ය.

ගෝලීයානු ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව යටතේ ජනාධිපතිවරයා ගේ නිලය මේ අනුව පැහැදිලි ව අර්ථ දක්වා ඇති අතර එය ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ සෙසු කොටස් සමග ද සම්බන්ධිත ය. ප්‍රංශ ජනාධිපතිවරයා ගේ නිල තත්වය 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ ශ්‍රී ලංකාවේ ජනාධිපතිවරයාගේ තත්වයෙන් වෙනස් නොවන අතර ගෝලීයානු ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා න්‍යාය අනුගමනය කරමින් ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ විධායක ජනාධිපති සංකල්පය ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය විරූපය කට ය.

ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථා විනෝදය

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා විනෝදයක් යනු ව්‍යවස්ථාමය න්‍යාය මත නොව හිතලු මත පදනම් වූ බලය සහ සම්බන්ධතාවයන් පිළිබඳ සංකල්පයකි. එම විනෝදයේ ප්‍රතිඵලය විය හැක්කේ 1978 ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව යටතේ ශ්‍රී ලංකා ජනාධිපතිවරයා හට පවතින ආකාරයේ බලයකි.

යථාචරණයේදී මෙබඳු ජනාධිපති ධුරයක් ව්‍යවස්ථාමය විපරිතයකි. මෙය මෙසේ වනුයේ ශ්‍රී ලංකා ජනාධිපතිවරයා හට සකල පරම බලය ම

පාහේ තිබෙන හෙයින්. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවක් නිර්මාණය කිරීමේදී අපේක්ෂා කරනුයේ ද මෙය වළක්වා ගැනීම මිස අන් දෙයක් නොවේ. ප්‍රායෝගික අර්ථයේදී, මෙකී ජනාධිපති ධුරයට ඒ හා සම්බන්ධ පාර්ලිමේන්තුව, රජය, අධිකරණය වැනි සෙසු සියලු ව්‍යවස්ථාමය ආයතනය වනසා දැමිය හැක. සත්‍ය වශයෙන්ම, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා අර්ථ නිරූපණය පිළිබඳ වගබලා ගැනීම පිණිස පවා, ප්‍රංශ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව වැනි අවසානාත්මක වශයෙන් සියලු ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය ගැටලු නිශ්චය කරන ප්‍රබල ආයතනයක් නොපවතියි. ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ අන්තර්ගත අභ්‍යන්තර විපරිතයන් විසින් රජය ට ක්‍රියාකිරීම ට පවා නොහැකි තත්වයක් ඇති කර තිබේ.

මූලික වශයෙන් ම සඳෝෂීයි?

ප්‍රශ්නය වන්නේ, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවක් එහි පදනමෙන් ම-මූලික වශයෙන් ම සඳෝෂී වන විට එහි ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූල භාවයක් තිබේ ද යන්නයි. ඒ සඳහා ඒක නින්තාද වන පිළිතුර වනුයේ නැත යන්න බව පෙනේ. ගෝලීයානු ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මත පදනම් ව තිබෙන බව ට පළවන ඉදිරිපත් කිරීම් නොතකා, ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මූලික අවස්ථාවේදී ම සඳෝෂී වූවකි. මෙම ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව, සියලු ව්‍යවස්ථාමය පාලනයන්ගෙන් පළා යාමට විධායක ජනාධිපතිවරයා හට උදව් කරයි. බලය අත්තනෝමතික ලෙස භාවිතා කිරීමට සමත් සතෙකු බවට විධායක ජනාධිපතිවරයා පත් කරයි. මේ අනුව මෙම ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ අරමුණ ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූල රජයක් නිර්මාණය කිරීම නොවේ. ජනාධිපතිවරයා රජයේ ව්‍යවස්ථානුකූල ආකෘතියෙන් නිදහස් කිරීමයි.

මෙබඳු තත්වයක් යටතේ, නීතිමය අධිකරණයන් හි ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව පිළිබඳ සලකා බැලිය හැක්කේ සුළු ගැටලු සම්බන්ධයෙන් පමණි. මෙම සලකා බැලීම්වල ආකෘතීන් ද සැලකිය යුතු

වටිනාකමකින් යුක්ත ඒවා නොව නිතරම වෙනත් හේතුවක් කියා පෑම සඳහා වේ. 1978 පටන් මේ දක්වා මේ සම්බන්ධ ව කානට වුවත් පැහැදිලි ව පෙනෙන උදාහරණ රාශියකි. එවකට පැවති පාර්ලිමේන්තුව ට මහ මැතිවරණයකින් තොරව තවත් වාරයක් සඳහා අනුමැතිය ලබාදුන් 1982 ජනමත විචාරණය ඇතැම්විට මේ සියල්ල අතරින් වඩාත් ම කැපී පෙනෙන උදාහරණයයි. මෙබඳු විපරිතයක් සිදුවිය හැකි දෙයක් වූයේ, 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ප්‍රසිද්ධ කළ දිනයේ පටන් ශ්‍රී ලංකා සන්දර්භය තුළ ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූල භාවය ට කිසිදු තේරුමක් නොතිබුණු තරම් වීම නිසා ය.

1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ක්‍රියාවට නැංවීමෙන් ප්‍රතිඵල වූ අත්දැකීම් පිළිබඳ ආපසු හැරී බලනවිට පැන නගින එක් ගැටලුවක් වනුයේ, ආචාර්ය එම්.ජේ.ඒ. කුරේ විසින් 1982 දී පළ කළ *“Judicial Role under the Constitutions of Ceylon/Sri Lanka”* ග්‍රන්ථයේදී අවධාරණය කර දක්වා තිබූ පහත දැක්වෙන ප්‍රකාශයේ වලංගුභාවයයි.

“ශ්‍රී ලංකාවේ නූතන පරිපාලන හා අධිකරණ ක්‍රමයට, බ්‍රිතාන්‍යයන් විසින් ලංකාව පාලනය කළ සමයේ හඳුන්වා දුන් ආයතන සමග මූලාරම්භක සම්බන්ධයක් තිබෙන බව කවුරුත් දන්නා සත්‍යයකි.”

මේ මතය පළ කරන සමය වන විට 1978 ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව බලපවත්වා තිබුණේ සය වසරක් සඳහා පමණකි. එකල, මෙම ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින් හඳුන්වා දුන් විධායක ජනාධිපති ධුරය වැනි ඇතැම් වෙනස්කම් හැරුණු විට බ්‍රිතාන්‍ය සමයේ තිබූ සම්ප්‍රදායය තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක වන බවට පුළුල් ලෙස පිළිගත් උපකල්පනයක් විය.

කෙසේ නමුත්, දැන් - මෙකී ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ක්‍රියාව ට නැංවී වසර 33 කට ආසන්න කාලයකට පසු - බ්‍රිතාන්‍ය පරිචයන් කිසිවක් තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක වන බැව් පැවසීම අතිශයින් ම සිනහ උපදවන

බව ඉතා පැහැදිලි ය. සමහර විට 1982 ආසන්න කාලයේදී ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය විශ්ලේෂණ සමන්විත වූයේ හුදෙක් ම එහි ලිඛිත අන්තර්ගතය සලකා සහ පූර්වයේ පැවති ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවන් හි අන්තර්ගතයන් ඒවායේ පරිචයනුත් සන්සන්දනය කරමින් පමණක් වීම නිසා එය එසේ වූවා විය හැකිය.

කෙසේ වෙතත්, 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ට ලබාදුන් දේශපාලනික අර්ථ දැක්වීම් දෙස බැලීමේදී, එයට පෙර පැවති ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා ද්විත්වය ක්‍රියාවට නැංවුණු සමයන්හි වඩාත් ම බහුල ලෙස අනුගමනය කෙරුණු සහ බ්‍රිතාන්‍ය ආණ්ඩු ක්‍රමය තුළ සංවර්ධනය වූ සංවරණයන් හා තුලනයන් කිසිවක් නොමැති-විලංගු ලිහා දැමූ ජනාධිපතිවරයෙකු සහිත ඒකාධිපතිවාදී රජයක් පිළිබඳ අනුමානයන් ඒවායේ තිබූ බව ප්‍රත්‍යක්ෂ වේ. ස්වස්ථානික ආණ්ඩු ක්‍රමයක් යැයි කියූ 1972 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින් පිළිනොගත් බලතල බෙදීම 1978 ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින් පිළිගත් බව පවා ආචාර්ය කුරේ සිතිය.

කෙසේ වෙතත්, විධායක ජනාධිපතිවරයා සෘජු ලෙස ම පාර්ලිමේන්තුව හා අධිකරණය නොතකා හරිමින් කටයුතු කරන විට බලතල බෙදීමේ මූලික සිද්ධාන්තය ගර්භාව ට හෙවත් හෙළාදැකීම ට ලක්වේ. විධායක ජනාධිපතිවරයා හට 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය යටතේ අත්තනෝමතික ලෙස කටයුතු කළ හැකි දුර, පූර්ව ආණ්ඩු ක්‍රමයන් ද්විත්වය යටතේ ජීවත් වීමේ අත්දැකීම සහිත ජනතාව ට සිතා ගත නොහැකි තරම් ය.

මේ අනුව, 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව හරහා සිදුවූයේ ඒ දක්වා ම යම්කිසි මට්ටමකට නවීකරණය වීමේ හැකියාවක් සහිත ව පැතිර පැවති ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූලභාවයේ නීති සහ පරිචයන් වල අවිච්ඡින්නතාවය අහිමි වී යාමයි. ව්‍යවස්ථානුකූල සංවේදනය අනුව මෙහිදී සිදුව තිබෙනුයේ අතීතය හින්න වී යාමක් සහ එයට පෙර පැවති ව්‍යවස්ථානුකූල ආණ්ඩුවල සංකල්පය යටතේ කළ නොහැකි

තරම් වූ ඒකාධිපති පරිචයන් වෙත හැරීමකි. ශ්‍රී ලංකාවේ පරිපාලනමය හා අධිකරණමය ක්‍රමයෙන් සිදුවූ මෙකී අපගමනයන්, ප්‍රංශ මොඩලයේ ආණ්ඩු ක්‍රමයක් තෝරාගැනීමේ හේතුව මගින් සාධාරණීකරණය කෙරුණි නම්, එය තහවුරු කළ නොහැකි මතයක් බව අප විසින් පෙන්වා දී තිබේ.

2 පරිච්ඡේදය

විධායක ජනාධිපති සහ මහජන අධිකාරීන් අතර පොරය

ගෝලියානු ආණ්ඩු ක්‍රමය යටතේ ප්‍රංශ ජනාධිපතිවරයා/වරිය විසින්, ඔහුගේ/ඇයගේ බේරුම්කරණය හා නිශ්චය කිරීම හරහා සහතික කළ යුතු එක් ප්‍රධාන වගකීමක් වන්නේ මහජන අධිකාරීන්ගේ නිසි ක්‍රියාකාරීත්වයයි. (5 වගන්තිය) කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රී ලංකාව පසුගිය දශක කිහිපය තුළ අත්දැකූ තත්වය වන්නේ, විධායක ජනාධිපතිවරුන් මහජන අධිකාරීන්ගේ නිසි ක්‍රියාකාරීත්වය සහතික කිරීමට අසමත් වී ඇති බව පමණක් නොව ඔවුන් නිසැක වශයෙන් ම මහජන අධිකාරීන්ගේ සතුරන් බවට ද පත් ව ඇති බවයි.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට එක්කළ 17 වන සංශෝධනය උද්ගත වීම සඳහා බලපෑ තත්වය වූයේ එයයි. පත්කිරීම්, මාරුකිරීම් සහ මහජන අධිකාරීන්ගේ නිලධාරීන්ට සම්බන්ධ සෙසු ගැටලුවලදී දේශපාලනික මැදිහත්වීම් සිදුකිරීමට උත්සාහ කරන විධායක ජනාධිපතිවරයා ඇතුළු මෙකී මාර්ගයේ පවතින බාධක ඉවත් කිරීම පිණිස දැඩි ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථා ප්‍රතිපාදන සංවර්ධනය කිරීම රටට අත්‍යවශ්‍ය යැයි එකල සලකන ලදී.

17 වන සංශෝධනය මගින් පිළිගත් අධිකාරීන් වූයේ මැතිවරණ කොමිසම, මහජන සේවා කොමිසම, ජාතික පොලිස් කොමිසම, ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිසම, අල්ලස් හෝ දූෂණ විමර්ශනය කිරීම සඳහා වූ නීත්‍ය කොමිසම, මුදල් කොමිසම සහ සීමා නිර්ණය කොමිසම යි. 17 වන සංශෝධනයේ 41(ආ)(1) වගන්තියට අනුව ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවේ නිර්දේශයකින් තොරව කිසිදු පුද්ගලයෙක් උප ලේඛනයේ විශේෂිත ව දක්වා ඇති කිසිදු කොමිසමක සභාපතිවරයෙකු හෝ සාමාජිකයෙකු වශයෙන් පත්කිරීමට ජනාධිපතිවරයා හට නොහැකි ය. තවද, 17 වන සංශෝධනයෙන්

විශේෂිත ව දක්වා ඇති පත්වීම් හැර-මෙකී කොමිෂන් සභා විසින් පාලනය කරන දෙපාර්තමේන්තු තුළ සිටින පුද්ගලයන්ගේ සියලු වැදගත් පත්වීම් එම කොමිෂන් සභාවල නිර්දේශයන්ගෙන් තොරව සිදුකළ නොහැක.

අතිශය වැදගත් මහජන අධිකාරීන්ගෙන් සමහරක පුද්ගලයන් පත්කිරීම සම්බන්ධයෙන් ජනාධිපතිවරයා සහ සෙස්සන් හට පැනවූ මෙම සීමාව ට ඉතිහාසයක් තිබේ. 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය ප්‍රසිද්ධ කිරීමෙන් පසුව මහජන අධිකාරීන් ගණනාවක් සඳහා වැදගත් නිලධාරීන් බඳවා ගැනීම සහ පාලනය කිරීම අත්තනෝමතික ලෙස සිදුකෙරිණි. මෙය නිතරම සිදුවූයේ දේශපාලනඥයන්ගේ අණ පරිදි හෝ දේශපාලන සලකා බැලීම් අනුව ය. මෙය විපත්තිදායක මට්ටමකට ළඟා වී තිබුණෙන් ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ට සිදුකළ විශේෂිත සංශෝධනයක් මගින් මේ සිරිත අවසාන කර දැමීම ට අවශ්‍ය විය. එයට අනුව අදාළ සංශෝධනය 2001 ඔක්තෝබර් 3 වැනිදා සහතික කරන ලදී. 17 වන සංශෝධනය මගින් දුරැලීම ට යන නපුර විස්තර කිරීම සඳහා යොදාගත් පොදු යෙදුම වූයේ 'දේශපාලනීකරණය'යි. 17 වන සංශෝධනය ඒකමතික ලෙස සම්මත කරගැනීම තුළ, මහජන අධිකාරීන්ගේ තනතුරු සඳහා පත්කිරීම් සිදුකරන විට එය වෙනත් සලකාබැලීම් මත නොව වාස්තවික උපමානයන් සහ කුසලතාවයන් මත පදනම් විය යුතු බවට සියලු දේශපාලන පක්ෂ අතර පොදු එකඟත්වයක් විය.

1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව යටතේ, මහජන අධිකාරීන් සඳහා පත්කිරීම් සිදුකරන විට කුසලතා පදනම හා වාස්තවික උපමානයන් නොසලකා හැරීම සඳහා විධායක ජනාධිපතිවරයා සෘජු ලෙස මැදිහත්වීම් සිරිතක් වර්ධනය වී බලගැන්වී තිබිණි. මෙය මෙසේ සිදුවූ විට, මෙකී මහජන අධිකාරීන් ට අපේක්ෂිත මට්ටමින් කටයුතු කිරීම ට හා ක්‍රියාකාරී වීම ට පැවතියේ කුඩා හැකියාවක් පමණි. මේ අනුව, විධායක ජනාධිපතිවරයා සහ ඔහු වෙනුවෙන් කටයුතු කරන්නන් ගේ අනිසි බාධාකිරීම් හේතුවෙන් මහජන අධිකාරීන් අක්‍රිය වී පැවතිණි. 17

වන සංශෝධනය යෝජනා වූයේ ජනාධිපතිවරයා එසේ ක්‍රියාකිරීමට එරෙහි සංවරණයක් වශයෙනි.

මහජන අධිකාරීන්ගේ ක්‍රියාකාරිත්වයට විධායක ජනාධිපතිවරයා අත්තනෝමතික ලෙස මැදිහත්වීමට එරෙහිව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය සුරක්ෂණයක් නිර්මාණය වී තිබෙන අතරතුර, ප්‍රායෝගික මට්ටමේදී විධායක ජනාධිපතිවරයා මෙකී සුරක්ෂණයන්ගේ ක්‍රියාකාරිත්වය වළක්වාලිය හැකි තත්වයක තවදුරටත් පසුවිය. ඒ සඳහා යොදාගත හැකි ක්‍රම තුනක් තිබේ.

පළමුවැනුව, 17 වන සංශෝධනයෙන් යෝජනා කළ ආකෘතිය තුළ වූ බලාත්මක ආයතනය වන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව අක්‍රීය කර දැමිය හැකිය. සභාවේ සාමාජිකයන් පත්කිරීම ප්‍රමාද කිරීම මගින් හෝ එයට බාධා කිරීම මගින් එය සිදුකළ හැකිය.

දෙවැනි ක්‍රමය වන්නේ, විවිධ කොමිෂන් සභාවන් හි යෝජනා අපේක්ෂකයන් එම තනතුරුවලට පත්කිරීම සඳහා නම් නොකර සිටීම මගින් එකී පත් කිරීම් ප්‍රමාද කිරීම හෝ එයට බාධා කිරීමයි.

තුන්වැනි ක්‍රමය සහ වඩාත් ම ප්‍රචලිත ක්‍රමය වන්නේ, මෙකී කොමිෂන් සභාවන් හි ක්‍රියාකාරිත්වය සඳහා අරමුදල් සහ ඒවාට අත්‍යවශ්‍ය සෙසු සම්පත් නො සපයා සිටීමයි. කාර්යක්ෂම, සුදුසු පුද්ගලයන් හෝ උපකරණ හෝ සෙසු මූල්‍ය පහසුකම් හින වීම හේතුවෙන් කොමිෂන් සභාවන්, ඒවායේ යෝජනා කාර්යයන් සිදුකිරීමෙන් වැළැක්වේ.

මේ අනුව 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව විසින් විසඳා ගත් කළ ජනාධිපතිවරයාගේ අත්තනෝමතික හැසිරීම පාලනය කිරීම පිණිස 17 වන සංශෝධනය විසින් ඇතැම් ප්‍රබල පියවර යෝජනා කර තිබියදී පවා මෙකී ආයතන සහ ජනාධිපතිවරයා අතර පොරය දිගින් දිගට ම පවතියි. එසේම දුක්ඛර ලෙස, තුලනය තවමත් ජනාධිපතිවරයාට

වාසිදායක ලෙස පවතින අතර 17 වන සංශෝධනයෙන් යෝජනා කළ ක්‍රියාමාර්ගයන්ගෙන් යහපතක් සිදුකරගැනීමෙන් මහජන ආයතන වැළැක්වීම ට ජනාධිපතිවරයා හට තවදුරටත් හැකියාව තිබේ. මෙකී ව්‍යාධිය වර්තමානය වන විට බොහෝ මහජන ආයතනවලට වැළඳී තිබේ.

17 වන සංශෝධනය, විධායක ජනාධිපතිවරයාගේ බලය සංවරණය කිරීම පිණිස පාර්ලිමේන්තුව විසින් ගනුලැබූ අතිශයින් ම වැදගත් පියවරවලින් එකකි. මේ අනුව, මහජන අධිකාරීන් ක්‍රියාත්මක කරවීම සම්බන්ධයෙන් පාර්ලිමේන්තුව සහ විධායක ජනාධිපතිවරයා අතර ද අපට පොරයක් දැකගත හැකි ය.

කෙසේ වෙතත්, මහජන අධිකාරීන් ගේ පාලනය සඳහා පාර්ලිමේන්තුව විසින් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූල රාමුවක් යෝජනා කර තිබෙන අතර, එසේ වුවත් ජනාධිපතිවරයාගේ බලතල හේතුවෙන්, එම නීතිය නිසි පරිදි ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා එයින් පසු කිසිදු ප්‍රායෝගික පියවරක් ගෙන නොමැති බව ද වටහා ගත යුතු ය. 17 වන සංශෝධනය ගෙන ඒම ට ඒකරාශී වූ පක්ෂ, එහි ප්‍රතිඵලය කිසිදු තීරණාත්මක හෝ සංගතමය ස්වභාවයකින් බිහිකරගැනීම ට ප්‍රතිඥා දී නොමැති බැව් පෙනේ. මේ අනුව මේ ගැටලුව සම්බන්ධයෙන් විධායක ජනාධිපතිවරයා සහ පාර්ලිමේන්තුව අතර පවතින ආතතිය ද බේරුම් කර ගත යුතු ය.

අද වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ මහජනතාව මෙකී මහජන අධිකාරීන් සමග දරුණු අර්බුදයක ට ලක් ව සිටිති. එය ට හේතු වී තිබෙන්නේ මෙකී මහජන ආයතනයන්ගෙන් අපේක්ෂිත සේවාවන් සහ පහසුකම් ඒ අයුරින් ලබාදීම ට ඒවා අපොහොසත් වී තිබීමයි. 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ ප්‍රතිපාදනය, අත්තනෝමතික ව ක්‍රියාකිරීම සඳහා විධායක ජනාධිපතිවරයා ට ඇති හැකියාව ට වාසි සහගත ලෙස තවමත් ඔවුන් ව මැඩපවත්වාගෙන සිටියි. වැඩි වශයෙන් ම පරමාදර්ශීය අර්බුදය සහ එයින් ප්‍රතිඵල වූ අපේක්ෂා භංගත්වය රට

තුළ ව්‍යාප්ත ව පවතින අතර නිසි පරිදි ක්‍රියාත්මක වන අගනා මහජන අධිකාරීන් නොමැති වීමේ සිය නොහැකියාව තුළ පුරවැසියා අත්දුටු ඉව්ෂා හංගත්වය එහි කේන්ද්‍රීය ලෙස පවතියි.

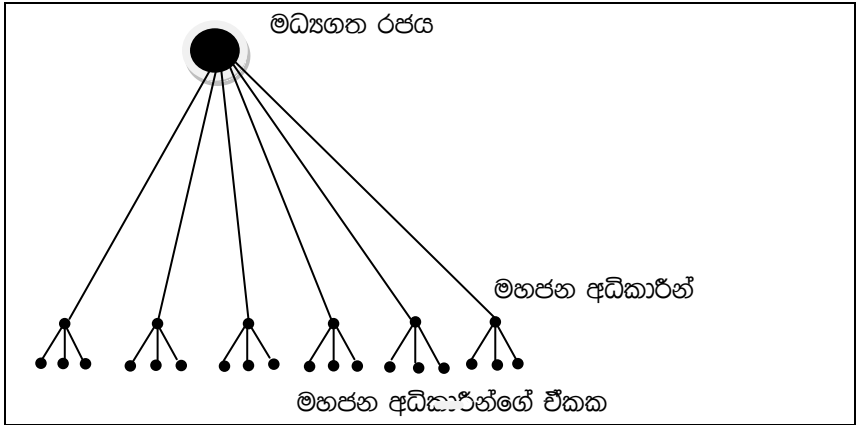
මධ්‍යය සහ මහජන අධිකාරීන් අතර බලතල බෙදාහැරීම

එකිනෙකට වෙනස් ක්‍රමයන් තුනක් අතර බලතල බෙදාහැරීම විස්තර කිරීම සඳහා අපි පහත දැක්වෙන දළ රූප සටහන් ක්‍රීත්වය සපයමු.

පළමු රූප සටහන මගින් පෙන්වා දෙන්නේ 'මධ්‍යගත වූ බලය' යි. මෙහිදී මධ්‍යම රජය ට මහජන අධිකාරීන් පාලනය කිරීම සඳහා දැවැන්ත හැකියාවක් තිබේ. කෙසේ වෙතත්, යම්තාක් දුරක ස්වාධීනත්වයක් සහ සිය අභිමතය භාවිතා කිරීමේ හැකියාවක් මහජන අධිකාරීන් වෙත තිබේ. අධිකාරීන් ට තිබෙන බලයේ සීමාව අර්ථදක්වා ඇත. මේ අනුව මධ්‍යම අධිකාරිය සමග ගැටුමක් ඇති වනු ඇතැයි හැඟීමකින් තොරව ස්වකීය බල සීමාව තුළ ආරක්ෂිත ව ක්‍රියාකිරීම ට මහජන අධිකාරිය ට හැකියාව තිබේ.

දෙවැනි ආකෘතිය සමග එහි පවතින වෙනස්කම, මහජන අධිකාරිය ට ලැබෙන බලතල යි. දෙවැනි ආකෘතිය ට සාපේක්ෂ ව මෙහිදී ලැබෙනුයේ ඉතා සීමිත බලයකි. සෝල්බර් ආණ්ඩු ක්‍රමය (1947) සහ ස්වස්ථානික ආණ්ඩු ක්‍රමය (1972) යටතේ මධ්‍යම රජය හා මහජන අධිකාරීන් අතර බලතල බෙදාහැරීම ට පදනම් කර ගත්තේ පළමු ආකෘතිය යැයි කිව හැක.

පළමු ආකෘතිය-මධ්‍යගත බලය

මෙම ආකෘතියේදී වගකීම් සහ තීරණ ගැනීමේ බලතල අඩුවෙන් බෙදීණි. මේ අනුව අඩු බලතල මහජන අධිකාරීන් වෙත පැවරී තිබූ අතර වැඩි බලතල සහිත මධ්‍යය විසින් ඒවා පාලනය කෙරේ.

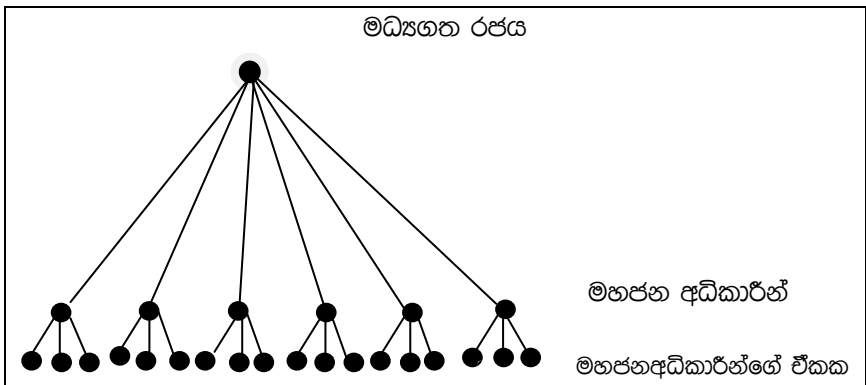
දෙවැනි රූප සටහන මගින් දක්වන්නේ බලතල විමධ්‍යගත කරණය වූ විට උද්ගත වන තත්වයකි. මෙහිදී නිශ්චිත බලතල ප්‍රමාණයක් මහජන අධිකාරීන් ට නීතිය මගින් හා පිළිගත් පරිචයන් මගින් ලබාදී තිබේ. ඇතැම් බලතල මධ්‍යය වෙත ම තබාගැනේ. මධ්‍යය සහ මහජන අධිකාරීන් අතර සම්බන්ධතාවය අතිශය පැහැදිලි නෛතික සීමා නිර්ණයන් මගින් අර්ථ දක්වා තිබේ. ක්ෂේත්‍ර ගණනාවක් සම්බන්ධයෙන් තීරණ ගැනීමේදී මහජන අධිකාරීන් ට සිය ආරක්ෂිත බව දැනේ. මේ අනුව මහජන අධිකාරිය, තමන් නිර්මාණය කළ අරමුණ ආමන්ත්‍රණය කිරීම වෙනුවෙන් මුලපුරයි. සංවර්ධනය වූ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයන් විසින් නිරන්තරයෙන්ම අනුගමනය කරනුයේ මෙම ආකෘතියයි. කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩු ක්‍රමයන්ගෙන් කිසිවක් මේ ආකෘතිය මත පදනම් ව සිය ව්‍යවස්ථානුකූල අදහස සංවර්ධනය කරගෙන නැත. සමහර විටෙක 17 වන සංශෝධනය මගින්

සිදුකරන්නට උත්සාහ කළේ රාජ්‍යයට අත්‍යවශ්‍ය ක්ෂේත්‍ර කිහිපයක් සම්බන්ධයෙන් වඩා ස්වාධීන මහජන අධිකාරීන් හඳුන්වාදීමේ මෙම අදහස විය හැකිය.

කෙසේ වෙතත් මේ ආකාරයේ බලතල බෙදාහැරීමකට, තුන්වැනි ආකෘතියේ මෙන් මධ්‍යය වෙත පරම බලය රැදී පවතින විටදී සහපැවැත්මක් නැත. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව යටතේ ක්‍රියාත්මක වන මධ්‍යම අධිකාරිය විසින් 17 වන සංශෝධනය හරහා ආණ්ඩු ක්‍රමය ට යෝජනා කළ ආකාරයේ මහජන අධිකාරීන් ගේ වර්ධනය වීමකට අවහිර කර තිබේ.

විධායක ජනාධිපති සහ මහජන අධිකාරීන් අතර පොරය

දෙවැනි ආකෘතිය - බලය විමධ්‍යගත කිරීම

මෙම ආකෘතියේදී වගකීම් සහ තීරණ ගැනීමේ බලතල බෙදාහැරිණි. මධ්‍යය ට පාලනය සඳහා අඩු බලතල ලැබෙන අතර මහජන අධිකාරීන් ට වැඩි බලතල ලබාදුණි.

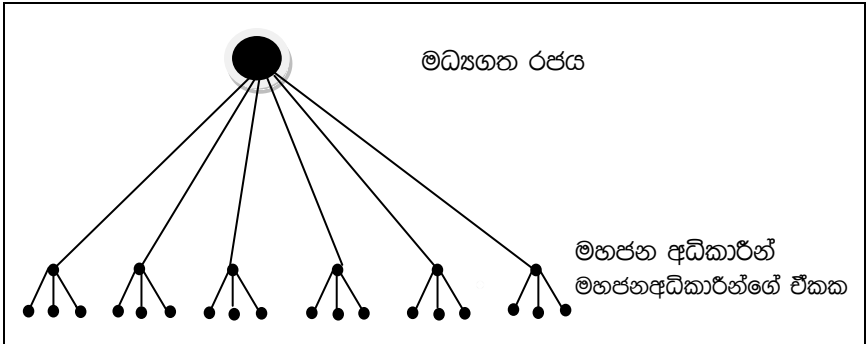
තුන්වැනි ආකෘතිය මගින් පෙන්වන්නේ බලතල පාලනය අඩුවැඩි වශයෙන් සම්පූර්ණයෙන් ම සිදුකරන මධ්‍යම අධිකාරියකි. මෙම ආකෘතියේදී මහජන අධිකාරීන් ට කිසිදු තීරණ ගැනීමේ හැකියාවක් හෝ ඒවා නිර්මාණයේදී අරමුණු කළ විශේෂිත කාර්යය ඉටු කරගැනීම සඳහා සිය අභිමතය භාවිතා කිරීමේ මගක් නැත. සෑම ගැටලුවකදී ම මහජන අධිකාරිය ට ක්‍රියාකිරීම ට ප්‍රථම ඉහළින් නියෝග ලැබෙන තෙක් බලාසිටීම ට සිදුවෙයි.

ඉහළින් එම නියෝගය නොලැබුණහොත්, මහජන ආයතනයන් හි අධිකාරියේ ධාරකයන් ට ක්‍රියාත්මක වීමේදී විශ්වාසනීය බවක් නොදැනේ. ඔවුන් ට නිතරම අනාරක්ෂිත බවක් දැනෙනුයේ මධ්‍යම අධිකාරිය ඔවුන් කරන කාර්යයන් හි වරදක් සොයාගනු ඇතැයි බිය වන නිසා ය.

මේ අනුව, තමන් ට වගබලාගැනීම ට සිදුව තිබෙන ඵදිනෙදා ගැටලු සම්බන්ධයෙන් පවා තීරණ ගැනීමේදී මහජන අධිකාරීන් ට මධ්‍යම අධිකාරිය මත පරායත්ත හෙවත් පරාධීන වීමේ තත්වයක් වර්ධනය වෙයි. මෙහි ප්‍රතිඵලය වන්නේ මහජන අධිකාරිය ක්‍රමයෙන් එකී වගකීම් පවරා ගැනීමෙන් වැළකී සිටීමයි. තවද එය නිර්මාණය අරමුණුවලින් ද වැළකී සිටීමයි.

පළමු රූප සටහන් දෙකේදී අප විසින් 'මධ්‍යම රජය' යන යෙදුම භාවිතා කර තිබේ. තුන්වැනි රූප සටහනේදී අප යොදාගෙන තිබෙන්නේ 'මධ්‍යම අධිකාරිය' යන යෙදුමයි. මෙය මෙසේ සිදුවනුයේ, පළමු හා දෙවැනි ආකෘතිවලදී විධායකයක් වශයෙන් රජය යන්නෙන් විධායකයක් ක්‍රියාත්මක වන විට ඒ හරහා ක්‍රියාත්මක වන ක්‍රමයක් අදහස් වන නිසා ය.

තුන්වැනි ආකෘතිය - සෘජු පාලනය හෝ ඒකාධිපතිවාදය

මේ ආකෘතියේදී වගකීම් සහ තීරණ ගැනීමේ බලය බෙදා නොහැරෙයි. මහජන අධිකාරීන් වෙත සැබෑ බලයක් පවරා නැත. මධ්‍යය සියල්ල පාලනය පාලනය කිරීමට සිතයි.

ජීන් බෙදෙලේ බොකාසා,
ඉඩි අමීන් සමග සැසඳෙන
මධ්‍යම අප්‍රිකානු සමුහාණ්ඩු ඒකාධිපතියා.

ජේ. ආර්. ජයවර්ධන
බොකාසානු ශෛලියේ ආණ්ඩුක්‍රම
ව්‍යවස්ථාවක් නිර්මාණය කළ ශ්‍රී
ලංකාවේ හිටපු ජනාධිපති

උදාහරණයක් වශයෙන්, අග්‍රාමාත්‍යවරයෙකු ප්‍රධානත්වය දරන ආණ්ඩුවකදී, රජය යනු කැබිනට් අමාත්‍යවරුන් සහ ඔවුන් ක්‍රියාත්මක වන ක්‍රමයයි. නීතිය මගින් ලබා දී තිබෙන පරාමිතීන් හරහා සහ රජයේ කොටසක් වශයෙන් සලකන සෙසු ආයතන සමග එක්ව ක්‍රියාකරන ජනාධිපතිවරයෙකු ඇති විටදී, ජනාධිපති ක්‍රමයක් තුළ ද රජයක් පැවතිය හැකිය.

කෙසේ වෙතත්, එය අග්‍රාමාත්‍ය ක්‍රමයක් හෝ ජනාධිපති ක්‍රමයක් වන විටදී රජයේ ක්‍රියාවන් පාලනය වනුයේ සංවරණයන් හා තුලනයන් ගේ සංකීර්ණ ජාලයක් හරහා මිස තනි පුද්ගලයෙකු විසින් නොවේ. මෙහිදී ක්‍රමය ක්‍රමය මගින් සියලු ක්‍රියාවන් සිදුකරයි. නමුත් **තුන්වැනි ආකෘතියේ** දක්වා තිබෙන බල ආකෘතිය තුළ මධ්‍යය අනිවාර්යයෙන් ම තනි පුද්ගලයෙකු විය හැකිය. මෙම තනි පුද්ගලයා ට ප්‍රතිපත්ති තීරණය කළ හැකිවාක් මෙන්ම ඔහුගේ කැමැත්ත ඉෂ්ටසිද්ධ වන බව සාක්ෂාත් කරවා ගත හැකිය. මේ අනුව පාලනය ගෙන යන්නේ රජයක් විසින් නොවේ. මෙහිදී අධිකාරිය වශයෙන් ක්‍රියාකරන්නේ තනි පුද්ගලයෙකි. 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව නිර්මාණය කළේ මෙම ආකෘතිය මත පිහිටා ය.

මෙම ආකෘතිය තුළ, යුක්ති සහගත රජයක සෑම අංගයක් ම, සමස්ත නියම බලය පාලනය කරන සුක්කානම හසුරුවන එක් අධිකාරියක් විසින් විනාශ කර දමයි. මේ අනුව, යෝග්‍ය සංවරණ හා තුලන ක්‍රමයක් නොමැති වූ තැන, මෙම ආකෘතිය නිරන්තරයෙන් ම නැඹුරු වනුයේ අතාර්කික සහ අයුක්ති සහගත ලෙස ක්‍රියාකිරීමට ය. ක්‍රමය තුළ සම්බන්ධතා පවත්වාගෙන යාමට සහ ක්‍රියාකිරීමට සහ බලතල බෙදාහැරීමේ පුළුල් ජාලයක් හරහා අන්තර්ක්‍රියා සිදුකිරීමට, එනම් **පළමු ආකෘතියේ** දැක්වූ පරිදි (1 රූප සටහන) සීමාකාරී ස්වභාවයකින් හෝ **දෙවැනි ආකෘතියේ** දැක්වූ පරිදි (2 රූප සටහන) වඩා පුළුල් ලෙස බලතල බෙදාහැරීම සඳහා අවශ්‍ය වන සාධාරණ සැකිල්ල තුන්වැනි ආකෘතියේ දක්වා තිබෙන රාමුව යටතේ බලය යෙදීමේදී නොපවතියි.

තුන්වැනි ආකෘතිය යටතේ (3 රූපසටහන) බලය භාවිතා කිරීමේ සෘජු ප්‍රතිඵලය වනුයේ අරාජිකත්වය නිර්මාණය වීමයි. ආචාර්ය කොල්වින් ආර්. ද සිල්වා, 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය, තමන් අධිරාජ්‍යයෙකු යැයි කියාගත් මධ්‍යම අප්‍රිකානු නායක ජින්-බෙදෙල් බොකාසා ගේ ආණ්ඩු ක්‍රමය අනුව වාත්තු කළ එකක් යැයි විස්තර කළේ එනිසා ය. මෙයින් ගම්‍යමාන වනුයේ ඕනෑම යුක්ති සහගත රජයක් විසින් 1978 ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව අත්හැර දැමිය යුතු වන බවයි. 3 රූප සටහනේ දක්වා තිබෙන බල ආකෘතිය තුරන් කර දැමිය යුතු වන බවයි.

17 වන සංශෝධනය නිසි පරිදි ක්‍රියාවට නැංවීමක් හරහා 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය මේ ආකාරයට අත්හැර දැමීමක් සිදු කළ හැකිද? මෙබඳු ක්‍රියාවට නැංවීමක් හරහා මහජන අධිකාරීන් හා මධ්‍යය අතර නව සම්බන්ධතාවයක් නිර්මාණය වීම ට ම. හෙළිකරනවා විය හැකිය. මෙය මෙසේ සිදුවීමට නම් සත්‍ය වශයෙන් ම, 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය යටතේ තමන් ට ලැබුණු බලයන් වෙන්වීම ට මධ්‍යය අව්‍යාජ ලෙස ම කැමති විය යුතු ය. තවද 17 වන සංශෝධනය යටතේ නිර්මාණය කළ අධිකාරීන් ට ස්වාධීන හා අධිකාරීමය ස්වරූපයකින් ක්‍රියාකිරීම ට ඉඩ හළ යුතු ය.

නමුත් ආණ්ඩු ක්‍රමයක ට යම් තනි පුද්ගලයෙකුගේ හොඳ හිත මත සපුරා ම පදනම් ව ක්‍රියා කළ හැකිද? ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී මොඩලයක් තුළ වන මූලික ම සිද්ධාන්තයක් වනුයේ බලයේ සිටින කිසිවෙකු විශ්වාස නොකර මෙකී පුද්ගලයන් බලය අයුතු ලෙස භාවිතා කිරීමෙන් වළක්වන තත්වයන් නිර්මාණය කිරීමයි. අදාළ ප්‍රත්‍යක්ෂ න්‍යාය වනුයේ, *බලය දූෂණය ඇති කරයි. පරම බලය පරම ලෙස දූෂණය ඇති කරයි යන්නයි.*

මේ අනුව අවශ්‍ය කරනුයේ මුදුන වෙත සංකේන්ද්‍රණය වී පවතින පරම බලය ඉවත් කිරීමයි. මේ සඳහා, අග්‍රාමාත්‍ය ක්‍රමයක් හෝ ජනාධිපති ආකෘතියක් යන ඕනෑම ආකෘතියක ඉහළම ස්ථානයේ නොහොත් මුදුනෙහි සිටින රජයක් උවමනා කෙරේ. මෙම ආකෘතියේ

පවතින දුෂ්කරතා බේරුම්කරගත හැකි විට පමණක් එය සිදුවේ. තවද එය සිදුවනුයේ රජයේ විවිධ අංගයන් වෙත බලතල බෙදාහරින විටදී ය. ප්‍රධාන විධායකයේ බලය පැහැදිලි කොන්දේසිවලින් නීත්‍යානුකූල ලෙස විදහා දැක්වෙන විටදී ය. මෙවිට පමණක් සාධාරණ සහ තාර්කික ස්වභාවයක රජයක් ස්ථාපිත කර ගත හැක. මේ ආකාරයේ රජයක් 17 වන සංශෝධනයෙන් විස්තර කළ මහජන අධිකාරීන් සමග සම්බන්ධ විය හැකි අතර එකී අධිකාරීන් ට ජීවය ලබාදිය හැකිය.

ශ්‍රී ලංකාවේ පොලිස් ක්‍රමය සම්බන්ධයෙන් සැලකීමේදී, පොලිසිය යන ආයතනය බිඳ වැටීම සිදුවී තිබෙනුයේ හුදෙක් මෙම ක්‍රමයේ පවත්නා දෝෂයන් හේතුවෙන් පමණක් නොවේ. එහි පවත්නා දෝෂ, එයට ක්‍රියාත්මක වීම ට සිදුව තිබෙන බල ආකෘතියේ (3 වන ආකෘතියේ දක්වන පරිදි) පැතිර පවත්නා සෘජු විපාකයන් ය. 1978 ට පෙර පොලිස් ක්‍රමයේ පැවති අඩුපාඩු, රජයේ ද සහයෝගය ඇති ව ගනු ලබන විවිධ පියවර මගින් නිවැරදි කළ හැකි ව තිබිණි. නමුත් මේ වන විට පොලිස් ක්‍රමය තුළ පවත්නා අඩුපාඩු ආණ්ඩු ක්‍රම ආකෘතියේ (3 රූප සටහන) වෙනසක් සිදුකිරීමකින් තොරව සුවකළ නොහැකි ය.

මේ ක්‍රමය නිර්දේශපාලනීකරණය කිරීම හා ස්වාධීන ජාතික පොලිස් කොමිසමක් හඳුන්වා දීම ට උත්සාහ කිරීම මගින් අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල ලැබී නැත. මෙම අසාර්ථක වීමට ප්‍රධාන හේතුව වන්නේ මධ්‍යය (විධායක ජනාධිපතිවරයා) විසින් වෙනත් කරුණු අතර, 17 වන සංශෝධනය නිසි පරිදි ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා අවශ්‍ය සම්පත් හීන කිරීම මගින් එය ක්‍රියාවට නැංවීම කඩාකප්පල් කර තිබෙන නිසා ය. පොලිස් ක්‍රමය තුළ පවා ජාතික පොලිස් කොමිසම කඩාකප්පල් කිරීම ට බරපතල උත්සාහයක් තිබේ. මෙය සැබවින් ම බරපතල වෙනස්කම් වලට ලක්වෙමින් පවත්නා වෙනත් ඕනෑම ආයතනයක මෙන්ම අපේක්ෂා කළ යුත්තකි. කෙසේ නමුත්, අදාළ සම්පත් නොමැති වීම නිසා සිය අධිකාරිය ක්‍රියාවට නැංවීම ට ජාතික පොලිස් කොමිසම ට අවස්ථාව අඩුවීම හේතුවෙන් ආතතීන් රාශියක් නිර්මාණය කර තිබේ. මෙහි ප්‍රතිඵලය වන්නේ, පොලිස් ක්‍රමයේ මූලික ගැටලු වලට පිලියම් නොලැබීමයි.

3 පරිච්ඡේදය

බලයේ සිටින රෙජිමයන්ගේ පීඩනෝන්මාදය

බලයේ සිටින රෙජිමයන්ගේ පීඩනෝන්මාදයන් විසින් ඇතැම් ප්‍රධාන පෙළේ ජාතික ව්‍යසනයන්වලට මග පාදා තිබේ. මේ සංසිද්ධිය සඳහා උදාහරණ රාශියක් ගතවූ දශකයන් හි ආසියාතික රටවල උද්ගත වී ඇත. මේ සියල්ල අතරින් වඩාත් ම කැපී පෙනෙන්නක් ලෙස කාම්බෝජියාවේ කැමරූප් රෙජිමය (1975-1979) යටතේ සිදුවූ ව්‍යසනය දැක්විය හැකිය. පාලනයේ සිටි කැමරූප් (බෙමර් රූප් – Khmer Rouge) ගරිල්ලන් පීඩනෝන්මාදයකින් පෙළුණේ පුරවැසියන් සිය රෙජිමය ට තර්ජනයක් වේ යැයි හඟිමිනි. විදේශීය බලවේගයන්-එනම් අප්‍රිකානුවන් මෙන්ම වියට්නාමය ද “ජනතාවගේ රෙජිමය” ට එරෙහිව එබඳු කණ්ඩායම් මෙහෙයවිය හැකි බැව් ඔවුහු දැන සිටියහ. මුදල් සංසරණය විදේශීකයන් විසින් මෙහෙයවිය හැකි හෙයින් එමගින් රෙජිමය විනාශ වේ යැයි ද ඔවුහු බියවී සිටියහ. මේ අනුව රෙජිමය වහාම ක්‍රියාත්මක වන පරිදි හදිසි පියවර දෙකක් ක්‍රියාවට නැංවීය. එනම්, සමස්ත නගරයේ ම ජනගහනය හිස් කර ඔවුන් ගම්බද ට පලවා හැරීම සහ හුවමාරු මාධ්‍යයක් වශයෙන් මුදල්වල භාවිතය නැති කර දැමීමයි. මෙම පියවර දෙකම, ලෝකය මැත කාලයේදී අත්දුටු අති දැවැන්ත මහා විපත් අතරින් එකකට විශාල වශයෙන් සම්මාදම් විය.

මෙම පරිච්ඡේදයේ විස්තර වල ශ්‍රී ලංකාව මුහුණ පා සිටින ව්‍යසනය ඇත්ත වශයෙන් ම කාම්බෝජියාව සමග සන්සන්දනය කළ නොහැකිය. නමුත් ශ්‍රී ලංකාව ගතවූ තිස් වසරක් හෝ ඒ ආසන්න කාලයක් තුළ අත්දුටු දෙය සැලකිය යුතු විපතක් බව ප්‍රතික්ෂේප කිරීමද කළ නොහැක. මේ අනුව මෙහිදී අප සාකච්ඡා කිරීමට

සුදානම් වන්නේ, මේ විපතේ එක් අංගයක්, එනම් ශ්‍රී ලංකාවේ අධිකරණයේ තත්වයයි.

ගතවූ දශකයන් වලදී සියලු ප්‍රධාන දේශපාලන පක්ෂ තමන් බලයේ සිටියදී අධිකරණය පිළිබඳ දැවැන්ත හීතියකින් පෙළුණේ, එය සිය රාජ්‍ය තන්ත්‍රයන් ට සතුරෙකු විය හැකි බව හඟිමිනි. එසේත් නැතිනම් අවම වශයෙන් සිය පාලන තන්ත්‍රයන් විස්ථායී කළ හැකි සාධකයක් වශයෙන් සලකමිනි. මෙබඳු බියකින් මෙහෙයවනු ලැබූ මෙම පාලන තන්ත්‍රයන් විසින් විවිධාකාර ක්‍රියාවන් සිදුකළ අතර ඒවා අනෙක් අතට අධිකරණමය ආයතනවලට පමණක් නොව මහජන, දේශපාලනික හා වෙනත් ආයතනවලට ද බලපෑවේය. මෙහි ප්‍රතිඵලයන් වන්නේ ශ්‍රී ලංකා දැන් අත්දකින අනාරක්ෂාව සහ අස්ථාවරත්වයයි.

1970 - 1975 සභාගය

1970 දී, ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂය (එස්එල්එෆ්පී), ශ්‍රී ලංකා සම සමාජ පක්ෂය (එල්එස්එස්පී) සහ ශ්‍රී ලංකා කොමියුනිස්ට් පක්ෂය (සීපී) යන පක්ෂ ත්‍රිත්වය එක්ව මහ මැතිවරණයේදී පාර්ලිමේන්තුවේ විශාල සාමූහික බහුතරයක් දිනා ආණ්ඩුවක් පිහිටුවා ගත්තේය. බලයට පැමිණි සභාග පක්ෂ තමන් ව දේශපාලන ධාරාව තුළ 'වම' ලෙස හඳුන්වාගන්නා අතරතුර ඔවුන්ගේ ප්‍රධාන විරුද්ධ පක්ෂය වූ එක්සත් ජාතික පක්ෂය (යූඑන්පී) 'දකුණ' ලෙස හැඳින්විණි. 'වම' තමන් ව ප්‍රගතිගාමීන් ලෙස හඳුන්වා ගත්තේ කොන්සවේටිව් යැයි සැලකූ 'දකුණ'ට විරුද්ධාර්ථයෙනි. මෙකී 'වමේ පක්ෂ' තමන් ව පොදු ජනයා නියෝජනය කරන්නන් ලෙස හඳුන්වා ගත් අතර දකුණ විසින් නියෝජනය කළේ වඩා සමෘද්ධිමත් මධ්‍යම පන්තිය සහ ධනවතුන් ය. 'දකුණ'ට තමන් ට එරෙහිව කුමන්ත්‍රණය කිරීමේ සම්භාවිතාවක් සහ වඩාත් සංකීර්ණ සහ සියුම් ලෙස සිය පාලන තන්ත්‍රයට තර්ජනයක් වීමේ හැකියාවක් ඇතැයි ඇතැයි 'වම' බියෙන් පසු විය. මේ

වෙනුවෙන් සටන් කිරීම ඔවුන්ගේ උපාය මාර්ගයන් හි අත්‍යවශ්‍ය ඉලක්කයක් බවට පත්විය.

'වම' විසින් අධිකරණය, විශේෂයෙන් ම ඉහළ අධිකරණය සැලකුවේ, ඔවුන් විසින් 'ප්‍රගතිගාමී' යැයි සිතූ අදහස් හා වැඩසටහන් වලට විරුද්ධ වීමට ඉඩ ඇති මධ්‍යස්ථ කේවල්කරණයේ කොටසක් ලෙස ය. මේ අනුව ඔවුන්ගේ දේශපාලන උපාය මාර්ගයන් හි එක් ප්‍රධාන සංරචයක් වූයේ අධිකරණය වෙත පැවති මධ්‍යස්ථ බලපෑම උතුරු කිරීමයි. මෙම උපාය මාර්ගය ක්‍රියාවට නැංවීමේ මාධ්‍යය පැමිණියේ 1972 නව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව හඳුන්වාදීමත් සමග ය. ස්වස්ථානික යැයි කියූ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ප්‍රසිද්ධ කිරීමත් සමග ය. පළමු ආණ්ඩු ක්‍රමය ට (මෙය 'වෙස්මිනිස්ටර් ආණ්ඩු ක්‍රමය ලෙස ප්‍රකට වුවද ප්‍රධාන පෙළේ බ්‍රිතාන්‍ය ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථා විශාරදයෙකු වන ඩී. රොබට් ගිලිප්ස් ට අනුව එය "ධවල ශාලා මොඩලයක්" ලෙස හඳුන්වා දීම වඩා උචිත වනුයේ මෙම ආණ්ඩු ක්‍රමයේ අදහස පැරණි යටත් විජිත කාර්යාලයක දී පිළිසිඳගත් බවට සාධක තිබෙන හෙයිනි.⁷) එරෙහි ව මෙය හඳුන්වා දෙනු ලැබීය.

මෙම ස්වස්ථානික ආණ්ඩු ක්‍රමයේ පැවති ප්‍රධාන ලක්ෂණ අතරින් එකක් වූයේ 'බලය සංයෝජනයක්' ලෙස හැඳින්වූණු බලය බෙදාහැරීම අවතැන් කිරීමයි.

මේ අනුව ජනතාවගේ අධිකරණ බලය අධිකරණ හරහා පාර්ලිමේන්තුව විසින් ක්‍රියාවේ යෙදවිය යුතු විය. 1972 ආණ්ඩු ක්‍රමය මගින් අධිකරණ සමාලෝචන බලය ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයෙන් ඉවත් කළ අතර, යම්කිසි නීතියක් පාර්ලිමේන්තුව විසින් සම්මත කර ගැනීමට පෙර එහි ව්‍යවස්ථානුකූල භාවය පරීක්ෂා කිරීම දක්වා එම බලය සීමා කෙරිණි. මෙය, නීති අර්ථ නිරූපණය සඳහා සැලකිය යුතු බලයක්

⁷ එම්.ජේ.ඒ. කුරේ ලියූ *Judicial Role under the Constitutions of Ceylon/Sri Lanka-a Historical and Comparative Study* (1982) ග්‍රන්ථය ට පෙරවදන ලියමින්.

සහිත වූ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයක් සහිත පූර්ව ආණ්ඩු ක්‍රමයෙන් සිදුවූ සුවිශේෂී අපගමනයක් විය. “අධිකරණයේ බලය පිළිබඳ නඩු” යනුවෙන් සාමාන්‍යයෙන් හැඳින්වූ නඩු තීන්දු නීතියක් ද ඉහළ අධිකරණය විසින් සංවර්ධනය කර තිබිණි.

1972 ආණ්ඩු ක්‍රමය ට පූර්වයෙන් පිළිසිදුගත් අධිකරණයේ ස්වාධීනතාවය ට එල්ල කළ ප්‍රහාර විසින් ව්‍යවස්ථාමය ගැටලු සම්බන්ධයෙන් වූ අධිකරණමය අධිකාරියේ සීඝ්‍ර පිරිහීමක ආරම්භය සටහන් කළේය. කෙසේ වෙතත් මෙහිදී ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය ට අහිමි වූයේ අධිකරණ සමාලෝචන බලය පමණක් නොවේ. ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය නීතියේ රාමුව තුළ වැදගත් දේශපාලනික හා සමාජයීය ගැටලුවලට අදාළ ව අගනා තීරණ ගැනීම ට මැදිහත් විය හැකි ව තිබූ ආයතනයක අධිකාරිය හා කීර්ති නාමය ද එයට අහිමි විය. ජර්මනියේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා අධිකරණය සහ ප්‍රංශයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව වැනි ආයතන විසින් අධිකරණ පාත්‍රතාවයේ මෙම අගනා බලය වැඩි දියුණු කර තිබියදී ශ්‍රී ලංකාව, එයින් ආපස්සට පැනීම වෙනුවෙන් සාක්ෂිකරුවෙකු විය.

පශ්චාත් 1977 පාලන තන්ත්‍රය

‘දකුණ’ 1977 මැද භාගයේදී බලයට පැමිණියේ පාර්ලිමේන්තුවෙන් සියයට 80 කට වඩා බහුතර බලයක් දිනාගනිමිනි. ‘දකුණ’ ට තිබුණේ ‘වම’ට තිබූ බිය ට වඩා හාත්පසින් වෙනස් හිතියකි. මෙම සුවිශේෂී පාලන තන්ත්‍රය හෙවත් රෙජිමය මෙහෙයවූයේ සියලු ආයතනයන් ට ඉහළින් නැගී සිටීම ට අවශ්‍ය වූ සහ සකල බලය ම සංකේන්ද්‍රණය වූ විධායක ජනාධිපති ධුරයක් ස්ථාපිත කිරීමට අවශ්‍ය වූ තනි පුද්ගලයෙකු විසිනි. පූර්ව පාලන තන්ත්‍රය විසින් ගෙන ආ බලය බෙදීමේ සිද්ධාන්තයේ සීමාවන්ගෙන් බොහෝ සෙයින් ඔබ්බට යන්නට ඔහු කල්පනා කළේය. 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ලෙස ප්‍රකට වූ ආණ්ඩු ක්‍රමයක් ඔහු ප්‍රසිද්ධිය ට පත් කළේය. මෙම ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව, සම්ප්‍රදායික ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ පද

රචනාව එලෙසම තබාගත්තේ, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාමුවක් තුළ නිරන්තරයෙන් පිළිගත් සංවරණ හා තුලනයන් ට පටහැණි ලෙස ජනාධිපතිවරයාගේ බලතලවල සංයුතිය පවත්වා ගන්නා අතරතුර ය. මෙම ආණ්ඩු ක්‍රමයේ වාග් ගෛලිය හෙවත් පද රචනාව, 1972 ආණ්ඩු ක්‍රමය විසින් අත්හැර දමා තිබූ බලය බෙදීමේ සංකල්පය නියත වශයෙන් ම ප්‍රතිස්ථාපනය කරන්නක් බවට පූර්ව විචාරකයන් පවා විශ්වාස කළ ආකාරයේ එකක් විය. නමුත් පසුකාලීන අත්දැකීම්වලින් ඔප්පු වන්නේ මෙම පූර්ව විචාරකයන්, 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය පිටුපස වූ දේශපාලනික කුටෝපාය වටහා ගැනීමට සමත්ව නොසිටි බවයි.

මෙම රෙජිමයේ ජීවනෝත්පාදය වූයේ, සහ විශේෂයෙන් ම එහි නායකයා පසුවූයේ, රටේ සියල්ලන් ම පාහේ 'සතුරන්' යන වැනි දෙයකි. මේ සියල්ලන් අතරින් අග්‍රගණ්‍ය සතුරා වූයේ එයට විරුද්ධ දේශපාලන පක්ෂ යි. විශේෂයෙන් ම ප්‍රධාන විරුද්ධ පක්ෂය වූ ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂයයි. නෛතික සීමාවන්ගෙන් ඔබ්බෙහි බලයේ රැදී සිටීමේ සිහිනය යථාර්ථයක් බවට පත් කරගැනීම ට නම් මෙම සතුරා නියත වශයෙන්ම මැඩපැවැත්වීමත් මර්දනය කිරීමත් සිදුකළ යුතු විය. ඉන්පසු, නව රෙජිමයේ අභිමතාර්ථයන් ට බාධාකළ හැකි විරුද්ධ පාක්ෂික පදනම් ද විය. මේවා වූයේ වෘත්තීය සමිති සහ සෙසු මහජන සංවිධානයන් ය. බලවත් අමනාපයකින් පසුවන සුළුතරයකගේ-විශේෂයෙන් ම දුච්ඛයන්ගේ වර්ධනය වන සටන්කාමීත්වයක් ද විය. වඩා ලිබරල් ආකල්ප සඳහා ප්‍රතිඥා දී සිටි ඔවුන්ගේ පාක්ෂිකයන් ද සතුරෝ වූහ. මේ සියල්ලන් ම මර්දනය කිරීම සඳහා, පූර්ව පාලන තන්ත්‍රයේදී සිදුවූ පරිදි ව්‍යවස්ථානුකූල අර්ථයේ හුදු භාවිතය ඉක්මවූ වඩා සෘජු බලවේගයක් අවශ්‍ය විය.

නව රෙජිමය අධිකරණය වෙත ප්‍රවේශ වීම තීරණය වූයේ, සිය 'සතුරන්' සමග ගනුදෙනු කරන්නේ කෙසේද නමැති මෙම සාධකයන් සමග ය. මෙය මෙසේ වූයේ, සෙස්සන් ට වඩා මධ්‍යස්ථ ලෙස පෙනී යා හැකි වූ ඇතැම් සාමාජිකයන් අධිකරණයේ සිටියද විශාල බලයක් සහ මූලික ලිබරල් ආකල්ප සහිත අධිකරණය, ජනතාව ට ජීව්‍ය කිරීම

සඳහා සෘජු ලෙස ප්‍රවණ්ඩත්වය යොදාගැනීම ට සම්බාධකයක් වශයෙන් රෙජීමය විසින් දුටු නිසා ය. මේ අනුව නව රෙජීමය ද, එයට පෙර පැවති පාලන තන්ත්‍රය මෙන්ම අධිකරණය ට සැලකුයේ 'අතියම් සතුරෙකු' ලෙස ය. අධිකරණය මර්දනය කිරීම සඳහා යොදාගත් ක්‍රමවේදයන් 1972 පාලන සමයේදී යොදාගත් ක්‍රමවේදයන් ට වඩාත් සංඝට්ටනය වනසුලු ඒවා විය.

පළමුවැනුව, ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ සියලු විනිසුරුවරුන් 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව යටතේ නැවත නම් කළ යුතු විය. මෙය සිදුකිරීමේදී විනිසුරුවරු ගණනාවක් ඉවත් ව ගියේ, ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ විනිසුරුවරයෙකු ට විශ්‍රාමය දක්වා ම ස්වකීය නිලය දැරිය හැකි බවට වන මූලික සිද්ධාන්තය බිඳ හෙළමිනි.

පණිවුඩය පැහැදිලි විය. නව රෙජීමය අධිකරණයේ ස්වාධීනතාවයේ සම්ප්‍රදායික සංකල්පනාව නොරැස්සයි. පසුව මෙය අග්‍ර විනිශ්චයකාරවයා සහ පාලන තන්ත්‍රය අතර විවෘත ගැටුමක් බවට පත්විය. අරගලය වෙනත් ක්‍රම ගණනාවකින් ද තවදුරටත් වර්ධනය වූයේ, ව්‍යවස්ථාමය ගැටලුවලට බලපෑම් කළ හැකි සියුම් පීඩනයන් සමග වඩාත් මැඩපැවැත්වූ අධිකරණයක් ලබාගැනීමේ දැක්ම සමගිනි.

එයින් පසු ගතවූ කාල පරිච්ඡේදය ශ්‍රී ලංකා ඉතිහාසයේ වඩාත් ම ප්‍රවණ්ඩකාරී කාල පරිච්ඡේදයයි. උතුරේ, නැගෙනහිර සහ දකුණේ අති දැවැන්ත ප්‍රවණ්ඩතාවයක් ඇති විය. හදිසි නීතිය සහ ත්‍රස්ත විරෝධී නීතිය හඳුන්වා දුන් අතර ඒවා නීති විරෝධී අත්අඩංගුවට ගැනීම් දහස් ගණනක් සඳහා, වධ හිංසාව යෙදීම සඳහා සහ නඩු විභාගවලින් තොරව මරණය ට පත්කිරීම සඳහා භාවිතා කෙරිණි. මෙවැනි නීති ක්‍රියාවට නැංවීමේදී එම ගැටලු විභාග කර විනිශ්චය කිරීම පිණිස වූ අධිකරණයේ බලතල හීන කිරීම ද කළ හැකි විය. සෘජු සීමාවන් හැරුණු විට හේබියස් කෝපුස් අයදුම්පත් වැනි විනිශ්චයික බලතල නියත වශයෙන් ම තිබූ අවස්ථාවන් හිදී ද අධිකරණ කටයුතු සඳහා දැඩි ලෙස මැදිහත් වීම සිදුකෙරිණි. මෙහි

එක් අංගයක් වූයේ හේබියස් කෝපුස් අයදුම්පත්වල සඳහන් වූ චෝදනා හා සම්බන්ධ ව ව්‍යාජ සාක්ෂි සැපයීම පිණිස, පොලීසියේ හා හමුදාවේ සාක්ෂිකරුවන් පුහුණු කරවීම සඳහා සමකාලීන නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව පවා යොදාගැනීමයි.

අපරාධ පරීක්ෂණ යාන්ත්‍රණයන් ට මැදිහත්වීම මගින්, මහා පරිමාණ අතුරුදන්වීම්, වධ හිංසාව, නීති විරෝධී රැඳවුම් මධ්‍යස්ථාන පවත්වාගෙන යාම සහ මනුෂ්‍යත්වය ට එරෙහි අපරාධ ගණයෙහිලා සැලකෙන අපරාධවල පරීක්ෂණ පවා වැළැක්විණි. මේ අනුව අධිකරණ බලය සීමා වූවා පමණක් නොව, අධිකරණයේ ක්‍රියාකාරීත්වය යථාවක් කළ යාන්ත්‍රණයන් ද පැහැර ගනු ලැබීය.

මේ තත්වය නිෂ්ප්‍රභා කරනු පිණිස ගාම්භීර ලෙස ප්‍රතිඥා දුන් පාලන තන්ත්‍ර කිහිපයක් ම 1978 සිටු බලයට පැමිණිය ද, සත්‍ය කරුණ වන්නේ මෙකී පාලන තන්ත්‍රයන් විසින් ද අධිකරණය 'සතුරෙකු' සේ සැලකූ බවයි. අධිකරණ බලයේ ප්‍රසාරණය, විශේෂයෙන් ම රට තුළ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය වැදැරුමක් සඳහා බලපෑම් කිරීම සඳහා වන එහි බලය මෙකී පාලන තන්ත්‍රයන් විසින් සලකනු ලැබුවේ සිය බලය වෙත සෘණාත්මක බලපෑමක් සිදුකරන්නක් ලෙසිනි.

සෙසු සාධක

බලයේ සිටින පාලන තන්ත්‍රයන් වෙත එල්ල වූ ඉහත සඳහන් කළ සෘණාත්මක බලපෑම තිබියදී, අධිකරණයේ බලය වැඩි දියුණු වීම ලුහු කිරීමට හා අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වය ශක්තිමත් කිරීම ට එරෙහි වූ තවත් එක් සාධකයක් විය.

සංස්කෘතිකමය වශයෙන් සමාජයීය ලෙස ශක්තිමත් සමාජ පෙළැන්තීන් ට අයත් වූ පුද්ගලයන් (සාමාන්‍ය ජනතාවට එරෙහි) රට තුළ නීති වැඩි දියුණු කිරීම ට සිය ප්‍රතිරෝධය පා තිබිණි. වරප්‍රසාදය පිළිබඳ ඔවුන්ගේ සංකල්පය ට ජීවිතයේ විවිධ ක්ෂේත්‍රයන්වලදී

හැකිතාක් දුරට නීතිය ට පිටතින් සිටීමේ හැකියාව ද අයත් විය. උදාහරණයක් වශයෙන්, බදු නීති පැනවීම, අල්ලස හා දූෂණය ට එරෙහි නීති සහ එවැනි වෙනත් නීතිවලට ඔවුහු ප්‍රබල ලෙස සිය විරෝධය පෑහ. නීතිය වැඩි වශයෙන් ප්‍රතිග්‍රහණය වූයේ සහ අදාළ වූයේ සාමාන්‍ය ජනතාව ට සහ දුප්පතුන් සඳහා ය.

නූතන රාජ්‍යය යටතේ අධිකරණයන්ගේ ව්‍යවස්ථාමය බලතල පුළුල් කිරීම, නීතිය ඉදිරියේ 'පුරවැසි සමානාත්මතාවය' ඇති කිරීම හා බැඳේ. ජීවිතයේ සෑම අංගයකදී ම නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා පියවර ගැනීම නූතන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පිළිබඳ සංකල්පයේ කොටසකි. ශ්‍රී ලංකාවේ මෙම ප්‍රවේශය සඳහා බරපතල ප්‍රතිරෝධයක් පවතින අතර රටේ අධිකරණයේ භූමිකාව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා වන බරපතල බාධකයන්ගෙන් එකක් ලෙස මෙය අදට ද පවතියි. නීතිය ඉදිරියේ සමානාත්මතාවය ඉල්ලා සිටීම සහ නීතියේ ආධිපත්‍යය නැවත ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම ප්‍රධාන වශයෙන් ම පැමිණෙනුයේ සාමාන්‍ය ජනතාව නොහොත් 'පොදු ජනයාගේ මිනිසා' ගෙන් සමන්විත වන මෙකී කණ්ඩායම් වලිනි. ගත වූ දශකවලදී අධ්‍යාපනය ලුහුබැඳ යාම පිණිස වැඩිදියුණු කළ අවස්ථාව, විදග්ධතාවය සහ මෙකී කණ්ඩායම්වල යමක් සවිස්තරාත්මක ලෙස විඳහා දැක්වීමේ හැකියාව විශාල වශයෙන් ඉහළ ගොස් තිබේ. දේශපාලන විවාදය සඳහා මෙකී කණ්ඩායම්වල දායකත්වය ද ඉහළ ගොස් තිබේ. නීතියේ ආධිපත්‍යය වැඩි දියුණු කරන ලෙස ඉදිරිපත් වන අනාගත ඉල්ලීම් ද ඇතැම් විටෙක පැමිණෙනු ඇත්තේ මෙකී පොදු ජනයා වෙතිනි. මෙකී කණ්ඩායම් අතර ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය ගැටලු පිළිබඳ ප්‍රබල වටහාගැනීමක් තිබෙන්නේ නම් පමණක්, අධිකරණයේ භූමිකාව වැඩිදියුණු කරන ලෙස ඉල්ලීම ද ඔවුන් වෙතින් ඇසෙනු ඇත.

මේ අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රජාතන්ත්‍රික රාජ්‍යයේ අනාගතය, සමාජයේ වඩා වැදගත් කොටස් වශයෙන් නිතර ම සැලකෙන අයවලුන් වෙත නොව, විශාල වශයෙන් ම පොදු ජනයාගේ උර මත පැටවී තිබෙන බැව් නියත වශයෙන් ම පෙනේ.

4 පරිච්ඡේදය

විධායක ජනාධිපති ක්‍රමය - අවිශ්වාසය මත පදනම් වූ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය වර්ධනයක්

1972 වර්ෂයේ සිට ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩු ක්‍රමයන් හි වර්ධනය ප්‍රධාන වශයෙන් ම පදනම් වූයේ, දශක කිහිපයක් මුළුල්ලේ බලපැවැත්වූ 1947 ආණ්ඩු ක්‍රමය හඳුන්වාදීමෙන් පසුව එය විසින් ම ප්‍රත්‍යාක්ෂ ලෙස විදහා දැක්වූ අවිශ්වාසය මත පදනම්ව ය.

1972 ආණ්ඩු ක්‍රමය ගෙන ආවේ සභාග රජයයි. එය තමන්ව හඳුන්වා ගත්තේ, අතීතයේ පැවති සම්ප්‍රදායික යැයි කියූ රජයකට එරෙහිව ප්‍රගතිගාමී රජයක් වශයෙනි. එක්සත් ජාතික පක්ෂය සැලකුණේ සමාජයේ වඩාත් සම්ප්‍රදායික කොටස්වල පක්ෂය ලෙස ය. එසේම සමාජයේ ධනවත් කොටස් නියෝජනය කරන එකම පක්ෂය ලෙස ය. සභාග රජය පිහිටුවා ගැනීමට එක්වූ පක්ෂ ත්‍රිත්වය තමන් වමට අයත් යැයි සැලකූ අතර අතීතයේ පැවති සංවර්ධන වැඩසටහන්වලට වඩා වෙනස් වූ සංවර්ධන වැඩසටහනක් ඔවුන්ට විය.

මේ සභාග රජය සිවිල් සේවයේ මෙන්ම අධිකරණයේ රාජ්‍ය නිලධාරීවරුද දෙස බැලූවේ සැකසහිතව ය. ප්‍රගතිගාමී රජයේ දැක්ම අනුව සිවිල් සේවය වඩාත් සම්ප්‍රදායික ප්‍රතිපාදනවලින් යුක්ත වූ අතර එකල පැවති අධිකරණය ද සම්ප්‍රදායික එකක් යැයි ප්‍රගතිශීලීහු බිය වූහ. ඔවුන්ගේ කල්පනාව වූයේ අධිකරණය සභාග රජයේ සංවර්ධන ඉලක්ක වෙත යාමට එරෙහි වීමට ඉඩ ඇති බවයි. මෙකී නව රජයේ ඉලක්ක සමන්විත වූයේ, එක් අතකින් සීඝ්‍ර ආර්ථික සංවර්ධනයක් ළඟාකරගැනීමට උත්සාහ කරන අතර අනෙක් අතින් යම්කිසි

ආකාරයක සමාජ වෙනසක් ඇති කිරීමයි. සිවිල් සේවය සහ අධිකරණය මෙම පියවර සඳහා බාධා කරනියි රජය බිය විය.

අවිඤ්චාසය ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සූත්‍රයක් බවට පරිණාමනය විය.

1972 ආණ්ඩු ක්‍රමය සංවර්ධනය වීම තුළ මෙකී හීතීන් සහ අවිඤ්චාසය ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සූත්‍රයක් බවට පරිණාමනය වූ ආකාරයත් එය ආණ්ඩු ක්‍රමය සමග සංයුක්ත කළ අකාරයත් අපට පෙනේ. යටත් විජිත සමයේ සිට ම සිවිල් සේවය සංවිධානය ව තිබූ ප්‍රතිපාදනය වූ මහජන සේවා කොමිසම එම ආණ්ඩු ක්‍රමය මගින් ඉවත් කරනු ලැබීය.

මෙම සිවිල් සේවය තුළ නියත කොන්දේසි වූ අතර ක්‍රියාවෙහි යෙදවිය යුතු නියත නීතීන් ද විය. ප්‍රමුඛ භූමිකා ඉටු කළ නිලධරයෝ මෙම ක්‍රමයේ කොටස්කරුවෝ වූහ. අමාත්‍යාංශවල නිත්‍ය ලේකම් භූමිකාව සිවිල් සේවය තුළ පැවති වඩාත් ම වැදගත් නිලයන්ගෙන් එකක් විය. මෙම පුද්ගලයන් නිරන්තරයෙන් ම සිවිල් සේවය තුළ දීර්ඝ කාලීන අත්දැකීම් ඇති අය වූ අතර එනිසා ඔවුහු සිවිල් සේවයේ සම්ප්‍රදායන් නියෝජනය කළහ.

සිය සංවර්ධන වැඩසටහන් පිළිබඳ කටයුතු කිරීමේදී මෙම රීතීන් සහ කාර්යපටිපාටීන් නොසලකා හැරීම ට නව රජය ට උවමනා විය. එසේ කිරීම සඳහා, සිවිල් සේවා කොමිසම අවලංගු කළ ඔවුහු එහි ක්‍රියාකාරීත්වය තමන් වෙත පවරා ගත්හ. රජය විසින් පත් කළ පුද්ගලයෝ විවිධ අමාත්‍යාංශවල ප්‍රධානීන් ලෙස කටයුතු කළහ. මෙසේ කිරීමේ අරමුණ වන්නට ඇත්තේ, තමන් බලයේ සිටින කාලය තුළ සමහර සංවර්ධන ඉලක්කයන් ළඟා කර ගැනීමට හැකි වීම සඳහා කැබිනට් මණ්ඩලයේ විධි නියමයන් හැකි තාක් ඉක්මනින් ක්‍රියාවට නැංවීම ට හැකි කිරීම විය හැකි ය. මෙවිට නැවත

මැතිවරණය පැවැත්වීමේදී තමන් ඇතැම් ප්‍රධාන පෙළේ සංවර්ධන ඉලක්කයන් සපුරාගෙන තිබෙන බව ඔවුන් ට කිව හැකි වන නිසා ය.

කෙසේ නමුත් සිවිල් සේවය බාධකයක් ලෙස සැලකීම තුළ, සමහර ප්‍රධාන පෙළේ සංවර්ධන අරමුණු සිතාමතා ම කඩාකප්පල් කරන ඇතැම් පුද්ගලයන් ඉවත්කිරීමට ඔවුන් යම්තාක් දුරකට බලාපොරොත්තු වන්නට ඇත. මේ අනුව සිවිල් සේවය කෙරෙහි වූ මෙකී අවිශ්වාසය, පත්වීම් සිදුකිරීමේදී මැදිහත්වීම් සිදුකළ එක් හේතුවක් වූ අතර පැවති ක්‍රමය ට ඔවුන් මැදිහත්වීම ට හේතුව වූයේ ද එයයි.

අධිකරණය කෙරෙහි අවිශ්වාසය

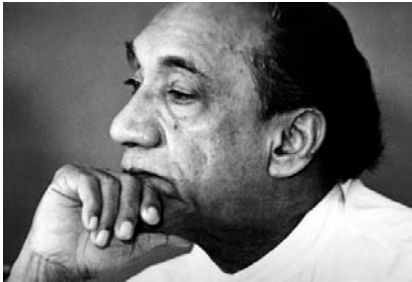
අධිකරණය පිළිබඳ සැලකීමේදී, 1972 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව විසින් ඒ දක්වා පැවති අධිකරණ සමාලෝචනය අහෝසි කර දැමීය. අධිකරණ සමාලෝචනය හරහා, ඕනෑම කාලයක පවතින ඕනෑම නීතියක නීත්‍යානුකූල භාවය, එය ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව සමග සංගත වේදැයි සොයාබැලීමෙන් පරීක්ෂා කළ හැක. නව රජය, වඩාත් සම්ප්‍රදායික සහ සිය රජයේ ඉලක්ක වෙත දශාවන්ත නොවේ යැයි සැලකූ අධිකරණය අවිශ්වාස කළේය. විපක්ෂයේ සිටින සිය විරුද්ධවාදීන් විවිධ නීතිවල නීත්‍යානුකූල භාවය ට අභියෝග කිරීම සඳහා අධිකරණයේ නඩු පවරා අධිකරණයෙන් වාසි ලබාගනු ඇතැයි ද එමගින් අවිනිශ්චිතතාවයක් ජනනය වනු ඇතැයි ද ඔවුහු සිතූහ.

පනත් කෙටුම්පතක් සම්මත කර ගත් පසුව, යම්කිසි දීර්ඝ කාලයක් සඳහා එය නීතිය ඉදිරියට ගෙන යා හැකි වූ විට, එකී පනත් කෙටුම්පත ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව සමග අනුගත නොවීමේ පදනම මත එය බල රහිත හා අවලංගු කළ හැකි වීම මත අවිනිශ්චිත භාවයක් උද්ගත වන බව ඔවුහු සිතූහ. මේ නිසා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව සමග අනුකූලතාවය හෙවත් නීත්‍යානුකූල භාවය පරීක්ෂා කිරීම සඳහා කෙටි කාලයක් හඳුන්වා දෙනු ලැබීය.

1972 ආණ්ඩු ක්‍රමය මගින් ගෙන ආ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය වෙනස්කම්, අධිකරණය සීමාකිරීම සහ සිවිල සේවය සීමා කිරීම යන අංශ දෙක අතින් ම, 1947 ආණ්ඩු ක්‍රමය සමග සැසඳීමේදී අතිශය ප්‍රාථමික ස්වභාවයෙන් යුක්ත ඒවා විය. බ්‍රිතාන්‍ය ක්‍රමයේ සිද්ධාන්ත පදනම් කරගත් 1947 ආණ්ඩු ක්‍රමය මගින් සිවිල් සේවයේ ස්වාධීනත්වය මෙන්ම බලය බෙදාහැරීම ද පිළිගෙන තිබිණි. බ්‍රිතාන්‍ය ක්‍රමය තුළ අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වය සැලකුණේ පාලනයේදී අතිශයින් ම වැදගත් වූ කොන්ගලක් වශයෙනි.

1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය තුළ වඩාත් සම්පූර්ණ අවිශ්වාසයක් ගොඩනැංවිණි.

1978 දී පාර්ලිමේන්තුවේ 80% ක ආසන සංඛ්‍යාවක් දිනාගත් එක්සත් ජාතික පක්ෂය විසින් නව ආණ්ඩු ක්‍රමය සාදනු ලැබීය. මෙම රජයේ අවිශ්වාසය වෙනත් ස්වභාවයක එකක් විය. ජනාධිපතිවරයා දීර්ඝ කාලයක් දේශපාලනයේ යෙදී සිටි අයෙක් වූ අතර, ඔහු තමන් හැර අන් සෑම අයෙක්ම ද සියලුම ආයතන ද අවිශ්වාස කළේය. මේ අනුව ඔහුගේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව, ඔහු හැර සෑම කෙනෙකුගේ ම බලය බිඳින එකක් විය. මේ අනුව කිසිවෙකු ඔහුගේ අධිකාරිය ට අභියෝග කිරීමට සමත් නොවනු ඇත.

ජේ ආර් ජයවර්ධන පාර්ලිමේන්තුව අවිශ්වාස කළේය. අධිකරණය, කැබිනට් මණ්ඩලය මෙන්ම තමන්ගේ ම පක්ෂයේ මන්ත්‍රීවරුන්ද අවිශ්වාස කළේය.

Justice Neville Samarakoon

තමන් ව පාවාදුන් බව හැඟුණු අග විනිසුරු

35 ව්‍යස්ථාව හරහා ඔහු කිසිදු හේතුවක් මත කිසිදු නඩුවක් තමන් ට එරෙහිව ගෙන ආ නොහැකි ස්ථානයක තමන් ව තබාගත්තේය. තමන් ව විධායක ජනාධිපති බවට පත්කර ගැනීම තුළින් ඔහු කැබිනට් මණ්ඩලයේ සියලු බලතල ද තමන් වෙත රඳවා ගත්තේය. 1972 ආණ්ඩු ක්‍රමය, සිවිල් සේවයේ බලතල කැබිනට් මණ්ඩලය තුළ ට ගත්තේය. 1978 දී විධායක ජනාධිපතිවරයා සිදුකළේ කැබිනට් මණ්ඩලයේ බලතල ද තමන් විසින් ම අත්කර ගැනීමයි. කැබිනට් අමාත්‍යවරුන් ඔහුගේ කැමැත්ත මත පත්කිරීමත් ඉවත් කිරීමත් කළ හැකි වූ අතර අග්‍රාමාත්‍යවරයා හට කිසිදු ආකාරයක බලයක් නොවීය.

අග්‍රාමාත්‍යවරයා ද ඔහුගේ කැමැත්ත මත පත්කිරීම සහ ඉවත්කිරීම සිදුකළ හැකි විය. තෝරාපත්කර ගැනීමෙන් වසරකට පසුව පාර්ලිමේන්තුව ඔහුගේ සිතැඟි පරිදි විසුරුවා හැරිය හැකි විය. මේ ආකාරයට, ඔහුගේ කටයුතුවලට මැදිහත් වීම සඳහා පාර්ලිමේන්තුව ට තිබූ අවකාශය පැහැදිලි ලෙස ම නතර විය.

මෙම ජනාධිපතිවරයා පාර්ලිමේන්තුවේ ස්වකීය පක්ෂ සාමාජිකයන් සියලු දෙනාගෙන් ම ඉල්ලා අස්වීමේ ලිපි ඉල්ලා සිටි බවත් එසේම එම ලිපි ලබාගත් බවත් මනා ලෙස ප්‍රකට සහ මනා ලෙස ස්ථාපිත වූ කාරණයකි. දාතම රහිත මෙම ලිපි අවශ්‍ය වුවහොත් පාවිච්චි කිරීම පිණිස ඔහු තබාගත්තේය. මේ අනුව මෙම ලිපි ලබාදුන් සාමාජිකයන්

(සැබෑ වශයෙන් ම ඔවුන් සියලුම දෙනා පාහේ මෙසේ කළහ) පසුවූයේ ඔහුගේ ක්ෂමාව යටතේ ය.

එය වනාහී විධායක ජනාධිපතිවරයා හැර අන් සියලු දෙනා පිළිබඳ වූ සම්පූර්ණ සැකය පදනම් කර ගත් ක්‍රමයක් විය. 1978 පටන් ම මෙම ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක වන විට ඉදිරිපත් වූ තර්කාංගය වූයේ, රට පාලනය කරන ඕනෑම අයෙකු තමන් විසින් ම එය කළ යුතු බවයි. සංස්කෘතිකමය වශයෙන් ශ්‍රී ලාංකිකයන් කණ්ඩායමක් ලෙස ක්‍රියාත්මක වීමට අපොහොසත් ය යන පදනම මත මෙම ක්‍රමයට වාසි වන සේ පුවත්පත්වල ලිපි පවා ලියැවිණි.

පාර්ලිමේන්තුවේ බහුතර පක්ෂ සාමාජිකයන් ව බිලී බා ගැනීමට විරුද්ධ පක්ෂය සමත් වුවහොත් මේ නිසා පැහැදිලිව ම ආණ්ඩු පක්ෂය ට පාර්ලිමේන්තුවේ බහුතර බලය අහිමි ව යා හැකිය. සැබවින්ම මෙසේ සිදුවූ අවස්ථා අතීතයේ තිබේ. මේ අනුව පාර්ලිමේන්තුව කෙරෙහි අවිශ්වාසයක් විය. කැබිනට් මණ්ඩල සාමාජිකයන් ඔවුන්ගේ සිත් වෙනස් කරගෙන, පාක්ෂිකත්වය ඉවත් කර ගනු ඇතැයි බියක් ද විය. මේ නිසා පාලකයා කැබිනට් මණ්ඩලය මත රඳා නොපැවතිය යුතු වූ අතර එසේ කළ නොහැකි ද විය. ඒ වෙනුවට, ස්ථාවර රජයක් අවශ්‍ය නම්, පාලකයා සිය කැබිනට් මණ්ඩලය අස් කිරීමට සමත් විය යුතු වන අතර ඔහු කැබිනට් මණ්ඩලය මත නොව කැබිනට් මණ්ඩලය ඔහු මත රඳා පැවතිය යුතු විය.

විධායක ජනාධිපති සමග බැඳී තිබෙන මතුපිට ට යටින් වූ සිද්ධාන්තය වනුයේ, බලයේ සිටින විට කිසිවෙකු විශ්වාස කළ නොහැකි බවයි. මේ අනුව පාලකයා තනිව පාලනය ගෙන යාමට සමත් විය යුතුය. මෙම ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව තුළ උප ජනාධිපතිවරයෙකු පවා නිර්මාණය වී නොතිබීමට හේතුව මෙයයි. උදාහරණයක් වශයෙන්, ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ මෙන් නොව, ශ්‍රී ලංකාවේ මෙම ධුරය සඳහා කිසිදු ව්‍යවස්ථාමය ප්‍රතිපාදනයක්

නොමැත. ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ උප ජනාධිපතිවරයා ජනාධිපතිවරයා ව සාකච්ඡා කිරීමට හේතු විය හැකි අතර ඉන්පසුව ඔහුගේ වාරයේ ඉතිරි කාලය සඳහා බලය ලබාගත හැකිය. විධායක ජනාධිපති ධුරය පිළිබඳ සංකල්පය පිටුපස වූයේ මේ ස්වභාවයේ වින්තනයකි. මේ අනුව පාලනය සඳහා සුදුසු එකම පුද්ගලයා, ඕනෑම කෙනෙකු අස්කිරීමට සමත් සහ ඉන්පසුවත් බලයේ රැඳී සිටීමට සමත් තනි පුද්ගලයෙකු විය යුතු ය.

මෙම තර්කය පසුකාලීන ව වර්ධනය වූයේ ප්‍රධාන වශයෙන් ම සුළු ජාතිකයන්ගේ ප්‍රශ්නයේදී ය. තර්කය වර්ධනය වූයේ, සිංහල බහුතරයක් සිටින රටක පාර්ලිමේන්තුවක් නිරන්තරයෙන්ම බහුතරයේ පැත්ත ගනු ඇති හෙයින් මේ නිසා කිසිදු ආකාරයක යුක්තියක් පාර්ලිමේන්තුව හරහා සුළුතරයට ලබාගත නොහැක යනුවෙනි. යෝජනා වූ විකල්පය වූයේ සහ දීර්ඝ කාලයක් මුළුල්ලේ මුචින් නොබැන එකඟ වූ කරුණ වූයේ පාර්ලිමේන්තුව මත නොව ජනාධිපතිවරයා මත විශ්වාසය තැබීමයි. සුළු ජාතික පක්ෂ මේ පදනම මත දීර්ඝ කාලයක් මුළුල්ලේ ජනාධිපතිවරයා හට සිය සහාය පළකළේ පාර්ලිමේන්තුවෙන් ලබාගත නොහැකි යම්කිසි අනුග්‍රහයක් ඔහුගෙන් තමන් ට ලැබෙනු ඇතැයි යන බලාපොරොත්තුවෙනි.

තනි මිනිසෙකු පාලකයා වීමේ සංකල්පය ශක්තිමත් කළ තවත් සාධකයක් වූයේ 'යුද්ධයක්' බවට වර්ධනය වූ වාර්ගික අර්බුදයයි. අධිකතර අභ්‍යන්තර අර්බුදයක් දීර්ඝ කාලයක් මුළුල්ලේ පැවති අතර, එය සම්පූර්ණයෙන්ම හමුදා අරගලයක් බවට හැරවිණි. මෙම සන්දර්භය තුළ බොහෝ හමුදාමය ජාතිවාදීන් ජනාධිපතිවරයා වටා පෙළ ගැසුණේ ප්‍රශ්නය සඳහා හමුදාමය විසඳුමක් ඉල්ලා සිටිමිනි. ඔවුන් දුටු පරිදි මෙම ඉලක්කය පාර්ලිමේන්තුවෙන් සපුරාගැනීම කළ නොහැකි දෙයක් විය.

මෙම තර්කය ම දැන් සංවර්ධනය සම්බන්ධයෙන් ද ඉදිරිපත් කර තිබේ. සංවර්ධනය සඳහා වඩාත් සාමූහික නායකත්වයක් වෙනුවට

තනි මිනිසෙකුගේ පාලනය වඩාත් ඵලදායක බවට තර්ක කරනු ලැබේ.

මෙම තර්කය විධායක ජනාධිපතිවරයාගේ වාසියට වන අතර එහි හරය වන්නේ, ශ්‍රී ලාංකිකයන් විශ්වාස කළ නොහැකි පිරිසක් වන අතර ඔවුන් ව මෙහෙයවිය හැක්කේ බලයේ සිටිනා තනි මිනිසෙකු ට පමණක් වන බවයි. මේ දැක්ම මත පදනම් ව ගොඩනැගුණු බල ක්‍රමයකට ජාතියක ගැටලු සමග ගනුදෙනු කළ හැකි සාමූහික නායකත්වයක් නිර්මාණය කළ නොහැකි ය. එනිසා මෙම 'තනි මිනිසා සිද්ධාන්තය' පිළිගන්නා තාක් දුරට, මෙම බලය අපහරණය කිරීම පිළිගන්නාතාක් දුරට, මෙම ක්‍රමය පැවති කාලපරිච්ඡේදය පුරා පැවතුණු හිෂ්ණය සහ අතාර්කිකත්වය, මෙබඳු ක්‍රමයක නොවැළැක්විය හැකි ප්‍රතිඵල වනු ඇත.

5 පරිච්ඡේදය

1978 සිට අධිකරණය අගයෙන් හීන වූයේ කෙසේද සහ එසේ වූයේ මන්ද?

මෙම පරිච්ඡේදය ප්‍රශ්න සහ පිළිතුරු ආකෘතියෙන් සකස් කර තිබෙනුයේ අධිකරණවල තත්වය සහ අගය 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ අධිකාරි බලය යටතේ හීන වූයේ කෙසේද යන්න සාකච්ඡා කිරීම සඳහා ය.

අධිකරණ පද්ධතියේ වර්තමාන පිරිහීම විසින්, අධිකරණ නීතියේ ආධිපත්‍යයට බාධාවක් වී තිබෙන අතර යුක්තිය පසිඳලීම වැඩිදියුණු කිරීමට ද බාධාවක් බවට පත්ව තිබේ. කෙසේ වෙතත්, අධිකරණයේ බිඳ වැටීම පිළිබඳ විලාපය පුරවැසියන් මෙන්ම නීතීඥවරුන් විසින් ද එක සේ නැගුවද, මේ පිළිබඳ ව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය රාමුවක් තුළ සාකච්ඡා වී තිබෙනුයේ මද වශයෙනි. රට තුළ වචනවලින් පමණක් ජීවමාන ව පවත්නා බලය බෙදාහැරීමේ සිද්ධාන්තය ඉස්මතු කිරීමට ද මෙම පරිච්ඡේදය මගින් උත්සාහ කෙරේ. ශ්‍රී ලංකාවේ නීතියේ ආධිපත්‍යය සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ සෙසු සියලු අද්‍යයන ගැටලු වටහා ගැනීමේදී මෙම ගැටලුව වටහාගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

ප්‍රශ්නය: 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව විසින් අධිකරණයන්ගේ අගය හීන කර තිබෙනවා යැයි පවසන්නට යම්කිසි පදනමක් තිබෙනවාද?

පිළිතුර : අපි දැන් මේ ප්‍රශ්නය දෙස බලන්නේ මේ ආණ්ඩු ක්‍රමය යටතේ අවුරුදු විසි අටක් ජීවත් වීමෙන් පසුවයි. මේ අත්දැකීමෙන් පැහැදිලිව ම පෙන්නුම් කරනවා, අධිකරණයේ තත්වය දරුණු ලෙස පිරිහිලා කියන කාරණය. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව සහ සැබෑ තත්වය

අතර තිබෙන සම්බන්ධතාවය පරීක්ෂා කිරීමට, අපි මූලින් ම ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූලවාදයේ සිද්ධාන්ත කුළට යන්නට අවශ්‍යයි. 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූලවාදයෙන් නික්ම යාමක් වූණා. ඇත්තටම 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය ට 'ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවක්' යැයි කිව්වාට එය ප්‍රකාශනයක්. ශ්‍රී ලංකාවේ ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් ව්‍යවස්ථානුකූලවාදයේ මූලික විෂයාංග කිහිපයක් ඉවත් කළ බවට කළ ප්‍රකාශනයක්. මේ විදිහට ඉවත් කළ විෂයාංගවලින් සමහරක් තමයි, නීතිය සියල්ලන්ට ම ඉහළින් පවතින බව. ඒ වගේම ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව සෙසු සියලු නීතිවලට ඉහළින් පවතින බව. විධායකය පාර්ලිමේන්තුවට සහ අධිකරණයට වගකිව යුතු බව. විධානයන් දාමයක වගකීම හරහා රජය විසින් පාලනය කරන ආයතන සහ රජය අතර පවතින සම්බන්ධතාවය. විධායකය විසින් නීතිය හා සාමය උසුළාගෙන සිටීම හෝ පිළිගැනීම යනු විධායකය විසින් නීතිය හා සාමය පවත්වාගැනීමේ වගකීම පිළිගන්නා බව. ඒ වගේ ම අවසාන වශයෙන් සෑම කෙනෙකුගේ ම මූලික මානව හිමිකම්, සුළුතරයන් ට විශේෂිත ලෙස අවධාරණය කරනා රාමුවක් තුළ සුරක්ෂණය කරන බව.

ප්‍රශ්නය: නීතිය සියල්ලටම ඉහළින් පිහිටන බව සහ ආණ්ඩු ක්‍රමය සියලු නීති වලට ඉහළින් පිහිටීම සම්බන්ධයෙන් 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමයේ ස්ථාවරය කුමක්ද?

පිළිතුර : 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ වඩාත් ම වැදගත් වගන්තිය තමයි, 35 ව්‍යවස්ථාව. මේ වගන්තියෙන් විධායක ජනාධිපතිවරයාට, නිල හෝ පෞද්ගලික වශයෙන් කරන ලද හෝ නොකර හරින ලද කිසිම දෙයක් සම්බන්ධයෙන් ඔහුට විනිවිදකිසිය ලබාදෙනවා. 35(3) අනු ව්‍යවස්ථාවෙන් මේ බව තවදුරටත් දක්වනවා. මේ අනු ව්‍යවස්ථාවේ දක්වා තිබෙන ව්‍යාතිරේඛී අවස්ථා තුන හැරුණාම ජනාධිපතිවරයා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව උල්ලංඝනය කළත් ඔහුට විරුද්ධව නඩු පවරන්න බැරි බව මේ ව්‍යවස්ථාව මගින් කියනවා. මේ අනුව ජනාධිපතිවරයා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව අනුගමනය කරන්න

බැඳිල නැහැ. ඒ වගේ ම එය උල්ලංඝනය කරන්නටත් ඔහුට නිදහස තිබෙනවා.

මේ ප්‍රශ්නය පසුගියදා ක අභියාචනාධිකරණය ඉදිරියට ආවා. (අභි. අයදුම්පත/2006) එතැනදී ගැටලුව වුණේ, මහජන සේවා කොමිසම ට සහ ජාතික පොලිස් කොමිසම ට පුද්ගලයන් පත්කිරීමේදී ජනාධිපතිවරයා විසින් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව උල්ලංඝනය කර තිබීම. අධිකරණය ප්‍රකාශ කළා, 35(3) ව්‍යවස්ථාව මගින් දැඩි විනිර්මුක්තියක් ලබාදෙන බව.⁸ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ විනිසුරන් පවා පත් කිරීමට යොදාගන්නා මේ බලය එක්ක කිසිම නීතියක සීමාවකින් හෝ කිසිම සංවරණ හා කුලනයකින් තොරව ක්‍රියාකරන්නට විධායක ජනාධිපතිවරයා ට පුළුවන් බව ප්‍රකාශ වුණා. ඒ වගේ ම ජනාධිපතිවරයා ට ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ට එරෙහි වෙන්න පුළුවන් නිසා, ආණ්ඩු ක්‍රමයේ ශ්‍රේෂ්ඨත්වයත් එය විසින් ම හීන කර ගත්තා. ජනාධිපතිවරයා ආණ්ඩු ක්‍රමය ට ඉහළින් ඉන්නවා කියන්නේ, ඔහු හෝ ඇය නීතියට ඉහළින් ඉන්නවා කියන එකයි. වැඩි හපන්කම නිසා වැඩ වරද්දාගත්ත ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මේ මට්ටමට ළඟාවෙලා තියෙනකොට ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූලවාදයේ කිසිම තේරුමක් තියෙන්න පුළුවන්කමක් නැහැ.

ප්‍රශ්නය : 35 ව්‍යවස්ථාව මේ තරම් වැදගත් කියල සලකන්නෙ ඇයි?

පිළිතුර : 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ට අනුව රාජ්‍යයේ විධායක ප්‍රධානියා තමයි, ජනාධිපතිවරයා. අගමැතිවරයාගේ භූමිකාව හරිම සීමිතයි. ජනාධිපතිගේ ක්‍රියාවන් පාර්ලිමේන්තුවෙදී ප්‍රශ්න කිරීම සඳහා කිසිම යාන්ත්‍රණයක් ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ඇතුළේ පිළිඅරන් නැහැ. ජනාධිපති ට විරුද්ධ ව නැගී සිටින්න පුළුවන් එකම ක්‍රමය තමයි, පාර්ලිමේන්තුවෙදී විශ්වාස භංගයක් ගෙන ඒම. මේක

⁸ වැඩි විස්තර සඳහා ආසියානු මානව හිමිකම් කොමිසමේ වෙබ් පිටුව බලන්න. SRI LANKA: Implications of Court of Appeal judgement on the 17th Amendment to the Constitution AS-139-2006

තුනෙන් දෙකක බහුතර අනුමැතිය අවශ්‍ය කෙරෙන බරපතළ දේශපාලන ප්‍රශ්නයක්. කොහොම වුණත් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රටවල තියෙන වෙනත් ජනාධිපති ක්‍රමයන්වලදී, ජනාධිපතිවරයා ව පුරුද්දක් විදිහට ප්‍රශ්න කිරීමේ විවිධ ආකෘති තියෙනවා. මේ වගේ ක්‍රම ශ්‍රී ලංකාවේ සැකසුම ඇතුළේ නැහැ. අග්‍රාමාත්‍යවරයාවත් පුරුද්දක් විදිහට ප්‍රශ්න කළ හැකි ක්‍රමයක් නැහැ. කොහොම වුණත්, එහෙම ඉඩක් තිබුණ වුණත් රජයේ සියලු ක්‍රියාවන් ගැන අවසානාත්මක වගකීම තිබෙන්නේ ජනාධිපතිවරයා ට නිසා ඒකෙන් පලක් වෙන්නෙ නෑ. කැබිනට් අමාත්‍යවරුන්ගේ නිලයන්වලත් තත්වය හීන වෙන්නෙ මේ විදිහටයි. අමාත්‍යවරුන් ඔවුන්ගේ නිලයන්වල රැඳෙන්නේ ජනාධිපතිවරයාගේ සතුට සඳහායි. අමාත්‍යාංශවල ඔවුන් කරන වැඩ ගැන පාර්ලිමේන්තුවෙදින් අධිකරණයෙදින් ප්‍රශ්න කරන්න ලැබෙන අවස්ථා ඉතාම ටිකයි. ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ඇතුළේ සැබෑ තීරණගන්නා වෙන්නෙ විධායක ජනාධිපතිවරයායි. ඔහු නීතියට ඉහළින් ඉන්නවා. කිසිම නඩුවක් ඔහුට විරුද්ධව ගෙනෙන්න බැහැ. මේ නිසා තමයි, 35 වැනි ව්‍යවස්ථාව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ සැබෑ කේන්ද්‍රීය ව්‍යවස්ථාව වෙන්නේ.

ප්‍රශ්නය: 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය අධිකරණවලට බලපෑම් සිදුකරල තිබෙන්නේ කොහොමද?

පිළිතුර: 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වය ගැන තේරුමක් නැති අණදිර දෙමළය පිළිඅරන් තිබෙනවා. කෙහොම වුණත්, මේ ආණ්ඩු ක්‍රමය මගින් බලයේ ව්‍යුහය සෑහෙන තරමින් වෙනස් කළා. මේ අනුව බෙදීම කියන වචනයෙන් ලැබෙන්නේ බොහොම සුළු තේරුමක් විතරයි. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව සම්මත වෙලා අවුරුදු කිහිපයක් ඇතුළත මේ බව හොඳින් ම විද්‍යමාන වුණා. අගවිනිසුරු නෙවිල් සමරකෝන් මහතා සම්බන්ධව ඇතිවුණු බරපතළ ගැටුමේදී. ඇත්ත වශයෙන්ම ඔහු අගවිනිසුරුවරයා විදිහට නිල නොලත් විනිසුරු මණ්ඩලයෙන් ගෙනාවේ විධායක ජනාධිපතිවරයා විසින්මයි. අග විනිසුරු සමරකෝන් නීතිඥවරයෙක්

විදිහට ඉතාම පුළුල් පරිචයක් තිබුණු අයෙක්. සමහරවිට ඔහු ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ තියෙන වචනවල මතුපිට අර්ථය මිසක් ආණ්ඩු ක්‍රමයේ අන්තර්ගත බල ව්‍යුහයේ වෙනස්වීම තේරුම් නොගත්තා වෙන්න පුළුවන්. කොහොම වුණත් ජනාධිපති ජයවර්ධන ට ඔහුගේ බලය තහවුරු කරගත්තට පස්සේ නෙවිල් සමරකෝන් ව දැණ ගස්සවල අධිකරණය සහ විධායක ජනාධිපතිවරයා අතර තිබෙන වෙනස් වූ සම්බන්ධතාවය ඔහු ලවා පිළිගන්වන්න ඔහුට උවමනා වුණා. මේකෙන් නෙවිල් සමරකෝන් තදින් කම්පා වුණා. තමන්ගේ නිලයේ අවසාන අවුරුදු කිහිපය ඔහු කැපකළේ ඊට විරුද්ධ ව සටන් කරන්නටයි. නිසැක වශයෙන්ම ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයෙන් අගවිනිසුරුවරයා ට ඒකමතික සහයෝගයක් තිබුණේ නෑ. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූලභාවය පිළිබඳ අතිශයින් ම මතභේදාත්මක තීරණය වුණු 1982 ජනමත විචාරණ පනත් කෙටුම්පත පිළිබඳ ගැටලුව ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය ඉදිරියට ආවම පහට හතරක් විදිහට විනිසුරු මණ්ඩලය බෙදුණා. අගවිනිසුරුවරයා පනත් කෙටුම්පතේ ව්‍යවස්ථානුකූලභාවය ට විරුද්ධ වූ සුළුතරය අතර හිටි බව ප්‍රකටයි.

ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය තුළ එහි පරිමාණයත් නිලයත් අනුව විධායක ජනාධිපතිවරයා ට වාසිදායක වන විදිහට බෙදෙන්න පටන් ගත්තා. ටික කාලයකට පසුව විශ්‍රාමගිය නෙවිල් සමරකෝන් අගවිනිසුරුවරයා අවුරුදු කිහිපයකින් මියගියා. සිද්ධ වුණු විපරිතය නිසා ඔහු කොතරම් පීඩා වින්දද ඔහු කොතරම් හින් රිදීමකින් හිටියද කියල ඔහුට ළගින් හිටිය අය තමන්ගේ සංවාදවලදී වාර්තා කළා. විධායක ජනාධිපතිවරයා ට වාසිදායක වන විදිහට බල සම්බන්ධතාවය වෙනස් වීම ගැන ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයට තේරුම් කරන්න, පළවෙනි හා දෙවැනි ජනාධිපතිවරුන් යන දෙදෙනාම කොයිතරම් දීර්ඝ හිරිහැර කිරීම් සිදුකළාද කියන එක ගැන වාර්තා තිබෙනවා.

මේ තත්වය වෙනත් අගවිනිසුරුවරුන් සහ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ විනිසුරුවරුන් යටතේ ත් දිගින් දිගට ම පැවතුණා. අලුත් යථාර්ථය ට අධිකරණය හැඩගැහෙන ආකාරය ගැන ඉතාම පැහැදිලි ආකාරවලින්

පෙනුණත් අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වය පිළිබඳ පැරණි සම්ප්‍රදායේ අවශේෂයන් තවදුරටත් ඉතිරිවෙලා තිබුණා. පළමු සහ දෙවැනි විධායක ජනාධිපතිවරුන් ට එරෙහි වූවෙක් විදිහට පත්වුණු සිව්වැනි විධායක ජනාධිපතිවරියගේ කාලයේ, අධිකරණය විධායක ජනාධිපතිවරයා සමග දක්වන සම්බන්ධතාවය, අධිකරණය ට එරෙහිව මූලික වශයෙන් ම හැරුණා. සිව්වැනි ජනාධිපතිවරිය විසින් එස්.එම්. ද සිල්වා ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය ට ගෙන ඒමත් සමග විධායක ජනාධිපති සහ අග විනිසුරුවරයා අතර විවෘත සහයෝගිත්වයක් ගොඩ නැගුණා.

සිව්වැනි විධායක ජනාධිපතිවරියගේ අතීත සහයෙක් වූ අමාත්‍යවරයෙකුගේ සිරගත කිරීමක් දක්වා ම මේ තත්වය දුරදිග ගියා. ඔහු, විපක්ෂයට යාම මගින් එම විධායක ජනාධිපතිවරියගේ සන්ධානය විතැන් කළ අයෙක්. මේ අමතීවරයා මහජන රැස්වීමකදී අධිකරණ ගැන ප්‍රකාශ කළ දෙයක් සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය ඉදිරියේ ඔහුට විරුද්ධ ව නඩු පැවරුවා. ඔහුව අධිකරණයට අපහාස කිරීම සම්බන්ධයෙන් වරදකරු වුණා. වසර දෙකක බරපතළ වැඩ සහිත සිර දඬුවම් නියම වුණා. මේ වගේ වෙනත් ආකාර රාශියකින් ම සිව්වැනි විධායක ජනාධිපති සමග පවතින විවෘත සහයෝගිත්වය හොඳින් දැකගන්නට ලැබුණා. මෙය නීති වෘත්තීය තුළ විශාල හැඟීමක් ඇති කළා. මේ ප්‍රශ්නය ගැන ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය තුළම පිරිස් කොටස්වලට බෙදිල හිටියත් කිසිම විවෘත ගැටුමක් ඇති වුණේ නැහැ. විනිසුරුවරුන්ගෙන් බහුතරය තමන්ගේ පැත්තේ තියාගන්න අගවිනිසුරු එස්.එම්. ද සිල්වා සමත් වුණා.

මීට ව්‍යාතිරේක වුණු විශිෂ්ටතම අගවිනිසුරුවරුන් දෙදෙනෙක් වුණේ, ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ එදා මෙදා තුර හිටිය වඩාත් ම ජ්‍යෙෂ්ඨතමයා වුණු අගවිනිසුරු මාක් ප්‍රනාන්දු සහ සී. විග්නේෂරත්. ඔවුන් දෙදෙනාම විශ්‍රාම ගියත් පසුව මේ ක්‍රමය සමග තමන්ගේ එකඟතාවයක් නොමැතිවීම අතිශයින් ම ප්‍රබල විදිහට ප්‍රකාශ කළා. පසුව සිව්වැනි විධායක ජනාධිපතිවරිය තමන්ගේ වාරාවසාන කළාම අගවිනිසුරුවරයා තමන්ගේ සහයෝගිතාවය ඊළඟ විධායක

ජනාධිපතිවරයා ට ලබාදුන්නා. සිව්වැනි විධායක ජනාධිපතිවරයාට විවෘත ව ම ද්‍රෝහී වෙමින් ඔහුගේ බලය ආරෝහණය කරගැනීම ට මග පාදාගත්තා. මෙයින් පසුව උපරිස්ථ විධායක ජනාධිපතිවරයා එක්ක අගවිනිසුරුවරයා ගේ තිබෙන දේශපාලනික සම්බන්ධය නිහින විදිහටම ජේන්න පටන් ගත්තා. ඊට පස්සේ නැවතත්, ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ විනිසුරුවරුන්ගේ බහුතරය අගවිනිසුරුවරයා සමග හිටියා.

කෙහොම වුණත්, ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය හා අභියාචනාධිකරණය ට පහළින් පවතින අධිකරණ වල විනිසුරුවරුන් පත්කිරීම්, මාරුකිරීම්, උසස් වීම් සහ විනය පාලනය සිදුකිරීමට බලය තිබෙන අධිකරණ සේවා කොමිසමෙන් ජ්‍යෙෂ්ඨ විනිශ්චයකාරවරුන් දෙදෙනෙක් ඉල්ලා අස්වුණා. සාමාජිකයන් තුන්දෙනෙකු සිටි සහ තුන්වැනි සාමාජිකයා අග විනිසුරු වූ එම මණ්ඩලයෙන් ඉල්ලා අස්වෙමින් ඔවුන් සඳහන් කළේ හෘද සාක්ෂිය පිළිබඳ ගැටලුවක් හේතුවෙන් තමන් ඉල්ලා අස්වෙන බවයි.⁹ මෙයින් අදහස් වෙනවා, තවදුරටත් අගවිනිසුරු සමග වැඩ කරන්න බැරි අවස්ථාවකට ඔවුන් කොමිසම තුළ පත්ව සිටි බව. උපරිස්ථ විධායක ජනාධිපතිවරයා සහ අග විනිසුරුවරයා අතර පැහැදිලිව ම පෙනෙන සහ ඉතාම ශක්තිමත් සම්බන්ධතාවයක් වර්ධනය වෙලා තිබුණා.

ප්‍රශ්නය: ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූලවාදය සම්බන්ධයෙන් පැහ නගින ගැටලු හිතීඥවරුන් විසින් අධිකරණය ට ගෙනවිත්ගේ කොයි තරම් දුරකටද?

පිළිතුර: දැන් මේ අභියෝග එන්නේ ඉතාම ඉඳහිටයි. එහෙම වෙන්න හේතු රාශියක් තිබෙනවා. එකක් තමයි, 1972 ආණ්ඩු ක්‍රමයෙන් පස්සේ 1972 ආණ්ඩු ක්‍රමය මගින් අධිකරණ සමාලෝචන බලය, පනත් කෙටුම්පත් පාර්ලිමේන්තුවේදී සම්මත කරන්න කලින්

⁹ ආසියානු මානව හිමිකම් කොමිසමේ වෙබ් පිටුව බලන්න. AS-018-2006,AS-028-2006

සමාලෝචනය ට ලක්කිරීම දක්වා සීමාවෙලා තියෙනවා. 35 ව්‍යවස්ථාව අර්ථ දැක්වීම මගින්, අනෙක් ගැටලු සම්බන්ධයෙන් අධිකරණය වෙත ප්‍රවේශය අඩුකරලා තියෙනවා.

මේ වගේ නෛතික ගැටලු හැරුණා ම, නීති වෘත්තියේ විත්ත ධෛර්යය පිරිහීමක් දක්නට ලැබෙනවා. ඒ වගේම අධිකරණ පාත්‍රතාවය සඳහා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය ගැටලු අධිකරණය වෙත ගෙන යාමට පුරුදුව සිටි පුද්ගල කවයන්ගේ පිරිහීමකුත් දක්නට ලැබෙනවා. මේ වගේ ක්‍රියාවන් නිෂ්ඵලයී කියල සාමාන්‍ය මතයක් තිබෙනවා. තමන්ගේ සේවාදායකයන් වෙනුවෙන් අධිකරණය ඉදිරියේ පෙනී සිටින්නට, ජ්‍යෙෂ්ඨ නීතිඥවරුන් බොහෝවිට කැමති වන්නේ නැහැ.

ඒ වගේ ම නඩු කටයුතුවලදී අත්තනෝමතික පරිචයන් රාශියක් වර්ධනය වී තිබෙනවා. ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය පවා අධිකරණය පාවාදීම් සිදුකරනවා. සංවේදී ගැටලු තෝරාගත් විනිසුරු මණ්ඩල ඉදිරියට ගෙන ආ විට, අගවිනිසුරුවරයා ම ඒවායේ මූලසුන ගන්නවා. අයදුම්පත් ප්‍රතික්ෂේප කිරීම සඳහා හේතු නොදැක්වීමේ පුරුද්ද දැන් සාමාන්‍ය දෙයක් වෙලා. මූලධර්ම පිළිබඳ ගැටලු වලදී නඩුව ලුහුබඳ ගොස් විසඳුමක් ලබාගන්නවා වෙනුවට එකඟතාවයන් ට එළඹෙන ලෙස දිරිමත් කිරීම සිදුවෙනවා. රජු අවිනිත භාෂාව සහ නීතිඥවරුන් වෙත දක්වන පරුෂ බව හේතුවෙන් බොහෝ නීතිඥවරුන් මහජන නීතිය පිළිබඳ ගැටලු අධිකරණය ඉදිරියට ගෙන යාමෙන් වළක්වා සිටිනවා. නඩුවක අවසාන ප්‍රතිඵලය නෛතික සිද්ධාන්ත මත පදනම් ව යුක්ති සහගත ලෙස කලින් කියන්නට බැරි බවට ප්‍රමුඛ පෙළේ නීතිඥ කවයන් අතර පවතින පොදු ප්‍රත්‍යක්ෂ අවබෝධයක් තිබෙනවා. අගවිනිසුරුවරයාගේ අනුග්‍රහය ලැබෙනවා නම් ඒක නඩු අසා ගැනීමට හොඳම ක්‍රමයක්. ගොනුකර තිබෙන සමහර වැදගත් නඩු ගැන අගවිනිසුරුවරයා ට පූර්ව දැනුමක් තිබෙනවා. සමහර වෙලාවට ඒවා තමන් ඉදිරියට ගෙන ආ යුතුයි කියලා ඔහු උනන්දුකිරීම් පවා සිදුකරනවා. එතකොට වැදගත්

දේශපාලනික නිගමනයන් සිදුකරන්න ඔහුට පුළුවන් වීමත් බොහෝ නීතිඥවරුන් අතර පොදුවේ කතා කරන විෂයක් බවට පත්වෙලා තිබෙනවා.

සමාජිකී සටහන:

පහත දැක්වෙන උපුටනය ගනු ලැබුවේ SRI LANKA: Justice on a razor’s edge – An interview with retired Supreme Court Judge C.V. Vignaswaran ලිපිය මගින් විශ්‍රාම ලත් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ විනිසුරු සී.වී. විග්නේස්වරන් සමග සන්ඩේ ලීඩර් පුවත්පත 2004 ඔක්තෝබර් 31 වැනිදා පැවැත්වූ සම්මුඛ සාකච්ඡාවෙනි.

ප්‍රශ්නය: විනිසුරු මණ්ඩලයේදී සිදුකළ අවසාන ප්‍රකාශයේදී ඔබ සඳහන් කළා, අධිකරණ පද්ධතිය තුළ බලහත්කාරය සහිත වටපිටාවක් තිබුණා කියා. කොහොමද මේ බලහත්කාරය සිද්ධ වුණේ සහ ඒ සඳහා වගකිව යුත්තේ කවුද?

පිළිතුර: ඔබේ සෙසු ප්‍රශ්නවලට මා ලබාදුන් පිළිතුරු මගින්, මේ වටපිටාව විසින් කොයි තරම් දුරකට අධිකරණය ගිලදලා තිබෙනවාද යන්න ගැනත් ඒ තත්වය ඇති කරන්න ඇත්තේ කවුරුන් විසින් ද යන්න ගැනත් පාඨකයන් ට අවබෝධයක් ලැබී ඇති.

මෙය මෙසේ සිදුවී තිබෙන්නේ, විනිසුරුවරුන්ගෙන් දෙපාර්තමේන්තුවමය ධුරාවලිගත විනයක් අපේක්ෂා කළ පරිපාලනයක් හේතුවෙන්. මේ ආකාරයේ විනයක් ළඟාකර ගැනීම සඳහා මේ ක්‍රමය ට කුඤ්ඤ ගැසීම සිදුකරනවා. යම්කිසිවෙකු වෙත අනුග්‍රහය දැක්වීමත්, සෙස්සන් ට දඬුවම් කිරීමත් තමයි, මෙහිදී සිද්ධ වෙන්නේ.

එක්කෝ අනුගත වීම, එහෙම නැතිනම් විපාක විදීම කමයි මතුපිට ට යටින් පැවති තර්ජනය.

මූලා වූ දේශපාලකයන් හෝ පොලිස් හටයන් විශේෂිත පුද්ගලයන් ලෙස සලකා කිසිම ආකාරයක අනුග්‍රහයක් අධිකරණයෙන් නොලැබිය යුතුයි. ඒ වගේ ම නියම අධිකරණ විනිසුරුවරුන් මෙබඳු මූලා වූ අපරාධකරුවන් ව ආරක්ෂා කරන ලෙස ට හෝ ඔවුන් ට අනුග්‍රහය දක්වන ලෙසට නීතිවිරෝධී ව නිකුත් කන නියෝගයන් ට අනුගත වීම ට බල නොකළ යුතුයි. සිය ප්‍රධානීන් වෙනුවෙන් අතරමැදියන් විසින් නිකුත් කළ මෙබඳු නියෝගයන් ප්‍රසිද්ධියේ වාර්තා කළ විනිසුරුවරුන් හට දුෂ්කර තත්වයන්වලට මුහුණ දීමට සිදුවී තිබෙනවා.

විනිසුරුවරුන් විසින් ලබාදුන් වැරදි අධිකරණ තීන්දු සුදුසු අභියාචනා අධිකරණයකදී අභියෝගයට ලක් කළ යුතු යි. අධිකරණයට පිටතින් වන ක්‍රමයන් හරහා කෙසේ හෝ මෙබඳු නියෝගයන් අභියෝගය ට ලක්කරන පුද්ගලයන්ගේ ඕනෑම පරිශ්‍රමයක් නියම අධිකරණය ට සිදුකරන බලහත්කාරයක් ලෙස සැලකිය යුතුයි.

6 පරිච්ඡේදය

හේබියස් කෝපුස් හි දේශපාලන උපාය හා 1978 ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව යටතේ ශ්‍රී ලංකා අධිකරණයන් හි පර්යන්ත භූමිකාව

“Habeas Corpus in Sri Lanka – Theory and Practice of the Great Writ in Extraordinary Times” (2011) (“ශ්‍රී ලංකාවේ හේබියස් කෝපුස් රිටි ආඥා-අසාමාන්‍ය යුගයන්හිදී සිද්ධාන්ත සහ ක්‍රියාකාරිත්වය”-2011¹⁰) යනු, ශ්‍රී ලංකාවේ විවිධ අධිකරණයන් විසින් හේබියස් කෝපුස් අයදුම්පත්‍රයන් සම්බන්ධ ව පූර්ව ස්වාධීන යුගයේ පටන් වර්තමාන කාල පරිච්ඡේදය දක්වා ලබාදුන් තීන්දු 880 ක් පිළිබඳ කිශාලි-පින්ටෝ ජයවර්ධන සහ ජයන්ත ද අල්මේදා ගුණරත්න විසින් සිදුකළ අධ්‍යයනයකි. මෙම පරිග්‍රහය මගින්, මේ කාල පරිච්ඡේදය තුළ ලබාදුන් සිත් ගන්නාසුලු හේබියස් කෝපුස් නඩු තීන්දු ගණනාවක් විමසා බලයි.¹¹

ඔවුන්ගේ මූලික නිගමනය වන්නේ, සමස්තයක් වශයෙන් සැලකූ විට ශ්‍රී ලංකාවේ නීති පද්ධතිය අධිකරණමය ප්‍රතිකර්මයක් වශයෙන් හේබියස් කෝපුස් රිටි ආඥා ප්‍රතිකර්මය ලබාදීමේදී සුවිශේෂී අසාර්ථක වීම් විදහා දක්වන බවයි. නිදහස ලැබීමට පෙර යුගයේ

¹⁰ මෙහි සිංහල පරිවර්තනය: ශ්‍රී ලංකාවේ හේබියස් කෝපුස් රිටි ආඥා-අසාමාන්‍ය යුගයන්හිදී සිද්ධාන්ත සහ ක්‍රියාකාරිත්වය (2011)

¹¹ අධ්‍යයනය සඳහා යොදාගන්නා නඩු තීන්දු විවිධ මූලාශ්‍රයන්ගෙන් ලබාගත් ඒවා නොව ශ්‍රී ලංකාවේ අභියාචනාධිකරණය මගින් පවත්වාගෙන යනු ලබන බැඳීම් සහගත ග්‍රන්ථයකින් ලබාගත්තකි. මේ අනුව සියලු චේතනාවන් සහ අරමුණු ප්‍රකාරව එය නිල වාර්තාවක් වේ.

හේබියස් කෝපුස් රිටි ආඥා සම්බන්ධ අධිකරණ තීරණයන් ප්‍රකට ව පෙනෙන ලෙස ම වෙනස් ඒවා වූ බව එහිදී පැහැදිලි වේ. උදාහරණයක් වශයෙන්, සුප්‍රසිද්ධ *බ්‍රේස්ගර්ඩ්ල්* නඩුව¹² මගින් විදහා දක්වන්නේ රාජ්‍යයේ අන්තනෝමතික ක්‍රියාවන්ට එරෙහිව තනි පුද්ගලයාගේ නිදහස සුරැකීම පිණිස සමකාලීන ශ්‍රේණිධායකරණය සතු ව තිබූ අභිමතයයි.

මෙම අධ්‍යයනය මගින් නිගමනය කරනා පරිදි, ගතවූ දශකයන් හිදී මේ සම්බන්ධ අධිකරණ ප්‍රවේශය සැලකිය යුතු පරිදි වෙනස් වී තිබේ. අධ්‍යයනයට ලක්වන සෑම නඩුවකදී ම පාහේ, ව්‍යාතිරේක කිහිපයක දී හැර, අධිකරණය විසින් මෙම නඩු නිෂ්ප්‍රභා කර තිබෙනුයේ අයදුම්කරුවන් කෙරෙහි සුළු අනුකම්පාවක් දක්වමිනි.¹³ පුද්ගල නිදහස සුරක්ෂණය කිරීම සඳහා වන අධිකරණමය ප්‍රතිකර්මයක් වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ හේබියස් කෝපුස් රිටි ආඥා අසාර්ථක වී තිබෙන අතර, පින්ටෝ-ජයවර්ධන සහ ගුණරත්න ගේ අධ්‍යයනය විසින් යෝජනා කරන පරිදි මෙකී වැදගත් රිටි ප්‍රතිකර්මය රටෙන් ම අතුරුදන් වී යාම පවා සිදුවිය හැකි දෙයකි. මෙකී අසාර්ථක වීම සිදුව තිබෙනුයේ නින්දිත සහ අතිශය කණගාටුදායක ප්‍රමාදය වැනි සාධක හේතුවෙන් පමණක් නොවේ. එය වැඩිවශයෙන් ම එසේ සිදු ව තිබෙනුයේ නීතිඥවරුන්ගේ සහ විනිසුරුවරුන්ගේ (විශේෂයෙන් ම

¹² මාක් ඇන්තනී ලිස්ටර් බ්‍රේස්ගර්ඩ්ල් (1937) 39 නනිවා 193.

¹³ මෙම ලේඛකයා විසින් 2010 වර්ෂයේදී කතුචරුන් දෙදෙනා සමග සිදුකළ සංවාදයන් ට අනුව "මෙම විශ්ලේෂණය ශාස්ත්‍රීය සහ ගැඹුරු විශ්ලේෂණයන්ගේ සංයුක්ත වීමකි. නඩු පිළිබඳ සාමාන්‍යයෙන් සැලකීමේදී පෙත්සම්කරුවන් වෙත අධිකරණමය සානුකම්පාවේ අඩුවීමක් සනිටුහන් කරන ආකාරයේ අධිකරණ ප්‍රතිචාරයන් පෙන්වන සුවිශේෂී නිගමන වලට එය එළඹෙයි." විවිධාකාර හේතු සමුදායක් දක්වමින් අධිකරණය පෙත්සම්කරුවන්ගේ අයදුම්පත් නිෂ්ප්‍රභා කරන අතර පෙත්සමේ වගඋත්තරකරුගේ නම නිවැරදි ව සඳහන් කිරීමට අපොහොසත් වීමේ හා පෙත්සම්කරුගේ වාසගම පෙත්සමේ නිවැරදි ව සඳහන් කිරීමට අපොහොසත් වීම දක්වා වන මෙකී සියලු හේතුන් පිළිබඳ මෙම අධ්‍යයනයේදී සලකා බලයි.

නීති ප්‍රජාවේ) පාර්ශවයෙන් මෙම රිටි ආඥා ප්‍රතිකර්මය වෙත දක්වන ආකල්පයන්ගේ අතිශය වැදගත් වෙනස්වීම හේතුවෙනි.

අධ්‍යයනය විසින් පෙන්වා දෙන පරිදි ශ්‍රී ලංකාවේ හේබියස් කෝපුස් රිටි ප්‍රතිකර්මයේ අසමර්ථභාවය විශේෂයෙන් ම 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය පැමිණීමෙන් පසුව රටෙහි සිදුවූ දේශපාලන වෙනස්කම්වල පසුබිම ට එරෙහි ව සලකා බැලිය යුතු ය. බහුතර වශයෙන් ම මේ කාල පරිච්ඡේදය තුළ මෙකී නඩු පැවරීම් සිදුකළ පුද්ගලයන් එසේ සිදුකළේ 'අතුරුදන් වූවන්' ගේ ගණයෙහිලා සැලකෙන්නන් වෙනුවෙනි. මේ සම්බන්ධ ව වඩාත් ම වැදගත් වන නඩු තීන්දු 1994 වර්ෂයේ සිට 2000 වර්ෂය දක්වා කාලයේදී අභියාචනාධිකරණයෙන් ෧෭ බි. මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළ ගොනුකළ නඩු 844 අතරින් අයදුම්පත් 368 ක් ම එසේ ගොනු කර තිබෙනුයේ 1994 වර්ෂයේදී ය. අයදුම්පත් 127 ක් 1995 වර්ෂයේදී ය. අයදුම්පත් 142 ක් 1996 දී ය. අයදුම්පත් 137 ක් 1997 වර්ෂයේදී ය. අයදුම්පත් 31 ක් 1998 වර්ෂයේදී ය. අයදුම්පත් 6 ක් 1999 වර්ෂයේදී ය. අයදුම්පත් 11 ක් 2000 වර්ෂයේදී ය. මේ අතර 2001 වර්ෂයේදී අයදුම්පත් 7 ක් සහ 2002 වර්ෂයේදී අයදුම්පත් 15 කි.¹⁴

¹⁴ 1987 සිට 1991 දක්වා ශ්‍රී ලංකාවේ දකුණු කරය අතිශය දරුණු දේශපාලනික හිඞ්ණයකට ගොදුරු විය. ජනාධිපති පරික්ෂණ කොමිෂන් සභා ගණනාවක වාර්තාවන් ට අනුව මේ කාලය තුළ සිදුවූ ස්වේච්ඡා සහගත නොවන අතුරුදන් වීම්වල මුළු සංඛ්‍යාව පුද්ගලයන් 30 000 ක් වේ. 1978 සිට 2009 මැයි දක්වා උතුරු නැගෙනහිර හමුදාමය ක්‍රියාමාර්ගයක් පැවති අතර කැරලිකාර තත්වයක් දිගින් දිගට ම පැවතිණි. මෙම කාලය පුරාම අත්අඩංගුව ට ගැනීම් රඳවා තබාගැනීම් සහ වෙනත් ආකාරවල මර්දනකාරී ක්‍රියාවන් බහුල ලෙස සිදුවිය. 1994 සිට 2002 දක්වා හේබියස් කෝපුස් රිටි ආඥා අයදුම්පත් මූලික වශයෙන් ගොනු කරන ලද්දේ දකුණු දිග කැරලිකාර තත්වයට මැදි වූ සිංහලයන් වෙනුවෙන් වූ නමුත් උතුරු නැගෙනහිර පැවති යුද්ධය හා සම්බන්ධව ද සෑහෙන අයදුම්පත් සංඛ්‍යාවක් ගොනු කර තිබේ. එතැන් සිට ඉදිරියට-එනම් බොහෝ විට විය හැකි පරිදි 1998 සිට ඉදිරියට මෙම අයදුම්ත්වලින්වලින් බහුතරය ගොනු කරනු ලැබුවේ උතුරු නැගෙනහිරෙනි.

ශ්‍රී ලංකාවේ හේබියස් කෝපුස් පිළිබඳ අධ්‍යයනය 1980 දශකයේ මැද භාගයේ සිට 2009 මැයි මාසය දක්වා සිදුවූ බලහත්කාරී අතුරුදන්වීම් පිළිබඳ දේශපාලනමය අවබෝධයකින් වියුක්ත කළ නොහැකිය. තවද, කැරැල්ල මර්දනය කිරීම සඳහා බලහත්කාරී අතුරුදන්වීම් යොදාගැනීම අනුමත කළ පරිචයක් වීම තුළ ප්‍රත්‍යක්ෂ ආරක්ෂාවේ ඇතැම් ගැටලු සමග රජය කටයුතු කළ ප්‍රවේශය ද එපරිද්දෙන් ම නොතකා හැරිය නොහැකිය.

එක් අතකින්, මහා පරිමාණ අතුරුදන්වීම් යන්න බලහත්කාරී අතුරුදන්වීම් යොදාගැනීම අනුමත කළ පරිචයක් වූ කාලය තුළ ජාතික ආරක්ෂාව සඳහා දේශපාලන ප්‍රවේශයේ ප්‍රතිඵලයක් විය. අනෙක් අතට, රජයේ ම ශාඛාවක් වූ අධිකරණ මෙම සංසිද්ධිය නෛතික හා අධිකරණමය දෘෂ්ටිකෝණයකින් යුතු ව පරීක්ෂා කිරීම සඳහා කැඳවනු ලැබීය. එම සිදුවීම් ගණනාවකදී පුරවැසියාගේ නිදහසට එරෙහි ව රජය ට වාසිදායක වන සේ නීති මූලධර්ම යොදාගත් බව අධ්‍යයනය විසින් සොයාගැනේ. මෙය පැහැදිලිව ම ගම්‍යමාන වන පරිදි නෛතික ගැටලුවකි. එනම් දේශපාලන වටපිටාවක් තුළදී අතුරුදන්වීම් සිදුවූ විට, රජයේ අභිමතාර්ථයන් ට එරෙහි ව අධිකරණය විසින් පුද්ගල නිදහස පිළිබඳ අයිතීන් ආරක්ෂා කළේ නම්, එය අතුරුදන්වීම් සිදුකළ අනුමත ප්‍රතිපත්තිය ට එරෙහි ව යාමක් බවට පත්වන නිසා ය.

සම්ප්‍රදායික අර්ථයෙන් ගත් කල, හේබියස් කෝපුස් ප්‍රතිකර්මයෙන් අදහස් කළේ රජය විසින් සිය අධිකාරිය අපහරණය කිරීමෙන් පුද්ගලයා ව ආරක්ෂා කර ගැනීමයි. මේ පිළිබඳ ව්‍යාප්ත වීමක් වේ නම් එය, පුද්ගලයාගේ ආරක්ෂාව පිළිබඳ සංකල්පය ව්‍යාප්ත වීමක් ද වේ. කෙසේ වෙතත් බලහත්කාරී අතුරුදන්වීම් සිදුවීම හා සම්බන්ධ රජයේ අනුමත කළ ප්‍රතිපත්තියක් වේ නම්, එවැනි තත්වයක් තුළ පුද්ගල නිදහස රැකීම ට අධිකරණවලට හැකි විය යුතු ය යැයි උපකල්පනයක් තිබේ. මෙයින් අපේක්ෂා කරන්නේ මෙවිට රජය

සමග එකඟ විය නොහැකි අතිශය වැදගත් ප්‍රතිපත්තිමය ගැටලුවක් සම්බන්ධයෙන් අධිකරණ රජය සමග පරස්පර ව සිටිනු ඇති බවයි.

මෙහිදී අපි මූලිකතම පරස්පර විරෝධීතාවයක් දකින්නෙමු. එක් අතකින් ශ්‍රී ලංකාව ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයක් සහිත රටක් නම් සහ, එහි ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව පදනම් ව තිබෙන්නේ නීතියේ ආධිපත්‍යයේ සිද්ධාන්ත මත නම්, එයට පටහැණි රජයේ අනුමත කළ ප්‍රතිපත්තින් වලට එරෙහි ව යමින් තනි පුද්ගලයන්ගේ නිදහස සුරක්ෂණය කිරීම ට අධිකරණ බැඳී සිටියි. ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයක් තුළ නීතිය සහ ප්‍රතිපත්ති එකිනෙක සමග ගැටෙයි නම් ප්‍රතිපත්තිය ට එරෙහි ව නීතිය උත්ථම්භනය කිරීම අධිකරණයේ රාජකාරිය වෙයි. නමුත් මෙය කළ හැක්කේ 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය විසින් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී අර්ථයන් ට ප්‍රමුඛත්වය දෙන බවට සහ ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය නීතියේ ආධිපත්‍යය මත පදනම් ව ඇතැයි අප උපකල්පනය කරන්නේ නම් පමණි. නමුත් මේ උපකල්පනය පවා නිවැරදි ද? 1978 ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව සම්බන්ධයෙන් අප මුලින් ම විමසා බැලිය යුත්තේ මේ ප්‍රශ්නයයි.

1. තිස් පස් වැනි ව්‍යවස්ථාව සහ ආණ්ඩු ක්‍රමයේ ව්‍යුහය මත එහි බලපෑම

ආණ්ඩු ක්‍රම නීතිය කෙරෙහි සහ සමස්තයක් වශයෙන් ගත් කල ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූලවාදය කෙරෙහි 35 වැනි ව්‍යවස්ථාවේ බලපෑම සම්බන්ධයෙන් සාකච්ඡාවක් වසර 32 කට ආසන්න කාලයක් මුළුල්ලේ පැවති නැත. සාකච්ඡාවෙන් වැඩි කොටස සීමා වී තිබෙන්නේ, ජනාධිපතිවරයා ට ලැබෙන විනිර්මුක්තියේ සැබෑ බලපෑම පිළිබඳ සලකාබැලීමකින් තොරව නඩු පැවරීමෙන් ඔහුට විනිර්මුක්තිය ලැබීමේ ගැටලුව කෙරෙහි ය.

35 ව්‍යවස්ථාවෙන් පහත පරිදි කියැවේ.

(1) ජනාධිපතිවරයා ලෙස ධුරය දරන කවර හෝ තැනැත්තෙකු විසින් පෞද්ගලික තත්වයෙහි ලා හෝ නිල තත්වයෙහි ලා හෝ කරන ලද හෝ නොකර හරින ලද කිසිවක් සම්බන්ධයෙන් ඔහුට විරුද්ධ ව කිසිම අධිකරණයක හෝ විනිශ්චය අධිකාරියක කිසිම නඩු කටයුත්තක් පැවරීම හෝ පවත්වාගෙන යාම නොකළ යුත්තේය.

විධායක ජනාධිපතිවරයා යනු රජයේ ප්‍රධානියා, විධායකයේ ප්‍රධානියා, ආණ්ඩුවේ ප්‍රධානියා සහ සන්නද්ධ හමුදාවේ ප්‍රධාන අණ දෙන නිලධාරියා වෙයි. මීට පෙර පැවති ආණ්ඩු ක්‍රමයන් යටතේ ජනාධිපතිවරයා රජයේ ප්‍රධානියා වුවද කැබිනට් මණ්ඩලයේ ප්‍රධානියා වූයේ අග්‍රාමාත්‍යවරයා ය. අග්‍රාමාත්‍යවරයා අධිකරණයට පිළිතුරු දිය යුතු විය. ජාතික ආරක්ෂාව සම්බන්ධ සියලු තීරණ ගනු ලැබුවේ විධායකයේ ප්‍රධානියා විසිනි. ජාතික ආරක්ෂාව හා සම්බන්ධ සියලු ප්‍රතිපත්තිමය තීරණ ද විධායකයේ ප්‍රධානියා විසින් ගනු ලැබිණි. නමුත් 35 ව්‍යවස්ථාව යටතේ විධායකයේ ප්‍රධානියා වශයෙන් විධායක ජනාධිපතිවරයා අධිකරණවලට පිළිතුරු දිය යුතු නොවේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ විධායක ජනාධිපතිවරයා කැබිනට් මණ්ඩලයේ කිසිම පාලනයකට හෝ සෙසු කිසිදු ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය ආයතනයක පාලනයකට විෂය නොවේ. ඒ වෙනුවට විධායක ජනාධිපතිවරයා සියලු අමාත්‍යාංශ සහ මහජන අධිකාරීන් පාලනය කරයි. 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමයේ සකල අරමුණ වූයේ ද ජනාධිපතිවරයා සියල්ලේ ම අණ දෙන්නා බවට පත් කිරීමයි. අමාත්‍යවරුන් පත් කිරීමට සහ අමාත්‍යාංශ පාලනය කිරීමට ද අයිතිය ඔහුට තිබේ. මේ දැක්ම අනුව අමාත්‍යාංශ විසින් පාලනය කෙරෙන මහජන ආයතන ඔහුගේ සෘජු පාලනයට යටත් වෙයි. 35 ව්‍යවස්ථාව මගින් ජනාධිපතිවරයා ශ්‍රී ලංකාවේ අධිකරණවලට පිළිතුරු නොදිය යුත්තෙකු බවට පත් කරන විට, රටක පාලනය පිළිබඳ සියලු තීරණ, අධිකරණයේ පාලනයෙන් තොරව ඔහු වෙතට ආරෝපණය කෙරෙයි.

නීතියේ ආධිපත්‍යය මත පදනම් වූ ක්‍රමයක් තුළ ජාතියක් ක්‍රියාත්මක වන්නේ මහජන ආයතන හරහා, ජනතාවගේ ජීවිත පාලනය කරන නීතිය සංස්ථාපනය කරනා ස්වභාවයකිනි. මෙකී ආයතය පාලනය කරනා නීති, සංවර්ධනය වූ නීතීන් සහ මෙකී අධිකාරීන් ට වගකිවයුත්තන් විසින් කරනු ලබන නියෝග රටක ජනතාව පාලනය කරන ක්‍රමයක වැදගත් අංගයන් වෙයි. නිසැක වශයෙන් ම, රටක අභ්‍යන්තර පාලනය සහ ආයතනවලට දේශපාලනික වශයෙන් බලයේ සිටින්නන්ගේ පාලනය ට විෂය නොවන තෛතික ක්‍රියාදාමයක් මත පදනම් වූ තමන්ගේ ම ස්වාධීන ජීවිත තිබිය යුතු ය. මහජන ව්‍යුහයන්ගේ මෙම අභ්‍යන්තර පාලනය ගෙන යාම සඳහා මහජනයාගේ අධීක්ෂණය උවමනා කෙරෙනුයේ ආණ්ඩු පාලනය දෛනිකව සිදුවන විට ජනතාවගේ නිදහස සහ ස්වාධීනත්වයන් සුරක්ෂණය කිරීම උත්තරීතර බවට වන මූලික සංකල්පනය සාක්ෂාත් කිරීම සඳහා ය.

මේ අනුව පුද්ගල නිදහස සුරක්ෂණය කිරීම සහ මහජන ආයතනවල ක්‍රියාකාරීත්වය ගැඹුරු ලෙස එකිනෙක සමග බැඳී ඇත්තකි. මහජන ආයතන පරිපාලය වන්නේ සංවර්ධනය, ජාතික ආරක්ෂාව වැනි ආණ්ඩුවේ විවිධ අරමුණු මුදුන්පත් කර ගැනීම සඳහා නම්, සෑම විටෙක ම පුද්ගලයන්ගේ ස්වාධීනත්වයන් සුරක්ෂණය විය යුතු ය. අනෙක් අතට, යම්කිසි විශේෂිත කාලයක් තුළ මුදුන්පත් කරගැනීමට උත්සාහ දරනා විවිධ ඉලක්කයන් ද ආණ්ඩුවක ට තිබේ. මෙය බදු සිසුයෙන් අය කර ගැනීම හෝ මාර්ග හෝ වෙළඳපොළ හෝ නිවාස ව්‍යාපෘති වැනි විවිධ මහජන ආයතනවලට සම්බන්ධිත විශේෂිත සංවර්ධන ඉලක්කයන් විය හැකි ය. එසේම එය, එම ආයතනයන් හි සාමාන්‍ය අරමුණු ඉටුකර ගැනීම සඳහා වන සුමට ක්‍රියාකාරීත්වය ට බාධා කිරීමට හෝ ඒවා ට මැදිහත් වීමට දේශපාලන කඩාකප්පල් කිරීම් හෝ කැරලිකාර ක්‍රියාකාරකම්වලට ඉඩ නොදෙන බව සාක්ෂාත් කරන ජාතික ආරක්ෂාව පිළිබඳ අරමුණු ද විය හැකි ය.

අනෙක් අතට, ව්‍යවස්ථාපිත ආයතන විසින් නිශ්චිත හිමිකම් සහ අපේක්ෂාවන් සහිත පිරිසක් වන පුද්ගලයන්ගේ ස්වාධීනත්වය සහ නිදහස එකවිට (සංවර්ධන සහ ආරක්ෂාව පිළිබඳ ඉලක්ක සමග ම) ආරක්ෂා කළ යුතු ය. යම්කිසි සංවර්ධන හෝ ආරක්ෂාව සම්බන්ධ අරමුණු සඳහා ක්‍රියාකරන විට එය මහජන ආයතනය ක ක්‍රියාකලාපය සමග පටහැණි වන විට පවා මහජන ආයතන සෑම කාලයකදී ම මෙකී හිමිකම්වලට ගරු කළ යුතු ය.

හිමිකම් ප්‍රතික්ෂේප කිරීම මගින් පුද්ගලයන්ගේ නිදහස අතර සට්ටනයක් තිබේ නම්, පුද්ගල නිදහස රැකීම පිණිස මෙම ගැටලුව ට මැදිහත් වී ඒ පිළිබඳ කටයුතු කිරීම අධිකරණයන්ගේ කාර්යය වෙයි. ජාතික ආරක්ෂාව වැනි විවිධාකාර අරමුණු විධායකය විසින් ලුහුබදියි. නමුත් පුද්ගල නිදහස සුක්ෂණය කරන්නේ අධිකරණය විසිනි. ඒ නිසා රජයේ අරමුණු විසින් ජනතාවගේ හිමිකම් මැඩ පැවැත්වීමක් සිදු නොවේ.

එසේ වුවත්, ශ්‍රී ලංකාවේ විධායක ජනාධිපතිවරයා (1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය යටතේ මහජන නීතියේ පාලකයා ද වන) අධිකරණ පාත්‍රතාවය ට පිටින් ස්ථානගත කිරීම තුළින් නියත වශයෙන් ම උදාකරගෙන ඇති දෙය වන්නේ අන් කිසිවක් නොව පුද්ගල නිදහස සුරැකීම පිණිස වන අධිකරණමය ක්‍රියාකලාපය ඉවත් කර දැමීමයි. ත්‍රස්ත විරෝධී ක්‍රියාකාරකම් වැනි විවිධාකාර ආරක්ෂක ව්‍යාපෘති සහ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති හරහා ජාතික අරමුණුවල නියමුවා වශයෙන් ජනාධිපතිවරයා වීමේ අදහස අධිකරණයේ පාලනය යටතට නොගැනේ. මේ අනුව, රජයේ අරමුණු ලුහුබැඳ යාමට එරෙහි වෙමින් තනි පුද්ගලයන් ව සුරක්ෂණය කිරීම 35 වැනි ව්‍යවස්ථාව හරහා ඉවත් කර තිබේ. මේ ව්‍යවස්ථාව මගින් අර්ථ ගන්වා ගත හැක්කේ, පුද්ගලයෙකුගේ නිදහස සහ ස්වාධීනත්වය වෙත එල්ල වන ප්‍රහාරයක් විධායක ජනාධිපතිගේ කීරණවලට ආරෝපණය කළ හැකි බවක් මෙබඳු ක්‍රියාවන් අධිකරණ පාත්‍රතාවය ට පිටතින් පිහිටන බවත් ය. මෙවැනි අවස්ථාවලදී අධිකරණ අක්‍රිය වේ.

පුද්ගල නිදහස සුරක්ෂණය කිරීමේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූල පදනම 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින් ම ඉවත් කර තිබේ. 1978 ආණ්ඩුක්‍රමය හා සම්බන්ධ මහජන විවාදයන් නො දකින-පුද්ගල ආරක්ෂාව ආණ්ඩු ක්‍රමයේ මූලික අරමුණක් වන ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රීය රජය යටතේ ව්‍යවස්ථානුකූල භාවයේ සංකල්පය ට එල්ල වන මෙම මූලික ප්‍රභා‍රයේ ලක්ෂණය වන්නේ මෙයයි.

ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රීය වැදෑරුම යටතේ 35 ව්‍යවස්ථාව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූල භාවයේ දුරාවබෝධ අපගමනයක් ලෙස වටහා ගත්තකි. ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රීය වැදෑරුම තුළ පුද්ගල අයිතීන් සුරක්ෂණය එහි ප්‍රාථමික අරමුණකි. සෙසු ඕනෑම අරමුණක් විශේෂිත සන්දර්භයක් සහ විශේෂිත කාලයක් තුළ දී ඉටු කරගැනීම අරමුණු කිරීමට විධායකය ට පුළුවන. නමුත් එහිදී පුද්ගල නිදහස, 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමයේ මෙම වගන්තිය යටතේ හැකි කරවා තිබෙන පරිදි උල්ලංඝනය කළ නොහැකි ය.

මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, තනි පුද්ගලයන්ගේ නිදහස ද ඇතුළු ව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූල ගැටලු සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලාංකීය අධිකරණයන්ගේ භූමිකාව සීමාකාරී එකක් බවට පත්විය. අධිකරණවලට, 1948 සහ 1972 ආණ්ඩු ක්‍රමයන් යටතේ භුක්ති විඳි තත්වය තවදුරටත් නොමැත. විධායක ජනාධිපතිවරයාගේ භූමිකාව විශාල කර තිබෙන අතර අධිකරණයන්ගේ භූමිකාව කුඩා කර තිබේ. අතීතයේ තිබූ ආකාරයේ බලතල, අධිකාරිය සහ කීර්ති නාමයක් අධිකරණ විසින් භුක්ති විඳින තත්වයක් බොහෝ ශ්‍රී ලාංකිකයෝ තවමත් අපේක්ෂා කරති. නමුත් සැබෑ තත්වය සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් වෙනස් වී තිබේ.

The Phantom Limb: Failing Judicial Systems, Torture and Human Rights Work in Sri Lanka හිදී¹⁵ මවිසින් මේ තත්වය විස්තර කර තිබේ. එනම් පුද්ගලයන්ගේ නිදහස සහ ස්වාධීනත්වය රැකීම සඳහා අධිකරණයේ රැකවල් බලය හින වී තිබෙන අතර විධායක විසින් ස්වකීය අයිතීන් අයුතු ලෙස ලබාගැනීමේ බලය විධායක ජනාධිපතිවරයා ගේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූල මැදිහත්වීම තුළ දැවැන්ත වශයෙන් වැඩි වී තිබේ.

1978 ආණ්ඩු ක්‍රමයේ 126 වැනි ව්‍යවස්ථාව නව නිර්මාණයකි.

“(1) තුන්වන පරිච්ඡේදයෙන් හෝ හතරවැනි පරිච්ඡේදයෙන් හෝ ප්‍රකාශ කොට පිළිගන්නා ලද යම් මූලික අයිතිවාසිකමක් නැතහොත් භාෂා අයිතිවාසිකම යම් විධායක හෝ පරිපාලන ක්‍රියාවක් මගින් කඩ කිරීම හෝ කඩ කිරීමට අත්‍යාසන්නව පැවතීම හා සම්බන්ධ කවර හෝ ප්‍රශ්නයක් විභාග කොට තීරණය කිරීමේ තනි හා අනන්‍ය අධිකරණ බලය ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය ට ඇත්තේ ය.”

මෙම අධිකරණ බලය, විධායකයේ ප්‍රධානියා වශයෙන් විධායක ජනාධිපතිවරයා විසින් සිදුකරන විධායක හා පරිපාලන ක්‍රියාවන් වෙත ආරෝපණය කිරීම දක්වා දීර්ඝ නොවන්නේ, 35 ව්‍යවස්ථාව මගින් එබඳු ක්‍රියාවන් ආවරණය වන නිසා ය.

126 ව්‍යවස්ථාව යටතේ මූලික අයිතිවාසිකම් සඳහා අධිකරණ බලය වැනි අධිකරණමය ප්‍රතිකර්මයන් , 35 ව්‍යවස්ථාව සඳහා ආදේශිතයක් නොවේ. මූලික අයිතිවාසිකම් අධිකරණ බලය විධායක ජනාධිපතිවරයා දක්වා දීර්ඝ නොවේ. එහි අධිකරණ බලය, මූලික යැයි කියනා අයිතිවාසිකම් නිශ්චිත ප්‍රමාණයක් සඳහා සීමා වන අතර

¹⁵ බැසිල් ප්‍රනාන්දු සහ මෝර්ටන් කෝෆා ඇන්ඩර්සන් විසිනි. 2009 වර්ෂයේදී හොංකොං හි ආසියානු මානව හිමිකම් කොමිසම සහ ඩෙන්මාර්කයේ වධ හිංසා වින්දිතයන් සඳහා වන පුනරුත්ථාපන හා පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානය විසින් සම ප්‍රකාශනයක් ලෙස.

මේ අනුව, මෙකී අයිතීන් ට බලපාන නිශ්චිත පරිපාලනමය ක්‍රියාවන් ට පමණක් එය බැඳීම් සහගත වේ. කෙසේ වෙතත්, රජයේ සකල අඩුවැඩිය පාලනය කරනා සමස්ත පාලකයා වන විධායක ජනාධිපතිවරයා ගේ ක්‍රියාවන් වෙත මෙම අධිකරණ බලය දීර්ඝ නොවන්නේ, ඔහුගේ බලය ට කිසිදු ආකාරයක සීමාකිරීමක් සිදුනොකර සහ සංවරණ හා තුලනයන්ගෙන් තොරව ය.

2. බ්‍රිස්ගර්ඩ්ල් නඩුව¹⁶ 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය යටතේ ඇසුවේ නම් කුමක් සිදුවේද?

එම්.ඒ.එල්. බ්‍රිස්ගර්ඩ්ල්, කම්කරු අරගල වල ට සහාය දැක්වූ හෙයින් වාමාංශික පක්ෂයක් වූ ලංකා සම සමාජ පක්ෂයේ ක්‍රියාකාරියෙකු බවට පත්වූ ඔස්ට්‍රේලියානු ජාතික වැවිලිකරුවෙකි. 1937 දී යටත් විජිත රජය, පැය 48 ක් ඇතුළත රටෙන් පිට ව යන පරිදි ඔහුට විරුද්ධ ව පිටුවහල් නියෝගයක් ඉදිරිපත් කළේය. ඔහු එයට විරෝධය පෑ අතර සැඟවී ගත්තේ ය.

උපරිමාධිකරණය ඉදිරියේ හේබියස් කෝපුස් රීට් ආඥා අයදුම්පතක් ගොනු කළ අතර එහිදී ආණ්ඩුකාරවරයාගේ නියෝගය අවලංගු කෙරිණි. මෙමගින්, රජයට එරෙහි ව පුරවැසියා සුරක්ෂිත කිරීම සඳහා වන ගෞරවාන්විත ප්‍රතිකර්මයක් වශයෙන් හේබියස් කෝපුස් රීට් ආඥාව ස්ථාපිත විය.

බ්‍රිස්ගර්ඩ්ල් නඩුව 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය යටතේ අධිකරණයක අසනු ලැබුවේ නම්, 35 ව්‍යවස්ථාව යටතේ රජය විසින් විරෝධතාවක් නගනු ඇත. විධායක ජනාධිපතිවරයා විසින් එකල ආණ්ඩුකාරයා දැරූ ස්ථානය දැන් හොබවන හෙයින්, අධිකරණය ට මෙම නඩුව ඇසීමට බලයක් නැතැයි එහිදී තර්ක කෙරෙනු ඇත. ඔවුන් විසින් සමාන

¹⁶ ඉහත 2 සටහන.

විරෝධතා නැගූ විට සිදුකළ පරිදි අධිකරණය එම විරෝධතාවයන් පිළිගනු ඇත.

බ්‍රිස්ටල් නඩු තීන්දුව පදනම් වී ඇත්තේ මැග්නා කාර්ටා මූලධර්මයන් මත ය. අගවිනිසුරු ඒබ්‍රහම් විසින් සඳහන් කළ පරිදි,

“අධිකරණමය ක්‍රියාවලියකින් තොර ව කිසිදු පුද්ගලයෙකු ගේ නිදහස අහිමි කළ නොහැක යන මැග්නා කාර්ටා හි නිදන් ගත කළ මූලික නීති මූලධර්මය බ්‍රිතාන්‍ය දේශසීමාව තුළ පවතින බව ට සැකයක් නැත. මහාචාර්ය බෙර්ඩේල් කීන් විසින් ලියන ලද බ්‍රිතාන්‍ය අධිරාජ්‍යයේ රජය හි ඇතුළත් පහත දැක්වෙන ඡේදය ප්‍රදීප්තිමත් සහ උපදේශාත්මක එකකි. පළමු කොටසෙහි සිව්වැනි පරිච්ඡේදයෙහි 234 පිටුවේ, ‘නීතියේ ආධිපත්‍යය සහ යටත්වැසියන් ගේ අයිතීන්’ විස්තර කරමින් ඔහු මෙසේ කියයි.

‘රජයේ අධිරාජ්‍යමය ක්‍රමය පුරා ම, නීතියේ ආධිපත්‍යයේ ප්‍රමුඛතර බව පැහැදිලි ලෙස කැපී පෙනෙයි. මෙකී සංකල්පනාවේ වඩාත් ම නිසැක අංශය සපයා දෙනු ලබන්නේ, සංස්ථාපනය වූ නෛතික රීතීන් විසින් සිදුකළ ප්‍රසිද්ධ නඩු විභාගයකින් පසුව මිස සාමාන්‍ය අධිකරණයන්ගේ ක්‍රියාවන් මගින් කිසිම මිනිසෙකු පුද්ගලික වශයෙන් විඳවීමට ලක් නොකළ යුතු බවයි. තවද අත්තනෝමතික විධායක ක්‍රියාවන් බැහැර කළ විර ප්‍රකට සහ ඒකාන්ත නීති සිද්ධාන්තයන් කොටසක් තිබේ. තනි පුද්ගල නිදහස හා සබැඳි අයිතීන් එක්සත් රාජධානියෙහි මෙන්ම විදේශ දේශභූමීන් හි ද දරුණු ලෙස ළඟුඩු කිරීමට හේතු වූ, ව්‍යස්ථාව විසින් දැවැන්ත බලතල අත්‍යවශ්‍යයෙන් ම විධායකය මත පැවරූ යුධ සමයන්හිදී, මෙම මූලධර්මයන් හි අගය ප්‍රත්‍යක්ෂ විය. බ්‍රිතාන්‍යයෙහි සහ අන්‍ය ජාතික ජනතාවගේ නිදහසේ අයිතීන්, නීත්‍යානුකූල ලෙස නමුත් අඩු

හෝ වැඩි වශයෙන් අහිමන පරිදි අහිමි කරනු ලැබුවේ සතුරන් සමග සම්බන්ධතා පවත්වන්නේ ය හෝ සතුරන් වෙත නැඹුරු විය යන පදනම මත ය. අන්‍ය ජාතිකයන්ගේ ජනතා ව්‍යාපාර දරුණු ලෙස සීමා කළ අතර දැඩි ලෙස අධීක්ෂණය කෙරිණි. මෙබඳු බලනලවල වලංගුතාවය යුධමය තත්වයන් යටතේ අධිරාජ්‍යයේ අධිකරණ විසින් පිළිගන් නමුත්, සාමය පැවති කාලයේදී විධායක නිලධාරීන් හට, යුධ සමයේදී හා සාමය පවතින සමයන්හිදී පවා විදේශ රටවලදී ඔවුන් භාවිතා කළ අහිමනය සඳහා අවසර ලබාදුන්නේ නම්, පුද්ගල අයිතීන්ගේ ආරක්ෂාව වෙත එය සම්පූර්ණ වෙනසක් සිදුකරනු ඇති බැව් පැහැදිලි ය.”¹⁷

35 ව්‍යවස්ථාව මගින් බාධා කර තිබෙන්නේ, හේබියස් කෝපුස් සඳහා ආධාර වන මූලික සංකල්පයට ය. මැග්නා කාර්ටා හි ද අන්තර්ගත වන මූලික මූලධර්මයට ය. එය පහත දැක්වෙන නීතියේ ආධිපත්‍යයයි.

“සංස්ථාපනය වූ නෛතික රීතීන් විසින් සිදුකළ ප්‍රසිද්ධ නඩු විභාගයකින් පසුව මිස සාමාන්‍ය අධිකරණයන්ගේ ක්‍රියාවන් මගින් කිසිම මිනිසෙකු පුද්ගලික වශයෙන් විඳවීමට ලක් නොකළ යුතු ය. නවද අන්තනෝමතික විධායක ක්‍රියාවන් බැහැර කළ විර ප්‍රකට සහ ඒකාන්ත නීති සිද්ධාන්තයන් කොටසක් තිබේ.”

35 ව්‍යවස්ථාවේ ක්‍රියාත්විතය මගින්, විධායක ජනාධිපතිවරයා සියඅහිමනය පරිදි යටත් වැසියන්ගේ අයිතීන් ඉවත් කර දැමීමට මෙන්ම අධිකරණයේ පිහිටෙන් එම අයිතීන් ඔවුන්ට අහිමි කිරීමට ද බලය ඇත්තෙකු බවට පත්විය. නීතියේ ආධිපත්‍යය ක්‍රමය යටතේ, පුද්ගලික හා දේපළ අයිතීන් අහිමි කළ හැක්කේ, නිසි කාර්යපටිපාටිය හරහා එය කිරීමට බැඳී සිටින අධිකරණ හරහා පමණි. කෙසේ

¹⁷ බ්‍රිස්ගර්ඩ්ල් ප්‍රශ්නයේදී නැවත සඳහන් කළ උපරිමාධිකරණ නඩු තීන්දුවෙනි. ලංකා සමසමාජ පක්ෂයේ ඉතිහාසයෙන් කථාංගයක්. සංස්කරණය වෙසලි එස්. මුත්තයිසා සහ සිඩ්නි වනසිංහ, තරණ සමාජවාදී ප්‍රකාශනයක්, 1998.

වෙනත් 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය යටතේ ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට ලක් ව තිබෙන්නේ ද මෙම මූලධර්මයම ය. විධායක ජනාධිපතිවරයා ට කළ හැකි දේවල්වලට කිසිදු නීතිමය ක්‍රියාමාර්ගයකින් තොරව යටත් වැසියන්ගේ ජීවිතය හා නිදහස අහිමි කිරීම ද ඇතුළත් වන අතර 35 ව්‍යවස්ථාව හරහා සිය අධිකරණ බලය අතහැරීම මගින් මෙබඳු ගැටලුවලට මැදිහත් වීමේ අයිතිය අහිමිකරනු ලැබීම ට අධිකරණය ට හැකිය. මේ අනුව 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව, මැග්නා කාර්ටා හි ඇතුළත් හේබියස් කෝපුස් ප්‍රතිකර්මය සඳහා රුකුල් දෙන මූලික සිද්ධාන්ත උල්ලංඝනය කරයි.

විධායක ජනාධිපති ක්‍රමය නිර්මාණය කර තිබෙන රටාව වනුයේ, විවිධාකාර සංවර්ධන ව්‍යාපෘති හෝ ජාතික ආරක්ෂාව වැනි රජයේ අරමුණුවලට, පුද්ගලයන්ගේ නිදහස කඩකළ හැකි වන පරිදි ය. මෙය, මෙකී ක්ෂේත්‍රයන්වලට මැදිහත්වීම සඳහා අධිකරණයට ඇති හැකියාව ඉවත් කිරීම මගින් සිදුකරයි. ජාතික ජීවයේ මූලික අංගයක් සහ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූල භාවයේ මූලික අංගයක් වශයෙන් පුද්ගල නිදහස වෙත කේන්ද්‍රීයකරණය වීමේ සංකල්පනාව ම, ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩු ක්‍රමයෙන් 1978 දී ඉවත් කරන ලදී.

3. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ ව්‍යුහාත්මක පරස්පරතා

ශ්‍රී ලංකාවේ හේබියස් කෝපුස් ප්‍රතිකර්මය ආරක්ෂා කිරීම ට අධිකරණ අසමත් වීම, 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ ව්‍යුහාත්මක පරස්පර විරෝධීතාවයකි. එමගින් තනි පුද්ගල නිදහස පිළිබඳ සංකල්පය ඉවත් කර ඇති නමුත්, එහි ප්‍රතිවිරුද්ධාර්ථය එමගින් සිදුකරන බව කියයි.

අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම, දැවැන්ත සීමා කිරීම් සමග ඉතා සුළු ක්ෂේත්‍රයක් දක්වා සිරකර තිබෙන අතර අයිතිවාසිකම් සුරැකීමේදී

අධිකරණය ට ක්‍රියාත්මක විය හැක්කේ මෙකී සීමා සහිත ක්ෂේත්‍රය තුළ සිට ය. මේ අනුව, 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය තුළ, පුද්ගල නිදහස සුරක්ෂණය කිරීම සම්බන්ධයෙන් අධිකරණය ට තිබෙනුයේ අතිශය සීමා සහිත භූමිකාවක් පමණි. අධිකරණය විසින් හෝ සුරැකිය යුතු පුද්ගල නිදහස පිළිබඳ සැලකිලිමත් වීමේ බරෙන් මිදී, තමන් ට සුදුසු යැයි හැඟෙන ඕනෑම අරමුණක් හෝ ප්‍රතිපත්තියක් ලුහුබැඳ යාමට විධායක ජනාධිපතිවරයා ට නිදහස තිබේ. අධිකරණයට මැදිහත් වීමට හැකි වනුයේ සීමිත මාර්ගයකින් පමණි.

1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය තුළ පවතින මෙකී ව්‍යුහාත්මක පරස්පරවිරෝධීතාවයන් කිසිදු අර්ථ සම්පන්න ක්‍රමයකින් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය කථිකාවත තුළට රැගෙනවිත් නැති අතර, ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව සම්මත වූ හෙයින් මෙකී කථිකාවත ද අති දැවැන්ත වශයෙන් හීන වී තිබේ. පෙනෙන හැටියට නම් මූලික අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා වී තිබෙන-නමුත් පුද්ගල හා දේපළ අයිතීන් ට බලපාන බොහෝ වැදගත් ගැටලුවලදී අධිකරණමය මැදිහත්වීම ප්‍රතික්ෂේප වූ මෑත කාලීන ව්‍යුහාත්මක පරස්පරවිරෝධීතාවයන් ඇති විය යන කරුණ නොතකා, මෙය ප්‍රත්‍යක්ෂ ලෙස ම පෙනෙන්න ට තිබේ.

2009 මැයි මාසයේ සිදුවූ හමුදා මැදිහත්වීමේ අවසානයෙන් පසුව, අධිකරණ පාත්‍රතාවය ට පිටතින් තබන ලද උතුරු හා නැගෙනහිර අවතැන් ජනතාව උදාහරණයක් වශයෙන් ගනිමු. බලහත්කාරයෙන් සිදුකරන ලද අතුරුදන් වීම්, අධිකරණමය නොවන ක්‍රමවලට සිදු වූ ඝාතන, වධ හිංසා සහ කළා යැයි කියන මනුෂ්‍යත්වය ට එරෙහි අපරාධ හා යුධ අපරාධ පිළිබඳ විමර්ශනය කිරීමට අපොහොසත් වීම, රටේ බොහෝ කොටස්වල සිදුවූ-කිසිදු නීතිමය ක්‍රියාමාර්ගයකින් තොරව පුද්ගලයන් ව ස්වකීය දේපළවලින් ඉවත් කිරීම, වැරදි කළායැයි කියනවුන් ට එරෙහිව නඩු විභාග කරනවා වෙනුවට ඔවුන් මරාදැමීමේ ක්‍රියාපිළිවෙත සමග එක්ව යන අපරාධ විමර්ශන කිරීමේ පැහැදිලි අසමත් කම ආදිය පිටත ට පෙනෙනුයේ ආණ්ඩු ක්‍රම

ව්‍යවස්ථාවේ 13 වැනි සහ 17 වැනි සංශෝධන ක්‍රියාවට නොනැංවීම නිසා සිදුවන දේ ලෙස ය.

ශ්‍රී ලංකාවේ හේබියස් කෝපුස් පිළිබඳ අධ්‍යයනයේදී මෙකී එකම කාණ්ඩය ට වැටෙන හේබියස් කෝපුස් අයදුම්පත් සිය ගණනක් සලකා බලයි. මේ රටේ ඉතිහාසයේ විවිධ කාල සන්ධිස්ථානයන් වලදී බලහත්කාරයෙන් සිදුකරන ලද අතුරුදන් වීම් අනුමත කරන ලද අතර නොනැවතී සිදුකරන ලදී. අධිකරණයන් හි කිසිදු මැදිහත්වීමක් සහ නීතිමය ක්‍රියාමාර්ගයේ කිසිදු මැදිහත්වීමක් සිදුනොවන හෙයින් බලහත්කාරයෙන් සිදුකරන ලද අතුරුදන්වීම්වලින් සංස්ථාපනය වන්නේ පුද්ගල නිදහස අහිමි කිරීමේ නරක ම ආකාරයයි. මෙවැනි අතුරුදන් කිරීම් වඩාත්ම සාහසික-අති දුෂ්ටතම අපරාධය වන මනුෂ්‍යත්වයට එරෙහි අපරාධයකැයි අන්තර්ජාතික නීතිය සඳහන් කරයි. කෙසේ වෙතත්, මෙබඳු ක්‍රියාවන්, 35 ව්‍යවස්ථාව ක්‍රියාවට නැංවීම හරහා මෙබඳු ගැටලුවලින් අධිකරණයන්ගේ අධිකරණ බලය පිටුදකින 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය යටතේ සංස්ථාපනය කළ "තෛතික නියෝග " වලට එරෙහි ඒවා නොවූ අතර දැන් පවා එරෙහි නොවේ.

මෙම අධ්‍යයනයේ එක් කතුවරයෙකු විසින් සිදුකර ඇති පහත දැක්වෙන නිරීක්ෂණ මේ සම්බන්ධයෙන් අදාළ වේ.

"(අ) 35 ව්‍යවස්ථාව 44(2) සහ (3) සමග එක්ව කියවන්නේ නම්, ජනාධිපතිවයා සියලු ක්‍රියාවන්ගේ සහ විෂයයන්ගේ අණ දෙන්නා වීමට කල්පනා කළහොත්, 126 වැනි ව්‍යවස්ථාව (මූලික අයිතිවාසිකම් වලට අදාළ) යටතේ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය ට පවරා තිබෙන අධිකරණ බලය ශුන්‍ය වන තත්වයක් උද්ගත විය හැක.

(ආ) ඩබ්.කේ.සී. පෙරේරා එ. මහාචාර්ය එදිරිසිංහ (1995 ශ්‍රීනිවා) සහ හෙදර් මුන්ඩ් එ. තවත් අය (ශ්‍රේ./58/03 සහ 2004 ජනවාරි 20 අභියාචනාධිකරණ සටහන) වැනි

අවස්ථාවලදී, ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ මූලික අයිතිවාසිකම් වැඩි දියුණු කිරීම මගින් 140 ව්‍යවස්ථාව යටතේ අභියාචනාධිකරණය ට රිටි ආඥා විභාග කිරීම සඳහා ලබාදී තිබෙන අධිකරණ බලය පුළුල් කළ බවට ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය සිදුකළ කටමැන දෙඩවිම් තිබියදී (අනපත්තු එ. මහජන බැංකුව (1997(1)ශ්‍රීනිවා)(ශ්‍රේෂ්ඨා.) සහ මුසාජ් එ. ආතර් සහ වෙනත් අය (2004(1)ALR1) (ශ්‍රේෂ්ඨා.) ද බලන්න) විනිවිදකරණයේ අන්තර්වාක‍්‍යය හේතුවෙන් මෙම අධිකරණමය විස්තාරණය නිෂ්ඵල බවට පත්වෙයි.

(ඇ) අතිරේක වශයෙන්, මෙකී තීන්දුවල ධාවක බලය ලෙස පැවති “මහජන භාර” සිද්ධාන්තයේ ද (ආචාර්ය කුනන්දන්දන් එ. යාපනය විශ්ව විද්‍යාලය (2005(1)ALRනිවා 16 (අනි.) ද බලන්න) අධිකරණය දැක්වූ ව්‍යවස්ථාමය සුවිශේෂීතාවය එයට අනිමි වී යා හැකිය. කෙසේ වෙතත්, ජනාධිපතිනි කුමාරනාකුංග ට විරුද්ධ ව ඇය ධුරය අත්හැරීමෙන් පසුව අග විනිසුරු එස්.එන්. ද සිල්වා විසින් අසන ලද වෝටර්ස් එජ් නඩුවේදී ඇගේ කල්තියාව පිළිබඳ (රජයේ/කැබිනට් මණ්ඩලයේ/ආණ්ඩුවේ ප්‍රධානියා වශයෙන්) ප්‍රශ්න කළ අතර, හිටපු විධායක ජනාධිපතිවරයා පුද්ගලික වශයෙන් විපාක නොලබා ගැලවී යන්නට සමත් වූවය.¹⁸

4. ප්‍රතිපත්ති සාදන්නා වශයෙන් විධායක ජනාධිපතිවරයාගේ භූමිකාව

1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය යටතේ රජයේ ප්‍රධානියා වශයෙන් මෙන්ම පාලක දේශපාලන පක්ෂයේ ප්‍රධානියා වශයෙන් ද විධායක ජනාධිපතිවරයා

¹⁸ ආචාර්ය ජයන්ත ද අල්මේදා ගුණරත්න විසින් මෙම ලේඛකයා හට ලියූ පුද්ගලික සටහනක අන්තර්ගත ව තිබෙන පරිදි. 2010 දෙසැම්බර්.

ප්‍රධාන ප්‍රතිපත්ති සාදන්නා වෙයි. මහජන ආරක්ෂාව පිළිබඳ සිය ගැටලු, ජනාධිපතිවරයා විසින් ම සාදන ලද ප්‍රතිපත්ති වෙයි. කැරලි මැඩපැවැත්වීම සහ ජාතික ආරක්ෂාව පිළිබඳ සෙසු සියලු ගැටලු විධායක ජනාධිපතිවරයාගේ විෂය පාත්‍රතාවය ට යටත් වේ. 1978 න් පසු සමස්ත කාලපරිච්ඡේදය ම, රාජ්‍ය නායකයා විසින් ජාතිය සඳහා අත්‍යවශ්‍ය යැයි අවධාරණය කරන ප්‍රතිපත්තිවලට ගැලපීම සඳහා, නෛතික හා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය සංශෝධන ද සමග පැමිණි හදිසි නීතිය හා ජාතික ආරක්ෂාව පිළිබඳ රෙගුලාසි පුළුල් ලෙස භාවිතා කළ කාලයකි. හදිසි නීතිය හෝ ජාතික ආරක්ෂාව පිළිබඳ නීති වශයෙන් පැමිණි මෙකී අති දැවැන්ත රෙගුලාසි ප්‍රමාණය පුද්ගලයාගේ නිදහස පිළිබඳ ගැටලු වලට මැදිහත් වී කටයුතු කරන බලය අධිකරණය ට අහිමි කළේය. අන්අඩංගුව ට ගැනීම් හා රඳවා තබාගැනීම් සම්බන්ධ ගැටලුවලට මැදිහත් වීම සඳහා අධිකරණය සතු බලතල එයට අහිමි කරවන විශාල රෙගුලාසි සමූහයක් වූ අතර ඒවා අසාමාන්‍ය රැඳවුම් ස්ථාන රාශියක් බිහිකිරීම ට සහ රටේ සම්පූර්ණ ප්‍රදේශයන් ම අධිකරණවල පාත්‍රතාවය ට බැහැරින් තැබීම ට පවා හැකි කරවීය. මේවා ගොඩනැගුණේ ආණ්ඩුවේ ප්‍රතිපත්තිමය තීරණ හරහා ය.

1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය නීතියක් සම්මත වීම දක්වා කාලය අතරතුර බලහත්කාරී අතුරුදන්වීම් අති විශාල සංඛ්‍යාවක් සිදුවී තිබෙනුයේ, ප්‍රතිපත්ති සාධකයා වශයෙන් විධායක ජනාධිපතිවරයාගේ භූමිකාවෙන් අනුදුටු ජාතික ආරක්ෂාව පිළිබඳ නීතීන් විසින් නිර්මාණය කළ අවකාශයන් තුළ ය. මෙකී නීතීන් අධිකරණයේ අධිකෘත භූමිකාව යටතේ ඉවත් කර දමන ලදී.

මේ අනුව, නීතිය හා සාමාන්‍ය රෙගුලාසි පිළිබඳ කිසිදු තැකීමකින් තොරව විවිධාකාර රහස් ඒජන්සි විසින් සිදුකළ පුද්ගල පැහැරගැනීම්, නීතිය මගින් නියම කර තිබෙන කිසිදු අවශ්‍යතාවයකින් තොරව මෙකී පුද්ගලයන් රැඳවුම් ස්ථානවලදී ප්‍රශ්න කිරීම, වධ හිංසාව මෙන්ම කෲර සහ අමානුෂික අවමන් සහගත සැලකීම්වල ට අවකාශ

ලබාදෙමින් මෙකී ප්‍රශ්නකිරීම් කිසිදු අධීක්ෂණයකින් තොරව සිදුකිරීම සහ අවසාන වශයෙන්, පුද්ගලයා ව ආනන්දය කිරීම සහ මළ සිරුර බැහැර කිරීම යන සියල්ලම සිදුවූයේ විධායක ජනාධිපතිවරයා විසින් අනුමත කළ ප්‍රතිපත්තිමය රාමුවක් තුළ ය. මෙය විධායක ජනාධිපතිවරයා විසින් සකස් කළ හා අනුමත කළ ආරක්ෂක නීති සහ රෙගුලාසි මගින් හැකි කරවා තිබිණි. පුද්ගල නිදහස ට ඒවායින් කුමන විපාකයක් ලැබුණ ද මෙකී ප්‍රතිපත්තීන් කිසිවකට අභියෝග කිරීමේ අධිකරණ බලය ශ්‍රී ලංකාවේ අධිකරණවලට නොමැත. මේ අනුව ඕනෑම ශිෂ්ට සම්පන්න ජාතියක හාදය සාක්ෂිය කම්පා කරවීමට සමත් වන ආකාරයේ සම්පූර්ණයෙන් ම අශ්ශීල හා අසාධු තීරණයන් පවා, ශ්‍රී ලංකාවේ ජනාධිපතිවරයා හට අධිකරණයේ සමාලෝචනය ට හෝ සියුම් පරීක්ෂාව ට ලක් නොවී ගත හැකිය. මේ තත්වය අද දක්වා ද මේ ආකාරයට ම ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතියි. අන් අඩංගුවට ගැනීම් සහ රඳවා තබාගැනීම් සහ හේබියස් කෝපුස් අයදුම්පත් වලින් ආමන්ත්‍රණය කිරීම ට බලාපොරොත්තු වන වෙනත් ක්‍රියාවන් සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීම ට අධිකරණ අපොහොසත් වීමේ පදනම මෙයයි.

පහත දැක්වෙන නිරීක්ෂණය ද මේ සම්බන්ධයෙන් අදාළ වේ.

“ආරක්ෂක ලේකම්වරයා ට පහත දැක්වෙන දෑ පිළිබඳ පැහැදිලි ව සහ ඉතා නදින් චෝදනා කිරීම මගින් තත්වය තවදුරටත් උග්‍ර වී තිබේ.

(අ) කැරලිකාර තත්වය තවදුරටත් පවත්වාගෙන යාම සාධාරණීකරණය කිරීම

(ආ) ආණ්ඩුව භුක්ති විඳින පාර්ලිමේන්තු බහුතරයක් විසින් එය අනුමත කිරීම

(ඇ) සිදුවූයේ යැයි කියන අතුරුදන් වීම් සම්බන්ධයෙන් එකී ලේකම්වරයා විසින් හුදු දිවුරුම් පෙත්සමක් මාර්ගයෙන් (කෙසේද යත්: ඔහු විසින් කියන ලදැයි සැලකෙන වචන

ඒකාන්ත වශයෙන් අධිකරණය-අභියාචනාධිකරණය මෙන්ම ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය ද පිළිගන්නේය) එම අතුරුදහන් වීම, රඳවා තබාගැනීම (නීත්‍යානුකූල බව) සහ අතුරුදහන් වීමක් හෝ ස්වේච්ඡා සහගත නොවූ ඉවත් කිරීමක් (ප්‍රතික්ෂේප කරන ලදී) කිසිදු කලබල කෝලාහලයකින් තොරව. මේ අනුව හේබියස් කෝපුස් සන්දර්භය තුළ එය ම අර්ථ ශූන්‍ය ලෙස සලකනු ලබන්නේ, 3 ව්‍යවස්ථාව, 140 ව්‍යවස්ථාව සමගත් 141 ව්‍යවස්ථාව 126(3) ව්‍යවස්ථාව සමගත් (නිල වශයෙන් අර්ථ දක්වා ඇති පරිදි) 140 ව්‍යවස්ථාවේ සන්දර්භය තුළ සැලකූ විට, අධිකරණය ස්වකීය අධිකරණ සමාලෝචන බලය තරයේ කියා සිටිය යුතු වන අතර, 4(ඇ) සහ 4(ඈ) සමග කියවෙන 3 ව්‍යවස්ථාව ඉහත කී ව්‍යවස්ථාවන් සමග සහබද්ධ ව ගත් කල, වාස්තවික හෙවත් විෂය මූලික ප්‍රවේශයක් අවශ්‍ය කර තිබෙන අතර (මනෝමූලික අදහසකට වඩා) අධිකරණ ලේකම්වරයා විසින් අත්අඩංගුවට ගැනීමක්/රඳවා තබාගැනීමක් හෝ කළා යැයි කියන අතුරුදහන්වීමක්/ඉවත් කිරීමක් සම්බන්ධ මූර්තයන් ඉදිරිපත් කිරීම ආරක්ෂක ලේකම්වරයා විසින් නියම කළ යුතු වේ.”¹⁹

5. නීති සෑදීමේ ක්‍රියාවලියේ සීමාවන් සහ විධායක ජනාධිපතිවරයාගේ භූමිකාව

1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට පූර්වයෙන්, 1972 ආණ්ඩු ක්‍රමය මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ සාමාන්‍ය අධිකරණවලින් අධිකරණ සමාලෝචන බලතල ඉවත් කර තිබිණි. එමගින් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ට සම්බන්ධ ගැටලු සමග කටයුතු කිරීම සඳහා නව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා අධිකරණයක් සංස්ථාපනය කළේය. 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින් එම ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා අධිකරණය ඉවත් කළ අතර 1972 ආණ්ඩු ක්‍රමය මගින් නිර්මාණය කළ අධිකරණ සමාලෝචනයේ සීමාවන් ඉවත්

¹⁹ එම,

කළේය. 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය යටතේ පාර්ලිමේන්තුව විසින් සම්මත කිරීමට නියමිත පනත් කෙටුම්පතක්, එකී පනත් කෙටුම්පතේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූලභාවය පරීක්ෂා කිරීම සඳහා යොමුවුවහොත්, කෙටි කාලයක් තුළ එසේ කිරීම සඳහා ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය ට ඉදිරිපත් කළ යුතු විය.

ඒ හැරුණු විට, පනත් කෙටුම්පතක නීත්‍යානුකූලභාවය පරීක්ෂා කිරීම සඳහා එමගින් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය ට වෙනත් ඉඩ අවකාශයක් ලබා නොදෙයි. 122(1)(අ) ව්‍යවස්ථාව යටතේ පනත් කෙටුම්පතක ව්‍යවස්ථානුකූල භාවය පරීක්ෂා කිරීමේ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ බලය ට 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය මගින් තවදුරටත් සීමාවන් පනවයි. මේ අනුව, හදිසි ක්‍රියාවලියක් යටතේ හඳුන්වා දීමට තරම් පනත් කෙටුම්පත වැදගත් යැයි ජනාධිපතිවරයා සලකයි නම්, එකී සමාලෝචනය එක් දිනයක සිට දින තුනක් දක්වා වන කාලයක් තුළ කඩිනමින් කළ යුතු බවට අධිකරණය ට ලිපියක් ඉදිරිපත් කිරීම මගින් නියම කිරීම ට ජනාධිපතිවරයා ට පුළුවන.

තමන්ගේ ප්‍රධාන ප්‍රතිවාදියා වූ සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායකගේ සිවිල් අයිතිය අහෝසි කිරීම ට ජේ.ආර්. ජයවර්ධන ට අවශ්‍ය වූ විට, ශ්‍රී ලංකාවේ මේ හා සම්බන්ධිත නීතිය හේතුවෙන් සීමාවන් ගණනාවක් ඔහු ට විය. ඔහු කළේ, 3 වැනි ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය නමින් ප්‍රකට වූ ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය මගින් හදිසි පදනම යටතේ පනත් කෙටුම්පතක් පාර්ලිමේන්තුව ට ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා මෙම වගන්තිය යොදාගැනීමයි. පසුව 2010 දී 18 වැනි සංශෝධනය පාර්ලිමේන්තුව ට ඉදිරිපත් කරන විට ද මෙම කාර්යපටිපාටිය ම අනුගමනය කෙරිණි. මේ අනුව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව සංශෝධනය කිරීම සඳහා ද නීති සම්මත කර ගැනීම, හදිසි කාර්යපටිපාටියේ විෂය පථය යටතේ සිදුකෙරුණේ, අධිකරණ සමාලෝචනය සිදුකිරීම සඳහා ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය ට දින තුනක ට වඩා කල් නොදෙමිනි. මේ අනුව ජනතාව සමග නෛතික වෙනස්වීම් සම්බන්ධයෙන් උපදේශනය හෝ මත විමසීමේ හැකියාව ප්‍රතික්ෂේප කිරීම පිණිස මෙන්ම නව

නීතීන්ගේ ගමාමාන වීම් සමාලෝචනය කිරීම සඳහා අධිකරණවලට තිබෙන බලතල සීමා කිරීම පිණිස ද නීති සෑදීමේ ක්‍රියාවලිය වෙනස් විය.

නීතියේ ආධිපත්‍යයේ මූලික අදහස වන්නේ ජනතාවගේ කැමැත්ත පරිදි නීතීන් සාදන බවයි. ඔවුන් විසින් සලකා බලන යෝජනා නීතිය පිළිබඳ ජනතාවගේ කැමැත්ත මහජන සාකච්ඡා හරහා ලබාදෙයි. අනාගතයේ පැවතීමට නියමිත නීතීන්වලට සිය කැමැත්ත ලබාදිය නොහැකි නම් ජනතාව ට ස්වෛරී විය නොහැක. මේ අනුව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයක් තුළ නීති සෑදීමේ අන් සියලු අංගයන් ට වඩා, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ඇති කරන්නේ හෝ විනාශ කරන්නේ ජනතාවගේ කැමැත්ත විසිනි. 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය මගින් මෙම නීති සෑදීමේ ක්‍රියාවලිය පැහැර ගෙන තිබෙන අතර ඒ සමග ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සහ නීතියේ ආධිපත්‍යය ද පැහැරගෙන තිබේ.

6. අතැමි සන්සන්දනාත්මක කතිකාවන්

ශ්‍රී ලංකාව මෙන් නොව සමකාලීන කාම්බෝජියාව සහ බුරුමය, කිසිම ආකාරයකින් එලදායි අධිකරණ බලයන් සහිත රටවල් නොවේ. මෙකී රටවල් මෙම තත්වය ට පැමිණ තිබෙන්නේ අසිරු ඓතිහාසික සාධකයන් හරහා ය. එම සාධක, සීමාකාරී භූමිකාවන් සහිත අධිකරණ පවතින රටවලට සන්සන්දනයේ අරමුණු සඳහා උපදේශාත්මක වේ.

1975 සිට 1979 කාලය දක්වා බේමරුප් පාලන සමයේදී කාම්බෝජියානු සමාජය නූතන යුගයේ මනුෂ්‍යත්වය මුහුණදුන් දරුණු ම බේදවාචකයන් අතරින් එකක් අත්දුටුවේය. නගරවල විසූ සකල කාම්බෝජියානු ජනගහනයට ම නගරවලින් ඉවත් වී ගම්බද ට යන ලෙස ට නියෝග කෙරිණි. ඉන්පසු එළඹුණු වර්ෂ සහ මාස ගණනක් මුළුල්ලෙහි බේමරුප් ගරිල්ලෝ, සමාජවාදී සංකල්පය ට අනුව, කුර

සාමූහිකකරණයේ වැඩසටහනක් නොනැවතී ලුහුබැඳ ගියහ. මේ අනුව නීති විරෝධී මත් අලෙවිසැල් වල මෙන් මුදල් භාවිතය අවලංගු කෙරිණි. ළමුන් ඔවුන්ගේ දෙමාපියන්ගෙන් වෙන් කළ අතර පිටස්තර අය විසින් හදා වඩා ගැනිණි. මේ අත්හදාබැලීම නිසා රටේ මිලියන හතක් වූ ජනගහනයෙන් අඩුම වශයෙන් මිලියන දෙකක් පමණ වූ කාම්බෝජියානුවන් පිරිසක් ඝාතනය කෙරිණි.

මෙහිදී වඩාත් ම කැරකම්වලට ලක්වූයේ උගත් පන්තිය සහ හමුදාවට සබඳකම් ඇත්තවුන් ය. කෙසේ වෙතත් 1979 වර්ෂයේදී වියට්නාම්වරුන් පැමිණීමත් සමග මෙම මහා විනාශය කෙළවර විය. මේ කාලය වන විට සකල ජනගහනය ම දිළිඳු වී තිබිණි. ඉන්පසු එළඹී දස අවුරුදු හෝ ඊට වඩා වැඩි කාලයක් තුළ විශාල ජනකායක් ජීවත් වූණේ තායි කාම්බෝජියානු දේශසීමාවේ පිහිටි සරණාගත කඳවුරුවල ය.

වඩාත් උගත් සමාජ ස්ථරයන්ට අයත් වූවෝ සහ දිවි බේරාගැනීමට සමත් වූවෝ සෙසු රටවලට පලා ගියහ. ජීවිතය බේරාගැනීමට සමත් වූ වෛද්‍යවරුන්, නීතිඥවරුන්, විනිසුරුවරුන් සහ සියලු ආකාරවල වෘත්තිකයන් රටට අහිමි විය.

රටේ පැවති නීති ක්‍රමය ද මෙම ක්‍රියාදාමය විසින් විනාශ කර දැමිණි. පෙර පැවති නීති ක්‍රමය ප්‍රංශුවන් විසින් හඳුන්වා දුන් කෙටි කාලීන එකක් විය. කාම්බෝජියාවේ බලය අල්ලාගත් වියට්නාම් ජාතිකයෝ සිය විශේෂඥයන් හරහා කාම්බෝජියාව නැවත සංවිධානය කිරීමට සහාය ලබාදුන්හ. එකල කාම්බෝජියානු සමාජයේ සියලු අංශයන් සැලසුම් කළේ ඔවුන් විසිනි. කොමියුනිස්ට් අවිච්චක්²⁰ යටතේ වියට්නාමයට හඳුන්වා දුන් ආකාරයේ සමාජවාදී මොඩලයක් අනුව

²⁰ සෝවියට් නීතිය වියට්නාමයට බද්ධ කිරීම පිළිබඳ දළ විශ්ලේෂණයක් සඳහා බලන්න. Borrowing Court Systems: The Experience of Socialist Vietnam, by Penelope Nicholson, Leiden; Boston: Martinus Nijhoff Publishers, 2007.

ඔවුහු කාම්බෝජයාවේ අධිකරණ සංවිධානය කළහ. ඔවුන්ගේ ක්‍රමය යටතේ, රජයේ අභිලාෂයන් සහ මහජනතාවගේ අභිලාෂයන් ගැලපෙන්නේ යැයි පූර්වානුමිතිය කෙරිණි. මේ අනුව, රජයේ සෛස්‍ය පාර්ශවයන්ගේ අඩුවැඩියේ ආගන්තුක භාවය ට එරෙහි ව අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කරන්නෙක් වශයෙන් අධිකරණයේ සංකල්පය, එකලා ම අර්ථ විරහිත අභ්‍යන්තර විය. සෝවියට් යුක්තියේ නිර්මාණ ශිල්පියෙකු වූ අන්ද්‍රෙයි වයිෂින්ස්කි විසින් දක්වන ලද පරිදි,

“සමාජවාදය යටතේ රජයේ අභිලාෂයන් සහ පුරවැසියන්ගේ අතිබහුතරයකගේ අභිලාෂයන් අසන් රටවල්හිදී මෙන් අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් පරස්පර විරෝධී වේ... සමාජවාදී රාජ්‍යයන්ගේ අභිලාෂයන් සුරක්ෂණය කිරීමේදී මේ අනුව, රටෙහි තනි පුද්ගලයන්ගේ යහ පැවැත්ම සඳහා අත්‍යාවශ්‍ය වන මූලික කොන්දේසිය වන රාජ්‍යයේ ශක්තිය වෙනුවෙන් අධිකරණ විසින් පුරවැසියන්ගේ ද අභිලාෂයන් සුරක්ෂණය කරන්නේ ද වෙයි. වෙන් වශයෙන් සැලකූ විට පුරවැසියන්ගේ අභිලාෂයන් සුරක්ෂණය කිරීමේදී මේ අනුව අධිකරණ සමාජවාදී රාජ්‍යයේ ද අභිලාෂයන් සුරක්ෂණය කරනා අතර, පුරවැසියන්ගේ ජීවිතවල සංස්කෘතිකමය හා භෞතිකමය මට්ටම් සංවර්ධනය කිරීම රාජ්‍යයේ වඩාත් ම වැදගත් කාර්යය වෙයි.”²¹

පිහිටුවනු ලැබූ ක්‍රමය විසින් ඉලක්ක කළේ රාජ්‍යය තුළ යම්කිසි ආකාරයක ස්ථාවරත්වයක් ස්ථාපනය කිරීම සහ මෙම ක්‍රමය තුළ පුද්ගලයා රාජ්‍යයෙන් ආරක්ෂා කර ගැනීමේ අදහස සම්පූර්ණයෙන් ම එයට ආගන්තුක හා පරිබාහිර දෙයක් විය. රාජ්‍යයේ අභිලාෂයන් සුරක්ෂණය වන්නේ නම් එවිට පුද්ගලයන්ගේ අභිලාෂයන් සුරක්ෂණය වන බවට පූර්ව නිගමනය කෙරිණි. මේඅනුව 1980 පමණ සිට 1993 දක්වා වූ කාලය තුළ වියට්නාම් ජාතිකයන් විසින් හඳුන්වා

²¹ අන්ද්‍රෙයි වයි. වයිෂින්ස්කි, *The Law of the Soviet State*, පරිවර්තනය Hugh W. Babb, Westport, Cn.:Greenwood Press, 1948, පිටු 497-98.

දුන් අධිකරණ ක්‍රමය රාජ්‍යය වෙනුවෙන් එහි පරිපාලන ක්‍රියාවන් සිදුකිරීම උදෙසා වූවක් අතර රාජ්‍යයෙන් පුද්ගලයා රැකගැනීමේ සංකල්පය එහි දක්නට නොවීය.

1993 වර්ෂයේ මැයි මස කාම්බෝජයාව සඳහා පිහිටවූ එක්සත් ජාතීන්ගේ සංක්‍රාන්තීය අධිකාරිය යටතේ මැතිවරණයක් පවත්වන ලදී. එමගින් නව ආණ්ඩුවක් පිහිටවිණි. ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදීය මූලධර්ම මත පදනම් ව නව ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවක් සකස් කර ගන්නා ලදී. කෙසේ වෙතත්, පරිපාලනයේ මූලික යටිතලය පෙර පරිදි ම ශේෂ ව තිබූ අතර අද දක්වා ද එය එසේම ය. විනිසුරුවරුන් ට යම්කිසි පුහුණුවක් ලබාදුන් අතර ඇතැම් නව නීති හඳුන්වා දෙනු ලැබීය. කෙසේ නමුත් කාම්බෝජයාවේ සෑම මානව හිමිකම් සුරකින සංවිධානයක් විසින් ම පාහේ නිරීක්ෂණය කර තිබෙන සහ ස්වකීය වාර්තාවන් හි සඳහන් කර තිබෙන දෙයක් වන්නේ, බිම් මට්ටමේ යථාර්ථය තවදුරටත් එසේම නොවෙනස් ව පවතින බවයි. මූලික වශයෙන් ගත් විට, අද පවතින ආකාරයට කාම්බෝජයානු අධිකරණ ක්‍රමය ට රාජ්‍යය ට එරෙහි ව පුද්ගලයන්ගේ නිදහස ආරක්ෂා කර දිය නොහැක. නිසැක වශයෙන් ම, දේශපාලන රෙජිමය ස්වකීය විරුද්ධවාදීන් ට එරෙහිව සිය කැමැත්ත බලගන්වන්නේ අධිකරණ නමැති උපකරණ හරහා ය. මේ බව මෙම අධිකරණයන් හි විරුද්ධ පක්ෂ දේශපාලන නායකයන් විසින් ගොනුකරන ලද නඩු, යුක්තිය පසිඳීම ට ලක්කළ ආකාරයෙන් පෙනී යයි.²² මෙපරිද්දෙන් කාම්බෝජයාවේ අද පවතින ක්‍රමය විධායකය ට එරෙහි ව පුද්ගලයා කිසිදු ආකාරයකින් සුරක්ෂණය කිරීම ට අපොහොසත් වෙයි.

²² කාම්බෝජයාවේ මානව හිමිකම් පිළිබඳ ජගත් සංවිධානයේ අනුප්‍රාප්තික විශේෂ නියෝජිතයන්ගේ අදහස් මෙම ප්‍රකාශය සඳහා උපයෝගී කරගෙන තිබෙන අතර එය මානව හිමිකම් පිළිබඳ මහ කොමසාරිස් කාර්යාල වෙබ් අඩවියේ අන්තර්ගත කර තිබේ.

අද වන විට පවත්නා තත්වය අනුව බුරුම ක්‍රමයේ අධිකරණ සහ යුක්තිය පිළිබඳ කතාන්දරය පටන් ගැනුණේ 1962 වර්ෂයේ දී ජෙනරාල් නී වින් බලයට පත් කළ හමුදා ක්‍රමන්තරය සමගිනි. මෙයට පෙරතුව, 1948 වර්ෂයේ නිදහස ලද කාලයේ පිහිටවූ ඉහළ අධිකරණ ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදීය මූලධර්ම සංස්ථාපනය කිරීම ට දැඩි ලෙස වෙහෙස වී කටයුතු කර තිබිණි. 1947 ආණ්ඩු ක්‍රමය යටතේ ස්ථාපනය කළ රිටි අධිකරණ බලය සහ අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහයේ 491 වගන්තිය යටතේ මහාධිකරණයේ ඇපැල අධිකරණ බලය ද මෙයට ඇතුළත් විය. බුරුම අපරාධ යුක්තික පද්ධතිය පිළිබඳ පර්යේෂකයෙකු විසින් මෑතකදී පළ කළ ලිපියක මෙම තත්වය මෙසේ විස්තර වේ.

“නිදහස ලද විගසම වසර දෙකක් ඇතුළත... අධිකරණ ස්වකීය භූමිකාව නිදහස් මතධාරී ලෙස අර්ථ දැක්වූහ. 1948 ජී. එන් බැනර්ජි නඩු තීන්දුවේදී විභේදනාත්මක ව දක්වමින් එ මොවුන්ගේ විනිසුරු හේතියස් කෝප්‍රස් රිටි ආඥා නිකුත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ අධිකාරී බලය විස්තර කරමින් කියා සිටියේ, ‘සමස්ත සහ අනුන ලෙස-එනමුත් යල්පිනු කාර්යපටිපාටීන් කප්පාදු කරමින්’ (පි.203-304) එය සිදුකරන ඇති බවයි. 1950 දී අගවිනිසුරුවරයා වශයෙන් චින්සා වාම් නයින්ගේ නඩුවේදී ඔහු අවධාරණය කළේ, ‘පුරවැසියා වෙත ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව විසින් සුරක්ෂණය කරන ලද පුද්ගල නිදහස, එයට අත පෙවීමෙන් හැල්ලුවට ලක්නොවිය යුතු අතර, ව්‍යවස්ථාදායකය විසින් ඉඩ හරින තත්වයන් හා ආශ්‍රිත කරුණු යටතේ එබඳු අතපෙවීමක් පැහැදිලි ලෙසම නොපැවතිය යුතු වන අතර එය තාප්ත කළ යුතු ද වන බවයි. (පි. 37) ඔහු සහ සෙසු ජ්‍යෙෂ්ඨ විනිසුරුවරුන් රැඳවියන් නිදහස් කිරීමට විවිධ පදනම් මත තීන්දු කළහ. එනම්, අත්අඩංගුව ට ගන්නා ලෙස කළ නියෝගය අයෝග්‍ය ලෙස සකස් කර තිබෙන බව හෝ ක්‍රියාවට නංවා තිබෙන බව, යම් කිසිවෙකු අනියම් ලෙස

රඳවා තබාගැනීම නීති විරෝධී බව, සහ පොලිසිය හා බන්ධනාගාර නිලධාරීන් ක්‍රියාකර තිබෙන්නේ කැරලිකරුවෙකු යැයි කියනු ලැබීම හෝ අපකීර්තිමත් අපරාධකරුවෙකියි කියනු ලැබීම වැනි සිරභාරය ට ගැනීම සාධාරණීකරණය කළ නොහැකි හේතූන් මත බව යනාදී වශයෙනි.²³

හමුදා කුමන්ත්‍රණයෙන් පසුව නව රෙජිමය සංස්ථාපනය වූ නීති ඉවත් නොකළ නමුත්, කාමිබෝජියාවේ සිදුකළාක් මෙන්ම ප්‍රදර්ශනශීලී සමාජවාදී මූලධර්ම වලට අනුව අධිකරණ ක්‍රමය ප්‍රතිව්‍යුහගත කළහ. නමුත් මෙය සිදුකළේ රැඩිකල් න්‍යායපත්‍රයකට අනුව නොව සම්ප්‍රදායික අර්ථයට අනුගත ව ය. මෙහිසා, පුද්ගල අයිතිවාසිකම් සඳහා පූර්වයෙන් තිබූ ආරක්ෂාව තවදුරටත් අධිකරණයන් තුළ ක්‍රියාත්මක නොවීය. නී වින් ගේ ප්‍රධාන නීතිවේදියා වූ ආචාර්ය මචින්ග් මචින්ග් අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වය පරාජය වීම සහ විධායක බලතල වල ශ්‍රේෂ්ඨවීම සඳහා පරමාදර්ශීය සාධාරණීකරණයන් සැපයීය.

ඉහළ අධිකරණයේ ඊට අධිකරණ බලය අභාවිතය ට ගිය අතර හමුදා පාලනය යටතේ පැවති තනි පක්ෂ අධිකාරී රජයක් පිහිටවූ 1947 ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින් එය සම්පූර්ණයෙන් ම ඉවත් කර දැමීය.²⁴ අධිකරණය විසින් මුහුණතින් පෙනෙන පරිදි සමාජවාදී නීත්‍යානුකූලභාවයක් එක් අතකින් පවත්වා ගෙන යමින් හමුදා

²³ නික් විස්මන් විසින් Ruling Myanmar: from Cyclone Nargis to national elections, Singapore:ISEAS, 2010. හි රචන ‘The incongruous return of Habeas Corpus to Myanmar’ උපුටනයකි.

²⁴ සාකච්ඡාව සඳහා බලන්න. "Ne Win, Maung Maung and how to drive a legal system crazy in two short decades", Article 2, vol.7, no 3, September 2008, 2008 සැප්තැම්බර්. අන්තර්ජාලයෙන් කියවීම සඳහා <http://www.article2.org/mainfile.php/O703/>

කුමන්ත්‍රණය ට පෙර පැවති නීති ම ඒ ආකාරයෙන් යොදාගන්නා අතරතුර ම, දේශපාලනික සහ නීති පද්ධතිවල රෙජිමය විසින් සිදුකළ ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම් මගින්, රාජ්‍යයේ බලහත්කාරයෙන් පුද්ගලයන්ගේ අයිතිවාසිකම් සුරක්ෂණය කිරීමේ හැකියා මුළුමනින් ම විනාශ වී ගියේය.

1988 දී හමුදා පාලනයේ අනුප්‍රාප්තිකයා විසින් තනි පක්ෂ ක්‍රමය විනාශ කර දමා අධිකරණවලට වෙනස්කම් සිදුකරන ලදී. මෙහි අරමුණු වශයෙන් දැක්වූයේ නී වින් විසින් බලය අල්ලාගනු ලැබූ කාලයේදී පැවති තත්වයට අධිකරණ ගෙන ඒම වුවත්, සත්‍ය වශයෙන් ම අද වන විට ද ඒවා ක්‍රියාකරනුයේ නී වින් ගේ සමයේදී පැවති ක්‍රමයටම ය. එයට හේතුව වන්නේ, එය අරමුණු කරනුයේ සිය දේශපාලක විරුද්ධවාදීන් සිරයට ගැනීම හෝ හමුදා නීතිය පිළිබඳ විරුද්ධවාදීන් ට ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම සහ විධායක අධිකාරියේ ආරක්ෂාව සහ වරප්‍රසාද භුක්ති නොවිඳින පුද්ගලයන් ට එරෙහිව සම්බාධකමය තර්ජන හරහා සමාජ සංවිධානය පවත්වා ගැනීමයි. අභ්‍යන්තර වශයෙන් ගත් කල, අධිකරණ යනු රාජ්‍යයේ නිලබල නියෝජිතයන් ට වැඩි යමක් නොවන නිසා සහ එකම අධිකාරිය යටතේ දෙපාර්තමේන්තු නිලධාරීන් වශයෙන් විනිසුරුවරුන් ද නීත්‍යානුකූල ලෙස හුදු මහජන සේවකයන් පමණක් වන නිසා අධිකරණවලට රාජ්‍යයෙන් පුද්ගලයන් ආරක්ෂා කර ගැනීමට හැකියාවක් නැත. නුදුරු අනාගතයේදී අර්ධ ලෙස තෝරාපත් කරගත් පාර්ලිමේන්තුවක ආකෘතියෙන් නව මුහුණුවරක් නිර්මාණය කිරීම මගින් මේ තත්වයේ වෙනසක් සිදු නොවනු ඇත.

7. අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් අධිකරණ බලය නොපැවතීම සහ අධිකරණ බලය පර්යන්තකරණය

කාම්බෝජියාවේ සහ බුරුමයේ අද දිනයේ ක්‍රියාවට නැංවෙන ක්‍රමයන් වැනි අවස්ථාවලදී ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදීය ක්‍රමයක් තුළ ක්‍රියාත්මක වන යුක්තිය පසිඳලීමේ ක්‍රමවේදයක් මතකයට පවා

නොයේ. නීතිය පුද්ගල අයිතීන් සුරක්ෂණය කිරීම සමග සම කළ නොහැකි අතර, අධිකාරිය නියෝජනය කරන ඕනෑම අයෙක් විසින් දෙනු ලබන ඕනෑම ආකාරයක නියෝගයක්, එම නියෝගයේ සංයුතිය හෝ එහි තාර්කිකත්වයේ ප්‍රමාණය ට නොතකා, එවැනි නියෝගයක් අතික්‍රමණය කළහොත් එයින් දඬුවම් විදිය හැකි බව ඔවුහු දැන සිටිති. මෙය සිදුවන්නේ අධිකරණ දණ්ඩනයන් සහිත ව හෝ රහිත ව විය හැකිය. දඬුවමක් තීරණය කරන ඊතින් හා කාර්ය පටිපාටීන් සහ ආකෘතීන් තිබුණ ද තමන් කැමති දඬුවම තීරණය කිරීමේ සම්පූර්ණ බලය රාජ්‍ය අධිකාරීන් ට තිබේ. සාරානුකූල ව සලකන විට මේ සියල්ල සිදුවන්නේ සම්පූර්ණයෙන් ම අත්තනෝමතික ලෙස ය.

මෙකී අත්තනෝමතික භාවය වලක්වා ගැනීම සඳහා කිසිදු බරපතල උත්සාහයක් නැත. ඇත්ත වශයෙන් කියතොත් මෙකී රටවල ක්‍රමය රදා පවත්නේ ඒ මත ය. මේ අනුව නිලධාරීන්ගේ හදිසි ආසාවන් හෝ කල්පනාවන් පිළිබඳ කෙටි දැනුම්දීම් මත ස්වකීය වර්යාත්මක හැසිරීම් සිරුමාරු කර ගැනීම ට ජනතාව ට බල කරනු ලැබේ. අධිකාරියේ සිටින යම්කිසි අයෙක් අද එක් දෙයක් එක් ආකාරයටත් හෙට ඒ දෙයම වෙනත් ආකාරයකටත් කරන්නේ ඇයිද යන්න ප්‍රශ්න නොකෙරේ. එය හැසිරීමේ සාමාන්‍ය ආකාරයක් පමණක් වේ. මේ ආකාරයට, අත්තනෝමතික වන්නේ කුමක්ද සහ නොවන්නේ කුමක්ද යන්න පැහැදිලි ව විභේදනය කිරීමට සංකල්පීය පදනමක් පවා නැත. නීත්‍යානුකූලභාවය හරහා වන නියතතාවයේ සකල සංකල්පනාව ම රාජ්‍යය ක්‍රියාත්මක වන ක්‍රමයෙන් පිටමං කර තිබේ.

අධිකරණ බලයක් නොපවතින පද්ධති මෙන් නොව, අධිකරණ බලය ආන්තික හෝ සීමාකාරී ලෙස පර්යන්තයේ පවතින වර්තමාන ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රමය තුළ ජීවත් වන ජනතාව ට, අධිකරණ වර්තමානය ට වඩා විශාල ලෙස බලපෑ යුගයන් ගැන මතකයන් තවමත් තිබේ. එම මතකයන් විසින්, මෙම ක්‍රමය තවමත් යම්කිසි ආකාරවලින් එපරිද්දෙන් ක්‍රියාවට නැංවිය හැකි යැයි බලාපොරොත්තු නිතර ම ඇති කරනු ලබයි. අධිකරණ අත්තනෝමතික ලෙස ක්‍රියාකරන විට

මෙබඳු මතකයන් සහිත ජනතාව ව්‍යාකූල වීමට ඉඩ තිබේ. අතීතයේ පැවති තත්වයෙන් හා ඒ ප්‍රමාණයට නීතිය ක්‍රියාත්මක නොවූවද නීතිය පිළිබඳ සංකල්පනාව තවමත් පවතියි. නීතිය පවත්නා බවටත් එය ක්‍රියාත්මක වන බවටත් විශ්වාස කිරීමට ශිෂ්‍යයන්ට උගැන්වෙනු ඇත. අතීත යුගයන් හිදී වලංගු ව පැවති නෛතික හැසිරීම් මත පදනම් වූ පරිචයන් සහ නීතියට සම්බන්ධිත බාහිර පරිශීලනයන් නැවත නැවතත් පුනරුච්ඡාරණය වනු ඇත. නීතිය සැබැවින් ම පවතින්නේ ද නැත් ද යන්න අවබෝධ කරගැනීමට අසමත් විය හැකි මේ ක්‍රමයේ හවුල්කරුවන් ද මෙමගින් නිරන්තරයෙන් ම ව්‍යාකූලභාවයට පත්වීමට ඉඩ තිබේ.

අධිකරණ බලයක් නොමැති අධිකරණ පවතින රටවල විධායක අධිකාරීන්ට අධිකරණ පිළිබඳ කිසිදු බියක් නොමැත. අධිකරණ වනාහී තමන් අයත් වන එකම ක්‍රමයක කොටසක් වශයෙන් ඔවුහු සලකති. පුරවැසියන් තමන්ගේ අයිතීන් කියාපාන විට අධිකරණයේදී ඒ පිළිබඳ ව ප්‍රශ්න කිරීමට ලක්වීමට ඇති ඉඩ අතිශයින් ම දුර්ලභ බව ඔවුහු දනිති. එසේම කිසිවෙකු සමාන ලෙස නොසලකන බව ද ඔවුහු දනිති. මෙයට පටහැණි ව පර්යන්ත බලයක් සහිත අධිකරණ ඇති රටවල, රාජ්‍ය අධිකාරීන් නියෝජනය කරන තැනැත්තෝ, පුරවැසියන් සිය අපේක්ෂාවන් අධිකරණවලදී කියාපානු ඇතියි බිය වන්නේ, මෙබඳු කියාපෑම්වල අවසාන ප්‍රතිඵලය කුමක් වේ දැයි සම්පූර්ණයෙන් නිශ්චිත නොවන නිසා ය.

මේ ආකාරයට, පරිපාලන ක්‍රියාවන් පමණක් සිදුකරන අධිකරණවලදී බලධාරීන් වඩාත් සුරක්ෂිත වන අතර අතිශය ව්‍යාතිරේඛී අවස්ථාවලදී හැර පුද්ගලයන් පාලනය කිරීම සඳහා විශාල බලයක් නොයොදති. එයට හේතුව සංස්ථාපිත නියෝගයට තර්ජනය කරනා තනි පුද්ගලයන්ට එරෙහි ව ස්වකීය ලංසු තැබීම සිදුකිරීමේදී අධිකරණ කෙරෙහි විශ්වාසය තැබීමට ඔවුන්ට හැකි හෙයිනි. අනෙක් අතට, පර්යන්ත බලතල සහිත අධිකරණවලදී පවා අනුකූලතාවය අනියත හෙයිනි අධිකාරීන් සුරක්ෂිත බවින් අඩු ය.

මෙයින් සිදුවී තිබෙනුයේ, තමන් වෙනුවෙන් අපරාධ වසං කිරීම සඳහා විනිසුරුවරුන් මත විශ්වාසය තැබීමට වඩා තමන් විසින් ම තමන් ගැන වගබලා ගැනීම අවශ්‍ය යැයි හැඟෙන හෙයින්, නීතියට පිටතින් වූ ක්‍රියාමාර්ගයන් වෙත ට බලධාරීන් යොමුවීමයි. මෙබඳු අවස්ථාවලදී විශේෂයෙන් ම, බලහත්කාරයෙන් සිදුකරන අතුරුදන්වීම් සිදුවීමට ඉඩ තිබෙනුයේ ස්වකීය අධිකාරිය ට එල්ල වන තර්ජන ඉවත් කර ගැනීම සඳහා අධිකරණයේ සහාය පැතීම ට වඩා, රාජ්‍ය නිලධාරීන් අපරාධ සඳහා අනුග්‍රහය දක්වන නිසා ය. ඉන්පසු මෙබඳු අපරාධ වසං කර ගැනීමට ඔවුන් විවිධාකාර පියවර ද ගත යුතු වේ.

අනෙක් අතට, එලදායී බලතල නොමැති අධිකරණවලදී කේවල් කිරීමට සහ සාකච්ඡා කිරීම සඳහා අධිකරණය භාවිතා කිරීම, ඔවුන්ගේ අධිකාරිය පර්යන්ත වන ස්ථානවලදී බෙහෙවින් වැඩි වන්නා සේ පෙනේ. දේශපාලන මුහුණුවරක් සහිත-අධිකර කතාබහට ලක්වන සිද්ධිවලදී හැර අල්ලස, අධිකරණයේ වෝදනා සමග ගනුදෙනු කළ හැකි විරාගත ක්‍රමයකි. සෘජු ලෙස හෝ නීතීඥයන් වැනි අන්තර්මාධ්‍ය හරහා පුරවැසියන් ද මෙම අල්ලස් වර්යාව සමග බැඳෙනුයේ වෙනත් කිසිදු විකල්පයක් පිළිබඳ සිතිවිල්ලක් නොමැතිව ය. මෙබඳු කේවල් කිරීම් සඳහා කිසිදු සැබෑ නීතිමය බාධාවක් නැත. ඒ වෙනුවට මෙබඳු කේවල් කිරීම් සාර්ථකත්වය සඳහා අත්‍යාවශ්‍ය වේ. නමුත් මෙයින් වෙනස් ව - පර්යන්ත බලයක් සහිත අධිකරණ සහිත රටවල, කේවල් කිරීම් සිදුවන්නේ අඩුවෙනි. එසේම අවසන් ප්‍රතිඵලය ගැන අවිනිශ්චිතතාවයෙන් යුක්තව ය. කෙසේ නමුත් කේවල් කිරීම හෙවත් හෙට්ටු කිරීම සඳහා පුළුල් ඉඩක් පවතින බව ජනතාව වටහාගනිති. එසේම අධිකරණවල බලය භායනය වන හෙයින් ඒ ඔස්සේ තවත් දුර යාහැකි බව ද ඔවුහු හඟිති. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, නඩුවල පළමු කාණ්ඩයේදී මෙන් අධිකරණවල සෘජු පාලනය වෙනුවට වක්‍ර ක්‍රමයන් හරහා දේශපාලන බලපෑම් අධිකරණ දක්වා දීර්ඝ වේ.

8. ශ්‍රී ලංකාවේ හේබියස් කෝපුස් පිළිබඳ අධ්‍යයනයට අනුමැතිය

පොලීසියේ බාහිර පාලකයාගේ භූමිකාව අධිකරණය විසින් සිදුකළ යුතු ද? මෙය හේබියස් කෝපුස් පිළිබඳ අධ්‍යයනයට සම්බන්ධ ගැටලුවකි. බ්‍රේස්ගර්ඩ්ල් නඩුව අසන ලද සමයේ පැවති අධිකරණ මතය වූයේ, පුද්ගල නිදහස අවදානමට ලක් ව ඇති විට ඒ සඳහා මැදිහත් වීමට අධිකරණය බැඳී සිටින බවයි. මේ අනුව, පොලීසියේ බාහිර පාලකයා වශයෙන් පොලීසිය හා හමුදාව පාලනය කිරීම සඳහා තිබෙන අධිකරණ බලතලවලට, පුද්ගලයාගේ නිදහස පිළිබඳ ගැටලුව අධිකරණය ඉදිරියේ නැගුණු විට සීමාවක් නැත. යුධමය තත්වයකදී වුව මෙම බලය අධිකරණයෙන් ඉවත් කළ නොහැක. ශ්‍රී ලංකාව යටත්විජිතයක් නොව සමූහාණ්ඩුවක් වීමෙන් පසුව පුද්ගලයාගේ නිදහස සුරක්ෂණය කිරීම සඳහා මැදිහත්වීමේ අධිකරණ බලය අඩුකිරීමට හේතුවක් නැත.

ඇත්ත වශයෙන්ම සමූහාණ්ඩුවක් බවට පත්වීමේ සාරාර්ථය වනුයේ ජනතාවගේ පරමාධිපත්‍යයයි. මෙම සන්දර්භය තුළ දී පුද්ගලයාගේ නිදහසට දැවැන්ත සුවිශේෂීතාවයක් ලැබිය යුතු ය. නිසැක වශයෙන් ම, ස්වාධීනත්වයේ නියම අදහස මගින් අදහස් කරන්නේ පුද්ගලයාගේ නිදහස විශාල වශයෙන් සුරක්ෂණය කිරීමයි. කෙසේ වෙතත්, 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය තුළ ජනතාවගේ පරමාධිපත්‍යයේ වචන මාලාව අත්නැර තබාගන්නා අතර ම පුද්ගලයාගේ නිදහසේ ආරක්ෂාව අඩු කෙරිණි. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව තුළ පවතින මූලිකතම පරස්පරවිරෝධීතාවය මෙයයි. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව යටතේ රාජ්‍යයේ විධායක බලය විධායක ජනාධිපතිවරයා විසින් ක්‍රියාවට නංවයි. විධායක ජනාධිපතිවරයා අධිකරණයේ පාලනයට යටත් නොවේ. මෙහි ඇරුන වන්නේ ඔහු/ඇය පුද්ගල නිදහස උල්ලංඝනය කළහොත් පුද්ගලයන් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා මැදිහත් වීමට අධිකරණයට බලයක් නොමැති බවයි.

ආරක්ෂාව පිළිබඳ ගැටලුවලදී ඩී ආරක්ෂාව හෙවත් තත්වාකාර ලෙස මෙන්ම නීතිමය වශයෙන් ද ඒවා පාලනය කරන්නේ ජනාධිපතිවරයා විසිනි. ආරක්ෂක හේතූන් මත පොලීසිය සහ හමුදාව විසින් සිදුකරනු ලබන ක්‍රියාවන් විධායක ක්‍රියාවන් වනුයේ ඒවායේ වගකීම ජනාධිපතිවරයා විසින් උසුළන නිසා ය. පුද්ගලයන් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා වුවත් අධිකරණය මෙකී ක්‍රියාවන් ප්‍රශ්න කළහොත්, මේ අනුව අධිකරණ විසින් ප්‍රශ්න කරනු ලබන්නේ ජනාධිපතිවරයාගේ අධිකාරිය යටතේ සිදුකළ ක්‍රියාවන් ය. නමුත් ජනාධිපතිවරයා අධිකරණ පාත්‍රතාවය ට ලක්කිරීම ට ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ඉඩ නොදෙයි. මේ අනුව ජනාධිපතිවරයා පරම අර්ථයෙන් සුරක්ෂිත ය.

මෙහිදී යමෙකු ට එළඹිය හැකි සරල නිගමනය වන්නේ, ශ්‍රී ලංකාවේ ජනාධිපතිවරයා ට කිසිදු සීමාවකින් තොරව පුද්ගලයන්ගේ නිදහස අහිමි කිරීම ට හැකි බවයි. අධිරාජ්‍යය පැවති සමයේ එංගලන්තයේ රජු ට පවා මෙබඳු බලයක් තිබුණේ නැත. බ්‍රිස්ටල්හිල් නඩුව සහ බ්‍රිතාන්‍ය අධිරාජ්‍යය යටතේ පැවති කොලනි ගණනාවක නඩු තීන්දුවලින් අධිකරණවලට තිබූ බලය සහ ඒ අනුව යටත්විජිතයන් හි අධිකරණයන් විසින් එම බලය භාවිත කළ ආකාරය, දැන් - 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය යටතේ ශ්‍රී ලංකා සමූහාණ්ඩුව ට නැත.

අප විසින් මෙහිදී අවධානය යොමුකරන අදාළ අධ්‍යයනයෙහි සඳහන් කරන සිද්ධීන්වලට මැදිහත් වීමට අධිකරණය දක්වන නොකැමැත්ත විසින් විධායක ජනාධිපතිවරයා සමග ගැටුමක් ඇති නොකරගෙන සිටීම ට අධිකරණවල ට හැකි වී තිබේ. කෙසේ වෙතත්, මෙම ආණ්ඩු ක්‍රමය පවත්නා තාක් කල් පුද්ගලයාගේ නිදහස ආරක්ෂා කිරීම සම්බන්ධයෙන් අධිකරණ මත විශ්වාසය තැබිය හැකි ද යන්න ගැන මෙමගින් ප්‍රශ්න කරයි. ශ්‍රී ලංකාවේ අධිකරණ පවතින්නේ කුමන හේතු සඳහා ද යන අතිශය මූලික ගැටලුව, මෙයින් නැවතත් නැගෙයි. අධිකරණ පැවතීම ට හේතුව පුද්ගලයා ආරක්ෂා කර ගැනීම ට නොවේ නම්, 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය යටතේ අධිකරණවල ස්වභාවය සහ ඒවායේ ක්‍රියාව කුමක් ද? *The Phantom Limb: Failing Judicial*

*Systems, Torture and Human Rights Work in Sri Lanka*²⁵ නමැති ප්‍රකාශනය මගින් මා විසින් මීට පෙර ද මෙම ප්‍රශ්නය නගා තිබේ.

මේ අනුව, 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය විසින් 1978 ට පෙරාතුව පැවති ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය සම්ප්‍රදාය තවදුරටත් පවත්වාගෙන යන බව ට පැවසීම මූලික වශයෙන් ම මිත්‍යාවකි. මේ හා සමානව, දෙවැනි හැඟීම වන ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ජනතා පරමාධිපත්‍යය මත පදනම් ව ඇති බව ද එනමින් ම මිත්‍යාවක් වන්නේ, අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම කළ හැක්කක් නොවන තැන ජනතා පරමාධිපත්‍යයක් නොමැති නිසා ය. රාජාණ්ඩුවක මහරජුගේ පරමාධිපත්‍යය මෙන් නොව ජනතා පරමාධිපත්‍යයේ හරය වන්නේ පුද්ගලයාගේ නිදහසයි. පුද්ගලයාගේ පිළිගැනීම වන්නේ රාජාණ්ඩුවෙන් එල්ල වන තර්ජන ද ඇතුළත් ව සෑම තර්ජනයකින් ම පුද්ගල නිදහස සුරක්ෂණය කිරීම ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සංස්ථාපනය වන බවයි.

පරීක්ෂණය වන්නේ පුද්ගලයාගේ නිදහස සුරක්ෂණය කිරීම අධිකරණයේ සීමාරහිත හැකියාවයි. මෙබඳු ආරක්ෂාවක් ශ්‍රී ලංකාවේ නොපවතියි. *හේබියස් කෝපුස්* නෛතික ප්‍රතිකර්මය ට අත්වී තිබෙන මෙම දුක්මුසු ඉරණම එම යථාර්ථයේ එක් රූප සටහනක් පමණි.

²⁵ ඉහත 5 වැනි පාද සටහන.

7 පරිච්ඡේදය

තෙරක් නොපෙනෙන නොපනත්කම සහ පුරවැසියන්ගේ ශ්‍රත්‍යමය නත්වය

හැඳින්වීම: යුක්තිය සඳහා සිදුකරන නියම සහ ව්‍යාජ අනුකාරක ක්‍රියාවන් ගේ වෙනස හඳුනා ගැනීම

ලියෝ තෝල්ස්තෝයි වරක් ලියූ පරිදි ඔහුගේ කාලයේ යුරෝපයේ පැවති කලාව වූයේ ව්‍යාජ අනුකාරක කලාවයි. ව්‍යාජ අනුකාරක කලාවේදී තමන් කලාකෘතියක් නිර්මාණය කරන්නේ යැයි කලාකරු විශ්වාස කරයි. නමුත් සත්‍ය වශයෙන්ම මෙහිදී සිදුවන්නේ කලාකෘතිය පිළිබඳ අදහසක් දැනවීම පමණි. මෙකී අදහස්වලින්, කලාකරු විසින් නිර්මාණය කිරීම ට උත්සාහ කරන කලාකෘතිය පිළිබඳ යම්තාක් දුරක ට වටහාගැනීමක් ව්‍යුත්පන්න වේ. මේ ආකාරයට සිදුකළ කෘතියේ නියම කලාකෘතියේ තිබෙන බාහිර ලක්ෂණ පෙනෙන්නට ගනියි. අනුකරණය මගින්, එම කලාකෘතිය මුදල් ගෙවා ලබාගැනීමේ අහිරුවියෙන් පෙළෙන ජනතාව ට උචිත පරිදි මහා පරිමාණයෙන් එය නිෂ්පාදනය කිරීම සිදුවෙයි.

මෙම ප්‍රතිසමතාවය මානව හිමිකම් සුරක්ෂණය සහ ප්‍රවර්ධනය සම්බන්ධයෙන් ද අදාළ වෙයි. ක්‍රියාකාරීන් සත්‍ය වශයෙන් ම ඔවුන් යොමුවී සිටින ගැටලු ආමන්ත්‍රණය කරන්නේ ද? ඔවුන් සත්‍ය වශයෙන් ම ගැඹුරු ගුණාත්මයන් වෙත ගමන් කරන්නේද නැතහොත් නොගැඹුරු මතුපිට ට හුදු වශයෙන් සීමා වන්නේ ද? විනිශ්චයේ පැසුණු භාවිතය හරහා සැබෑ ගැටලු ආමන්ත්‍රණය කරන්නේ ද යන දීර්ඝ කිරීම මත මෙය රඳා පවතියි. විසඳුම් සැබෑ ඒවා වූයේ ද

නැතහොත් සෙසු කාර්යයන්ගේ හුදු සීමාකරණයන් ද යන විස්තීරණ භාවය වෙත මෙය රඳා පවතියි.

ව්‍යාජ අනුකාරක මානව හිමිකම් කාර්යයේදී, යම්කිසි පුහුණුවකින් හෝ නිරීක්ෂණය මගින් ලබාගත් යම්කිසි වටහාගැනීමකින් හෝ ගැටලු සමහරක් පිළිබඳ සාමාන්‍ය කියවීමක් සිදුකිරීමේ පදනම මත ක්‍රියාකාරීයා සිය කාර්යයන් ආරම්භ කරනුයේ සැබෑ ජීවිතයේදී, ඔවුන්ට වැඩ කිරීමට සිදුව තිබෙන විශේෂිත වටපිටාව තුළ උද්ගත විය හැකි විශේෂිත ප්‍රශ්න පිළිබඳ විශේෂ දැනුමක් වැඩිදියුණු කරගැනීම අවශ්‍ය නොවන බව සිතමිනි. ඇතැම් ප්‍රශ්න විසඳීමට ඇතැම් පුද්ගලයන් කර තිබෙන්නේ මොනවාද යන්න පිළිබඳ - ඒ දේවල් ඒ වෙනත් වටපිටාවන්හිදී සිදුකර තිබෙන්නේ මන්ද යන්නට විශේෂ හේතූන් වටහා නොගෙන යම්කිසි දැනුමක් ලබාගැනීම ඔවුන්ට කළ හැකිය. එකී ක්‍රියාවන්ගෙන් යම්කිසි අදහසක් ලබාගත හැකිය. ඉන්පසු එම තැනැත්තා ඒවා අනුකරණය කිරීමට උත්සාහ කරයි. බාහිර වශයෙන් ගත්විට, මුල් ක්‍රියාවන්ගේ පවතින ආකාරයේ ගුණාංගවලින් සමහරක් අනුකාරක ක්‍රියාවන්ගේ පැවතීමට පුළුවන. ඒවා නියම මානව හිමිකම් පරිශ්‍රමයන් සේ පෙනී යන්නට පුළුවන. නමුත් සැබවින්ම ඒවා හුදු ව්‍යාජ අනුකාරක පමණක් වනු ඇත.

යම්කිසි විශේෂිත රටක අතුරුදන්වීම්, අධිකරණමය නොවන ක්‍රමවලට සිදුවන ඝාතන, වධ හිංසාව, නීති විරෝධී සිරභාරයට ගැනීම සහ රඳවා තබාගැනීම මහා පරිමාණයෙන් සිදුවනවා වන්නට පුළුවන. යහපත් අරමුණු සහිත සහ දැඩි ලෙස අභිප්‍රේරණය වූ පුරවැසියන්ට ඒවා පිළිබඳ විමර්ශනය කර අපරාධකරුවන්ට දඬුවම් ලබා දීම සඳහා අපක්ෂපාතී සහ තරගකාරී ආයතන ඉල්ලා සිටිය හැක. අපරාධ යුක්තිය සැබෑ ලෙසම පවතින රටක මෙම ඉල්ලීම් ඉටුකළේ නම්, එවිට විගස හෝ පමා වී ප්‍රතිඵල ලැබෙනු ඇත. නමුත් මේ ආයතන කොහෙන්ම නොපවතින්නේ නම්, හෝ සම්පූර්ණයෙන් ම අක්‍රිය තත්වයේ පවතින්නේ නම්, යුක්තිය උදෙසා කරන දීර්ඝ ඉල්ලීම්වලින් කිසිවක් සිදුනොවනු ඇත්තේ ආයතනික වශයෙන් එසේ සිදුවීමේ

හැකියාවක් නොමැති නිසා ය. පාලන තන්ත්‍රයේ වෙනසක් සිදුවුවද, ආයතනික විභවය ස්වයංක්‍රීය ව සිදු නොවේ.

මෙබඳු වටපිටාවක් යටතේ ශ්‍රේෂ්ඨ අරමුණු සහිත ව ක්‍රියාකරන අවංක පුරවැසියෙකු හට වසර ගණනාවක් මුළුල්ලේ ඉල්ලීම් ඉදිරිපත් කරන නමුත් ප්‍රතිඵල රහිත විය හැකිය. සෙසු වටපිටාවන් යටතේ කටයුතු කළ සෙස්සන්ගෙන් ලබාගත් අදහස මත පදනම් ව, තමන් හැකි උපරිමය කළේ යැයි එම පුරවැසියා සිතන්නට පුළුවන. උත්සාහයන් වශයෙන් වේවා, අසාර්ථක වීම් වශයෙන් වේවා පුරවැසියාගේ ක්‍රියාකාරකම් හුදු අනුකරණයන් සේ ඉතිරි ව පවතියි.

යුක්තියේ පැවැත්ම ට බාධා කරන ආයතනික අවරෝධනයන් පවතින විට යුක්තිය ට කැමති ඕනෑම අයෙකුගේ කාර්යය වන්නේ එකී ආයතන නිර්මාණය කිරීම හෝ වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා අරගල කිරීමයි. දේශීය සන්දර්භය පිළිබඳ අවබෝධාත්මක දැනුමක් සමග විශේෂිත ක්‍රම සහ උපාය මාර්ගයන් සංවර්ධනය කර ගැනීමට මෙහිදී අවශ්‍ය වේ. උගත් පාඩම් හෝ සෙස්සන්ගෙන් එක්රැස්කරගත් හැඟීම ප්‍රයෝජනවත් විය හැකි නමුත්, ඒවා සැබෑ වටපිටාවෙන් හෝ ආශ්‍රිත කරුණුවලින් ලබන දැනුම ට ආදේශකයක් නොවේ.

වසර කිහිපයක් මුළුල්ලේ ආසියානු නීති සම්පත් මධ්‍යස්ථානය (Asian Legal Resource Centre - ALRC) සහ එහි සහෝදර සංවිධානය වන ආසියානු මානව හිමිකම් කොමිසම (Asian Human Rights Commission-AHRC) විසින් *article 2* සහ වෙනත් ප්‍රකාශන හරහා, ශ්‍රී ලංකාවේ මානව හිමිකම්වල තත්වය සම්බන්ධයෙන් මෙම කරුණ අතිශය ස්ථිරසාර ලෙස ගෙනහැර දැක්වීම ට උත්සාහ කරයි. මේ දක්වා පළ කළ ප්‍රධාන පෙළේ වාර්තා සහ ප්‍රකාශන කිහිපයකට පහත දැක්වෙන දෑ ඇතුළත් වෙයි.

Sri Lanka: Disappearances and the collapse of the police system, AHRC, 1999; 'Torture committed by the police in Sri Lanka', *article 2*, vol.1, no.4, August 2002; 'Endemic torture and the collapse of policing in Sri Lanka', *article 2*, vol.3, no 1, February 2004; *An Exceptional Collapse of the Rule of Law*, AHRC, 2004; UN Human Rights Committee Decisions on Communications from Sri Lanka, *article 2*, vol.4, August 2005; *An X-Ray of the Sri Lankan Policing System & Torture of the Poor*, බැසිල් ප්‍රනාන්දු සහ ශ්‍රී ලංකා ප්‍රවේශනා (eds), AHRC, 2005; *The Other Lanka*, මෙරියාම් දබොයිවාලා සහ රොබ් හන්ලොන් (eds), AHRC, 2006; *Sri Lanka's Dysfunctional Criminal Justice System*, ජැස්මින් ජෝසෆ් (ed.), AHRC, 2007; *Conservations in a Failing State*, පැට්‍රික් ලෝරන්ස්, AHRC, 2008; *Recovering the Authority of Public Institutions*, බැසිල් ප්‍රනාන්දු (ed.), AHRC, 2009; සහ *A Baseline Study of Torture in Sri Lanka*, බැසිල් ප්‍රනාන්දු සහ සංජීව ආර්. විරවික්‍රම, AHRC, 2009. මේ අතරින් බහුතරය අන්තර්ජාලයේ *article 2* වෙබ් අඩවියේ (www.article2.org) හෝ AHRC bookstore (<http://www.ahrck.net/pub/mainfile.php/books/>)න් ලබාගත හැක.

මෙම ප්‍රකාශන මගින් සහ පසුගිය වසර 15 මුළුල්ලෙහි රටෙහි සිටින සිය සහකරුවන් සමග එක් ව සිදුකළ කාර්යයන්ගෙන් පැමිණ තිබෙන නිගමනය වන්නේ, අද වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ පවතිනුයේ තෙරක් නොපෙනෙන නොපනත්කමක් වන බවයි. තවද එමගින් පුරවැසියන් තුළ ශුන්‍ය වූ තත්වයක් ඇති කර තිබෙන බවයි. "තෙරක් නොපෙනෙන" යන යෙදුම මෙහිදී ව්‍යවහාර වන්නේ එහි සාමාන්‍ය අරුත වන සීමාවක් නැති, පත්ලක් නොමැති, මිනිසුන් නොහැකි තරම් නරක සහ අපේක්ෂා භංගත්වයේ නිව භාවයට පත්ව ඇත යන අර්ථයෙනි.

මේ ආකාරයේ නොපනත්කම සරළ නීතිවිරෝධී භාවයෙන් හෝ ඕනෑම තැනක යම්තාක් දුරකට සිදුවිය හැකි නීතිය නොතකා හැරීමෙන් වෙනස් වේ. නීතිය පරිශීලනයක් වන සේ වරා ඇතිවිට නොපනත්කම ට තෙරක් නොපෙනේ. සාමාන්‍යයෙන් සිදුවන්නේ, අපරාධය අපරාධයක් සේ සිතන පරිදි වැරීමට ලක් වන විට නොපනත් කම දින වර්ෂාවක් බවට පත්වීමයි. මේ ආකාරයේ තෙරක් නොපෙනෙන නොපනත් කමක්, "අත්අඩංගුව ට ගැනීම", "රඳවා තබාගැනීම" සහ නීතිමය සාධාරණීකරණය කිරීමක් ඉල්ලා නොසිටින "නඩු විභාග" වලින් ප්‍රත්‍යක්ෂ වේ.

මෙකී ආශ්‍රිත කරුණු යටතේ, නීතිමය ප්‍රතිකර්ම හෝ සහන පිළිබඳ අදහසේ අර්ථය ද වැරීමට ලක්වේ. සියලු නීති පද්ධති ගොඩනැගී ඇත්තේ නීතිමය සහන පිළිබඳ සංල්පය වටා ය. නීති සහ කාර්ය පටිපාටීන් මගින් සහන ලැබීම යම් තාක් දුරකට හැකි කරවයි. තෙරක් නොපෙනෙන නොපනත්කම යන්නෙන් අදහස් කරන්නේ, නීතිය යැයි කියන යම්කිසි දෙය හා සහනය අතර පවතින සම්බන්ධය ගිලිහී යාමයි.

හමුදාව විසින් අවසානයේදී ද්‍රවිඩ ඊලාම් විමුක්ති කොටි සංවිධානය (එල්ටීටීඊ ය) පරදවා ලබාගත් ජයග්‍රහණයෙන් මෙකී තෙරක් නොපෙනෙන නොපනත්කම වෙනස් නොවනු ඇත. ප්‍රවණ්ඩත්වය මැඩ පැවැත්වීම මගින් පමණක් මානව හිමිකම් හොඳින් සුරක්ෂිත වේ යැයි සහතික විය නොහැක. සැබවින් ම, අධිකාරීවාදය තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීම සඳහා සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයත් නීතියේ ආධිපත්‍යයත් තවදුරටත් වැඩියෙන් මර්දනය කිරීම සඳහා හමුදාමය ජයග්‍රහණය යොදාගත හැකිය.

මේ දෘෂ්ටිකෝණය සමග මෙම රචනය පහත දැක්වෙන තේමා වලට අනුව පෙළගස්වා තිබේ.

1. නීත්‍යානුකූලභාවයේ අර්ථය නැති ව යාම: යුක්තිය පසිඳුලන ආයතන බිඳවැටීම සමග එක්ව නීත්‍යානුකූල භාවයේ සංකල්පය පරාජය වී තිබෙන්නේ කෙසේද යන්න සහ මාතෘකාවේ සඳහන් කර තිබෙන පරිදි එමගින් පුරවැසියන් ශුන්‍යමය තත්වය ට මෙහෙයවා තිබෙන්නේ කෙසේද යන්න. මෙකී අර්ථය අහිමි වීම ත්‍රස්තවිරෝධී සහ හදිසි නීති හරහා අපරාධ නඩු විධාන නීතිය විලම්බනය කිරීමට හෙවත් තාවකාලික ව අත්හිටුවීම සමග අත්වැල් බැඳගනියි.

2. ආරක්ෂක අංශවල ප්‍රබලතර බව. දශක ගණනක් මුළුල්ලේ පැවති අරගලය සහ අවසානයේ සන්නද්ධ හමුදා පරදවා ලබාගත් ජයග්‍රහණය, ආරක්ෂක අංශ මේ වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජ පාලනයේ සහ දේශපාලනයේ ප්‍රමුඛතර මෙන්ම වඩාත්ම විස්තීරණ ඒජන්සිය බවට පත් ව තිබේ. එක් කලෙක අඩුම වශයෙන් සිය විෂයේ සීමාවන් හෝ ලකුණු කළ එය අද වන විට කිසිදු සම්ප්‍රදායික නීතියකට බැඳී නොමැති අතර හදිසි නීති සහ ත්‍රස්ත විරෝධී නීතිවලට ස්තූතිවන්තට අද වන විට සිය අධිකාරිය විස්තීරණ කරගෙන තිබේ. ජාතික ආරක්ෂාව පිළිබඳ ව්‍යාජ හේතුව දක්වමින් අසීමාන්තික රහස්‍යභාවයකින් සහ අභියෝගයකින් තොරව එයට ක්‍රියා කළ හැක.

3. ප්‍රචාරක කටයුතු හරහා සත්‍යය අතුරුදහන් කිරීම. ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍යයේ පළමු මූලධාතූන් ද්විත්වය සමග ආණ්ඩුවේ ප්‍රචාරක යාන්ත්‍රණය සත්‍යයේ හෝ මිත්‍යාවේ කිසිදු නීතියකට තවදුරටත් නොබැඳේ. මේ දෙක අතර පවතින වෙනස පවා සම්පූර්ණයෙන් ම නැති වී ගොස් තිබේ.

4. සුපර්මැන් පාලකයෙක්: තනි පුද්ගලයෙකු ට ඔහු හෝ ඇයගේ සිතැඟි අනුව රට මෙහෙයවීම ට ඉඩහරන අනුව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය සහ දේශපාලන සැකසුමක්. මේ අනුව, නීතියේ ආධිපත්‍යය ට පැවතිය නොහැකි නමුත් මූලධාතූන් ත්‍රිත්වයේ මෙහෙයවීම හා සංකලනය හරහා කාලයක් මුළුල්ලේ වඩාත්

වැඩිමනත් බලයන් එක්රැස්කරගත් 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමයේ දේශපාලනික හා නෛතික රික්තකය හරහා සුපර්මැන් පාලකයෙකු නිර්මාණය කළ බව.

5. මහජන ආතයන විනාශ විය. ඉහත කී සිව්වැදෑරුම් මූලධාතුන් හරහා යුක්තිය පරිපාලනය කරන ආයතන සම්පූර්ණයෙන් ම විනාශ විය. මේ පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමට ආසියානු නීති සම්පත් මධ්‍යස්ථානය විශාල වැඩ කොටසක් සිදුකර තිබෙන අතර වර්තමාන ශ්‍රී ලංකාවේ ජීවන ලක්ෂණයයි. මෙම කාරණය විදහා දැක්වීමට හා ලේඛනගත කිරීමට මෙන්ම සිව්වැදෑරුම් මූලධාතුන් අනුව වර්තමාන තත්වය තේරුම් ගැනීමට එසේ සිදුකරන ලදී. නොලෙසුණු හෝ පූර්ව නිශ්චය හැකි කිසිදු ආයතනයික පරිචයක් මේ වන විට නොමැති අතර මහජන ආයතන ඉදිරියට යන පුරවැසියා, ඒවායින් තමන් කුමක් අපේක්ෂා කළ යුතුදැයි නොදනියි.

6. පුරවැසියන්ගේ ශුන්‍යමය තත්වය. ශ්‍රී ලංකාවේ පුරවැසියා, කිසිවක් සැලකිය යුතු පරිදි වෙනස් වී නැතැයි විශ්වාස කරන අතර ම, මූලධාතුන් සතර හේතුවෙන් සහ එහි විනාශ වූ ආයතන වල ප්‍රතිඵලයන්ගෙන් කරදර විදියි. දිවයිනේ යුද්ධය හේතුවෙන් වර්තමානය වන විට ද ලක්ෂ සංඛ්‍යාත පුද්ගලයන් නීතියේ රාමුවට පිටතින් සහ නෛතික ව්‍යවස්ථා රහිත ව කඳවුරුවල රඳවා තබාගෙන සිටිනා අතර, මෙකී ශුන්‍යමය තත්වයේ දරුණුතම ප්‍රතිඵලයන් විදිමින් සිටිති. නමුත් මෙය සත්‍ය වශයෙන්ම, රටේ සියලු පුරවැසියන්ට පොදු තත්වයේ ලක්ෂණයකි. මෙම ලිපිය සඳහා යොදාගත් දෑ, ආසියානු මානව හිමිකම් කොමිසමේ සහ ආසියානු නීති සම්පත් මධ්‍යස්ථානයේ ප්‍රකාශ හා වෙනත් එවැනි අභියාචනාවලින් ලබාගත් අතර මෙම ලේඛකයා ශ්‍රී ලංකා ගාඩියන් සහ ග්‍රවුන්ඩ් විච්ඡ් සහ වෙනත් බාහිර මූලාශ්‍රයන් ඇතුළු අන්තර්ජාල වෙබ් අඩවිවලට ලියූ ලිපි මෙම ලේඛනයේදී උපුටා දක්වයි.

නීත්‍යානුකූල භාවයේ අහිමි අර්ථය

ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිය, අධිකරණය සහ නීති වෘත්තිය පිළිබඳ පුරසාරම් කීම එක් කලෙක නීතිඥවරුන් සහ විනිශ්චයකාරවරුන් අතර මෙන්ම ඇතැම් දේශපාලනඥයන් අතර පවා, එක් කලෙක සාමාන්‍ය දෙයක් විය. ශ්‍රී ලංකාවේ නූතන නීති ක්‍රමයේ ඉතිහාසය පිළිබඳ පොත් ලියැවී ඇති අතර කෙසේ වෙතත් ඒවා අද දිනයේ කියැවීම දුෂ්කර ය. ඒ වෙනුවට අධිකරණයේ කොර්ඩෝරයන් හි, නීතිඥවරුන්ගේ කාර්යාලවල, සහ සාමාන්‍ය සංවාදවලදී පවා, නීත්‍යානුකූල භාවය ට එහි අර්ථය අහිමි වූ සහ පුරවැසියන් ශුන්‍යයන් බවට පත් කළ ශාපලත් ක්‍රමයක් පිළිබඳ ශාපයන් පමණක් කියැවේ. වර්තමානයේ ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිය නිෂ්ඵල භාවයේ පරීක්ෂාවකි. 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමයෙන් 31 වසරකට පසුව, නීතිය ක්‍රමක් ද නීතිය නොවන්නේ ක්‍රමක් ද යන්න පවා වෙන් කර හඳුනාගත නොහැක. විධායක ජනාධිපතිවරයා විසින් තමන් ව නීතිය ට ඉහළින් තබාගත් විට නීතිය මදින් මද කිසිදු සුවිශේෂීතාවයක් නොමැති අවස්ථාවක් දක්වා භායනාය වීමේ ක්‍රියාවලිය ආරම්භ විය. මෙය පුදුමයක් නොවේ. විධායකය කෙරෙහි සකල සංවරණයන් හා කුලනයන් නිශේධනය කිරීම මගින් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින් ම ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා නීතිය විනාශ කරගෙන තිබේ. ප්‍රමුඛ නීතිය විසින් ම තමන් අනුකූල නැතැයි සඳහන් කරන විට, එහි අනුකූලතාවය විසින් සෙසු සියලු නීතීන් ද පසාරු කරයි. එයින් පසුව මහජන ආයතනයන් ද ඒවායේ බලය සහ වටිනාකම අහිමි කර ගනියි. පරාණ බය ඇති නොකළ ද මෙහි ප්‍රතිඵලයන් විසුලු සහගත ය. 17 වැනි සහ 13 වැනි ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධන පිළිබඳ විවාදය ගන්න. මෙකී සංශෝධන පිළිබඳ විවාදයන් නිමක් නැතිව සිදුවන්නේ අදාළ නොවන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවකට ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයක් සිදුකිරීම යම්කිසි අර්ථයක් සහිත ගැටලුවක් යැයි මතුපිටට යටින් වැරදි පූර්වානුමිතියක් පවතින නිසා ය. මළ ගසකට ජීවී අත්තක් බද්ධ කිරීම මගින් අත්ත ට හෝ ගස ට ජීවයක් නොලැබෙන බව පිළිගැනීම ට අකමැත්තක් මෙහි තිබේ.

අද වන විට, යුක්තිය පරිපාලනය කරන ආයතනයවල මගපෙන්වීමෙන් පාතාල මූලාවයව විසින් නීති සාධන ඒජන්සිවල ක්‍රියාකාරකම් අත්පත් කරගෙන සිටියි. උදාහරණයක් වශයෙන්, ණයකරු සිය ණය ආපසු නොගෙවයි නම් ණය හිමියා ප්‍රසිද්ධ අපරාධකරුවෙකු වෙත යයි. එම මුදල් ආපසු රැගෙන දීමට පමණක් නොව එය ඉතා ඉක්මනින් කර දීමට ද අපරාධකරු සමත් වෙයි. නමුත් මේ ප්‍රතිඵලය ම ලබාගැනීම සඳහා ණය හිමියා නීති ක්‍රියාදාමයේ සහාය පැතුවේ නම්, ඔහුට එම අයවිය යුතු මුදලට ද වඩා වැඩි මුදලක් සහ ප්‍රමාද කාලයක් ඒ සඳහා ගත වෙයි. මේ සැකසුම තුළ අපරාධකරු නීතිය ට වඩා අතිශයින් කාර්යක්ෂම ය. දේශපාලනඥයෝ ද නීති ආයතනවලට වඩා අපරාධමය මූලාවයවයන් මත රැඳෙති. සෑම මැතිවරණයක් ම අපරාධකරුවන් සහාය වන්නේ මේ පක්ෂයට ද නැත්නම් අර පක්ෂයට ද යන්න පිළිබඳ තරගයක් වේ. ඡන්ද දායකයන්ගේ ජීවිතවල තත්වය ඉහළදැමීම පිණිස වන ප්‍රතිපත්ති වෙත ඔවුන් යොමුකරවනවා වෙනුවට, මෙය අපේක්ෂකයන් තෝරාගැනීම සඳහා ඡන්ද දායකයන් හට අයුතු බලපෑම් සිදුකරන බලහත්කාරී ක්‍රියාදාමයකි.

නීත්‍යානුකූලභාවයේ අර්ථය අහිමි වූ විට, “විනිසුරු”, “නීතිඥයා” සහ “පොලිස් නිලධාරියා” වැනි යෙදුම් අතීතයේ මෙන්ම මතුපිට අර්ථයෙන් පමණක් යෙදේ. නමුත් ඒවයේ අභ්‍යන්තර අර්ථය සැලකියයුතු තරමින් වෙනස් වී ඇත. මෙබඳු නිල නාමයන් දරන්නන් හට නීතිය සංවිධානාත්මක මූලධර්මයක් ලෙස පැවති අතීතයේ තිබූ අධිකාරිය, බලය සහ වගකීම තවදුරටත් නොමැත.

උදාහරණයක් වශයෙන්, නීතියේ ආධිපත්‍යය මත පදනම් වූ සමාජයක සාමාන්‍ය අපරාධ නඩු විධානය යටතේ, සියලු අපරාධ විමර්ශනය කිරීමට බැඳීමක් තිබූ අතර එකී විමර්ශන ක්‍රමවේදයන් වල ප්‍රමිතියක් තිබිණි. නමුත් දැන් මෙවැනි බැඳීමක් ශ්‍රී ලංකාවේ නැත. විමර්ශන සිදුකෙරෙන විට ඒවා අතිශයින් ම විධානාත්මක ලෙස සිදුකරයි. යම් කිසිවෙකු තවත් අයෙකු විනාශ කිරීම ට කැමැත්තෙන් පසුවෙයි නම්

සම්පූර්ණයෙන් ම ව්‍යාජ විමර්ශන පවා සිදුකළ හැකිය. අපරාධ විමර්ශන ක්‍රියාදාමය නීතිය හා සාමය නඩත්තු කිරීමේ මාධ්‍යයක් පමණක් දක්වා භාග්‍යනය වෙමින් තිබේ. තවද එය පුරවැසියන් තාඩන පීඩන හා විපත ට හෙළන සහ පුරවැසියන් ක්‍රස්ත කරවන මාධ්‍යයක් බවට පත් ව තිබේ.

නීතීඥවරුන්ගේ භූමිකාව හීනවීම ද නීතියේ අර්ථය අහිමි වීමේ එක් ලක්ෂණයකි. අද වන විට පොලිස් ස්ථානවලදී හෝ මහේස්ත්‍රාත් උසාවි වල සිය සේවාදායකයන් වෙනුවෙන් මැදිහත් වන නීතීඥවරුන් හට පොලිස් කොස්තාපල්වරුන් පවා කඩාපනිති. ඇප ලබාගැනීම සඳහා, නීත්‍යානුකූල අයිතීන් අවධාරණය කරමින් නඩු විධාන සංග්‍රහ අනුගමනය කරනවාට වඩා පොලිස් භටයන් ට අල්ලස් දීම වඩා හොඳ ක්‍රමයකි. පොලිසියේ නීති විරෝධීභාවය ප්‍රශ්න කිරීම, සේවාදායකයා ට මෙන්ම නීතීඥවරයා ට හෝ නීතීඥවරයා ට තාඩන පීඩන කිරීම සඳහා ඔවුන් කුපිත කිරීමක් පමණක් වනු ඇත. නීතියේ අර්ථය අහිමි වන විට නීතීඥ වෘත්තියේ ගුණාත්මය ද ස්වභාවයෙන් ම හීන වී යයි. කිසිවෙක් නිරර්ථක ව්‍යායාමයන් සඳහා කාලය වැය නොකරනු ඇත. නඩු විභාගයකින් තොරව, අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහය මගින් සලසන ආරක්ෂාවේ පිහිට පැතීමකින් තොරව ජනතාව අත්අඩංගුව ට ගත හැකි නම් සහ රඳවා තබාගත හැකි නම්, සාමාන්‍ය ක්‍රියාදාමය ට පිටතින් වූ ක්‍රම වෙත යොමුවීම ට වඩා දෙයක් නීතීඥවරුන් ට ද කළ නොහැක. මේ ආකාරයට ඔවුන්ගේ භූමිකාව ද නීතිමය අර්ථයක් නොලැබෙන පරිදි හීන වී යයි.

මේ සියල්ල අතරින් අධිකරණය ලොකු ම පරාජිතයා ය. අධිකරණ ස්වාධීනතාවයේ සංකල්පීය පදනම ශ්‍රී ලංකාවේ සම්පූර්ණයෙන් ම අවතැන් වී තිබේ. 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය ක්‍රියාව ට නැංවෙන මුල් වර්ෂවලදී, අධිකරණවලට එරෙහි ව එහි බලපෑම අවම කරගැනීම සඳහා විනිසුරුවරුන් හා නීතීඥවරුන් පෙර යුගයන්හිදී මෙන්ම සිය වර්ෂා රටා තුළින් උත්සාහ කළහ. නමුත් අද වන විට මෙම ප්‍රතිරෝධය සැහෙන ප්‍රමාණයකින් හීන වී ගොස් තිබේ. පවතින

ක්‍රමය විධායක ජනාධිපති ට සරිලන සේ ස්වයං සිරුමාරුවකට පත් ව තිබෙන අතර ඒ තුළ පැහැර හැරිය නොහැකි සෑම දෙයක ම සුවිශේෂතාවය හිස් වී තිබේ.

දේශපාලනඥයන් සමග වැඩ කරන අපරාධකරුවන් නොව දේශපාලන වාසි ලබාගැනීම සඳහා තුරන් කර දැමිය යුතු වන අපරාධකරුවන් යැයි කියන අය පැහැරගැනීම සහ ඝාතනය කිරීම ද නීත්‍යානුකූලභාවයේ අර්ථය අහිමි වී යාම විදහා දැක්වීමට අදාළ වේ. ණය මුදල් එක්රැස් කර ගැනීම මෙන්ම ඝාතනය සඳහා යොදාගන්නා ක්‍රමවේදය ද දැන් මිලෙන් ඉතා අඩු ය. ලාබ ය. ඉක්මන් ය. අධිකරණ හරහා එය කරනවාට වඩා අවදානමෙන් අඩු ය. පොලීසිය, හමුදාව හෝ වෙනත් අපරාධමය මූලාංගයන් ද ඇතුළත් ව ඔවුන් යටතේ කටයුතු කරන ඕනෑම අයෙක්, විනිවිදකරණයේ සහතිකය ලබයි. මෙය මෙසේ වන්නේ ඝාතන සිදුකෙරෙන රහස් ක්‍රමවේදයන් හා අපරාධකරුවන් හට ලැබෙන ආරක්ෂාවන් නිසා ය. 2009 වර්ෂයේ සිදුවූ සිද්ධීන් දෙකකින් මේ බව අනාවරණය වෙයි.

ආපදා කළමනාකරණ හා මානව හිමිකම් අමාත්‍යාංශය යටතේ සේවය කරන සහකාර සම්බන්ධීකාරක නිලධාරියෙකු ඔහුගේ නිවසින් පැහැරගන්නා ලදී. ඔහු වෙනුවෙන් ලැබුණු නිමක් නැති ඇමතුම්වලින් පසුව අමාත්‍යවරයා සෑම අතකට ම දුරකතනයෙන් කතාකර, ඔහු යම්කිසි පොලිස් ස්ථානයක පොලිස් භාරයේ සිටින බව සොයාගත්තේ ය. ඔහුගේ ජීවිතය බේරුණේ අමාත්‍යවරයාගේ මැදිහත් වීම නිසා ය. පැහැරගැනීම ට ලක්වූ එම පුද්ගලයා භයානක අපරාධකරුවෙකු බවටත් අපරාධ කල්ලියක නායකයෙකු බවටත් පොලීසිය වෝදනා නගා තිබිණි. පොලීසිය විසින් ඔහුගේ නිවසින් ගිනි අවි සහ වෙඩි බෙහෙත් සොයාගත් බව ද වාර්තාවල සඳහන් විය. පැහැරගැනීම හෙළාදකිමින් ප්‍රසිද්ධ ප්‍රකාශයක් නිකුත් කිරීම ට අමාත්‍යවරයා හට සිදුවිය.

තවත් සිදුවීමකදී, කොළඹ අපරාධ විමර්ශන කොට්ඨාසයේ (සීඅයිඩී) අධ්‍යක්ෂවරයාගේ පාසල් යන පුත්‍රයා වූ රවින්ද්‍ර, වමී නමැති තවත් පාසල් මිතුරෙකු සමග දඬරයක් ඇති කර ගත්තේය. වමී සමග නිපුණ නමැති මිතුරෙක් තේ පානය කරමින් සිටින විට එතැනට පැමිණි රවින්ද්‍ර, ඔවුන් ව කුපිත කරවා රණ්ඩුවක් ඇති කරගැනීම ට වැයම් කළේය. දෙදෙනා තේ හළෙන් පිටවී සිය නවාතැන්පොළ වෙත යමින් සිටින අතර පොලිස් ජීප් රථයක් ඔවුන් පසුපස ආවේය. එය හරවා ඔවුන්ගේ මග හරස් කළේය. ගිනි අවි සමග සිව්දෙනෙක් පමණ එයින් බැසගත්හ. ඔවුන් වමී ව බිත්තියකට හේත්තු කර පිස්තෝලයක් නළලට තැබූ අතර නිපුණ ට ද එය ම සිදුවිය. වමී ට යන්නට දෙන ලෙසත් ඒ වෙනුවට තමන් ව රැගෙන යන ලෙසත් නිපුණ කැගැසුවේය. ඉන්පසු පොලිස් හටයෝ නිපුණ ව ජීප් රියට දමාගෙන රවින්ද්‍රගේ නිවසට ගෙන ගියහ. ඔහු ට වාහනයෙන් බිමට බැස දණගාගෙන යන ලෙස කීය. එසේ දණගාගෙන යන අතර ඔහුට පොලුවලින් පහර දුන්නේය. සීඅයිඩී යේ අධ්‍යක්ෂකවරයාගේ බිරිඳ වන රවින්ද්‍රගේ මව, නිපුණගේ සිරුර මත සිටගෙන නිපුණගෙන් මෙසේ ඇසූ බව කියැවේ. "දැන් උඹ දන්නවද මගෙ බර?" එයින් පසු පොලිසිය විසින් නිපුණ ව පැලියගොඩ සීඅයිඩී ය වෙත ගෙන ගිය අතර එහිදී අධ්‍යක්ෂකවරයා ද එම ස්ථානය ට පැමිණියේය. බෝම්බ ළඟ තබාගැනීම පිළිබඳ වෝදනා ගොනුකරන්නේ යැයි එහිදී නිපුණ ට තර්ජනය කර ඇත්තේ, එම වෝදනාවෙන් ගැලවීම ට තිබෙන එකම ක්‍රමය කටඋත්තරයකට අත්සන් ගැනීම බවයි. මේ සිද්ධියේදී, වහාම මේ ගැටලුව පොලිස්පතිවරයා ට සහ සෙසු බලධාරීන් ට දන්වමින් නිපුණගේ පවුල මෙයට මැදිහත් වූ නිසා ඔහුගේ ජීවිතය බේරුණේය.

වඩාත් ම විශ්වාසනීය ලෙස ඝාතන සිදුකළ හැක්කේ ආයතනයික ලෙස වනවා පමණක් නොව, ඝාතනය නීති විරෝධී ක්‍රියාවක් ය යන අදහස පවා, මේ ප්‍රතිපත්තිය ට වගකිවයුතු වන පුද්ගලයන් නිසා නැති වී යයි. බීබීසී සිංහල සේවය විසින් පොලිස් ප්‍රකාශන ව සම්මුඛ සාකච්ඡාවට ලක් කරන විට, ඝාතනය ට ලක්වන්නන් සැබවින් ම

කළායැයි කියන අපරාධවල සැකකරුවන් පමණක් වන විට ඔවුන් ට අපරාධකරුවන් ලෙස සැලකුවේ කෙසේදැයි නිවේදකයා ඇසීය. පොලීස් ප්‍රකාශක පැවසුවේ පොලීසිය ට අනුව, ඔවුන් අපරාධකරුවන් මිස සැකකරුවන් නොවන බවයි.

නීතියට අනුව, ප්‍රශ්න කරන අවධියේදී හෝ ප්‍රශ්න කිරීම ට ලක්කිරීම ට පෙර ඕනෑම අයෙක් සැකකරුවෙකු පමණක් වන අතර චූදිතයෙකු ලෙස නම් කළ නොහැක. පුද්ගලයෙක් චූදිතයෙකු බවට පත්වන්නේ අධිකරණය ඉදිරියේ චෝදනා ගොනුකළ විට පමණි. කෙසේ වෙතත් පොලීසියේ නිල ප්‍රකාශකයා මෙම අර්ථදැක්වීම පිළිනොගනියි. ඔහු විසින් පවසන දෙය විසින් ශ්‍රී ලංකා පොලීසියේ නිල ස්ථාවරය නියෝජනය වන හෙයින්, මේ අනුව ඝාතන සිදුකිරීම හරහා පොලීසිය විසින් පුද්ගලයන් වරදකරුවන් බවට පත් කිරීමේ බලය අත්කරගෙන තිබේ. මේ අනුව, නිර්දෝෂී බවේ පූර්වනිගමනය ට තවදුරටත් කිසිදු අර්ථයක් නොමැති අතර පුද්ගලයෙකු විනිශ්චය කර ඔහු ට දඬුවම් නියම කිරීමේ තනි අධිකරණ පරමාධිකාරය ට ද කිසිදු අර්ථයක් නොමැත.

අපරාධ මර්දනය නමැති ව්‍යාජ හේතුව යටතේ අධිකරණයට පිටතින් සිදුකරන ඝාතනවල ඉහළයාම සහ නීත්‍යානුකූල භාවයේ අර්ථය අහිමි වී යාම එකවිට සිදුවීම, හුදෙක් පොලීසිය විසින් සිදුකරන හේතු දැක්වීම හා පොලීසියේ කටයුතු සීමා වීම සමග පමණක් සිදුවන්නක් නොවේ. එය මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණය විසින් දුෂ්ට හැඩයක් ගනු ලැබීම නිසා ද සිදුවන්නකි. එනම්, පොලීසිය විසින් ම සිද්ධිය පිළිබඳ සකස් කරන වාර්තා මත පදනම් ව මහේස්ත්‍රාත්වරු බහුතර අවස්ථාවලදී ඒවා “යුක්ති සහගත මනුෂ්‍ය ඝාතන” ලෙස ප්‍රකාශය ට පත් කරති.

මහේස්ත්‍රාත්වරුන් මරණ පරීක්ෂණ සහ සෛසු පරීක්ෂණ සිදුකරන විට එහිදී රටේ පිළිගත් නෛතික ක්‍රියාපිළිවෙත ඔවුන් විසින් අනුගමනය කළ යුතු යැයි අපේක්ෂා කෙරේ. සියලු සැකකටයුතු මරණ පිළිබඳ,

විශේෂයෙන් ම පොලිසියේ මෙහෙයවීම සැකකටයුතු වන අවස්ථාවල පරීක්ෂණ පැවැත්විය යුතු යැයි අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහය මගින් ඔවුහු බැඳී සිටිති. සියලු සැකකටයුතු මරණවලදී නිසි නීති ක්‍රියාදාමය අනුගමනය කරමින් පරීක්ෂණ පැවැත්වෙන බව සහතික කිරීම මහේස්ත්‍රාත්වරුන්ගේ රාජකාරියයි. අදාළ ප්‍රදේශයේ පොලිස් ස්ථානයෙන් පැමිණිය හැකි පීඩනය රෝධනය කිරීම ට සමත් ස්වාධීන විමර්ශන ඒකක ද මෙම රාජකාරිය ට ඇතුළත් වේ. මෙම රාජකාරිය ඉටුකිරීම සඳහා මහේස්ත්‍රාත්වරුන් අසමත් වීම, ශ්‍රී ලංකාව තුළ නීත්‍යානුකූල භාවයේ අර්ථය නැති වී යාම තවදුරටත් විදහා දක්වන්නකි.

ආරක්ෂක අංශවල ප්‍රමුඛතර බව

එල්ටීටීඊ ය සමග අරගලයේදී පැන නැගුණු ආරක්ෂක අංශ අරගලය අවසාන වූ බව ප්‍රකාශ කිරීමෙන් පසුව පවා දිගින් දිගට ම පවතින බව පෙනේ. රජයේ ප්‍රකාශනවලින් පෙනී යන ආකාරයට, උපාය මාර්ගය වන්නේ මෙම අංශ ශක්තිමත් කිරීම හා සමස්ත රට ම ආවරණය වන පරිදි ඒවා පුළුල් කිරීම ය.

එල්ටීටීඊ ය නැවත නිර්ගමනය වීම වැළැක්වීම නමැති හේතුව දක්වමින් උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල මෙය සිදුකෙරෙනු ඇත. සෙසු ස්ථානයන්වල මෙය සිදුවනු ඇත්තේ, පොලිස් පාලනය තහවුරු කරගැනීම ට හා පාලන තන්ත්‍රයේ වාසිය තකා ආයතන අඩපණ කිරීම පිණිස ය.

ආරක්ෂක අංශවල ඉලක්කය වන්නේ සාමාන්‍ය පුරවැසියන් ය. වැටුප්, ජීවන තත්ව හෝ සමාජයීය වශයෙන් වැදගත් වන වෙනත් ගැටලු පිළිබඳ සරල විරෝධතා වල ට සම්බන්ධ වන ජනතාව ද එයට ඇතුළත් වේ. මේ වනවිට සෑම දෙයක් ම පවතින්නේ මෙහි සියුම් සෝදිසිය යටතේ ය. වෘත්තීය සංගම්, මාධ්‍යවේදීන්, සිවිල් සමාජ සංවිධාන සහ විරුද්ධ දේශපාලන පක්ෂ සම්බන්ධයෙන් විශේෂ

සැලකිල්ලක් දක්වයි. ආරක්ෂක අංශ විශේෂයෙන් ම මැතිවරණ ක්‍රියාදාමය සම්බන්ධයෙන් උනන්දු සහගත ය. විරුද්ධ පක්ෂවල බිම් මට්ටමේ දේශපාලන ක්‍රියාකාරකම් එමගින් ඉලක්ක කරනුයේ මැතිවරණවලදී සාධාරණ තරගයක් දීමට ඒවාට නොහැකි කිරීම සඳහා ය. මැතිවරණ ලැයිස්තුවල හෝ ප්‍රාදේශීය ආණ්ඩුවල වරප්‍රසාදිත තනතුරු සඳහා තරග කරන පාලක පක්ෂයේ කණ්ඩායම් ද එය ඉලක්ක කරයි. වරණීය ඡන්ද ක්‍රමය මගින් මෙය දිරිමත් කරයි. වරණීය ඡන්ද විශාල ප්‍රමාණයක් ලබන්නා අමාත්‍යවරුන් හෝ ප්‍රාදේශීය ආණ්ඩුවල සාමාජිකයන් වැනි ඉහළ තනතුරු ලබනු ඇතැයි පූර්ව නිගමනයක් තිබේ. අනෙක් අතට පාලක පක්ෂයේ සාමාජිකයන් අතර මෙමගින් ඇතිවන්නේ ප්‍රබල තරගයකි.

ක්‍රියාකාරකම් සිදුකිරීමේ අරමුණින් ආරක්ෂක අංශ තුළ රැඳී සිටින කණ්ඩායම් නීතිය මගින් අවසර ලද්දන් නොවේ. ආණ්ඩුව ඉලක්ක කරන දේශපාලන නායකයන් සහ සෙසු පුද්ගලයන් ඔවුන් විසින් අධීක්ෂණය කරන අතර විනිවිදභාවය සහිත ව පැහැරගැනීම්, වධ හිංසා, ප්‍රශ්නකිරීම් සහ ඝාතන සිදුකරති.

ත්‍රස්තවාදය වැළැක්වීමේ පනත මගින් ආරක්ෂක අංශ වෙත අතිශයින් ම පුළුල් බලතල තවදුරටත් ලැබෙයි. සාමාන්‍ය නීතිය යටතේ ලබාගත හැකි සියලු නෛතික සුරක්ෂණයන් ත්‍රස්තවාදය වැළැක්වීමේ පනත යටතේ තහනම් කළ හැකිය. එහි ප්‍රතිපාදනවලින් වැඩි කොටස, හදිසි තත්වයක් යටතේ කටයුතු කිරීම වශයෙන් යුක්තිසහගත කළ හැක. නමුත් ඒවායේ සත්‍ය අරමුණ වන්නේ රාජ්‍ය බලය අත්තනෝමතික ලෙස දීර්ඝකර ගැනීමයි. නමුත් ආරක්ෂක අංශවලට ත්‍රස්තවාදය වැළැක්වීමේ පනත ට සීමාවීමේ අවශ්‍යතාවයක් ද නැත. එමගින් අවසර දුන් හෝ නොදුන් ඕනෑම දෙයක් කිරීමේ බලය ඔවුන් ට තිබේ. එයට හේතුව වන්නේ නීත්‍යානුකූල භාවයේ අර්ථය නැති වී යාම තුළ සම්පූර්ණයෙන් ම නීතිය ට පිටතින් ක්‍රියාකිරීමෙන් ඔවුන් වළක්වාලීම ට කිසිවක් නොමැති නිසා ය. අධීක්ෂණය හෝ මැදිහත් වීම සඳහා පාර්ලිමේන්තුව ට හෝ අධිකරණය ට කිසිදු ක්‍රමයක් නැත.

ගතවූ වසර කිහිපය තුළ ආරක්ෂක අංශවල ට එරෙහි ව නැගුණු පැමිණිලි පිළිබඳ කිසිදු විමර්ශනයක් සිදුකෙරී නැත. විමර්ශන පවත්වන ලෙස ඉල්ලමින් සිදුකෙරෙන ඉල්ලීම් සක්‍රිය ලෙස විරෝධය පළකර මැඩපවත්වනු ලැබේ. අද දක්වා ද පවතින, යුද්ධය පැවති සමයේ සංවර්ධනය වූ මානසිකත්වය වූයේ, ආරක්ෂක අංශවලට විරුද්ධ ව විමර්ශන පවත්වන ලෙස ඉල්ලීම, ද්‍රෝහී සහ ක්‍රස්තවාදය ට උපකාර කරන-රුකුල් දෙන ඒ හා සමාන ආනුශංගික ක්‍රියාවන් වන බවයි. මෙකී පරමාදර්ශී ස්ථාවරයේ සහ ප්‍රචාරණ ව්‍යාපාරයේ සිට ආරක්ෂක අංශ විසින් ජන මාධ්‍ය වෙත දිගින් දිගට ම ප්‍රහාර එල්ල කරන අතර මේ පිළිබඳ මිළඟ පරිච්ඡේදයේ වැඩිදුර විස්තර දැක්වේ.

අද වන විට ආරක්ෂක අංශ යන යෙදුම මගින් ශ්‍රී ලංකා රජයේ හමුදාව හා පොලිස් සැකසුම් නොහැඟවේ. ඔවුන්ගේ සේවය ට මගපෙන්වනු ඇතැයි සිතන නීතීන් ද එයින් අදහස් නොවේ. ඒ වෙනුවට එයින් අදහස් වනුයේ සම්පූර්ණ දේශපාලන ක්‍රමයක් සහ ජීවන ක්‍රමයකි. මෙම අංශයේ ප්‍රමුඛතම නිලය මගින් අදහස් වනුයේ නීතිය අර්ථශුන්‍ය භාවය ට පත්වීමයි. පසුගිය වසර මුළුල්ලේ ආසියානු මානව හිමිකම් කොමිසම විසින් ශ්‍රී ලංකාව ගුලාග් දිවයින වශයෙන් දක්වනු ලැබුවේ මේ නිසා ය.

ඇලෙක්සැන්ඩර් සොල්සිනිට්සින් “ගුලාග්” යන වචනය භාවිතා කළේ ලෝකයේ බොහෝ කොටස්වල නැවත නැවතත් අත්දුටු අත්දැකීමක් විස්තර කිරීම සඳහා ය. 1918 සිට 1956 දක්වා රුසියාව පිළිබඳ ඔහුගේ කෘතිය තුනකින් යුතු අධ්‍යයනයේ ය. ආරක්ෂක සංවිධානයක් වූ රොදු වෙකා විසින් තොරතුරු සපයන්නා ගේ කාර්යභාරය, ප්‍රශ්න කිරීම, විනිසුරු, බලකරු පමණක් නොව මිනී වළ සාරන්නා ගේ ද භූමිකා අධිකාරිය ක්‍රියාවේ යෙදවීය. මේ සඳහා ඔවුන් සකස් කර ගෙන තිබුණේ කුමන ක්‍රියාදාමයන් වුවද ඒවා ක්‍රියාව ට නැංවුණේ අතිශයින් ම රහසිගත ලෙස ය. රටේ නීතිය කුමක් වී ද සහ එය ක්‍රියාවට නැංවෙන්නේ කෙසේද යන්න වෙකා සංවිධානය ට එකහෙළාම අදාළ නැති දේ විය. ඔවුන් ට වඩා විශාල බලයක්

තිබුණේ කොමියුනිස්ට් පක්ෂ මහලේකම්වරයා හට පමණි. මේ ක්‍රමය තුළ ජීවිතය හා නිදහස පිළිබඳ තීරණ ඉතා පහසුවෙන් ම ගනු ලැබූ අතර එය සිදුකෙරුණේ විනිවිද භාවයකින් සහ වගකීම්සහගත භාවයකින් තොරව ය.

1971 වර්ෂයේ සිට ශ්‍රී ලංකාවේ ඇතිවූ කැරලිකාර තත්වයන් ද ආරක්ෂක අංශ නමින් මෙබඳු අධිකාරියක් ඇතිවීම සඳහා මග අතුරා දුන්නේය. සොල්සිනිටිසින් විසින් විස්තර කළ ආකාරය ට සමාන ක්‍රමවලට රටේ සියලු ම ප්‍රදේශවල දශ දහස් සංඛ්‍යාත දෙනා බලහත්කාරයෙන් අතුරුදන් කෙරිණි.

ප්‍රකට ශ්‍රී ලාංකීය පුරවැසියන් 133 දෙනෙකු විසින් අත්සන් කළ විවෘත ලිපියක් සම්බන්ධ ව මෑතකාලයේදී සිදුකළ විමර්ශන, අධිකරණ ක්‍රියාදාමය වනසමින් එහි සියලු කොටස් තුළ ට ගුලාගය විස්තීරණය වී තිබෙන්නේ මන්ද යන්න මනාව විදහා දක්වයි. එම ලිපිය පුවත්පත් හි පළ කරන ලද්දේ සිවිල් සමාජ ක්‍රියාකාරියෙකු වූ ආචාර්ය පී. සරවනමුත්තු හට මරණ තර්ජන එල්ලවීම හෙළාදැකීම පිණිස ය. කරුණු පැහැදිලි කිරීම සඳහා ජනාධිපතිවරයා ආරක්ෂක ලේකම්වරයා හට උපදෙස් දුන්නේ, මෙබඳු තර්ජනයක් තිබුණේ ද නැතහොත් මෙය ශ්‍රී ලංකාව ට එරෙහි යම්කිසි අන්තර්ජාතික කුමන්ත්‍රණයක් දැයි අසමිනි. ඉන්පසු අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීහු පැමිණ අත්සන් කළ අය ගණනාවකගෙන් ප්‍රශ්න කළහ. ඔවුන් ආචාර්ය සරවනමුත්තු ව දන්නේ කෙසේද, එම අත්සන්වල වෙනත් තේරුමක් තිබුණාද, තර්ජනය කරමින් එවූ ලිපිය ඔවුන් ඇත්ත වශයෙන් ම දුටුවාද සහ එය එවා තිබුණේ කවුරුන් විසින් ද යන ප්‍රශ්න නිලධාරීහු ඇසූහ.

අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ පැමිණීම හා ප්‍රශ්න කිරීම ට කිසිදු නීතිමය පදනමක් තිබුණේ නැත. නීතිය තුළ සිටිමින් සහයෝගිතාවයෙන් යුතු ව යම්කිසි කාර්යයක් සිදුකළ පුරවැසියන්ගේ මූලික අයිතීන්වලට ඔවුන් සෘජු ලෙස ම මැදිහත් වී තිබිණි.

පුරවැසියන්ගේ නීත්‍යානුකූල ක්‍රියා සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂණ මෙහෙයවීම ට ආරක්ෂක ලේකම්වරයා හට නීතිමය බලයක් නැත. එබඳු නියෝගවලට අවනත වීම ට සීඅයිඩී නිලධාරීන් හට රාජකාරිමය වශයෙන් ද පැවරී නැත. විශේෂයෙන් ම, ආණ්ඩුව විසින් සිය දේශපාලන විරුද්ධවෘද්ධීන් ලෙස සලකන්නන් ව යටපත් කිරීම අරමුණු කරගෙන දේශපාලන කාර්යයක් ඔවුන් සිදු නොකළ යුතු ය.

මේ සිද්ධියේදී මරණ තර්ජනය සහිත ලිපිය ආණ්ඩුවේ අවධානය ට ලක්වූ අතර ආරම්භයේ පටන්ම එයට පුළුල් ප්‍රසිද්ධියක් ලැබිණි. නමුත් මේ හා සමාන පූර්ව සිද්ධීන්වලදී මෙන්ම ලිපිය සම්බන්ධයෙන් විමර්ශනයක් සිදුනොකෙරිණි. ඒ වෙනුවට, රටේ ප්‍රමුඛ පුරවැසියන් මරණ තර්ජනය හෙළාදකිමින් සහ ඉලක්කය ආරක්ෂා කර දෙන ලෙස ඉල්ලමින් ලිපියක් පළ කළ විට, විමර්ශනය ට ලක්කළේ ඔවුන් ව ය. මේ ආකාරය ට සම්පූර්ණ නීති ක්‍රියාදාමය ම උඩු යටිකුරු වී තිබේ. නොපිට පෙරළී තිබේ.

2009 වර්ෂයේදී ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශය ද කරළිය ට ගියේ එයට එරෙහි ව සේවාදායකයන් වෙනුවෙන් අධිකරණයේ පෙනී සිටි නීතිඥවරුන් හට සෘජු ලෙස තර්ජනය කරමිනි. වසර මැදදී එහි වෙබ් අඩවියේ පළවූ ලිපියේ සිංහල පරිවර්තනය පහත දැක්වේ.

ද සන්ඩේ ලීඩර් පුවත්පතෙහි ප්‍රකාශකයන් වන ලීඩර් ප්‍රකාශන (පුද්ගලික) සමාගම, ආරක්ෂක ලේකම්වරයා ට සහ ශ්‍රී ලංකා හමුදාව ට අදාළ ව අපහාසාත්මක කිසිවක් පළ නොකරන බව ට අධිකරණයේ දී ලබාදුන් සහතිකය නොතකා, 100,000 ක ට අධික සිවිල් වැසියන් පිරිසකගේ ඝාතන සහ විනාශවලට වගකියයුතු වූ වේලුපිල්ලේ ප්‍රහාකරන් සමග ආරක්ෂක ලේකම් ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මහතා සන්සන්දන කරමින් ලිපියක් පළ කිරීම සඳහා අධිකරණය අපහාස කිරීමේ චෝදනාවට ලක් කර තිබේ. ප්‍රශ්නගත ලිපිය පළ වූයේ වෘත්තීය ජනමාධ්‍යවේදයේදී නිතර සිදුනොවන පරිදි කර්තෘ නාමයක් රහිත ව ය.

මේ සඳහා හේතු දැක්වීම ට ලීඩර් ප්‍රකාශන පුද්ගලික සමාගම ට කාලය ලබාදුන් අතර ඊයේ-2009 ජූලි 9 වැනිදා මවුන්ට් ලැවීනියා අධිකරණයේ දී අතිරේක දිසා විනිසුරු මොහොමඩ් මැකී ඉදිරියේ විභාග කරන ලදී. නඩුව මෙහෙයවීමෙන් මුල් විත්ති පක්ෂ කණ්ඩායම ස්වේච්ඡාවෙන් ඉවත් වූයේ ශ්‍රී ලංකාව අද පවතින නිදහස් රට බවට පත් කිරීම සඳහා නොසැලෙන කැපවීමක් සහ නාහිගත වීමක් සිදුකළ ආරක්ෂක ලේකම්වරයා වැනි ජාතික විරවරයෙකු ට විරුද්ධ වීම සිය සදාචාර හා ආචාරධර්ම සම්මතයන් ට විරුද්ධ බැව් සඳහන් කරමිනි.

අතීතයේ එල්ටීටීඊ සැකකරුවන් වෙනුවෙන් පෙනී සිටීමේ ඉතිහාසයක් සහිත සමහරෙක් සමග, නම් වශයෙන් සඳහන් කරන්නේ නම්, ශ්‍රීනාන් පෙරේරා, උපාලි ජයසූරිය, එස් සුමන්තිරන්, නීතීඥ විරාන් කොරයා සහ උපදේශන නීතීඥ අතුල රණගල ලීඩර් ප්‍රකාශන වෙනුවෙන් පෙනී සිටියහ.

එදින අධිකරණයේ සිටි ඇතැම් ජ්‍යෙෂ්ඨ නීතීඥවරුන්ගේ නිරීක්ෂණය වූයේ, මෙකී නීතීඥයන් කණ්ඩායම, එක්සත් ජාතික පක්ෂ හිතවාදී ක්‍රියාකාරිත්වයෙන් සහ ගිනි දැල්වූ පොදු දේශද්‍රෝහී හැඟීමක් දරන්නන් බවයි. එබඳු එක් නීතීඥවරයෙක් මාධ්‍ය හමුවේ අදහස් දක්වමින් අධිකරණය ට අපහාස කිරීම පිළිබඳ බැලූ බැල්මට පෙනෙන සාක්ෂි මෙකී නීතීඥයන් විසින් එක්රැස් කර තිබූ ආකාරය පිළිබඳ සිය අවිශ්වාසය පළ කළේය. නීති ප්‍රජාවේ ගරුකටයුතු ජ්‍යෙෂ්ඨ සාමාජිකයෙකු වශයෙන් ඔහු සඳහන් කළේ, මෙකී නීතීඥවරුන්ගේ හැසිරීම සමස්ත නීති වෘත්තියට ම නින්දාවක් වන බවයි. එසේම ශ්‍රී ලංකාව දීර්ඝ 30 වසරකට පසු සිය නියම නිදහස භුක්ති විඳින අවස්ථාවේදී ඔවුන් මෙසේ හැසිරීම සම්පූර්ණයෙන් ම පිළිගත නොහැකි බවයි. මෙකී නීතීඥයන් ජාති ද්‍රෝහීන් බව ද ඔහු තවදුරටත් වර්ග කළේය.

නීතීඥවරුන් අධිකරණයේ නිලධාරීන් ය. ඔවුන්ගේ නිල කාර්යයන් හා සම්බන්ධ ව ඔවුන් ට පහර දීම අපහාසයක් ලෙස සැලකේ. නීතීඥවරුන් අතරින් තිදෙනෙකු ගේ ඡායාරූප ද සහිත ව මෙම ලිපිය පළ කිරීම ඔවුන් වෙත පමණක් නොව ඔවුන්ගේ නිල

කාර්යයන් වෙත ද එල්ල වූ ප්‍රහාරයකි. මෙම ලිපිය මගින් මෙම නීතිඥයන් ඉතා සරල ලෙස දෝහීන් ලෙස දක්වන්නේ, මේ නඩුවේදී ඔවුන් අධිකරණ අමාත්‍යාංශය ට විරුද්ධ ව පෙනී සිටි නිසා ය. එසේම නීතියේ මූලික මූලධර්මය වන්නේ නීතිය ඉදිරියේදී සියලු පුරවැසියන් සමාන බව වුවද නීතිය ඉදිරියේදී සෙසු පාර්ශවයන් හා “ ජාතික වීරයා”ගේ තත්වය එකිනෙක ට අසමාන බව එය ව්‍යංගයෙන් අදහස් කරයි. මෙම ආරක්ෂක අංශ යටතේ නීතියට තිබෙනුයේ මෙබඳු තත්වයකි.

ප්‍රචාරණය හරහා සත්‍යය අතුරුදහන් වීම

යුද්ධය පැවති වසර ගණනාවක් මුළුල්ලේ ආණ්ඩුව විසින් ක්‍රම ක්‍රමයෙන් වැඩි වන පරිදි ගොඩනගා ගත් තත්වය වූයේ, ආණ්ඩුව ට පමණක් තොරතුරු වල ශුද්ධ ඒකාධිකාරිය තිබෙන බවයි. සත්‍යය පිළිබඳ එක් අනුවාදයක් නිර්මාණය කිරීම හමුදා ක්‍රමෝපායේ එක් කොටසක් විය. අනෙක් අතට දමිල ජනතාවගේ එකම නියෝජිතයා වශයෙන් එල්ටීටීඊ ය ද හැසිරුණේය. මේ ස්ථාවරය අනුව රට සහ එහි ඉතිහාසය පිළිබඳ එකම තොරතුරු මූලාශ්‍රය එය විය. එය ආයුධ සහ අර්ථදැක්වීම පිළිබඳ යුද්ධයක් විය. මෙම පරස්පරතාවයන්ගෙන් එකක් මත හෝ අනෙක මත රැඳෙන්නැයි ජනතාව ට කියන ලදී.

සත්‍යය කුමක්ද අසත්‍යය කුමක්ද යන්න පිළිබඳ තනි තීරකයා රජය බවට කළ හිමිකම් පෑම සමාජයෙන් අති බහුතරය පිළිගත්හ. ආණ්ඩුවේ ප්‍රචාරණ වැඩපිළිවෙළ ප්‍රතිනිෂ්පාදනය කිරීම හා පතුරවා හැරීම මාධ්‍ය කරවන්නන් විසින් නිරන්තරයෙන් ඉටු කෙරෙයි. එකඟ නොවන්නන් ට තර්ජනය කෙරේ. මේ ආකාරයට, සත්‍යයේ සංකල්පය පිළිබඳ ව සර්වදෝෂදර්ශී ආකල්පයක් සංවර්ධනය කර තිබේ. ආණ්ඩුව ට එරෙහි ව වෝදනා කිරීම අන්තර්ජාතික නියෝජිතයන්ගේ හෝ විරුද්ධවාදීන් ගේ කුමන්ත්‍රණ ලෙස විස්තර කෙරෙයි. කිසිදු විවේචකයෙක් සැබෑ වේතනාවෙන් යුතු පුද්ගලයෙකු ලෙස නොසැලකේ. උපරිම වශයෙන් ඔහු හෝ ඇය, ජාතිය විනාශ කිරීමේ

පරම අරමුණින් යුතු පුද්ගලයන් විසින් ඇටවූ උගුල්වල චේතනාත්මක නොවන ලෙසම වැටී තිබේ.

ඇත්ත සහ බොරුව අතර වෙනස සර්වදෝෂදර්ශී ලෙස නොසලකා හැරී විට, තොරතුරු දැනගැනීමේ අභිරුචියේ අඩුවක් එමගින් ඇතිවේ. ඕනෑම දෙයක් ගැන සත්‍යය දැනගැනීම ට ජනතාව බලාපොරොත්තු වීම අඩු වී යයි. අල්ලපු ගෙදර සිදුවූ මරණයක් ගැන පවා කුමක් විශ්වාස කරන්නදැයි ජනතාව නොදනිති. එය ස්වභාවික මරණයක් ද, නැතිනම් මිනීමැරුමක් ද? එය ඝාතනයක් නම් එම ඝාතනය කර තිබෙන්නේ දේශපාලන අරමුණක් ඇතිවද, නැතිනම් කිසිම අරමුණක් නැතිව ද? එය සිය දිවි හානි කර ගැනීමක් ද නැතිනම් එසේ පෙන්වීමක් ද? රජයේ ප්‍රකාශකයෝ මානව හිමිකම් උල්ලංඝනය වීම් සහ අපරාධ සිදුවන වන එකහෙළා ම ප්‍රතික්ෂේප කරති. ඔවුන්ගේ සරල පිළිතුර වන්නේ ඒවා එසේ වූ බවට සාක්ෂි නොමැති බවයි. එක්කෝ බිය නිසා, නැතිනම් එය හුදු නිෂ්ඵල කාර්යයක් නිසා, කිසිවෙකු ඉදිරියට පැමිණ තමන් දන්නා දේ නොපවසනු ඇති අතර ඔවුහු එහි වාසිය ගනිති. ප්‍රචාරණය විසින් සත්‍යය පසුකරගෙන ගොස් ඇති ආකාරය කොතරම් දුරකට සිදුවී තිබෙන්නේ ද යන්න පිළිබඳ දිගහැරුමක්, කීර්තිමත් පුද්ගලයන්ගේ අන්තර්ජාතික ස්වාධීන කණ්ඩායම (International Independent Group of Eminent Person - IIGEP) හි සභාපති, පී.එන්. හගවතී විනිසුරුතුමා ගේ ලිපියකින් අවබෝධ කර ගත හැකිය. මෙම කණ්ඩායම, ශ්‍රී ලංකාවේ පසුගිය දිනවල සිදුවූ ප්‍රබල මානව හිමිකම් උල්ලංඝනය වීම් නිරීක්ෂණය කිරීම සඳහා පිහිටුවා ගන්නා ලද්දකි. ජනාධිපති මහින්ද රාජපක්ෂ වෙත හගවතී විනිසුරු මෙම ලිපිය ලියනුයේ, එම කණ්ඩායමේ පැවරුම් බලය ආණ්ඩුව විසින් නොසලකා හැරීම හේතුවෙන් අධීක්ෂණ මෙහෙයුමෙන් සිය ඉල්ලා අස්වීම නිවේදනය කරමින් IIGEP විසින් නිකුත් කළ ප්‍රසිද්ධ ප්‍රකාශයෙන් පැන නැගුණු ඇතැම් ගැටලු නිරාකරණය කරගැනීම සහ පැහැදිලි කර ගැනීම සඳහා IIGEP සාමාජිකයන් ගණනාවක් සමග

ජනාධිපති මහින්ද රාජපක්ෂ මහතා පැවැත්වූ හමුව ට ප්‍රතිචාරයක් ලෙස ය.

සිය ලිපියේ හඟවති විනිසුරු මෙසේ ලිවේය.

ප්‍රසිද්ධ ප්‍රකාශයේ අදාළ කොටස දෙස කරුණාවෙන් බලන්නේ නම්, (බරපතල මානව හිමිකම් උල්ලංඝනය වීම් සඳහා පිහිටවූ පරීක්ෂණ කොමිෂන් සභාවේ) ක්‍රියාකාරිත්වය සම්බන්ධයෙන් මේ තාක් දුරට දේශපාලන දේශපාලන අභිමතයේ අඩුපාඩුවක් පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා රජය ට IIGEP විසින් වෝදනා කර නොමැති බැව් සොයාගැනීම ට ලැබෙනු ඇති බව ඔබතුමා වෙත පෙන්වා දීම ට මම කැමැත්තෙමි. ප්‍රසිද්ධ ප්‍රකාශයේ සඳහන් කර තිබෙන්නේ “ දේශපාලන අභිමතයේ අඩුපාඩුව පිළිබඳ IIGEP යේ වටහාගැනීම”යන්නයි. ශ්‍රී ලංකා රජයේ පාර්ශවයෙන් දේශපාලන අභිමතයේ අඩුවක් තිබුණේ යැයි IIGEP ය කිසිවිටෙක වෝදනා කර නැත. එය ඔවුන් ඉදිරියේ පැවති කරුණු වල ට අනුව IIGEP විසින් ප්‍රකාශ කළ හුදු වටහාගැනීමකි.

IIGEP ය සත්‍ය වශයෙන් ම හුදු වටහාගැනීමක ට වඩා කිසිදු යමක් ප්‍රකාශ නොකළේ ශ්‍රී ලංකා රජයේ පාර්ශවයෙන් දේශපාලන අභිමතයේ අඩුපාඩුවක් විණි ද නොවිණි ද යන්න සොයාබැලීම ඔවුන්ගේ පාත්‍රතාවය තුළ නොමැති වූ නිසා ය. පරීක්ෂණ කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ සිදුකෙරෙන ක්‍රියාවලිය විනිවිද භාවයෙන් යුතු ද සහ එය අන්තර්ජාතික මූලධර්මයන් හා සංකල්පවලට අනුකූල ව සිදුවේද යන්න හුදු ලෙස නිරීක්ෂණය කිරීම වෙත සීමා වූ ඔවුන්ගේ අනුකූලතාවය ට එය ඇතුළත් නොවීය.

ආණ්ඩුවේ ප්‍රචාරණවාදීන් මෙයින් පසු මෙම ලිපිය භාවිතා කළේ IIGEP සිය අප්‍රේල් 15 වැනි දාතමින් යුතු අවසන් වාර්තාවේ වරද පිළිගෙන ඇති බවට වැරදි හැඟීමක් ලබාදීම සඳහා ය. (මෙම වාර්තාව

[.http://www.ruleoflawsrilanka.org/resources/IIGEPnbspSTM.pdf](http://www.ruleoflawsrilanka.org/resources/IIGEPnbspSTM.pdf) හි තිබේ) ලිපියේ කිසිදු ස්ථානයක එබඳු වරද පිළිගැනීමක් සිදුකර නොමැත. එසේම සත්‍යය නිරාවරණය කර ගැනීම සඳහා ආණ්ඩුවේ පාර්ශවයෙන් දේශපාලන අභිමතයේ අඩුවක් පවතින බව හෝ නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවේ බැඳීම් පිළිබඳ පිළිගැටුමක් පවතින බව හෝ සාක්ෂිකරුවන් ආරක්ෂා කරගැනීම සම්බන්ධයෙන් ගැටලු පවතින බව හෝ එයින් පිළිගෙන නැත. එම ලිපිය ප්‍රචාරණවාදීන්ගේ අමුද්‍රව්‍යයන්හි හෝ ශ්‍රී ලංකාවේ මාධ්‍යයන් හි ප්‍රතිනිෂ්පාදනය කෙරුණේ නැත.

මේ අරමුණ සඳහා ලිපිය භාවිතා කළ ප්‍රචාරණවාදීන් හෙවත් ප්‍රොපගන්ඩාවාදීන් අතර ආණ්ඩුවේ සාම ක්‍රියාදාමය සම්බන්ධීකරණය කිරීමේ ලේකම් කාර්යාලයේ මහ ලේකම් ආචාර්ය රජීව් විජේසිංහ ද විය. මෙකී සාම ප්‍රධානියාගේ මෙම ජවනිකාව සහ මෑතකාලීන වෙනත් ජවනිකාවලින් සත්‍යය පිළිබඳ නිල අනුවාදය පතුරුවා හැර තිබේ. IIGEP හි තවත් සාමාජිකයෙකු වන ශ්‍රීමත් නිගෙල් රොඩ්‍රිගේ ලිපියක ඇතුළත් මතවලට ප්‍රතිචාර දක්වමින්, රොඩ්‍රිග් යනු “සිල් වෙස් පාන පුරාපේරුකාරයෙකි”යි ද ඔහුට IIGEP හි විධිනියමයන් නොවැටහෙන්නේ යැයි ද විජේසිංහ චෝදනා කළේය. විජේසිංහ නාම විශේෂණ භාවිතා කිරීම ගැන විශේෂයෙන් විරුද්ධ වන්නෙකි. ආසියානු මානව හිමිකම් කොමිසමේ කාර්යය ට ප්‍රතිචාර ලෙස ඔහු ලිවේ, “බැසිල් ප්‍රනාන්දු ට අපහරණයන් ගැන තේරුම් ගත නොහැකිය. ඒවා දැඩි විය යුතු ය. අර්බුදය උග්‍ර විය යුතු ය. තත්වය පත්ලක් නොපෙනෙන්නක් විය යුතු ය. අසරණ බව අත්‍යන්ත විය යුතු ය. “දේශපාලනික” යන නාම විශේෂණය උන්මාදය, තාත්විකත්වය, බුද්ධිමය සහ ආපදාවන් සහ තවත් දුසිම් භාගයක් හෝ ඊටත් වඩා වැඩි අවස්ථාවන්වලට යෙදිය හැකි වේ.” යනුවෙනි. එයට පිළිතුරු ලෙස බැසිල් ප්‍රනාන්දු මෙසේ ලිවීය.

නාම විශේෂණ සම්බන්ධයෙන් වන ගැටලුව වන්නේ, නීතියේ ආධිපත්‍යය බිඳවැටීම සම්බන්ධයෙන් වන විට එකී බේදාන්ත තත්වයේ සැබෑ ගැඹුර විස්තර කිරීමට සුදුසු වචන සොයාගැනීමට අපහසු වීමයි. ඇතැම් ස්වභාවික ව්‍යසනවලදී මෙන්, උදාහරණ වශයෙන් මෑතකාලීන සුනාමි අත්දැකීම මෙන් හෝ, යුද්ධ හෝ සිවිල් යුද්ධ වැනි මිනිසා විසින් නිර්මාණය කළ බේදවාක්වලදී එකී අත්දැකීම් විස්තර කිරීම සඳහා භාෂාව, නොතරම් මෙවලමක් බවට පත්වෙයි. එවිට, එබඳු බේදනීය අත්දැකීමක මානව හා සමාජීය ප්‍රතිවිපාක සහ දැවැන්ත භාවය විදහා දැක්වීමෙහිලා අතිශයින් දුරස්ථ වන නාම විශේෂණ මත විශ්වාසය තැබීමට අවාසනාවන්ත ලෙස සිදු වේ. කෙසේ නමුත් රජීව් විජේසිංහ, ස්වකීය මර හඬ තළන්නාගේ භූමිකාවේදී (ජෝර්ජ් ඕවෙල් ගේ Animal Farm හි මෙන්) මෙකී නාම විශේෂණවලට විරෝධය පාත්තේ අතිශය සරල හේතුවක් නිසා ය. එනම් ශ්‍රී ලංකාවේ ඇති වශයෙන් ම විශාල ප්‍රශ්න නොමැති බව පෙන්වීමට ය. ඔහුගේ භූමිකාව වන්නේ, රට සත්‍ය වශයෙන් ම මුහුණ පා සිටින තත්වය ප්‍රතික්ෂේප කිරීම, සුළුකොට තැකීම හෝ එය අඩුකර කීමයි.

“Politics and the English Language” හි ඕවෙල්ගේ තර්කය වන්නේ, තරක භාෂාව භාවිතා කිරීම පැහැදිලි ව සිතීමට නොහැකි වීමේ ප්‍රතිඵලයක් වන බවයි. සැබවින්ම ශ්‍රී ලංකාවේ දිගින් දිගට ම සිදුවන මහා විනාශය පිළිබඳ සිතීමේදී ආමන්ත්‍රණය කළ යුතු ප්‍රශ්නය එයයි. මගේ තීරුවේ මා සඳහන් කළ දෙය වූයේ, රටේ දේශපාලන බුද්ධිමතුන්ගේ පිරිහීමක් තිබෙන බව සහ නේපාලය හා කාම්බෝජයාව වැනි ඇතැම් ස්ථානයන් හි ඇතැම් දේශපාලන නායකයන්, දිග්ගැස්සුණු අර්බුදයෙන් පීඩා විඳීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සංවර්ධනය කළ ආකාරයේ, දේශපාලන යථාර්ථයක් නිර්මාණය කිරීමේ අවකාශයේ අඩුවක් පවතින බවයි. මෙකී රටවල සිවිල් යුද්ධයට දායක වූ තරක නායකයන් පවා තමන්ගේ වාසිය තකා බලන කෝණයෙන් වුව වටහාගන්නේ, පවත්නා සිවිල් යුද්ධයට අවසානයක් ගෙන ඒම සඳහා යම්කිසි බාහිර උපකාරයක් අවශ්‍ය වන බවයි. එක්සත් ජාතීන්ගෙන් ලබාගත් උපකාරය ඔවුන්ගේ සියලු ප්‍රශ්න විසඳුවේ නැත. එසේ කිරීමට ද

නොහැකි ය. නමුත් භීෂණය සහ සිවිල් යුද්ධය අවසාන කිරීම ට එය උපකාරී විය. රට තුළ පැහැදිලි වින්තනයක් තිබීම අවශ්‍ය වන්නේ මෙවැනි ගැටලු පිළිබඳ ව ය. එසේම ඇත්ත වශයෙන් ම යම්කිසිවෙකු මර හඬ තළන්නාගේ භූමිකාව රඟපෑම සඳහා තෝරාගෙන තිබෙන විට එම තැනැත්තා පැහැදිලිව ව සිතීමේ බලාපොරොත්තුව පවා අත්හැර දැමිය යුතු වෙයි.

මෙහිදී හුවා දක්වන්නේ, ශ්‍රී ලංකාවේ තත්වය වර්තමානයේ හෝ අතීතයේ නේපාලයේ හෝ කාම්බෝජයාවේ තිබූ හෝ තිබෙන තත්වය ට සමාන බව නොවේ. අරගලයේදී කිසිම රටක් තවත් රටක් හා සමාන නොවේ. නමුත් එක් ස්ථානයක පවතින දික්ගැස්සුණු අරගලයක ප්‍රතිඵලයන්, වෙනත් ස්ථානයක තත්වය වටහාගැනීම උදෙසා ප්‍රවේශමෙන් අධ්‍යයනය කිරීම ට පුළුවන. නීත්‍යානුකූල භාවයේ සංකල්පයට අනුව දිග් ගැස්සුණු අරගලයන් විශේෂයෙන් ම අධ්‍යයනය සඳහා සුදුසු ය.

මේ සම්බන්ධයෙන්, සංයුක්ත ලෙස නමුත් යම්කිසි ආකාරයක යථා තත්වයට පත්වීමක් සඳහා ආරම්භයක් ලබාගැනීම ට බාහිර මැදිහත්වීම උපකාර වූයේ කෙසේද යන්න පිළිබඳ ව කාම්බෝජයාව සහ නේපාලය උදාහරණ වේ. නමුත් ශ්‍රී ලංකාව, වසර කිහිපයක් මුළුල්ලේ මෙබඳු අන්තර්ජාතික මැදිහත් වීම් තිබියදී යටිකුරු සර්පිල දඟරයක් වශයෙන් තවදුරටත් පැවතෙයි. විජේසිංහ ද මෙම යටිකුරු සර්පිල දඟරය පිළිබඳ දැනියි. ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සෝදාපාළු වීම පිළිබඳ වසර කිහිපයක් මුළුල්ලේ ඔහු පොත් සහ ලිපි ලියා තිබේ. ඒ අතරින් හොඳ ම පොත, පළමු විධායක ජනාධිපති වීම හරහා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය බිඳ වැටීම ට ජේ.ආර්. ජයවර්ධන ගේ දායකත්වය සහ සෙසු මානයන් ඇතුළත් ය.

අවාසනාවන්ත ලෙස, මේ වනවිට ජයවර්ධනගේ ක්‍රමය අතිදැවැන්ත බලවත් කමකින් යුතුව තවදුරටත් ක්‍රියාවට නැංවෙමින් පවතින අතර, දුක්මුසු දෙය වන්නේ, මහින්ද රාජපක්ෂ සහ රජීව් විජේසිංහ වැනි මේ ක්‍රමයේ විවේචකයන් පවා පිළිවෙලින් විධායක ජනාධිපති හා

සාම මහ ලේකම් වශයෙන් එහි ඒජන්තවරුන් බවට පත්වීමයි. තවද IIGEP විසින් නගන ලද ආකාරයේ ප්‍රශ්න, ශ්‍රී ලංකාවේ නීති පද්ධතියේ අවපාතනය අධ්‍යයනය කළ අයෙකු ට අලුත් ඒවා නොවන බව විචේසිංහ දැනියි. Declining Sri Lanka යන මාතෘකාවෙන් යුත් පොතක් ලියූ පුද්ගලයෙකු හට එය කිසිදු පුද්ගලයක් විය නොහැක. මේ අනුව, මේ ආකාරයේ අන්තර්ජාතික මැදිහත්වීමක ට ප්‍රතිචාරයක් වශයෙන් ඔහුගේ සාහසික මනෝභාවය, වටහාගත හැක්කේ, ප්‍රධාන ප්‍රචාරණවාදියා සහ සාම ප්‍රධානියා වශයෙන් වන භූමිකාවේ කොටසක් ලෙස ය.

විචේසිංහ මානව හිමිකම් හමුදාවේ පාබල සොල්දාදුවන් ලෙස තමන් විසින් හඳුන්වන්නන් ගැන හැඟීම්බර භාෂාවක් පිළිබඳ ව ද විචේසිංහ ලියයි. මෙකී භාව ප්‍රකාශනය තෝරාගැනීම අහම්බයක් නොවේ. ඔහු සැබෑ හමුදාවේ ද ප්‍රකාශකයෙකි. මේ නිසා සිය විරුද්ධවාදීන් ව ඔහු ට පෙනෙන්නේ ද ඒ ආකෘතියෙන් ම ය. දොන් ක්වික්‍ෂෝට් හෙවත් “ විලම්බිත භාමු” මෙන් හඬ තළන්නා වශයෙන් විචේසිංහ ට ද තමන් ට සටන් කර දිග් විජය කළ හැකි හමුදාවන් සොයාගැනීම ට අවශ්‍ය වේ.

ප්‍රොපගන්ඩාවාදියෙක් වශයෙන් හැඟීම් විරහිත ලෙස කතාකිරීමේ හැකියාව ද ඔහු විසින් ළඟා කරගෙන තිබේ. Action Contre La Faim ට අයත් ආධාර ක්‍රියාකාරීන් 17 දෙනෙකු සමූලඝාතනය කිරීමේ සිද්ධිය එයට උදාහරණයකි. මෙම මරණ සම්බන්ධයෙන් එකී ප්‍රංශ ආධාර ඒජන්සිය ම වගකිය යුතු වූ බවට ඔහු දැක්වූ මතය හේතුවෙන් ඔහුගේ සේවයෝජකයා පවා ලැජ්ජාවට පත් වූ අතර, විදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශය පැහැදිලි වම සඳහන් කළේ, ඔහුගේ මතයන්ගෙන් රජයේ දැක්ම නියෝජනය නොවූ බවයි. මහා පරිමාණයෙන් සිදුවන අතුරුදන්වීම්, අධිකරණයෙන් බාහිර ව සිදුවන ඝාතන, වධ හිංසා සහ අවනීතිය පිළිබඳ කතා කිරීමේදී හැඟීම් විරහිත භාවයක් පෙන්වන අතරම, එයින් ඕනෑම කෙනෙකු ට ව්‍යංගයෙන් අදහස් වන්නේ, මේ දේවල් අරගලයේදී සිදුවන නොවැළැක්විය හැකි ප්‍රතිඵලයන් සහ ඔහු

රැකියාව කරන්නේ ආරක්ෂක අංශ වෙනුවෙන් වන හෙයින් ඒවා ආරක්ෂක අංශවල නොවැළැක්විය හැකි ලක්ෂණයන් වන හෙයින් ඒවා තාර්කික ලෙස පිළිගත යුතු වන බවය.

දැන් ඔහු, සිය පාසල් සගයා වන රිචඩ් ද සොයිසා පිළිබඳ වරක් හැඟීම්බර ලෙස ලියූ විජේසිංහ ගෙන් අතිශයින් වෙනස් ය. එම ලිපියේදී සාතනය ට සම්බන්ධ හැම කෙනෙකු ම, නීතිපතිවරයාගේ භූමිකාව, සුනිල් සිල්වා ද ඇතුළත් ව තදන්තර පරීක්ෂණ වලින් අනාවරණය වූ සෑම අයෙක්ව ම හෙළිදරව් කළේය. සමරහවිට ඔහුගේ පාසල් සගයා ආධාර සේවකයන්ගෙන් වෙනස් සංග්‍රහයක් ලබන්නට ඇත්තේ ඔහු , විජේසිංහ ද තමන් අයත් යැයි සිතන ප්‍රභූ පැළැන්තියේ සාමාජිකයෙකු වූ නිසා සහ ඔහු වැනි අය ප්‍රචාරණවාදීන් ලෙස නියෝජනය වන්නේ යැයි පෙනෙන්නට තිබූ නිසා විය හැක. කිසිදිනෙක හමුවී නැති සහ හමුවීම ට බලාපොරොත්තුවක් ද නැති උතුරේ දකුණේ හෝ නැගෙනහිර පංතිවලට අයත් ජනතාව ලක්වූ අතුරුදන්වීම්, ඝාතන සහ වධ හිංසාවන් පිළිබඳ කතාකරන විට ප්‍රභූන් සත්‍ය වශයෙන් ම අතිශයින් හැඟීම් විරහිත ය.

2009 ජනවාරි 8 වැනිදා දාතමින් යුත් ලිපියක් මගින් බැසිල් ප්‍රනාන්දු පහත දැක්වෙන ආකාරය ට, ආපදා කළමනාකරණ හා මානව හිමිකම් අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් වශයෙන් රජීව් විජේසිංහ ගේ ශක්තූතාවය පිළිබඳ ආමන්ත්‍රණය කළේය.

විධායක ජනාධිපතිකම යැයි කියන පාර්ලිමේන්තුව, අධිකරණය, විධායකය ද සහ රටේ සියලු මහජන ආයතන විනාශ කර දැමූ ආයතනය ක සේවකයෙකු වශයෙන්, ශ්‍රී ලංකා රජයේ විනාශය ට සහ අරාජිකත්වයත් අවනීතියත් පතුරවාලීම ට දායක වී සිටින සෙසු සියල්ලන් මෙන් ඔබ ද එකම වරදකාරී හැඟීම ට කොටස්කරුවෙකු වෙයි.

ඔබේ ලිපිවලින් පෙනුණු සෑම ආකාරයක ම නින්දිත භාවයන් විසින් ශ්‍රී ලංකාව විනාශ කර දැමූ දේශපාලනික පාදඩකම ට දායක විය හැකි මනස ක ස්වභාවය හඟවාලයි. වැදගත් කිසිදු ප්‍රශ්නයක් පිළිබඳ ඔබ සැලකිලිමත් නොවෙයි. සාක්ෂිකරුවන් මරාදැමීමේ හෝ උත්තර්ජනය කිරීමේ ගැටලු නිසා, නීතියේ ආධිපත්‍යය සහ යුක්තියේ පරිපාලනය පිළිබඳ අතිශයින් ම ස්වල්ප වූ අවබෝධයක් ඇත්තෙකු වුව වික්ෂිප්ත වනු ඇත. නමුත් ඔබ, සාක්ෂිකරුවන් මරාදැමීම හා උත්තර්ජනය කිරීම් සාධාරණීකරණය කිරීම පිණිස ප්‍රොපගන්ඩාවේ නියෝජිතයෙකු බවට පත් ව සිටියි. සියල්ලට ම පසුව, මානව හිමිකම් උල්ලංඝනය වීම් පිළිබඳ සියලු පැමිණිලි හා චෝදනා වලට “පු පු” ගැම ඔබේ රැකියාව වන අතර මේ අනුව ඔබට ඒ ආකාරය ට හැර වෙනත් ආකාරයකට කටයුතු කළ නොහැකි යැයි කියා සිටිය හැක...

අප මේ ලිපිය ලියමින් සිටියදී, ලසන්ත වික්‍රමතුංග හට වෙඩි තැබීමේ පුවත මගේ අවධානය ට ලක්විය. මෙය, සැකයකින් තොරව, ඔබේ දේශපාලනික කල්ලියේ කාර්යයක් වන අතර ශ්‍රී ලාංකිකයෙකු වශයෙන්, ඔහුගේ ලේ සෙළවීම පිළිබඳ දැනුවත් ව සිටියේ යැයි ද මම ඔබට චෝදනා කරමි. ඇත්තෙන්ම මෙකී ඝාතනය පිළිබඳ පරීක්ෂණ ආරම්භ කරන ලෙස ඉල්ලා සිටීම මගේ පැත්තෙන් මා විසින් ම මා මෝඩයෙකු කර ගැනීමකි. කෙසේ නමුත් වාර්තා තබාගැනීමේ අරමුණ සඳහා, ඔබ නිල වශයෙන් ක්‍රියාකිරීම ට බැඳී සිටින ගැටලුවක් වශයෙන් මෙම ප්‍රශ්නය ඔබේ අවධානය ට ගෙන එමි. මා මෙය සිදුකරන්නේ, මෙම ගැටලුව ඔබේ අවධානය වෙත රැගෙන නොඑන අනාගත ඝාතනයක් වළක්වාගැනීම ට ය.

මිනීමැරීම ට තැත්කිරීම පිළිබඳ ගැටලුව විසින් මගේ අවධානය ඉල්ලා සිටින හෙයින් මම මේ ලිපිය මෙතැනින් නතර කිරීම ට බලාපොරොත්තු වෙමි. මගේ අවසන් සිහිකැඳවීම, කාම්බෝජයාවේදී මා ඔබ සමඟ සිදුකළ පුද්ගලික සංවාදයකදී සිදුකළ බොරුවක් සම්බන්ධයෙන් මා ඔබට පෞද්ගලික ව ලියූ ලිපියකි. එම ලිපිය අනාගත පරිශීලනය සඳහා මගේ වෙබ් අඩවියේ තිබේ. එකල මම ඔබට බොරුකාරයෙකිසි කීවෙමි. එය එසේ වුවත්,

රටේ මානව හිමිකම් උල්ලංඝනයන් පවතින බව පවා ප්‍රතික්ෂේප කිරීම හැර මානව හිමිකම් උල්ලංඝනයන් පිළිබඳ පැමිණිලි සම්බන්ධයෙන් කිසිවක් කිරීම ට හැකියාවක් හෝ ඒ සඳහා කැමැත්තක් ඔබට නොමැති බැව් දැනසිටියදී වුව අපි ඔබ සමග නිල වශයෙන් සන්නිවේදනය කළෙමු. මේ අනුව, ඔබ සිදුකළ-අනාගත සන්නිවේදනයන් කිසිවක් නොකරන්නේ ය යන තර්ජනය, අපේ පැත්තෙන් එතරම් අපගේ සැලකිල්ලට ලක් නොවන්නේ, ආණ්ඩුවේ සමාව ඉල්ලන්නෙක් වශයෙන් ඔබේ ස්ථාවරය සහ මානව හිමිකම් පිළිබඳ සැලකිලිමත් වන පුද්ගලයන් වශයෙන් අපගේ ස්ථාවරය නො සැසඳෙන නිසා ය. කිසිදු සැබෑ සන්නිවේදනයක් කිසිදා සිදු නොවූ අතර, එවැන්නක් දැන් ද සිදුවිය නොහැකි ය. නමුත් නිත්‍ය පිළිවෙත පිළිබඳ ගැටලුවක් සහ මානව හිමිකම් වල සෘජු සම්ප්‍රදාය අනුව, මානව හිමිකම් සම්බන්ධ නිලයක් දරන ඕනෑම කෙනෙකුට රටේ මානව හිමිකම් උල්ලංඝනයන් පිළිබඳ දැනුම් දෙන අතර ඔබ හෝ ඔබේ නිලය අනාගතයේ උසුළන ඕනෑම කෙනෙකු වෙත අපි අපගේ ලිපි යවන්නෙමු. ඒවා, ඒවා ට ප්‍රතිචාර නොදක්වන නිලධාරියෙකු අතට යවනවා ට වැඩිමනත් දෙයක් ඔබට කළ නොහැකි බැව් අපි හොඳින් ම දන්නෙමු.

සුපර්මන් පාලකයා

ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලනික, සමාජයීය සහ මනෝවිද්‍යාත්මක ප්‍රශ්නවල හරයෙහි වන්නේ 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ විධායක ජනාධිපති ධුරයයි. බැලූ බැල්ම ට කිසිවෙකු හට සමාන්තර නැති දේශපාලනික වශයෙන් භයානක සත්වයෙක් බවට එය පත්වී තිබේ. විධායක ජනාධිපතිවරයා සෑම හෝ ඕනෑම ආකාරයක සංවරණයන් හා තුලනයන්ගෙන් නිදහස් පුද්ගලයෙකි. ඔහු කිසිදු ව්‍යවස්ථාමය, ආර්ථික හෝ සමාජයීය බලවේගයකට යටත් නැත. ඔහු, ඔහු වෙත ම බලය ඇත්තෙකි.

එබඳු බලයක් දරන අතර විධායක ජනාධිපතිවරයා, ආණ්ඩුවේ අංගයන්ගෙන් සම්පූර්ණයෙන් ම අසම්බන්ධිත වෙයි. තනි ව බලය දරන හෙයින් රාජ්‍යයේ ආයතන ක්‍රියාත්මක කරවීම සඳහා කිසිවෙකු වෙත නියම ස්වාධීනත්වයක් නොමැත. ඔහු එය කළ යුතු වේ. පහළින් සිටින සියල්ලෝ ම ඔහු මත රැඳෙති. ස්වකී වූ අධිකාරියක් හෝ අයිතීන් කිසිවෙකු ට නැත. මෙය ක්‍රියාවේ යෙදවිය නොහැකි දෙයකි. සියලු ආයතන හැම විටෙක ම ක්‍රියාත්මක කිරීම තනි පුද්ගලයෙකු හට කළ හැකි දෙයක් නොවේ. මේ අනුව ආයතන මන්දක්‍රියාකාරී වේ. AHRC මගින් මීට පෙර අවස්ථා රාශියකදී සිහියට නැංවූ පරිදි, ශ්‍රී ලංකාවේ ඒවා සම්පූර්ණයෙන් ම අක්‍රිය තත්වයට පත් ව තිබේ. ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන ආයතනවල අක්‍රිය භාවය 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය යටතේ විධායක ජනාධිපති ක්‍රමය පවතින තාක්කල් පවතිනු ඇත.

මේ ආකාරයේ අසාධාරණ ආණ්ඩුවක් 'අශෝකන් පර්සොනා' හි ප්‍රතිඵලයක් යැයි මයිකල් රොබට්ස් විස්තර කර තිබේ.

ලොකු මිනිහා (ස්ථීර ලෙස ම පිරිමියා) ට වැදගැම්මකට නැති සෑම කුඩා දෙයක් ම පාලනය කිරීම ට සිදු ව තිබේ. මේ අනුව මගේ සිද්ධාන්තය මගින් හුවා දක්වන්නේ සංවිධානවල ප්‍රධානියා ගේ අධි කේන්ද්‍රීය බලය වෙත වන ගැඹුරු ලෙස මුල්බැසගත් සංස්කෘතික නැඹුරුතාවය සහ බලය නියෝජනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් වන අසාර්ථක භාවය (සහජ අශක්ෂුතාවයක් නොවේ නම්) යි.

එයින් ඔබ්බට, නවකතාකරු අර්වින්ද් අදිගා විසින් වයිට් ටයිගර් හිදී 'කුකුල් කුඩුව' හරහා සමාජ පාලනය සම්බන්ධයෙන් සමාන අදහසක් ගෙන ආවේය.

මේ රටේ දස දහස් වසරක ඉතිහාසයෙන් එළිබසින ලද හොඳම දෙය වූයේ කුකුල් කුඩුවයි. ජමා මස්ජිදය ට පිටුපසින් පැරණි දිල්ලිය ට ගොස් කුකුළන් වෙළඳපොළේ තබා තිබෙනා ආකාරය

බලන්න. දැල් ගැසු කුඩුවල සිරකර තබා, උදරයේ සිටිනා පණුවන් මෙන් කිටිකිටියේ තද කර, එකිනෙකා සමග කොටා ගනිමින් සහ එකිනෙකා මත වසුරු හෙළාගනිමින්, හුස්ම ගැනීම ට ඉඩක් සොයමින් තෙරපෙමින්, සකල කුඩුව ම අති මහත් දුර්ගන්ධයක් ගෙන දෙන-පිහාටු සහිත මස්වල තුස්ත වූ දුර්ගන්ධය සහිත පාණ්ඩු පාට කිකිලියන් සහ දීප්තිමත් වර්ණ ඇති කුකුළන් සිය ගණනක්.

මේ කුකුල් කුඩුව ට ඉහළින් පිහිටන ලී මේසයක් මත විලිස්සන තරුණ මස් මරන්නෙක් වාඩි වී සිටිනුයේ, මද වේලාවක ට පෙර කැපූ තවමත් තද පාට ලේ නිසා තෙල් ගතිය රැඳී ඇති කුකුළෙකුගේ මස් සහ අවයවයන් ප්‍රදර්ශනය කරමිනි. කුකුල් කුඩුවේ සිටිනා කුකුළන් ට උඩින් එන ලේ ගඳ දැනේ. තම සහෝදරයන්ගේ සිරුරු කොටස් අවට තිබෙන ආකාරය උහු දකිති. ඊළඟට සිදුවන්නේ කුමක්දැයි උහු දනිති.

එහෙත් උහු කැරළි නොගසති. කුඩුවෙන් එළියට එන්නට උත්සාහ නොකරති. මේ රටේ මනුෂ්‍යයන් ට කරන්නේ ද මේ දෙයම ය.

මෙතැන් පටන් ඔහු, කුකුල් කුඩුවක් තැනිය හැකි වූයේ මන්දැයි විස්තර කරයි. ඉන්දියාවේ පවුල් සංකල්පය ට හා එක් අයෙක් වරදක් කළොත් සේවක පන්තියේ පවුල් පිටින් දඬුවම්වලට ලක්කිරීමේ ක්‍රමය වෙත ඔහු එය ආරෝපණය කරයි. එහි පැවැත්ම ට හේතුව සහ කිසිවෙකු එයින් එළියට නොඒමට හේතුව අසමින් ඔහු තවදුරටත් කියනුයේ,

පළමු ප්‍රශ්නය ට පිළිතුර වන්නේ, අපේ ජාතියේ අභිමානය සහ ඉසුර, අපගේ ආදරය සහ කැපකිරීම් සුරක්ෂිත ව තබනා භාණ්ඩාගාරය, අග්‍රාමාත්‍යවරයා විසින් ඔබට දෙනු ලබන කුඩා පොතෙහි සැලකිය යුතු ඉඩක් නිසැකව ම ඇති විෂය වන ඉන්දියානු පවුල, අප උගුල ට හසුකර තිබෙන සහ කුකුල් කුඩුව වෙත එළවා දමා තිබෙන හේතුවයි. දෙවැනි ප්‍රශ්නය ට පිළිතුර වන්නේ, සිය පවුල විනාශ වනවා දැකීමට, මරා දමනු, පහර දෙනු සහ ස්වාමියා විසින් පණ පිටින් පුළුස්සා දමනු දැකීම ට කැමති

මිනිසෙකු ට පමණක් කුකුල් කුඩුව කැඩිය හැකි වීමයි. මෙය සොබාදහමේ විප්‍රකාරයකින් මිස මනුෂ්‍යයෙකු නොකරන දෙයක් වනු ඇත.

මේ දෘෂ්ටිකෝණයෙන් අප ට 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමයේ සුපර්මැන් පාලකයා ගේ ගැටලුව වෙත ආපසු යාමට පුළුවන. මෙම ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින් අදහස කළේ, බ්‍රිතාන්‍යයන් විසින් හඳුන්වා දුන් නීතියේ ආධිපත්‍යය එක්කෝ ගලවා දමන්නට එසේත් නැති නම් බරපතල ලෙස අවතක්සේරු කිරීම ට ය. එවිට 'කුකුල් කුඩුව' ට නැවතත් නිර්ගමනය වන්නට පුළුවන. අධිකරණ මැදිහත් වීම ද ඇතුළු ව දූෂණයට එරෙහි සියලු බාධකයන් ඉවත් කිරීමට, සියලු ප්‍රවේශ පථයන් අවහිර කිරීමට, අධිකාරිය වැරදි ලෙස භාවිතා කිරීමට සහ සියලු දේ මත, වෘත්තීය සංගම් මත, විරුද්ධ දේශපාලන පක්ෂ මත, අලුත් ප්‍රවේශ පථයන් සොයන තරුණ රැඩිකල්වාදීන් මත සෘජු බලය යෙදවීම හැර වෙනත් කිසිදු ක්‍රමයක් නොදැරීම ට එයින් අදහස් කෙරිණි. තවත් වැදගත් සංරචකයක් වූයේ මැතිවරණ සිතියම වසා දැමීමයි. ආණ්ඩු ක්‍රමයේ පැවැත්ම අති දැවැන්ත ලෙස වැඩි දියුණු කළේ 1980 දශකයේ මැද භාගයේ සිට දකුණේ සටන්කාමිත්වය ඉහළයාම සහ අවසානයේ එල්ටීටීඊ යේ දෘඩ ග්‍රහණය යටතේ පැමිණි ද්‍රවිඩ ජාතිවාදය හේතුවෙනි. ඒ අනුව ක්‍රස්තවාදය මැඩලීම කෙරෙහි ජනතාව ගේ අවධානය නම්මා ගැනීම සහ ඒ අනුව ආණ්ඩු ක්‍රමය ට එරෙහි සැබෑ ප්‍රජාතාන්ත්‍රීය අභියෝගයක් ඇති නොවීම සහතික කිරීමට ය.

රොබට්ස් විසින් නිවැරදි ව හුවා දක්වන පරිදි, "ශ්‍රී ලංකා ජනාධිපතිවරයා ආණ්ඩු ක්‍රම ත්‍යාගයක් ලෙස දෙන දෙය, ඔහු ට අස්කර ගත හැකි ද වෙයි." 17 වැනි ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය මෙයට එක් උදාහරණයකි. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව බලතල බෙදීම ට වඩා සුපර්මැන් පාලකයා ගේ සංකල්පය මත තර්කාංගයක් මෙන් රැඳී සිටින තාක් කල්, මෙය යථාවකි. නීතිය ට කුඩා අර්ථයක් ඇති සහ නීතියේ ප්‍රබලත්වය ඉවත් කර ඇති තැනක සහ එම ප්‍රබලත්වය "

ලොකු මිනිහා” ප්‍රතිස්ථාපනය කර ඇති විටෙක සිදුවිය හැකි සියල්ල වන්නේ “කුකුල් කුඩුව” තවදුරටත් පවත්වාගෙන යාමයි.

විනාශ වූ මහජන ආයතන

විශ්‍රාම ලත් ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පති ගාමිනී ගුණවර්ධන විසින් ලියූ “What is wrong with the police” ලිපිය සිංහලේ හොඳ නිවිස් වෙබ් අඩවියේ 2009 සැප්තැම්බර් 7 වැනිදා පළ විය. පහත දැක්වෙන්නේ, ශ්‍රී ලංකාවේ අද දිනයේ නීත්‍යානුකූලභාවයේ අර්ථය අහිමි වීම ප්‍රතිඵල කළ පොලිසියේ ගැටලු පිළිබඳ එයින් ගත් සාරාංශයකි.

ගතවූ වසර 142 ක කාලය තුළ පොලිස් දෙපාර්තමේන්තුව පරිණාමයේ විවිධ අවධීන් කිහිපයක් පසු කර තිබේ.

1. යටත් විජිත පොලිසියක් (1867-1948)
2. පශ්චාත් යටත් විජිත පොලිසියක් (1948-1972)
3. දේශපාලන මැදිහත්වීම් සහිත යුගය (1972-1988)
4. දේශපාලනීකරණය වූ යුගය (1988-2001)
5. බලයේ සිටින පක්ෂයේ සඳිසි පෞද්ගලික ආරක්ෂක සේවයක් දක්වා තත්වයෙන් පහළ වැටුණු යුගය (2001 සිට අද දක්වා)

පහසුව තකා විශේෂිත වර්ෂයන් දී තිබුණ ද ඒවා ඇත්ත වශයෙන් ම එකිනෙක මත සමපාත වනුයේ එය පරිණාමීය ක්‍රියාවලියක් වන නිසා ය. ඇත්ත වශයෙන් ම, අවසාන අවධීන් ත්‍රිත්වය වෙත ගිය සීඝ්‍රගාමී පර්ය පිළිබඳ සෙසු හේතු අතර ප්‍රබල හේතුවක් තිබේ. එනම්, 1962 කුමන්ත්‍රණ පරාජය හේතුවෙන් ඇති වූ සමාජ-දේශපාලනික කම්පනය තුළින් ගමන් කරන අතර පොලිස් සේවය ට ඇති වූ හානිය සහ 1971 සිට මේ රටෙහි හටගත් කැරළිකාර තත්වයන් 3 යි.

ඇත්ත වශයෙන් ම, පශ්චාත් යටත් විජිත යුගයෙන් පසු, පොලිස්පති ඔස්මන්ඩ් ද සිල්වා විසින් අනුමාන වශයෙන් කල්පනා කළ පරිදි අප, අප විසින් ම 'ජනතාවගේ පොලීසියක්' වෙත පරිණාමනය විය යුතු ව තිබිණි. නමුත් කැරලිකාර තත්වයන්ගෙන් පසුව ඔහුගේ කාලයේ සිදුවූ සිසු දේශපාලනික සංවර්ධනයන් හේතුවෙන් ඒ වෙනුවට පොලීසිය මිලිටරිකරණය වූ අතර මේ ක්‍රියාවලිය තුළ දී, පශ්චාත් යටත් විජිත සමයේ වූ බොහෝ ප්‍රශංසනීය පොලිස් පරිචයන් අතරමග නතර කර දැමීමට සිදුවිය.

ඉහත සඳහන් පස්වැනි අවධියේදී, ජනතාව පොලීසියේ ප්‍රාථමික දේවාදායකයා නොවන බවත් එම පළමු සැබෑ සේවාදායකයා වන්නේ දේශපාලකයා බවත් පොලීසියේ වඩාත් ම කණිෂ්ඨ පොලිස් කොස්තාපල්වරයා පවා දැනියි. දේශපාලකයාගේ අවශ්‍යතා හැම විටෙක ම ප්‍රමුඛත්වය ගනියි. දේශපාලකයා ජනතාවගේ නියෝජිතයෙකු පමණක් වේ යැයි අදහස් කළ ද ජනතාවගේ අවශ්‍යතාවය පැමිණෙන්නේ ඔහුගේ අවශ්‍යතාවයට පසුව ය. සමහරවිටෙක මහජනතාවගෙන් දේශපාලන බලය සහිත ඇතැම් අය තමන්ට අවශ්‍ය දේවල් සිදුකර ගන්නේ ආණ්ඩු පක්ෂයේ දේශපාලකයෙකු හරහා පොලීසිය වෙත ප්‍රවේශ වීම මගිනි. පැහරගැනීමට ලක්වූ සිය පුත්‍රයාට කිරීමට පොලීසිය අරමුණු කළ දෙය එකී SLITT ශිෂ්‍යයාගේ දෙමව්පියන් විසින් නරත කර ගන්නේ ඒ ආකාරයට ය. දෙමව්පියෝ සිය ඥාතියෙකු වන ඇමතිවරයෙකු හරහා වේගයෙන් ක්‍රියාත්මක වූහ. අගුලාන ජනතාවට මෙබඳු වාසනාවක් නොවීය. එම සිද්ධියෙන් පසුව, මියගිය තරුණයන්ගේ දෙමව්පියන් ව සිය නිල මන්දිරයට කැඳවූ අපහසුතාවයට පත්වූ ජනාධිපතිවරයෙකු හට ඔවුන් සනසවන්නට සිදුවිය. සාමාන්‍යයෙන් නිවසේ අය වැරදි වැඩ කළ විට කෙනෙකුට අපහසුතාවයට පත්වන්නට සිදුවේ.

හිටපු ජෝෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පතිවරයා දක්වන අගුලාන සිද්ධිය ශ්‍රී ලංකාවේ පොලිස් බලතලවල අයුතු භාවිතය, දූෂණය ද සමග එක්ව කොතරම් දුරකට ගමන් කර තිබේද යන්න පිළිබඳව දර්ශකයකි. අගුලාන පොලීසිය විසින් සිදුකළ තරුණයන් දෙදෙනා,

දිනේෂ් තරංග ප්‍රනාන්දු සහ ධනුෂ්ක උදය ගේ ඝාතන මුළු ප්‍රදේශය ම සොළවාලූ අතර ප්‍රචණ්ඩකාරී උද්ඝෝෂණවලට මග පෑදීය. සාමය නැවත ඇති කිරීම සඳහා හමුදාව සහ විශේෂ කාර්ය බලකාය යැවීමට සිදුවූ අතර ප්‍රාදේශීය පොලිස් නිලධාරීන් මාරු කෙරිණි. බිබිසි සිංහල සේවයට කතා කළ තරංග ගේ මවට අනුව,

ඒ මහත්තයාට (පොලිස් ස්ථානාධිපති) තරුණ ළමයි ජේන්ත බෑ. ඔහු ළමයින් ව අත්අඩංගුවට අරන් පොලිසියට ගෙනිහින් ගහනවා. දෙමව්පියෝ පොලිසියට ගිහින් ළමයින් ව නිදහස් කර ගන්න සල්ලි දෙනවා. ඔහු සල්ලි හොයන්න ඕනෙ වුණා ම ළමයින් ව අත්අඩංගුවට ගන්නවා. අපේ පුතා ව අත්අඩංගුවට ගත්ත කියල ආරංචි වුණා ම අපිත් සල්ලි අරන් පොලිසියට ගියා. ඒත් අපිට අපේ පුතා ව පෙන්නුවෙ නෑ. අපිට ඔහු ව බේරගන්න බැරිවුණා.

තරුණයාගේ පියා කීවේ, "පොලිසියට ගියාම අපි දැක්කා, පොලිසියේ හැම කෙනෙක් ම හොඳට ම බිල හිටියේ." අඟුලාන පොලිස් ස්ථානයේ පොලිස් නිලධාරීන්ගේ බිමත් කම පිළිබඳ ව තමන්ට වාර්තා රාශියක් ලැබී තිබුණු බවත් මේ තත්වය පිළිබඳ අදාළ බලධාරීන් වෙත තමන් දැනුම් දී තිබූ බවත් අඟුලාන පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රී ජීවන් කුමාරනතුංග බිබිසි යට පැවසීය. ඔහු තවදුරටත් කියා සිටියේ එසේ දැනුම්දී තිබුණත්, ඒ සම්බන්ධයෙන් කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් නොගත් නිසා මෙම අවාසනාවන්ත බේදවාචකය සිදුවූ බවයි. බිමත් පොලිස් හටයන්ගේ නොමනා හැසිරීම අඟුලාන පොලිසියට පමණක් සීමාවූවක් නොවේ. එය වධ හිංසාව, අධිකරණයට බාහිර ව සිදුවන ඝාතන සහ අල්ලස් මෙන් සෑම තැනක ම සිදුවේ. පොලිස් නිලධාරීන් ද ඇතුළු ව රජයේ නිලධාරීන් පිළිබඳ පැමිණිලි ලබාගැනීම ප්‍රදේශයේ පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරයාගේ රාජකාරියයි. එසේම පොලිසියේ තාඩන පීඩනවලට ලක්වන පුරවැසියන් වෙනුවෙන් ඒවාට කඩිනම් ව මැදිහත් වීම ද ඔහුගේ/ඇයගේ රාජකාරියයි.

කෙසේ නමුත් අගුලාන සිද්ධිය, තරුණයන්ගේ පවුල්වල අය ඔවුන්ගේ පාර්ලිමේන්තු සාමාජිකයාගේ නිවස ට දුවගොස් සිය දරුවන්ගේ ජීවිත බේරාදීම ට මැදිහත්වන ලෙස ඔහුගෙන් ඉල්ලා සිටි අවස්ථාවකට උදාහරණයක් නොවේ. අනෙක් බොහෝ සිද්ධිවලදී ද මෙවැනි අවස්ථාවල ජනතාව සිය පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරයාගේ ආරක්ෂාව සොයන්නේ නැත. එය එසේ වනුයේ ස්වකීය නියෝජිතයන් යැයි කියනු ලබන අය පිළිබඳ පුරවැසියන්ගේ විශ්වාසය අහිමි වීම සහ ඔවුන් වෙත පවතින දුරස්ථ භාවය හේතුවෙනි.

මෙකී දුරස්ථභාවය ට එක් හේතුවක් වන්නේ, රට පුරා ම පාර්ලිමේන්තු සාමාජිකයන් ප්‍රාදේශීය පොලීසිය සමග අන්වැස්මක් පැළඳගෙන කටයුතු කිරීමයි. මෙකී සමීප සබඳතා පිළිබඳ ජනතාව දන්නා හෙයින්, පොලිස් අපහරණයක් සම්බන්ධයෙන් පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරයෙකු හමුවී පැමිණිලි කිරීම නිරර්ථක බවට සාමාන්‍ය හැඟීමක් ජනතාව ට තිබේ. සැකකරුවන් සිය පක්ෂයේ ආධාරකරුවන් වන විට ප්‍රාදේශීය දේශපාලනඥයන් සැකකරුවන් ව ආරක්ෂා කිරීම ට අත පොවන බව ද ඉතා ප්‍රකට කරුණකි. හොර මත්පැන් විකුණන්නන්, මත්ද්‍රව්‍ය වෙළෙන්දන් සහ සෙසු සියලු අවර ගණයේ ව්‍යාපාරවලින් ප්‍රතිශතයක් ප්‍රාදේශීය දේශපාලනඥයන් හට ලැබේ. කිසිදු නීතියක් නොකඩා පොලීසිය වෙත පැමිණෙන සාමාන්‍ය පුරවැසියන් බරපතල ප්‍රශ්නවලට මුහුණ පාන අතර දේශපාලනඥයන්ගෙන් ඔවුන් ට කිසිදු සහයෝගයක් නොලැබේ.

අගුලාන පාර්ලිමේන්තු සාමාජිකයා හට ප්‍රාදේශීය පොලීසියේ බිමන් කම පිළිබඳ තොරතුරු ලැබී තිබුණේ නම්, හුදෙක් බලධාරීන් ට ඒ පිළිබඳ දැනුම්නොදී-එයින් කිසිවක් සිදුනොවන බව හොඳින් දන්නා නිසා, ඔහු කළ යුතුව තිබුණේ ජනතා නියෝජිතයා වශයෙන් ජනතාවගේ අයිතීන් සුරක්ෂණය කිරීම පිණිස ගැනීම ට තමන් ට බලය තිබෙන සියලු පියවර ගැනීමයි. ඔහුගේ මූලික විරෝධතාවයන් වලට ඇහුම් කන් නොදිණි නම් පොලිස්පති වරයා හා ජාතික

පොලිස් කොමිසම වැනි ඉහළ පොලිස් අධිකාරීන් ට මේ පිළිබඳ දැනුම් දීම ට ඔහුට හැකිවිය යුතු ය. එය එම අධිකාරීන් වෙත ලිවීම මගින් සිදුකළ හැක. එයින් ද පලක් නොවුණහොත් ආණ්ඩුවේ සිටින සිය දේශපාලන පක්ෂය වෙත එම ගැටලුව ඉදිරිපත් කළ හැකි ව තිබිණි.

එය පවා අසාර්ථක විණි නම් ඔහුට ඒ සම්බන්ධයෙන් පාර්ලිමේන්තුවේ ප්‍රකාශයක් කළ හැකි ව තිබිණි. පරීක්ෂණයක් කැඳවිය යුතු ව තිබිණි. ජනාධිපතිගේ මැදිහත්වීම ඉල්ලා සිටිය හැකි ව තිබිණි. පාර්ලිමේන්තු සාමාජිකයෙකු වශයෙන් ඔහුට මාධ්‍ය වෙත ප්‍රවේශය තිබෙන අතර පොලිස් ස්ථානයක පොලිස් නිලධාරීන්ගේ බිමත් කම පිළිබඳ ඔහු විසින් මාධ්‍ය වෙත සිදුකරන ඕනෑම ප්‍රකාශයක් මගින් පියවරක් ගැනීම සඳහා ප්‍රමාණවත් පීඩනයක් ඇති කළ හැකි ව තිබිණි.

මේ ආකාරයට, අඟුලාන තරුණයන් දෙදෙනාගේ මරණයට හේතු සහ පොලිස් අපහරණය දෙස බැලීමේදී, රට පුරා ම බහුල මෙම තත්වය සම්බන්ධයෙන් පොලිසියේ හැසිරීම පිළිබඳ පමණක් නොව ප්‍රදේශයේ පාර්ලිමේන්තු සාමාජිකයන්ගේ වගකීම සම්බන්ධයෙන් ද යම්කිසි පරීක්ෂණයක් ඉල්ලා සිටියි.

පොලිසියේ අධිකාරිය සමග සම බරක් යොදමින් ක්‍රියාත්මක විය යුතු වන නමුත්, ඔවුන් සමග සමීප ව වැඩ කරමින් මේ ක්‍රමයේ පරිහානිය සඳහා දායක වූ තවත් නියෝජිත ආයතනයක් වන්නේ නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව යි. මෙම දෙපාර්තමේන්තුව සහ පොලිසිය අතර පවතින සමීප සබඳතාවයේ එක් ලක්ෂණයක් වනුයේ, පොලිස් ප්‍රවණ්ඩතාවය හා වධ හිංසා සිද්ධිවලට එය දක්වන ව්‍යාංග සම්බන්ධතාවයයි.

වධ හිංසාව අඩු කිරීම සඳහා පැමිණිලි විමර්ශනය කළ යුතු ය. කෙසේ වෙතත් විමර්ශන හිතා මතා ම කඩාකප්පල් කිරීම බොහෝ

කලක සිට ස්ථාපිත වූ සම්ප්‍රදායකි. ඒවා ප්‍රධාන වශයෙන් ම කඩාකප්පල් කරන්නන් ඇත්ත වශයෙන් ම පොලීසිය වන අතර අභිචෝදක වශයෙන් සිය ශක්තූතාවය තුළ නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව ද වේ.

අපහරණයන්හිදී සම ද්‍රෝහියෙකු වශයෙන් නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවේ භූමිකාව අතීතය ට ගමන් කරන්නකි. උදාහරණයක් වශයෙන්, අසුව දශකයේ අග භාගයේදී අධිකරණමය නොවන ක්‍රමවලට ඝාතන සිදුකිරීම දිරිමත් කිරීම සඳහා හදිසි නීතිය යොදාගන්නා ලදී. මේ කාල පරිච්ඡේදයේදී අඩුම වශයෙන් 30 000 ක පිරිසක්, බහුතර වශයෙන් දකුණේ පිරිස් අතුරුදන් විය. අතුරුදන්වීම් සිදුවුණේ, එබඳු අධිකරණය ට පිටතින් ඝාතන සිදුකිරීම කළ හැකි දෙයක් වන සේ සකස් කර තිබූ හදිසි නීති රෙගුලාසි හරහා ය. පොලීස් නිලධාරීන් ට මළසිරුරු වළ දැමීම සඳහා අවසරය ලබාදීම මගින් සියලු සැකකටයුතු මරණ පිළිබඳ පරීක්ෂණ පැවැත්වීමේ අයිතිය මහේස්ත්‍රාත්වරුන්ගෙන් ඉවත් කර ගන්නා ලදී. සියලු සැකකටයුතු මරණ විමර්ශනය කළ යුතු ය යන නීතිය වෙනස් කළ මෙම රෙගුලාසියේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් පොලීසිය හෝ වෙනත් ඒ හා සම්බන්ධ ආයතන මගින් මරා දමන ලද්දවුන්ගේ මළ සිරුරු මහේස්ත්‍රාත්වරුන් ඉදිරිය ට ගෙන නොආ අතර මරණ පරීක්ෂණයකින් තොරව මිහිදන් කෙරිණි. මෙය සමූල ඝාතන වලට අවසර දීම සඳහා සකස් කළ රෙගුලාසියක් විය.

මෙකී රෙගුලාසි කෙටුම්පත් කිරීමේදී උපදේශන කාර්යය මගින් නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව මේ සඳහා සම්බන්ධ වූ බව විශ්වාස කිරීම ට හේතුවක් තිබේ. එසේම නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව මේ සඳහා කිසිදු ආකාරයකින් විරෝධය පෑ බවක් හෝ සමූල ඝාතන වලට අවසර දීම හා සැකසීමේ නීතිවිරෝධී භාවය පෙන්වා දුන් බවක් හඟවන කිසිදු සාක්ෂියක් ද නැත. මේ හා සමාන ව, 1983 ජූලි මස ද්‍රවිඩ සිරකරුවන් වැලිකඩ බන්ධනාගාරය තුළ දී මරා දැමූ විට නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන් පරීක්ෂණවලට දායක වූයේ,

වරදකරුවන් ට අභිචෝදනය කිරීම ට නොව සැබවින් ම සිදුවූ දේ යටපත් කිරීම ට ය.

1990 දශකයේ දී ප්‍රසිද්ධිය ට පත් වූ එක් සිද්ධියක් මගින් මේ බව තවදුරටත් විදහා දැක්වේ. ප්‍රකට චිත්‍රපට නළුවෙක්, කතුවරයෙක් සහ මාධ්‍යවේදියෙක් සහ ඉහළ පැළැන්තියේ කැපී පෙනෙන්නෙකු වූ රිචඩ් ද සොයිසා ඔහුගේ නිවසින් පැහර ගන්නා ලද අතර දින කිහිපයක ට පසු ඔහුගේ සිරුර වෙරළකට සෝදාවින් තිබිණි. අත්අඩංගුව ට ගැනීමෙන් හා වධ හිංසාවන් ට ලක් කිරීමෙන් පසු ඔහුගේ සිරුර, එය කිසිදා සොයාගත නොහැකි වේ යැයි බලාපොරොත්තුවෙන් හෙලිකොප්ටරයකින් ගෙන ගොස් මුහුදට විසි කර දමන්නට ඇතැයි අනුමානයක් තිබේ.

ඝාතනය පිළිබඳ ප්‍රවෘත්තිය එම කාලයේ පොලීසිය ට විශාල බලපෑමක් සිදුකළ කම්පනයක් විය. දේශීය සහ අන්තර්ජාතික මාධ්‍ය විසින් මෙම සිද්ධිය ට පුළුල් ප්‍රචාරයක් ලබාදුන් අතර මේ හා සමාන ව දකුණේ මිනිසුන් දහස් ගණනක් පැහැරගනිමින් හා ඝාතනය කරමින් කැරලිකාර තත්වයක් මර්දනය කිරීම ට සම්බන්ධ වී සිටි ආරක්ෂක අංශ දෙසට ඔවුන්ගේ ඇඟිල්ල යොමුවිය.

එම අති දැවැන්ත ජීවිතය නොතකා ආණ්ඩුව රිචඩ් ද සොයිසා ගේ ඝාතනය නොපසුබට ලෙස වසන් කළේය. ඔහුගේ පළමු මරණ සංවත්සරය දා, අද වන විට නොමැති ලිබරල් පක්ෂය සොයිසා ගේ සිද්ධිය කරලියට ගෙන ආවේය. ලිබරල් රිච්ඩ් හි සම්පූර්ණ කාණ්ඩයක් ම ඔහුගේ ඝාතනය වෙනුවෙන් වෙන් විය.

පරීක්ෂණය කඩාකප්පල් කළේ කෙසේ දැයි විශ්ලේෂණය කරමින් පක්ෂය විසින් ආණ්ඩුව ට ලියූ ලිපියක් ද එම කාණ්ඩයේ ඇතුළත් විය. විමර්ශනය කිරීමේ අසාර්ථකත්වය පිළිබඳ එම ලිපිය පොලීසිය ට හා නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව ට දෝෂාරෝපණය කළේය. මිනීමැරුම

පිළිබඳ පරීක්ෂණයක් පැවැත්වීම ට කොමිසමක් පත් කරන්නැයි පක්ෂය ඉල්ලා සිටියේය. ඒ සඳහා දැක්වූ හේතු වූයේ,

මේ අපරාධයේ සම්පාදක ධාතු අපසහායක සඳහා සුවිශේෂී හැකියාවක් ඇති අතර මේ සිද්ධිය සම්බන්ධයෙන් අපක්ෂපාතී ව ක්‍රියාකිරීම සඳහා පැහැදිලි ව පෙනෙන්නට තිබෙන නීතිපතිවරයාගේ හා ඔහුගේ දෙපාර්තමේන්තුවේ අකමැත්ත, පරීක්ෂණ කොමිෂන් සභාවක් පත් කිරීම ට යෝජනා කිරීම සඳහා අප පොළඹවාලයි.

ලිපිය ලියනු ලැබුවේ 1991 පෙබරවාරියේ ය. එතැන් සිට මේ දක්වා, මේ ආකාරයේ මානව හිමිකම් උල්ලංඝනයන් සම්බන්ධයෙන් එක්කෝ පොලීසිය සම්බන්ධයෙන් හෝ නැතහොත් නීතිපතිවරයාගේ දෙපාර්තමේන්තුව පැත්තෙන් අපක්ෂපාතී හා ස්වාධීන පරීක්ෂණ පැවැත්වීම සඳහා විශ්වාසනීයත්වය වැඩිදියුණු කිරීම ට කිසිවක් සිදුවී නොමැත. මේ අසාර්ථක වීම ට එක් ප්‍රධාන හේතුවක් ව පවතින්නේ, බරපතල අපරාධ සම්බන්ධයෙන් නිසි පරීක්ෂණ පැවැත්විය යුතු පොලීසිය හා අභිචෝදකයන්ගේ අපසහායකත්වයයි.

අද, පොලීසියේ තත්වය එදා 1990 දශකයේ මැද භාගයේ තිබුණාට ද වඩා අතිශයින් අයහපත් ය. සෑම කෙනෙක් ම මෙය පිළිගනිති. ප්‍රසිද්ධ ප්‍රකාශ සිදුකරන පොලීසියේ ඉහළ නිලතල දරනවුන් පවා මේ අවුල පිළිගනිති. අද වන විට මිනීමැරුම් සඳහා චෝදනා ලද තැනැත්තෙකු ට පවා පොලිස් නිලධාරියෙකු ලෙස දිගින් දිගට ම කටයුතු කළ හැකිය. වධ හිංසා වින්දිතයෙකු වූ ජෙරාඩ් පෙරේරා ඝාතනය කිරීම සඳහා චෝදනා ලද උප පොලිස් පරීක්ෂක සුරේෂ් ගුණරත්න ගම්පහ පොලිස් ස්ථානයේ විමර්ශකයෙකු වශයෙන් තවදුරටත් රාජකාරි කරයි. බරපතල අපරාධ සඳහා චෝදනා ලද තවත් බොහෝ අය විමර්ශනවල ට පවා ලක් කර නැත.

බොහෝ පොලිස් ස්ථානයන් හි සිදුකෙරෙන බව ට ප්‍රකට එක් විනෝද ක්‍රීඩාවක් වන්නේ, පොලිස් නිලධාරීන් ට විරුද්ධ ව පැමිණිලි කරනා සාක්ෂි කරුවන් ව උත්තර්ජනයට ලක් කිරීමයි. එනම් බියෙන්

තැනිගැන්වීමයි. එයටත් වඩා කම්පනය කරවන සුලු දෙය වන්නේ නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව වධ හිංසාව නිවාරණය සම්බන්ධයෙන් වන සිය රාජකාරිය පිරිහීම ට ලක්කරන ආකාරයයි. නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පොලිස් නිලධාරීන් ට විරුද්ධ ව විශාල ප්‍රමාණයක චෝදනා පත්‍ර ගොනුකළ මේ සියවසේ මුල් භාගයේදී මේ සම්බන්ධයෙන් යම්කිසි ධනාත්මක සංවර්ධනයන් කිහිපයක් දක්නට ලැබිණි. මෙය සිදුකෙරුණේ, ශ්‍රී ලංකාවේ ආයතනවල විනාශකයෙකු නොව ඒවා විනාශවීමේ ආදිනව වලට හසු වූ එවකට නීතිපති කේ.සී. කමලසබේසන් යටතේ ය. 1999 සිට 2007 අප්‍රේල් දක්වා කමලසබේසන් නීතිපති ධුරය හෙබවීය. සෙස්සන් සමග සන්සන්දනයේදී, දේශපාලනික වශයෙන් වඩාත් උදාසීන වීම ට උත්සාහ කළ ඔහු, රාජ්‍යයේ නොකාව කැලඹී නොපිට පෙරලුණු විට පවා යම්කිසි සමතුලිතතාවයක් පවත්වාගෙන යාමට උත්සාහ කළේය. කමලසබේසන් නීතිපති වන කාලය වන විට නූතන ඉතිහාසයේ වඩාත් ම මහා පරිමාණ මානව හිමිකම් උල්ලංඝනයන්ගෙන් ඇතැමක් ඒ වන විටත් ශ්‍රී ලංකාව අත්දැක තිබිණි. එය යම්කිසි අවංකතාවයක් ඇති ඕනෑම අයෙකු ට එම ධුරය දැරීම ට අපහසු කාලයකි. කමලසබේසන් සිය ආයතනය ට එල්ල වූ තර්ජන සමග තීරණාත්මක ලෙස ගනුදෙනු නොකළේය. පරීක්ෂණ කොමිෂන් සභා විසින් ප්‍රමාණවත් තරම් සාක්ෂි සොයාගෙන ඇතිවිටදී පවා, අදාළ අතුරුදන්වීම් ගණනාවක් සම්බන්ධයෙන් එකී අදාළ පොලිස් නිලධාරීන් හා හමුදා නිලධාරීන් ට එරෙහි ව අභිචෝදනා ගොනුකිරීම ට පවා ඔහු අසමත් විය. එය එසේ වූයේ අතුරුදන්වීම් සම්බන්ධයෙන් පොලිස් හා හමුදා නිලධාරීන් ට අභිචෝදනා ගොනුකිරීම ඉහළ සංවේදිතාවයකින් යුතු ගැටලුවක් වූයෙන්, දේශපාලන පීඩනය දරාගෙන නීතිය ට අනුව සිය රාජකාරිය කළ හැක්කේ යෝධයෙකු ට පමණක් නිසා වන්නට ද ඇත.

යෝධයෙකු නොවූවද කමලසබේසන්, නීතියේ ආධිපත්‍යය බිඳ වැටීමෙන් හටගත් උග්‍ර ගැටලු පිළිබඳ තමන් දැනුවත් ව සිටි බැව් පෙන්වීය. 2003 දෙසැම්බර් 2 වැනිදා කාංචන අභයපාල අනුස්මරණ

දේශනය කරමින් ඔහු මේ පිළිබඳ බෙහෙවින් කතා කළේය. සාක්ෂිකරුවන් ආරක්ෂා කිරීමේ නීති හා ඒ සඳහා වැඩසටහනක් නොමැති වීම ගැනත්, අධිකරණයේ ප්‍රමාදයන් ගැනත්, අපරාධ වින්දනයන් ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා නීති ප්‍රතිපාදන අඩුකම ගැනත්, යුක්තිය පරිපාලනය කිරීම ට ප්‍රතිපාදන අඩුකම ගැනත්, එසේම සිය දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්ය මණ්ඩල හිඟය ගැන පවා ඔහු එහිදී ඉස්මතු කළේය. පොලීසිය හරහා සිදුකෙරෙන- රටේ අපරාධ විමර්ශන කාර්යාවලියේ අර්බුදය ගැන ද ඔහු සාවධාන ව සිටියේය.

ඔහුගේ වඩාත් ම වැදගත් තීරණය වූයේ, 1994 අංක 22 දරණ වධ හිංසාව සහ වෙනත් කාර සහ අමානුෂික දඬුවම්වලට එරෙහි සම්මුති පනත යටතේ අභිචෝදනා ගොනුකිරීමයි. කාර්යපටිපාටික ලෙස ඔහු මෙය කළේ, එක්සත් ජාතීන්ගේ ඒජන්සි හරහා සහ දේශීය මාර්ගවලින් ලැබෙන වධහිංසාව පිළිබඳ පැමිණිලි අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ විශේෂ පරීක්ෂණ ඒකකය (Special Inquiry Unit-SIU) වෙත ට යොමුකිරීම මගිනි. කෙටි කාලයක් තුළ SIU ඒකක කිහිපයක් මගින් සිද්ධි විශාල ප්‍රමාණයක් විමර්ශනය කළ අතර නිලධාරීන් ට එරෙහි අභිචෝදනය සඳහා නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව ට ලිපිගොනු ඉදිරිපත් කළේය. අභි චෝදනා ගොනු කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් සාක්ෂි ඇතැයි තීරණය කළ ලිපිගොනු හැටක ට අධික සංඛ්‍යාවක් නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව විසින් රඳවා ගත්තේ ය. මේ අතරින් සිද්ධි ගණනාවක දී මහාධිකරණයන් හි අධි චෝදනා ගොනු කරනු ලැබීය.

එම නඩු අතරින් බහුතරය අදට ද විසඳී නැත. කමලසබේසන් විශ්‍රාම ගැනීමෙන් පසු, විශේෂ පරීක්ෂණ ඒකක හරහා පැමිණිලි යොමුකිරීමේ ප්‍රතිපත්තිය වෙනස් කිරීම ට දෙපාර්තමේන්තුව ට වැඩි කාලයක් ගියේ නැත. ඔහුගේ අනුප්‍රාප්තියකයා වූ සී.ආර්. ද සිල්වා නිරන්තරයෙන් සඳහන් කළේ දෙපාර්තමේන්තුව රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවල ජීවනය ට හිස නැමිය නොයුතු බවයි. වධ හිංසාව පිළිබඳ සිද්ධි විභාග කිරීම යම්කිසි ආකාරයක ජීවනයක ප්‍රතිඵලයක්

බවත් එය ට විරෝධය දැක්වූ බවත් එහි අරුත විය. ඔහු යටතේදී, වධ හිංසා වෝදනාවන් ට අදාළ ඕනෑම ඉහළ මට්ටමේ පරීක්ෂණයක් නතර කෙරිය හැකි විය. වෙනත් අර්ථයන්ගෙන් සාක්ෂි නිර්ගමනය වූ විට පවා, නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව බොහෝ අවස්ථාවලදී ඒවා මහේස්ත්‍රාත්වරුන් හට යොමුකරන්නේ සුළු තුවාල ලෙස සලකමින් දැන්වීම් නීති සංග්‍රහය යටතේ ඒවා විභාග කිරීම සඳහා ය. දෙපාර්තමේන්තු නිලධාරීන් විසින් වධ හිංසාවට එරෙහි සම්මුතිය අධීක්ෂණය කරන වධ හිංසාව ට එරෙහි එක්සත් ජාතීන්ගේ කමිටුව ඇතුළු එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ ආයතනවල ට ද, ශ්‍රී ලංකාවේ වධ හිංසාව පිළිබඳ බරපතල ගැටලුවක් නොමැති බැව් සඳහන් කරමින් සිය වාර්තා ඉදිරිපත් කර තිබේ.

කරුණු සහ අයදුම්පත් වල නීතිය පිළිබඳ මූලික දෝෂ සිදුකර තිබෙන සිද්ධිවලදී පවා, පීඩාව ට පත් වින්දනයන් වෙනුවෙන් අභියාචනා හෝ සමාලෝචන ගොනු කිරීම නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ප්‍රතික්ෂේප කර තිබේ. අද වන විට නිහඬ ව සුරකින ප්‍රතිපත්තිය වන්නේ වධහිංසාව තුරන් කිරීම නොව අපරාධකරුවන් ව ආරක්ෂා කිරීමයි.

එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, පොලිස් හටයන් විසින් මුදල් ලබාගැනීමේ අරමුණින් අත්අඩංගුව ට ගැනීම්, රඳවා තබාගැනීම් හා වධහිංසාවන් සිදුකිරීම රට පුරා ම සාමාන්‍ය දෙයක් බවට පත් ව තිබේ. අතිශයින් ප්‍රසිද්ධ වූ මීගමුවේ සුගත් නිශාන්ත ප්‍රනාන්දු සිද්ධිය, අල්ලස හා සම්බන්ධ අවක්‍රියාවන් වෙනත් පොලිස් අපරාධ අති විශාල සංඛ්‍යාවක ට මග පෑදිය හැක්කේ කෙසේදැයි විදහා දක්වයි.

නිශාන්ත ප්‍රනාන්දු මූලික වශයෙන් ම පොලිසිය ට පැමිණිලි කළේ, තමන් හිමිකරුවා බව පවසමින් ලොරියක් විකුණූ පොලිස් පරීක්ෂකවරයෙකු හට එරෙහි ව ය. එම ලොරිය ඇත්ත වශයෙන් ම සොරකම් කළ එකක් විය. ඔහුගේ පැමිණිලි, ඔහු ට විරුද්ධ ව බොරු පැමිණිලි ගොනු කිරීමට මගපෑදීය. ඔහුට අල්ලස් දීම ට සහ වෝදනා

ඉවත් කර ගැනීමට නම් තවදුරටත් මුදල් ගෙවීම ට පොරොන්දු වීම ට සිදුවිය.

අවසානයේදී පොලිස් නිලධාරීන් වැඩි වැඩියෙන් මුදල් ඉල්ලා සිටින විට ඔහු අල්ලස් කොමිසම ට ඒ ගැන පැමිණිලි කළේය. කොමිසම, පරීක්ෂණ පැවැත්වීමෙන් පසුව පොලිස් පරීක්ෂකවරයෙකු ට විරුද්ධ ව චෝදනා ගොනු කළේය.

එයින් පසු, නඩුව ට සාක්ෂි නොදෙන ලෙස නිශාන්ත සහ ඔහුගේ බිරිඳ ට බලපෑම් එල්ලවන්න ට විය. ඔවුන් ඒවා ට ඇහුම්කන් නොදුන් විට මීගමුව පොලිස් ස්ථානාධිපති ඇතුළු පොලිස් නිලධාරීන් විසි දෙනෙක් පමණ ඔවුන්ගේ නිවස වටලා, ඔවුන්ට සහ කුඩා දරු දෙදෙනා ට තාඩන පීඩන සිදු කළේය. පසුව සිය පවුලේ සාමාජිකයන් සිව් දෙනා ට වධ හිංසා කිරීම සම්බන්ධයෙන් ඔවුන් මූලික අයිතිවාසිකම් අයදුම්පතක් ගොනුකළ අතර ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය එය විභාග කිරීම සඳහා අවසර දුන්නේ ය.

පොලිස් නිලධාරීන් 12 දෙනෙකු වගඋත්තරකරුවන් ලෙස ඔවුහු නම් කළහ. ඉන්පසු නාදුනන පුද්ගලයන් කිහිපදෙනෙකු ඔවුන්ගේ නිවස ට පැමිණ නිශාන්ත හා ඔහුගේ බිරිඳ ට කියා සිටියේ එක්කෝ පැය 24 ක් ඇතුළත මූලික අයිතිවාසිකම් අයදුම්පත ඉල්ලා අස්කර ගන්නා ලෙස ය. එසේ නොමැති නම් පවුල ම සාතනය කරනා බව ය. නිශාන්ත, පොලිස්පතිවරයා සහ ආපදා කළමනාකරණ හා මානව හිමිකම් අමාත්‍යාංශය ඇතුළු ශ්‍රී ලංකාවේ සියලු ම අධිකාරීන් වෙත මේ බව පැමිණිලි කළේය.

2008 සැප්තැම්බර් 21 වැනිදා, සිය ළාබාල පුත්‍රයාගේ ඇස් ඉදිරිපිට දී කුඩක්කුකරුවන් දෙදෙනෙක් නිශාන්ත පුනාන්දු හට වෙඩි තැබූහ. (බලන්න, ජූලියාන් පෝටර් ලියූ “The Price of Fighting the state in Sri Lanka” by Julianne Porter, article 2, vol. 8, no. 1, March 2009) කිසිවෙකු මේ සම්බන්ධයෙන් අත්අඩංගුව ට නොගත් අතර

මේ සාකච්ඡා සම්බන්ධයෙන් කිසිදු පරීක්ෂණයක් ද පැවැත්වෙන බවක් නොපෙනේ. මව ට හා දරුවන් දෙදෙනා ට තවදුරටත් මරණ තර්ජන එල්ල වූ අතර ආරක්ෂාව සඳහා මාස ගණනක් මුළුල්ලේ එක් නිවසකින් තවත් නිවසකට මාරුවෙමින් ජීවත් වීම ඔවුන් ට සිදුවිය. මේ පවුල තවමත් ජීවත්වන්නේ සැඟවීගෙන ය. ආරක්ෂක හේතූන් මත නොව ලාභ ඉපැයීම සඳහා සිය අධිකාරිය අයුතු ලෙස යොදාගන්නා පොලිස් භටයන්ගේ වීරක්‍රියා හේතුවෙන් පැන නැගුණු මෙවැනි සිද්ධි සිය ගණනක්, පසුගිය වසර කිහිපය පුරා AHRC හා එහි සහෝදර සංවිධානය විසින් සිදුකරන ලේඛනගත කිරීමේ ක්‍රියාවලිය හේතුවෙන් පැවසීම ට අපට පුළුවන. ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය ඉදිරියේ තිබෙන මූලික අයිතිවාසිකම් නඩු පමණක් වුවත්, පොලිස් අධිකාරීන් හෝ ආණ්ඩුව විසින් කිසිදු පියවරක් නොගන්නා බලය අයුතු ලෙස යොදාගැනීමේ සහ අති දැවැන්ත කෲර භාවයේ කතාන්දරයක් පවසයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ සාමය වැනි සංවර්ධනය ට අදාළ සියලු සාකච්ඡාවලදී පොලිසිය රැකිකල් ලෙස ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සුවිශේෂී ස්ථානයක් දැරිය යුතු ය. කෙසේ වෙතත්, විශ්‍රාමලත් DIG ගුණවර්ධන විසින් දක්වන පරිදි, මෙය කඩිනමින් සිදුවන්නක් සේ කිසි විටෙක නොපෙනේ.

වර්තමානයේ සිදුවන දේ විනිශ්චය කර බලන විට, කිසිදු ආණ්ඩුවක ට පොලිසිය සම්බන්ධයෙන් වන මේ සැකසුම වෙනස් කළ නොහැකි සේ පෙනේ. කෙටිකාලීන වශයෙන් පොලිසිය මෙහෙයවීම ට සමත්වීම බලයේ සිටින පක්ෂය ට වික්‍රමාන්විත වනු ඇත. එය එසේ වනුයේ එය සිවිල් ප්‍රතිරෝධක බලයේ සෘජු භාවිතය වන නිසා ය. බලයේ සිටින පක්ෂය මෙහි දරුණු බලපෑම වටහාගන්නේ ඔවුන් විරුද්ධ පක්ෂය බවට පැමිණි පසුව ය. ඉන්පසු ඔවුහු, 17 වැනි සංශෝධනය ක්‍රියාව ට නංවමින් මැතිවරණ පවත්වන්නැයි ආදී ලෙස බලයේ සිටින පක්ෂය ට අභියෝග කරති. නමුත් නැවත බලය ට පැමිණි පසු තමන් පෙනී සිටින ජනතා පරමාධිපත්‍යයේ අර්ථසාධනය වෙනුවෙන් ඔවුහු මෙම සැකසුම

වෙනස් කිරීම ට බලාපොරොත්තු නොවෙති. මේ තත්වය වෙනස් විය යුතු බව ට ශක්තිමත් ජනතා ව්‍යාපාරයක් ද නැත. මහජනතාව ට පූර්ණ වශයෙන් ස්වාධීන පොලීසියක් අවශ්‍ය ද නැතිනම්, යම්කිසි අවස්ථාවක නීතිය තිබෙන්නේ කාගේ පැත්තේ ද ඒ අනුව දේශපාලකයන් හරහා ක්‍රියාත්මක වන පොලීසියක් ද යන්න ද සැක සහිත ය! මේ ගැටලුව සම්බන්ධයෙන් කිසිදු යෝග්‍ය පර්යේෂණයක් සිදුවී නොමැත. මේ අනුව සුදුසු වන කියමන වන්නේ, 'ජනතාව ට ඔවුන් කැමති පොලීසිය ලැබෙන බව' යි.

මේ වටපිටාව අනුව, ප්‍රජාව වෙත දිශානත වූ පොලිස් ක්‍රමයක් වැනි ලෝක ප්‍රවණතාවන් වෙත දක්වන හුදු කට වචනය පසෙක තිබියදී, සිය ප්‍රධාන සේවාදායකයා වන ජනතාව වෙත සංවර්ධනාත්මක ලෙස යොමු වූ පොලීසියක් ආදී දෑ පිළිබඳ බලාපොරොත්තු තැබිය නොහැකි ය. මේ අනුව තමන්ගේ අලුත් ක්‍රමය තුළ ක්‍රියාකිරීම ට පොලීසිය ට බල කෙරේ. මේ අනුව මහජන අර්ථසාධනය සීමා සහිත ලෙස පමණක් සිදුවනු ඇත.

දැන් මම ප්‍රධාන කාරණය ට එන්නෙමි. මේ අලුත් ක්‍රමය යටතේ පවා ආයතනයක් වශයෙන් ඵලදායී ලෙස පොලීසිය ට ක්‍රියාකිරීමේ ගැටලුවක් මම දකිමි. එය සැබවින්ම ව්‍යුහාත්මක සහ කළමනාකාරිත්වයේ දෝෂයකි. පොලිස්පතිවරුන්ගේ ඉහළම කළමනාකාරිත්ව කණ්ඩායම සැදුම්ලත් ජ්‍යෙෂ්ඨ DIG වරුන් පසුව පළාත් පොලිස් මූලස්ථාන වෙත යොමුකෙරුණි. ඔහු පළාත් අගනුවර ප්‍රාදේශීය DIG වරයා ට ඉහළින් පිහිටුවා සිටියේය. මේ අනුව ඔහු DIG වරයාගේ විෂය සීමාව වෙත යොමුකෙරුණේ ඒ වන විට සිටි ජ්‍යෙෂ්ඨතම පොලිස් නිලධාරියා වශයෙනි. මේ අනුව සිය DIG වරයාගේ කාර්යයන් අයුතු ලෙස අල්ලාගැනීම ට ඔහුට බල කෙරිණි.

මේ හා සමාන ව SSP වරයාගේ (Senior Superintendent of Police - ජ්‍යෙෂ්ඨ පොලිස් අධිකාරී) රාජකාරි සිදුකිරීම ට DIG වරයා ව යොමුකෙරේ. පිළිවෙළින් SSP වරයා ASP වරුන්ගේ (Assistant Superintendent of the Police - සහකාර පොලිස්

අධිකාරී) රාජකාරිවලින් සමහරක් සිදුකිරීම ට යොමුකරයි. මේ අතර ASPවරයා OIC වරයාගේ වැඩ රාජකාරි සිදුකරන ආකාරය නිතරම දැක ගත හැකිය. මේ ආකාරය ට සෑම මට්ටමකම අධීක්ෂණ ක්‍රියාවලින් පීඩා විඳියි. මේ අතර OIC වරයා ට සිය ප්‍රදේශය ට වැදගත් අමුත්තෙකු පැමිණෙන අවස්ථාවලට සහභාගිවීම හැර එතරම් විශාල වැඩකොටසක් නැත.

දේශපාලන ලක්ෂණයක් වශයෙන් මෙන්ම ආරක්ෂක හේතූන් මත ද පූර්ණ ප්‍රාදේශීය නිල ධුරාවලියට ම සිදුවී තිබෙනුයේ ප්‍රධාන වශයෙන් ම වැදගත් අමුත්තන් (VIP) දැකීමට ය. මේ අනුව සිය නිලධාරීන් ව අධීක්ෂණය කිරීම ට හෝ සිය වාර්තා දෙස බැලීම ට හෝ කිසිදු අධිකරණමය කටයුත්තක් කිරීම ට පොලිස් ස්ථානාධිපතිවරයා (OIC) එතරම් කාලයක් නැත. මෙහි හිම බෝල ආචරණය (කුඩාව ට පටන්ගෙන යෝධ බලපෑමක් සහිත දෙයක් බවට පත්වීම) වන්නේ, වඩාත් ම ජ්‍යෙෂ්ඨ පොලිස් නිලධාරීන් මැදියම් රාත්‍රිය වන තුරුත් තමන් යටතේ සිටින අප්‍රධානීන්ගේ වැඩකටයුතු කරමින් කාර්යාලීය වැඩවල ගිලියාමයි. ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරීන් ට සිය අප්‍රධානීන්ගේ කටයුතු කිරීම ට සිදුවීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ස්වකීය වෙනස් නිල මට්ටම්වලදී වැඩි හැකියාවක්, අත්දැකීම් හා පරිණතභාවයක් ලබාගැනීමේ අවස්ථාව එකී සුළු නිලධාරීන් හට අහිමි වේ. මේ අනුව ධුරය අනුව ඉහළට නගිත් ම, රාජකාරි කළමනාකරණය කරගැනීමේදී මෙන්ම තමන් යටතේ සිටිනවුන් හට නිසි උපදෙස් දීමේදී ද ඔවුන් ස්වකීය අත්දැකීම් විරහිතභාවය වැඩි වැඩියෙන් ප්‍රදර්ශනය කරති. සිය වගකීම තමන් යටතේ සිටිනවුන් හට බෙදාදීමේදී ද ඔවුන් ට ඒ සඳහා ප්‍රමාණවත් විශ්වාසයක් නැත. මේ නිසා ජ්‍යෙෂ්ඨයෝ තවදුරටත් තමන් යටතේ සිටිනවුන්ගේ රාජකාරි කිරීම ට පෙළඹෙති. මේ නිසා, තමන් යටතේ සිටින නිලධාරියාගේ රාජකාරිය ද ඔහු ම කරයි! මේ නිසා ඔහු යටතේ සිටිනවුන් කිසිදා ඉගෙන නොගනිති. මේ ආකාරයට තත්වය හිමබෝල ආචරණයේ ප්‍රතිවිරුද්ධ අතට ද සිදුවෙයි. එක් අතකින් මේ ආකාරයට ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරීන් හට සිය සුපුරුදු දෛනික කාර්යයන් කරනවා ට වඩා සියුම් සවිස්තාත්මක දේ ගැන අවධානය යොමුකිරීමට හෝ සිය

ශක්තුවත් ඉහළ නිලය තුළ යම්කිසි නිර්මාණශීලී දෙයක් කිරීම ට කාලයක් නොමැති වේ. නියමය වන්නේ සෑම දිනයක ම මෙසේ සිදුකිරීමයි. නිලධාරියෙකු හෝ අප්‍රධානියෙකු පරීක්ෂාව ට හෝ වගකීම ට ලක්නොවේ. මේ අනුව දියුණුවක් හෝ අධීක්ෂණයේ ගැඹුරු මට්ටම් දක්වා යාමක් නැත. ප්‍රතිඵලය වන්නේ මාලබේ හෝ අගුලාන වැනි සිද්ධීන් ය.

තවත් දෑ තිබේ.

මෙහි ප්‍රතිඵල ලෙස ට පැවැත්ම සඳහා ශිල්පීය දක්ෂතා වැඩිදියුණු කරගන්නවා හැරෙන්නට නිලධාරීන්ට සිය කළමනාකාරිත්ව සහ අන්තර්පුද්ගල හැකියාවන් සංවර්ධනය කර ගැනීමේ අවස්ථාව අහිමි වේ. මේ අනුව නිලධාරී මට්ටමේදී එකී නිලධාරියා හැකියාවන්වල උනන්දුවක් ඇතිවේ. මෙය තමන් ට වඩා ඉහළ නිලධාරීන් පිළිබඳ බොහෝ අප්‍රධාන නිලධාරීන් කරන පැමිණිල්ලකි. මැතිරවණ පොරොන්දුවක ප්‍රතිඵලයක් ලෙස පොලිස් අතිරේකය විධිමත් බලසේනාව ට එක් කිරීමෙන් පසු තත්වය තවදුරටත් සංකීර්ණ වී තිබේ. මේ ගැටලුවේ සවිස්තර මෙහිදී සාකච්ඡා කළ නොහැක්කේ, එය මෙම නිබන්ධනයේ විෂය පථයෙන් ඔබ්බෙහි පවතින්නක් වන හෙයිනි.

මේ වටපිටාව අනුව පවතින්නේ දෙකටම අයත් නැති තත්වයකි. ඇත්ත වශයෙන්ම, සිය උඩු අතට යන සවලතාවය ට පහසුකම් සැලසීම සඳහා සහ සිය අශක්තුවත් බව ආචරණය කර ගැනීම සඳහා ඕනෑම අයෙකු ට, කාර්යක්ෂමතාවය උපමානයක් නොවනා දේශපාලන අණ්ඩ දැමීමක් උවමනා කෙරේ. මේ අනුව, අත්‍යවශ්‍යයෙන් ම පෞද්ගලික කළමනාකරණ කුසලතාවයන් ආදිය වෙනුවට ඔවුහු 'දේශපාලන කළමනාකරණ' කුසලතාවයන් සංවර්ධනය කර ගනිති. මෙතැන් සිට, එකීකින් තවෙකකට යනාදී වශයෙන් ප්‍රශ්න හටගන්නට පටන් ගන්නා අතර එම ප්‍රශ්න පිළිකාවක් මෙන් ඔවුදුවයි. මේ අනුව වර්තමානයේ පවතින තත්වයෙන් පවා සේවයක් ලබාදීම ට හැකි වීම පුදුමයකි.

පොලිසිය මේ තාක් දුරකට දේශපාලිතකරණය නොවිණි නම් එහි ඒකාබද්ධ භාවය ට හෙවත් සංසක්තිය ට මේ සා බරපතල තර්ජන ලෙස නිර්ගමනය නොවීම ට ඉඩ තිබූ බල ධුරාවලිය පවත්වාගෙන යාමේදී ඒ හා සබැඳි ඇති ගැටලු කිහිපයක් පිළිබඳ ව ලිපියෙන් කතා කරයි.

පොලිසි ක්‍රමය බල ධුරාවලියක් මත පදනම් වූ ආයතනයකි. මුදුනේ සිටිනවුන් හට ආයතනය තුළ විවිධ ස්ථරවල සිටිනවුන්ගේ හැසිරීම් පිළිබඳ වගකීමක් තිබේ. තමන් ට පහළින් සිටින අයගෙන් අපේක්ෂිත රාජකාරිය ඉටුවන බවට වගබලාගැනීම ඉහළින් සිටින්නන්ගේ රාජකාරියයි. නායකත්වයේ හා අධීක්ෂණයේ වගකීම් පිළිබඳ දෙපාර්තමේන්තු නියෝගවල දැක්වේ. ලේඛන පවත්වාගෙන යාමේදී සංකීර්ණ සැකසුමක් ඒවායින් නිර්දේශ කෙරේ. පොලිස්ස්ථානයක සිටින පොලිස් ස්ථානාධිපතිවරයා, සිය පොලිස් ස්ථානය තුළ සිදුවන දේ සඳහා වගකිව යුතු ය. යම් ප්‍රදේශයක සහකාර පොලිස් අධිකාරිවරයා තමන් යටතේ තිබෙන සියලු පොලිස් ස්ථානයන්ගේ කටයුතු අධීක්ෂණය කරමින් පොත් පරීක්ෂා කරමින්, එම පොලිස් ස්ථානවලට යමින් තමන්ගේ ම සටහන් පවත්වා ගනියි. සහකාර පොලිස් අධිකාරිවරුන්ගේ කටයුතු අධීක්ෂණය කරමින් අධිකාරිවරයා ඔවුන් ව මෙහෙයවයි. ජ්‍යෙෂ්ඨ පොලිස් අධිකාරිවරු තවදුරටත් අධීක්ෂණ කාර්යයේ සහ හැසිරවීමේ යෙදෙති. එසේම පොලිස්පතිගේ නියෝජ්‍යයෝ සමස්තයක් වශයෙන් ආයතනය බලාගනිති.

එය පැවතියේ ඒ ආකාරය ට ය. එසේම එය පැවතිය යුතු යැයි අපේක්ෂා කරන්නේ ද ඒ ආකාරය ට ය. නමුත් මේ වන විට ඕනෑම පොලිස් නිලධාරියෙකු එය හඟිනු ඇත්තේ සුරංගනා කතාවක් ලෙස ය. අද වන විට ASP ගේ සිට IGP දක්වා පොලිස් බල ධුරාවලිය ට, වූදින සැකකරුවෙකු සමග ආරක්ෂකයන් යම්කිසි ද්‍රව්‍යමය සාක්ෂි සොයාගැනී ට යන විට ඔහුට යෝග්‍ය ප්‍රවාහන පහසුකම් පවා සැපයීම ට නොහැකි ය. මෙහිදී නැවත නැවතත් කියැවෙන කතාව නම්, ගමන යන විට විලංගු දමා සිටි සැකකරු බෝම්බයක් හෝ ගිනි

අවියක් ගෙන ගිය බවත් එයින් පොලීසිය ට පහර දීමට උත්සාහ කළ බවත් එවිට පොලීසිය විසින් කළ වෙඩි තැබීමේදී සැකකරු මිය ගිය බවත් ය. පොලීස් ධුරාවලියේ නිලධාරීන්, විමර්ශන කටයුත්තක් සිදුකිරීමේ අරමුණින් එක් ස්ථානයක සිට තවත් ස්ථානයකට ගෙන යන අපරාධකරුවෙකු හට ආරක්ෂිත ප්‍රවාහන පහසුකම් පවා සැපයීම ට අසමත් ද? අපරාධ විමර්ශන අතරතුර සැකකරුවන් ප්‍රවාහනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් උපමාන හා උපදෙස් මාලාවක් නිර්මාණය කිරීම අනිවාර්යයෙන් ම එතරම් අසීරු කාර්යයක් විය නොහැක. ලොව පුරා ම මෙබඳු දේ සිදුකරන්නේ අතිශය ආරක්ෂිත ව ය. මෙබඳු ක්‍රමයක් නිර්මාණය කර ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා අසාමාන්‍ය බුද්ධියක් උවමනා නොකළද තමන් මේ තරම් දෙයක් කිරීම ට අපොහොසත් බව ශ්‍රී ලංකා පොලීසිය ඔප්පු කර තිබේ.

විධානාත්මක වගකීම වෙනුවට නීති සාධන යටිතලයේ ඉහළ සිට පහළටම පැතිරී තිබෙන්නේ පරිපූර්ණ නොසැලකිලිමත් භාවයයි. ඩග්ලස් නිමල් සහ ඔහුගේ බිරිඳගේ සිද්ධිය ගනිමු. නිමල් සිය රාජකාරිය බරපහළ ආකාරයට මත්ද්‍රව්‍ය වෙළඳාම ට සම්බන්ධ සිතා ඇතැම් තැනැත්තන් අත්අඩංගුව ට ගැනීම ට උත්සාහ කළ පොලීස් පරීක්ෂකවරයෙකි. ඉහළ සිටි ඇතැම් පුද්ගලයන් ඔහුට විරුද්ධ ව පැමිණි අතර අවසානයේ ඔහු සහ ඔහුගේ බිරිඳ ඝාතනය කරනු ලැබීය. රාජකාරියේ යෙදී සිටින අතරතුර නීති සාධකයෙකු ඝාතනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් කිසිවෙකු අත්අඩංගුව ට නොගත් අතර නඩු පැවරුණේ ද නැත.

පොලීසිය ලේඛන වෙනස් කරන බවට ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය සහ ඉහළ අධිකරණ විසින් දිගින් දිගට ම සිදුකළ අනාවරණයන් ඇත. මූලික අයිතිවාසිකම් හා වධ හිංසා පැමිණිලිවලට සම්බන්ධ නඩුවලදී පොලීසිය විසින් පොත් වෙනස් කර වැරදි සටහන් නොයෙදූ අවස්ථා සොයාගැනීම ට අසීරු ය. අත්අඩංගුව ට ගත් පුද්ගලයා පසුව අධිකරණමය නොවන ක්‍රමයට මරා දමන ලද සියලු අවස්ථාවලදී පොත්වල තිබූ සටහන් ද වෙනස් කර තිබේ. ASP සහ එයට ඉහළින්

සිටින්නන්, දෙපාර්තමේන්තු නියෝගවලින් නියම කර තිබෙන ආකාරයට ස්වකීය අධීක්ෂණ බලතල ක්‍රියාවේ යෙදවී නම් මෙබඳු විකෘතිතාවයන් සිදුකළ නොහැක.

පොලීසියේ බල ධුරාවලිය පොදු අරමුදල්වලින් ගෙවීම් ලබන්නකි. නමුත් එය ස්වකීය පොදු රාජකාරි ඉටු නොකරයි. පාර්ලිමේන්තුවේදී හෝ මාධ්‍යයේදී එහි කටයුතු සියුම් ලෙස නිරීක්ෂණය ට ලක් වීමක් නැත. රට පහතට වැටෙන නොපනත් කම ආමන්ත්‍රණය කළයුතු නම්, පොලීස්පතිවරයා සහ ඔහුගේ නියෝජ්‍යයන් කරන්නේ කුමක්ද යන ප්‍රශ්නය මහජනයා විසින් ඇසිය යුතු ය. නෛතික හා දෙපාර්තමේන්තුමය කාර්යපටිපාටීන් නොතකමින් ඔවුන් නීතිය කඩන්නේ නම් රටේ නීතිය හා සාමය සුරක්ෂණය කරන්නේ කවුද?

ගුණවර්ධන විසින් හඳුනාගන්නා මේ ක්‍රමයේ පවතින තවත් ලක්ෂණයක් වන්නේ, පොලීස් ක්‍රමය කෙරෙහි කවදත් පවත්නා හමුදා පාලනයේ අවදානමයි. ඔහු නිරීක්ෂණය කරනා පරිදි,

හමුදා නිලධාරීන් ශක්තුවත් නායකයෙකු යටතේ හොඳින් කටයුතු කළ නිසා හමුදා නිලධාරියෙකු පත්කිරීම සියලු ප්‍රශ්නවලට සර්වරෝග නාශකයක් වේ යැයි සිතන ආකාරයක් මේ දිනවල දක්නට ලැබේ. මේ චින්තනයේ බොළඳකම ඇත්තෙන් විස්මයජනක ය. එයට හේතුව වන්නේ මේ දිනවල සෑම ක්ෂේත්‍රයක් ම අතිශය විකරණය වී තිබීමයි. චින්තනය වන්නේ " ඔබ 'හරි මිනිහා' පත් කළ විට හැම දෙයක්ම හරියාවී' යන්න බව පෙනේ. නමුත් මෙහි විපාක ගැන සිතනවිට වෙවිලා යයි.

අනිවාර්යයෙන්ම, 1946 සොයර්ටිස් කමිටු වාර්තාවේ සිට එයට පසු 1970 බස්නායක කොමිසම හා 1995 පොලීස් සේවා වාර්තාව දක්වා රටේ පොලීස් ගැටලු විශ්ලේෂණයන් මගින් විදහා දක්වන්නේ, ශ්‍රී ලංකා පොලීස් ක්‍රමයේ කේන්ද්‍රීය ගැටලුවක ආරම්භය එය සිවිල් පොලීස් සේවයකට වඩා මිලිටරීකරණය වූ පොලීස් සේවාවක් වීම බවයි. 1971 වර්ෂයේ සිට ඇති වූ කැරලිකාර තත්වයන් විසින් එය

තවදුරටත් හමුදාකරණය විය. හමුදා නිලයන්ගෙන් පොලිස්පතිවරයෙකු පත් කිරීම මගින් සිදුවනු ඇත්තේ ගැටලු තවදුරටත් උග්‍රවීම පමණකි.

මේ දිනවල මේ ක්‍රමය තුළ නීත්‍යානුකූල නොවන ඕනෑම දෙයක් සහ හැම දෙයක් ම සිදුවීම ට පුළුවන. පොලිස් නිලධාරීන් මත් ජාවාරම ට සම්බන්ධ වී සිටියද, පොලිස් නිලධාරීන් විසින් මත් ජාවාරම්කරුවන් ව ආරක්ෂා කළද, සිය අත්අඩංගුව ට ගැනීමේ හා රඳවාකබාගැනීමේ බලය භාවිතා කරමින් අල්ලස් ලබාගැනීමේ යෙදුණද, ව්‍යාජ චෝදනා නගමින් හෝ ක්‍රස්ත විරෝධී නීති හා මත්ද්‍රව්‍ය විරෝධී නීති භාවිතාකරමින් විරුද්ධවාදීන් ව සිරගත කරමින් දේශපාලකයන් ට උපකාරකළද, හෝ වෙනත් යම්කිසි ආකාරයක නීතිවිරෝධී ක්‍රියාවන් ට සම්බන්ධ වුවද මේ ක්‍රමය ට ඒවා නතර කිරීම සඳහා යමක් කිරීම අපහසු ය. පහළ නිලයන් දරන නිලධාරීන් කිහිප දෙනෙක් අත්අඩංගුව ට ගැනීම වැනි පිට ඔපයට ගන්නා පියවරවලින් කිසිදු වෙනසක් ඇති නොකෙරේ.

පොලිස් බලකායේ ප්‍රධානියා ලෙස හමුදා නිලධාරියෙකු පත්කිරීමෙන් මේ ගැටලු විසඳිය හැක්කේ කෙසේද? පහළ සිට ඉහළ නිලයන් දක්වා වන නිලධාරීන් සඳහා විධානාත්මක වගකීම සංස්ථාපනය කිරීම ට හමුදා නිලධාරියෙකු හට හැකි ද? හමුදා නිලධාරියෙකු හඳුන්වා දීම මුළා වූ ඉහළ නිලධාරීන් ට තවදුරටත් මුළා වීම ට සහ එකී හමුදා නිලධාරියා ව නොමග යැවීම ට උපකාරයක් නොවනු ඇති ද? එයට හේතුව, ඔවුන්ගේ අලුත් නායකයා ඔවුන් සම්බන්ධ වී සිටින ක්ෂේත්‍රය ට සම්පූර්ණයෙන් ම නුහුරු අයෙකු වන නිසා ය. ඉහළ තනතුරු, හාත්පසින් ම වෙනස් ක්ෂේත්‍රයන් හි අය ට ලබාදුන් කොතැනකදී ත් මෙවැනි දේ සිදු ව තිබේ. මෙබඳු ආශ්‍රිත කරුණු යටතේ සිදුවිය හැකි විකෘතීන් සඳහා ඇති තරම් උදාහරණ ලබාදිය හැකිය.

පොලිස් ක්‍රමය නීති බලගන්වීම සඳහා කැපවූ මහජන සේවයකි. මේ අනුව මහජනයා සමග පවතින සම්බන්ධතාවය එම සේවාව සඳහා

අවශ්‍ය කරන අතර පොලිස් ක්‍රමය හමුදා ක්‍රමයේ ස්වභාවයෙන් සම්පූර්ණයෙන් ම වෙනස් ය. හමුදාවෙන් පොලිස්පති වරයෙකු ගෙනඒම ට යෝජනා කර ඇති දේශපාලනඥයන් මේ බව දනිති. එය එසේ නම්, දැනටමත් බිදවැටී තිබෙන පොලිස් ක්‍රමය වෙත හමුදා නායකයෙකු හඳුන්වාදීම ට ඔවුන් ට අවශ්‍ය ඇයි? ඔවුන් ට වෙනත් බලාපොරොත්තු රාශියක් තිබේ. ජනතාව දැඩි ලෙස පාලනයක ට නතු කිරීමටත් ඒ සමග ම නීතියේ ආධිපත්‍යය විතැන් කිරීමටත් අවශ්‍ය ව තිබෙන්නේ වඩාත් හමුදාකරණය වූ පොලීසියක් විය හැකිය.

වඩාත් මිලිටරීකරණය වූ ක්‍රමයක් සඳහා යමෙකු ට බුරුමය දෙස බැලීම පමණක් සෑහේ. 2009 නොවැම්බරයේ බුරුම හමුදා නායකයා ශ්‍රී ලංකාව ට පැමිණියේ ජනාධිපතිවරයා එයට පෙර ඔහුගේ රටේදී ඔහු ව හමුවීමෙන් පසුව ය.

එම වර්ෂයේදී ජුන්ටාව විසින් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී නායිකා දෝවි අවුන් සාන් සු කයි ව නැවතත් නිවාස අඩස්සියේ තබාගැනීම ට කටයුතු කළේය. එම සිද්ධිය ට පුළුල් ප්‍රචාරයක් ලැබුණු අතර මුළු ලෝකය ම විසින් එය හෙළාදකිනු ලැබීය. අධිකරණ තීන්දුවක් මගින් අවුන් සාන් සු කයි ව බරපතල වැඩ සහිත ව පස් වසරක් සඳහා බන්ධනාගාර ගත කෙරිණි. පැය කිහිපයක් ඇතුළත ජුන්ටා නායකයා එම දඬුවම, ඇගේ ම නිවස තුළ මාස 18 ක රඳවා තබාගැනීමක් බව ට අඩු කළේය. හුදෙක් ම මෙම නඩුවෙන් උත්සාහ කෙරුණේ, බන්ධනාගාරගත කිරීම සඳහා ලබාදුන් නියෝගයක ට නීත්‍යානුකූලභාවයේ ඡායාමාත්‍රයක් ලබාදීමයි. ඒ හරහා එම කාන්තාව ට අනාගතයේ ඇගේ රටෙහි පවත්වන කිසිදු යෝජිත මැතිවරණයක් හා සම්බන්ධ කටයුත්තක ට සහභාගි නොවිය හැකි කිරීමයි.

අවුන් සාන් සු කයි ගේ සිද්ධිය තරමට නොවුවද, ශ්‍රී ලංකාවේ ජේ.එස්. තිස්සනායගම් සිද්ධිය ද 2009 වර්ෂයේදී අන්තර්ජාතික වශයෙන් ආනදෝලනයක් ඇති කළේය. ප්‍රමුඛ මාධ්‍යවේදියෙකු හා

මානව හිමිකම් ක්‍රියාකාරියෙකු වූ මේ මිනිසා ගේ අත්අඩංගුව ට ගැනීම, රඳවා තබාගැනීම සහ නඩු විභාගය විවිධ ආණ්ඩුවල අවධානය ලබාගත්තේය. මේ සිද්ධිය ලොව පුරා සිදුවන මාධ්‍යවේදීන් මර්දනය කිරීම සඳහා උදාහරණයක් වශයෙන් ඇමරිකානු ජනාධිපති බරාක් ඔබාමා ම සඳහන් කළේය. ලොව පුරා සියලු ප්‍රධාන පෙළේ මාධ්‍යයන් විසින් මෙම අත්අඩංගුව ට ගැනීම, රඳවා තබාගැනීම සහ නඩු විභාගය හෙළා දුටු අතර තිස්සනායගම් කොන්දේසි විරහිත ව නිදහස් කරන්නැයි ආණ්ඩුවෙන් නැවත නැවතත් ඉල්ලා සිටියහ.

ත්‍රස්තවාදය ට උදව් දීම හා අනුබල දීම හා, උතුරේ සාමය පවතින විට සන්නද්ධ අරගලය සම්බන්ධයෙන් ලිපියක ජේලි කිහිපයක් ලිවීම මගින් ජාතිවාදී ප්‍රචණ්ඩතාවයන් සඳහා පෙළඹවීම සම්බන්ධයෙන් ප්‍රවීණ මාධ්‍යවේදියෙකු හා මානව හිමිකම් ක්‍රියාකාරියෙකු වූ තිස්සනායගම් චෝදනා ලැබීය. ඔහු දිගු කාලයක් මුළුල්ලේ දකුණේ මෙන්ම උතුරු නැගෙනහිර ද අභ්‍යන්තර අරගලවලට අදාළ ගැටලු වාර්තා කළ ප්‍රවීණ මාධ්‍යවේදියෙකු හා මානව හිමිකම් ක්‍රියාකාරියෙකි.

ගත වූ අසූ ගණන්වල අග භාගයේදී ඔහු වර්තමානයේ පදවි දරණ ජනාධිපතිවරයා හට උපකාර කළේ එවකට විපක්ෂයේ සිටි ජනාධිපතිවරයා හට දකුණේ සිදුවන අතුරුදන් වීම් හා සෙසු කුෆරකම් පිළිබඳ ලිපි ලේඛන සකස් කර දීමෙන් හා ඒවා පරිවර්තනය කර දීමෙනි. තිස්සනායගම් ගේ ලිපි වල ප්‍රචණ්ඩකාරිත්වය ට අනුබල දෙන හෝ ජාතිවාදී ද්වේෂය අවුළුවීමට ගත් කිසිදු උත්සාහයක් පිළිබඳ ලකුණක් නැත. ඔහු ලියූ ලිපිවල ට සමාන ලිපි දහස් ගණනක් තිබෙන අතර ඒවායේ ලේඛකයන් කිසිම අයෙක් අත්අඩංගුව ට ගෙන නීතිය ඉදිරිය ට ගෙනැවිත් නැත. එම සමූහය අතරින් තිස්සනායගම් ව අත්අඩංගුව ට ගැනීම රඳවා තබාගැනීම හා නඩු පැවරීම සඳහා වෙන් කරගත්තේ හුදෙක්ම සෙසු මාධ්‍යවේදීන් හා යුද්ධය ට සම්බන්ධ ලිපි පළ කරන පුවත්පත් කතුවරුන් බියගැන්වීම සඳහා ය. ඔහුගේ සිද්ධියෙන් පසු තවත් මාධ්‍යවේදීන් කිහිපදෙනෙක් ම රට හැර ගියහ. අවුත් සාන් සු කයි ගේ සිද්ධියේදී මෙන් තිස්සනායගම් සිද්ධියේදී ද

අපරාධ චෝදනාවක් ගොනු කිරීම සඳහා සැබෑ පදනමක් නොවිය. සිද්ධි දෙකේම චෝදනා ව්‍යාජ ඒවා විය. සිද්ධි දෙකෙහිදීම අධිකරණය ඉදිරියට පැමිණි ගැටලුව වූයේ මුල් අවස්ථාවේදී චෝදනාවල නීත්‍යානුකූලභාවය හා වලංගුභාවය තීරණය කිරීමයි. අධිකරණය දෙක ම නඩු කටයුතු සිදුකළේ, එකී ව්‍යාජ චෝදනාවල යම්කිසි නීත්‍යානුකූල පදනමක් තිබිණි යන පදනම මත වූ අතර අවස්ථා දෙකෙහිදී ම වූදිනයා වරදකරු කෙරිණි.

ජෝසෆ් ස්ටාලින් ගේ අභිචෝදකයා වූ අන්ද්‍රෙයි වයිෂින්ස්කි ද අවසානය කලින් නිශ්චය කර තිබූ නඩු මෙහෙයවීය. 1930 දශකයේ පැවැත්වූ මෙම නඩුවිභාග ලොව පුරා ප්‍රකට වී තිබෙන්නේ, සෝබන නඩු (Show Trials) යනුවෙනි. මන්ද ඒවා හුදෙක් ම ප්‍රදර්ශනාත්මක වූ නිසා ය. වූදිනයා නඩු කටයුත්තේ නියම ඉලක්කය නොවීය. වූදිනයා, ජනතාවට පණිවුඩයක් ලබාදීම සඳහා සෙසු සමාජය ඉදිරියේ ප්‍රසිද්ධ කළ හුදු ප්‍රදර්ශන භාණ්ඩයක් පමණක් විය. වයිෂින්ස්කි ගේ වරිතාපදානය ලියූ අර්කාදි වැක්ස්බර්ග් මෙසේ ලියයි. “නඩුවිභාගයේ අරමුණ වූයේ වූදිනයාට අවමන් කිරීම හෝ, සැබවින් ම වූදිනයා ව නසා නිරුද්ධ කිරීම නොව පූර්වාදර්ශයක් ලබාදීම සහ ජනතාව මත මනෝවිද්‍යාත්මක ප්‍රභා‍රයක් එල්ල කිරීම සඳහා මග අතුරාගැනීමයි.”

මේ හා සමාන ආකාරයට, තිස්සනායගම්ට එරෙහි ව නඩුව අසනු ලැබූ අතර අධිකරණය ඔහුට විසි අවුරුදු සිර දඬුවමක් නියම කළේය. මෑත භාගයේදී ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය විසින් පුරවැසියන්ගේ අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමේ හා ප්‍රකාශනයේ නිදහස පිළිගෙන තිබිණි. පවතින ආණ්ඩුව විවේචනය කිරීමෙහිලා පුරවැසියන්ගේ අයිතීන් ද අධිකරණය විසින් පිළිගෙන තිබිණි. කෙසේ වෙතත් මහාධිකරණය විසින් සිදුකළ-ත්‍රස්ත විරෝධී නීති වලට යටත් විශේෂ රෙගුලාසි මත පදනම් ව මෙම නඩුව ඇසීම, මෙකී සම්ප්‍රදායන්ට එකඟව පටහැණි ය.

ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශය එයටත් වඩා දුරගොස් තිබූ අතර එහි නිල නිවේදනයක් මගින් සඳහන් කර තිබුණේ, තිස්සනායගම් නඩු තීන්දුව විවේචනය කිරීම අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වය ට සිදුකරන කැලලක් බවයි. කෙසේ වෙතත් මේ සිද්ධිය, අවුත් සාන් සු කයී ගේ සිද්ධිය මෙන්ම අධිකරණයේ විනාශය වන අතර ප්‍රශ්නය වන්නේ එයයි. තවද අධිකරණය ස්වාධීන නොවීම කැලලක් නොව හුදු කරුණු සඳහන් කිරීමක් වේ. තිස්සනායගම් සිද්ධිය ජනීවා හි එක්සත් ජාතීන්ගේ මානව හිමිකම් කවුන්සිලය ඉදිරිය ට පැමිණී විට නීතිපතිවරයා ම තර්ක කළේ, විසි අවුරුදු සිර දඬුවම අවම දඬුවම බවත් එය අධිකරණයේ තීන්දුව වන බවත්, ශ්‍රී ලංකාව බලතල බෙදීම ට ගරු කරන බවත් ය. බුරුමයේ රෙජිමය කපට කමින් යුතු ව අවධාරණය කළේ ද අවුත් සාන් සු කයී ගේ දණ්ඩනය සඳහා වගකිව යුතු වන්නේ රෙජිමය නොව අධිකරණය වන බවයි. කවුන්සිලය ඉදිරියේ නොතබන ලද දෙය වූයේ, වරදකරු කිරීම සඳහා ආරක්ෂාව සැලසූ ත්‍රස්තවාදය වැළැක්වීමේ පනත (PTA) යටතේ පාපොච්චාරණයන් සාක්ෂි ලෙස පිළිගත හැකි බවත්, සෙසු ආකාරයකින් අපරාධ යටතට නොගැනෙන ක්‍රියාවන් මේ නීතිය යටතේ වරද ලෙස සලකන බවත් ය.

ශ්‍රී ලංකාව තුළ මෙය ප්‍රශ්නයක් නොවන්නේ සකල අපරාධ යුක්තික පද්ධතිය ම කෙසේ හෝ ඔළුවෙන් සිටගෙන සිටින නිසා ය. නීතිය විධානාත්මක වන අතර පැමිණිල්ල මෙයෙයවන්නා ට අවශ්‍ය ඕනෑම ප්‍රතිඵලයක් ලැබෙන පරිදි එය අඹරවා යොදාගනියි. විශේෂයෙන් ම මූලික පරීක්ෂණවලට සහභාගි වන විට හා විවිධ අර්ථයන්ගෙන් ක්‍රියාදාමය විපර්යාසවලට ලක් කරන විට අභිචෝදකයා ට විත්තිය වෙනුවෙන් පවා පෙනී සිටිය හැක. උදාහරණයක් වශයෙන් 2009 ජූලි 30 වැනිදා Lanka News Web විසින් වාර්තා කළ පරිදි,

සෙලින්කෝ සමූහ ව්‍යාපාරයේ ශාඛාවක් වූ ගයින්දන්ස් ඇන්ඩ් ගරන්ට් සමාගමේ රු. මිලියන 4 300 ක මූල්‍ය වංචාවක් සම්බන්ධයෙන් චෝදනා ලබා අධිකරණය ඉදිරියට පමුණුවන ලද

වගඋත්තරකරුවන් පස් දෙනෙකු අතරින් දෙදෙනෙකු හට ඇප ලබාදෙන්නැයි නීතිපතිවරයා අධිකරණයෙන් ඉල්ලා සිටියේය.

නීතිපතිවරයා ට අනුව අදාළ වගඋත්තරකරුවන් දෙදෙනෙකු ට ඇප ලබාදෙන ලෙස ඉල්ලාසිටීම ට හේතුව වන්නේ, සමාගම පිළිබඳ පරීක්ෂණය ට ඔවුන් සහයෝගය ලබාදීමයි.

කෙසේ වෙතත්, නීතිපතිවරයා ගයින්සන් ඇන්ඩ් ගරන්ට් සමාගමේ නීති උපදේශකවරයා වශයෙන් සේවය කළ සමයේදී වගඋත්තරකරුවන් සමග ඇතිකරගත් මිත්‍රත්වය, වගඋත්තරකරුවන්ගෙන් දෙදෙනෙකු හට ඇප ලබාදෙන ලෙස ඉල්ලා සිටීම සඳහා හේතුව බව දැනගන්නට ලැබේ.

අධිකරණය ඉදිරියට පැමිණවූ මූල්‍ය වංචා නඩුවේ වූදිනයන් වනුයේ ගයින්සන් ඇන්ඩ් ගරන්ට් සමාගමේ උප සභාපති සහ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී මර්වින් ජයසිංහ, මූල්‍ය අධ්‍යක්ෂ සුනිල් ජයතිස්ස, විධායක අධ්‍යක්ෂ මොහාන් ශ්‍රීනාත් පෙරේරා, නීති නිලධාරීන් මලිනි සභාරත්නම් සහ නියෝජ්‍ය මූල්‍ය අධ්‍යක්ෂ සමන්තිකා ජයසේකර වේ.

සභාරත්නම් හට පමණක් ඇප ලබාදීම ට නීතිපතිවරයා හට අවශ්‍ය වූ නමුත් සැක මතු නොවීම සඳහා ජයසේකර ගේ නම ද ඇතුළත් කිරීමට සිදුවූ බව නීතිමය මූලාශ්‍ර සඳහන් කරයි.

නඩුව කොළඹ ප්‍රධාන මහේස්ත්‍රාත් නිශාන්ත හපුආරච්චි ඉදිරියට ගෙන ආ විට නීතිඥ කාලිංග ඉන්ද්‍රතිස්ස ගේ ප්‍රධානත්වයෙන් යුතු නීතිඥ කණ්ඩායමක් වගඋත්තරකරුවන් වෙනුවෙන් පෙනී සිටියහ.

අපරාධ විමර්ශන දෙපාර්තමේන්තුවේ පරීක්ෂණය ට සහාය පළ කිරීම හේතුවෙන් වගඋත්තරකරුවන් හට ඇප ලබාදිය යුතු යැයි නීතිපතිවරයා පැවසීමේදී, එකී වගඋත්තරකරුවන් පරීක්ෂණය ට සහාය වූයේ කෙසේදැයි විවෘත අධිකරණයේදී හෙළිකරන ලෙස ඉන්ද්‍රතිස්ස නීතිපතිවරයා හට අභියෝග කර තිබිණි.

ඔහු තවදුරටත් ප්‍රකාශ කර තිබුණේ වගඋත්තරකරුවන් පස් දෙනා සමාන වශයෙන් පරීක්ෂණය සඳහා සම්බන්ධ වී සිටි බවයි. නියෝජ්‍ය සොලීසිටර් ජනරාල් යසන්ත කෝදාගොඩ මගින් නීතිපතිවරයා ව නියෝජනය කෙරිණි.

නීතිපතිවරයා සමාගම සමග පැවති ස්වකීය සමීප සම්බන්ධතා හේතුවෙන් අදාළ සමාගම ට එරෙහි ව නීතිපතිවරයා විසින් නීත්‍යානුකූල ක්‍රියාමාර්ගයක් නොගත් බව ද ලංකා නිවිස් වෙබ් වෙත මෙයට පෙර දැනගන්නට ලැබී තිබිණි.

නීතිපතිවරයාගේ ඉල්ලීමෙන් අනතුරු ව එක් අයෙකු ට රු. ලක්ෂ 100 ක ඇප සහ රු. ලක්ෂයක මූල්‍ය ඇප මත සභාරත්නම් හා ජයසේකර නිදහස් කරන ලදී. සෙසු වගඋත්තරකරුවන් අගෝස්තු 11 වැනි දා වන තෙක් රක්ෂිත බන්ධනාගාර ගත කරන ලදී.

සැප්තැම්බරයේදී නීතිපතිවරයා ජාතිය කම්පනය ට පත්කළේ, අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව නොමග යැවීම හා ව්‍යාජ ලිපි ලේඛන සකස් කිරීම සිදු කළ වූදිතයෙකු හට විරුද්ධ ව ගොනුකළ චෝදනා පත්‍ර ඉවත් කර ගන්නා ලෙස කොළඹ මහාධිකණයෙන් ඉල්ලා සිටීම මගිනි. වූදිත බී.ඒ. අබේරත්න කොළඹ ප්‍රසිද්ධ පාසලක විදුහල්පතිවරයා වූ අතර ඔහුට විරුද්ධ ව අධි චෝදනා ගොනු කරන ලද්දේ 2008 වර්ෂයේදී ය. ළමුන් පාසල ට ඇතුළත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ පරීක්ෂණයකදී ව්‍යාජ ලිපි ලේඛන ගණනාවක් පිළිගන්නා ලෙස පොලීසියේ විමර්ශන නිලධාරීන් හට බලපෑම් කර තිබූ බව චෝදනා පත්‍රයේ සඳහන් ව තිබිණි.

චෝදනා පත්‍රය ඉවත් කර ගැනීම සඳහා ඉල්ලීම සිදුකර තිබුණේ, සිය ක්‍රියාවන් හේතුවෙන් පාසල ට සිදුවූ හානිය ට පසුහැවිල්ල පෙන්වනු පිණිස පාසලේ සේවයෙන් තමන් ඉල්ලා අස්වන බව සඳහන් කරමින් වූදිතයා විසින් ඉදිරිපත් කළ දිවුරුම් පෙත්සමක් මත ය. මේ හැරුණු විට, ම ඔහුගෙන් රට ට, පාසල ට සහ අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය ට සිදුවූ සේවය සලකා බලා ඔහු ව නිදොස් කරන්නැයි පුද්ගලයන්

ගණනාවක් විසින් නීතිපතිවරයා හට ලිපි යොමුකර තිබිණි. නඩු කටයුත්ත දිගට ම පවත්වාගෙන යාම සඳහා ප්‍රමාණවත් සාක්ෂි තිබියදී පවා නීතිපතිවරයා අපරාධ චෝදනා පත්‍රය ඉවත් කර ගන්නා ලෙස මහාධිකරණයෙන් ඉල්ලා සිටියේ මෙම දිවුරුම් පෙත්සම හා මෙකී ලිපි මත පිහිටා ය.

එම ඉල්ලීම ප්‍රතික්ෂේප කර නඩුව දිගටම පවත්වාගෙන යන ලෙස නියෝග කළ ද, එකී චෝදනා පත්‍රය ඉවත් කරවා ගැනීම ට ගත් උත්සාහය ම, බරපතළ ප්‍රශ්න මතුකරයි. යහපත් හැසිරීම සම්බන්ධයෙන් ප්‍රතිඥා දෙමින් වූදින පුද්ගලයන් එවන දිවුරුම් පෙත්සම් හා වූදින විසින් සිදුකළ සේවාවන් විදහා පාමින් සෙස්සන් විසින් එවන ලිපි, අපරාධ චෝදනා ඉවත් කර ගැනීම සඳහා ප්‍රධාන නීති නිලධාරියා හට නීතිමය පදනම සලසන්නට යන්නේ ද? නඩු විභාගය සඳහා මේවා වලංගු උපමානයන් වන්නේ නම්, සෑම වූදිනයෙකු ම තමන් නැවත වැරදි ආකාරය ට නොහැසිරෙන බව ට සපථ කරමින් දිවුරුම් පෙත්සම් ලබාදීම ට කැමති වනු ඇති හෙයින් නීතිපතිවරයා කිසිදු පුද්ගලයෙකු ට එරෙහි ව නඩු නැසිය යුතු ය. තවද මේ දිනවල, චෝදනා පත්‍රයක් ඉවත් කර ගැනීම ට ඉල්ලමින් ඉහළ ම තැනින් පවා නිර්දේශ ලිපි ලබාගැනීම අසීරු දෙයක් නොවනු ඇත.

දූෂිත සහ බලගතු පුද්ගලයන් සමග සම්බන්ධතා ගොඩනගා ගැනීම ට අසමත් වන අහිංසක පුද්ගලයන් පමණක් මෙවැනි ලිපි ලබාගැනීම ට අසමත් වනු ඇත. විනිශ්චයකාරවරයා අයදුම්පත විභාගකිරීම සඳහා අවසර දුන්නේ යැයි උපකල්පනය කරමු. එවිට නඩු නැසීමේ තීරණය ගත්තේ අධිකරණය විසින් මිස තම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නොවන බවටත් සහ ශ්‍රී ලංකාව බලතල බෙදීම ට ගරු කරන බවටත් නීතිපතිවරයා තර්ක කරනු ඇත. මේ අනුව තීරණයේ වගකීම අධිකරණය මත පැටවේ. පොලිස් ස්ථානයන්හිදී සිදුවන අධිකරණය ට බාහිර ඝාතන සම්බන්ධයෙන් නඩු පැවරීම හා විමර්ශන නොපැවැත්වීමේ වගකීම අවස්ථා රාශියකදී විස්තර කෙරුණේ ද මේ

ආකාරයට ය. මෙහිදී සාතනයක් “යුක්තිසහගත මනුෂ්‍ය සාතනයක්” බවට වන මහේස්ත්‍රාත් තීරණය, සෙසු සියලු පක්ෂ වරදින් නිදොස් කිරීමට සහ නඩු පැවරීම වැළැක්වීම ට යොදාගැනෙයි.

මෙකී නඩුවලදී සාකච්ඡා නොවන දෙය වන්නේ, විමර්ශන අධිකාරීන් සහ පැමිණිල්ල මෙහෙයවන්නන් විසින්, සාතනය ට සම්බන්ධ සියලු ආශ්‍රිත කරුණු අවිචල්‍ය ලෙස අධිකරණය ඉදිරියේ නොතබන බවයි. මෙබඳු සාතනයන් පිළිබඳ අපක්ෂපාතී පරීක්ෂණ නොමැති විට සහ සිද්ධිය පිළිබඳ පොලීසිය ට කීමට ඇති දෑ සම්බන්ධයෙන් ව්‍යාජ ලේඛන පිළියෙළ කර ඇති විට අධිකරණය ට තිබෙනුයේ පොලීසිය හා අභිචෝදකයන් විසින් තමන් ඉදිරියේ තබන සාක්ෂි පමණි. පසුව, විමර්ශන නොපැවැත්වෙන බව ට සහ අනිසි ලෙස චෝදනා ඉදිරිපත් වන බවට පැමිණිලි කෙරෙන විට, අක්‍රිය භාවයට හෝ අප්‍රමාණවත් බව ට හේතුව ලෙස මහේස්ත්‍රාත්වරයාගේ සොයාගැනීම් හුවා දක්වයි.

ඉහත කරුණු අනුව කිව හැක්කේ, එක් කලෙක නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව නමින් දෙපාර්තමේන්තුවක් පැවතිය ද මේවන විට එය පවතින්නේ නමින් පමණක් වන බවයි. ආණ්ඩුවේ නීති උපදේශක ලෙස සිය ස්ථානය එයට අහිමි වී තිබෙන අතර අභිචෝදන කාර්යාංශයක් වශයෙන් එයට තිබූ තැන ද අහිමි වී තිබේ. ආණ්ඩුව දැන් ක්‍රියාකරන ආකාරය අනුව එය නිසි නීති උපදේශනයක පදනම මත ක්‍රියාකරන්නේ නොවේ. තවද නඩු විභාගයට ලක් නොකළ බරපතළ අපරාධ සංස්ථාපනය කරන සිදුවීම් ගණනාවක් දෙස බලන විට, රටේ නියම සහ අව්‍යාජ අභිචෝදන ආයතනයක් පවතින බැව් ද කිව නොහැක. එසේම ශ්‍රී ලංකාවේ අභිචෝදනය නීතිමය පදනමකින් සිදුවන බව ද කිව නොහැක.

නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවේ අභාවප්‍රාප්තිය බරපතළ වශයෙන් සැලකිල්ලට ලක්විය යුතු කාරණාවකි. එයට හේතුව, ජාතියක් නීතියේ ආධිපත්‍යයට අනුව පවත්වා ගෙන යාම සඳහා එහි ක්‍රියාකාරිත්වය අත්‍යවශ්‍ය වන නිසා ය. එයට පටහැණි ව, ශ්‍රී ලංකාවේ මෙන්

නීත්‍යානුකූලභාවය අරුතක් නැති තැන ට විහිත් හීන වී තිබෙන විට දෙපාර්තමේන්තුව ද අර්ථ විරහිත බවට පත්වෙයි. දෙපාර්තමේන්තුව ට සිය භූමිකාව අහිමි වූයේ කෙසේද සහ එය විධායකයට ශෝකජනක ලෙස ගැතිකම් කරන තත්වයක ට පත්වූයේ කෙසේද? එය එක් දිනයක් ඇතුළත සිදුවූවක් නොවේ. එය, දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රධානීන් විසින්, ඇතැමුන් බලපෑම් නිසාත් බොහෝ අය අවස්ථාවාදීත්වය පතා විධායකය සතුටු කිරීමේ ආශාවෙන් පෙළීම නිසාත් විධායකයේ සිතැඟි අනුව පැමිණි දිගු ගමනකි.

ඒවායින් ඇතැම් ජවනිකා හොඳින් ප්‍රකට වූ ඒවා ය. ජයවර්ධන හා ශ්‍රේමදාස ජනාධිපතිවරුන් යටතේ දෙපාර්තමේන්තුවේ නීති උපදේශන ක්‍රියාවලිය නොතකා හැරිණි. එය 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය ට විරෝධය නොපෑවේය. මේ ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ශ්‍රී ලංකාවේ නීති ක්‍රමය සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියාවට නැංවීම සම්බන්ධයෙන් දෙපාර්තමේන්තුව ආණ්ඩුව ට කිසිදු අවවාදයක් දුන් බවට සාක්ෂියක් නැත. ජයවර්ධන අධිකරණය ට එරෙහි ව යුද්ධ ප්‍රකාශ කළ විට, ඔහුගේ අතපෙවීමේ ව්‍යවස්ථා විරෝධී භාවය හෝ එහි අනිටු විපාක පිළිබඳ දෙපාර්තමේන්තුව ආණ්ඩුව ට උපදෙස් නුදුන්නේ ය.

මෙම පාලන තන්ත්‍රයන් ද්විත්වය යටතේ නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව දේශපාලන විරුද්ධවාදීන් ට අභිචෝදනය කළේය. සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක සහ සෙස්සන් ට එරෙහි නඩුව සඳහා එහි පූර්ණ සහයෝගය ලැබිණි. මේ කාලය තුළ, සපුරා ම දේශපාලන හේතූන් මත විජය කුමාරතුංග හා වර්තමාන ජනාධිපති මහින්ද රාජපක්ෂ හා සෙසු අය වැනි ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂ දේශපාලනඥයන් ට එරෙහි ව අපරාධ නඩු ගණනාවක් ද ගොනු කෙරිණි. මෙකී ඇතැම් සිද්ධි නඩු පැවරීමෙන් අවසන් නොවුණ ද ඒ සඳහා මූලික පියවර දෙපාර්තමේන්තුව හරහා කැබිණි.

1982 දී ගෙන ආ පාර්ලිමේන්තුවේ ධුර කාලය තවත් වසර 6 ක් සඳහා දීර්ඝ කිරීමේ යෝජනාව විසින්, පොදු නීති සම්ප්‍රදායන් ට අනුව

කටයුතු කරන ඕනෑම නීතිමය දෙපාර්තමේන්තුවක් සසල කිරීම ට හේතු විය යුතු ව තිබිණි. කෙසේ නමුත්, මේ පියවර ට එරෙහි ව දීම ට කිසිදු උපදේශයක් ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව ට නොවීය. මෙමගින් රටේ මැතිවරණ ක්‍රමය සම්පූර්ණයෙන් ම විනාශ වුවා පමණක් නොව ආණ්ඩුව නීත්‍යානුකූලභාවයේ නිරුක්තිය සෙව්වේ ද එම අතිශය ප්‍රාථමික නීතිය මගිනි.

නීති උපදේශනයේ හොඳ ම පරීක්ෂාව වන්නේ, ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූල ගැටලු සම්බන්ධයෙන් ලබාදෙන නීති උපදේශනයයි. ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූලභාවයේ පදනම ලිහා දැමීම පිණිස වූ විධායක ක්‍රියාවන් ට නීතිපති විරෝධය පෑ යුතු ව තිබිණි. එයින් ගැටුමක් ඇති විණි නම්, අයුතු සමථයන් මගින් එය වළක්වා ගන්නවාට වඩා නීතිපතිවරයා එම ගැටුම ට මුහුණ දියයුතු ව තිබිණි. නීතිපතිවරයා එයට විරෝධය පා තිබිණි නම්, රටේ නෛතික රාමුවට එල්ල කළ බරපතළ ප්‍රහාරය සම්බන්ධ අනතුරු හැඟවීමේ සීනු නාදයක් බව ට එය පත්විය හැකි ව තිබිණි. විධායකය ට සිය ගමන් මග ගැන දෙහිඩියාවක් නොවිණි නම්, විරුද්ධ පක්ෂය මේ සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියාකරන්න ට ඉඩ තිබූ අතර එය එසේ විණි නම් නීතිමය ආයතනයන්ගේ සම්පූර්ණ විනාශය ම වළක්වා ගතහැකි ව තිබිණි.

නීතියේ නාමයෙන් විධායකය සිදුකරන නීතිය ට පිටින් වූ ක්‍රියාවන් ට විරුද්ධ වීම ට නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව අපොහොසත් වන විට නාට්‍යාකාරයෙන් අධිකරණය ප්‍රහාරය ට ලක් වූ අතර පසුගිය වසර මැදදී අස් වූ හිටපු අගවිනිසුරු සරත් සිල්වා ගේ ක්‍රියාවන් ට ස්තූතිවන්ත වන්නට අධිකරණය ට හානි ද සිදුවිය.

2009 ජූලි 7 වැනිදා *The Sunday Leader* පුවත්පත විදුලි සන්දේශ විශේෂඥ ආචාර්ය රොහාන් සමරජීව විසින් ලියන ලද "Curtain closes on the Sarath Silva saga"- සරත් සිල්වා ආධ්‍යානයේ තිරය

වැසෙයි” යන ලිපිය පළ කරමින් මේ අවස්ථාව සලකුණු කළ අතර පහත දැක්වෙන්නේ එහි උපුටනයකි.

1998 වසරේ ආණ්ඩුවේ සේවය සඳහා ශ්‍රී ලංකාව ට පැමිණි පසු ටෙලිකොම් හි ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියෙකු සමග පැවැත්වූ සංවාදයක් මම මෙහිදී නැවත සිහිපත් කරමි. විදුලිය වැඩිපුර ම විසන්ධි කළ දිනය කුමක් වී දැයි මම ඔහුගෙන් ඇසුවෙමි. ලංකා විදුලි බල මණ්ඩල වෘත්තීය සමිති රජය බලැක්මේල් කිරීමට උත්සාහ කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් විදුලිය විසන්ධි වීම දික්ගැස්සෙන තුන්වන හෝ හතරවන දිනය එය යැයි ඔහු කීවේය. ඔහු සිය උපස්ථ බල සැපයුම, උපස්ථ බල සැපයුමෙන් සෙසු උපස්ථ බල සැපයුම් යනාදී වශයෙන් භාවිතා කර තිබූ අතර ඩිසල් නොවීය.

විශ්වාසය නැඹිය හැකි ටෙලිකොම් සේවාවන් සැපයීම ට ඔහු උත්සාහ කළේය. මේ අනුව ඔහුගේ බලාපොරොත්තු නෂ්ට වූ කළ දිනය පැමිණියේ ඔහු රඳා පැවති බාහිර යටිතල පහසුකම් අක්‍රීය වූ දිනයේ ය. නමුත් මගේ බලාපොරොත්තු නෂ්ට වූ දිනය පැමිණියේ ශ්‍රී ලංකාවේ අධිකරණ ක්‍රමය පිරිහෙමින් පවතින බැව් මා වටහා ගත් දිනයේ ය. එය සියල්ලේ ම බාහිර යටිතල ව්‍යුහය විය. මගේ කළු ම දිනය පැමිණියේ පසුගිය සිකුරාදා විශ්‍රාම ලත් අග විනිසුරු සරත් නන්ද සිල්වා ගේ රැකවල් යටතේ ය.

ඕනෑම රටක ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ට එල්ල වන පහරදීමක ට එරෙහි අවසාන ප්‍රාකාරය වන්නේ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයයි. සම්ප්‍රදායනුකූල ලෙස පවසන්නේ නම්, රටක ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව කඩදාසි මත කළු සහ සුදුවට ලියන ලද දේ නොව, ඉහළ ම අධිකරණය විසින් එයින් අදහස් කරනා දෙයයි. නමුත් සිල්වා ගේ අධිකරණය ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව සුරක්ෂණය කළේ කෙසේද?

17 වන සංශෝධනයේ තුවිෂ් අසාර්ථකත්වය, 13 වන සංශෝධනය තෝරාබේරාගෙන ක්‍රියාවට නැංවීම. (නෙල්සන්ගේ ඇසක් බරපතළ

සෛසු උල්ලංඝනයන් වෙත කරකවන අතර උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල තත්කාර්ය සංයුක්ත වීම නිෂ්ප්‍රභා කරමින්). මහජන මුදල් පිළිබඳ පාර්ලිමේන්තු පාලනයේ මූලධර්මය සුරක්ෂණය කිරීමට මුළුමනින් ම අසාර්ථක වීම, ආණ්ඩුවේ පාර්ලිමේන්තු ක්‍රමයට මූලික යමක් වූ අතර අපගේ ආණ්ඩු ක්‍රමයේ ලියා ඇති යම්කිසි දෙයකි. "රාජ්‍ය මූල්‍යය පිළිබඳ සම්පූර්ණ පාලනය පාර්ලිමේන්තුව සතු වන්නේ ය. පාර්ලිමේන්තුව විසින් සම්මත කරනු ලැබූ නීතියක හෝ පවත්නා යම් නීතියක හෝ අධිකාරිය අනුව හෝ ඒ යටතේ මිස කිසිම පළාත් පාලන ආයතනයක් විසින් හෝ වෙනත් පොදු අධිකාරියක් විසින් හෝ කිසිම බද්දක්, වරිපනමක් හෝ වෙනත් යම්කිසි බදු විශේෂයක් නියම කිරීමට බලයක් නොමැත්තේ ය." (148 ව්‍යවස්ථාව)

සිල්වා අධිකරණයේ ආශීර්වාදය මගින් භාණ්ඩාගාරයට, පාර්ලිමේන්තුවේ අනුමැතියකින් තොරව විවිධ ප්‍රධානීන් අතරේ අරමුදල් ඉවත්කර ගැනීමට 2006 අයවැය හරහා ඉඩ ලැබිණි. ලැයිස්තුව තවත් දිගු ය. අධිකරණය පෙට්‍රල් මිල නියම කිරීමට උත්සාහ කරයි. විධායකයේ බලතල උල්ලංඝනය කරයි. විධායකය අධිකරණ නියෝග ක්‍රියාවට නැංවීම ප්‍රතික්ෂේප කරයි. අධිකරණය නියෝග ඉල්ලා අස්කර ගනියි. ඇපදිය නොහැකි වරදකරුවන් ව ඉහළ ම අධිකරණයේ පැහැදිලි කිරීමකින් තොරව නිදහස් කරයි. සිල්වා ගේ ධුරකාලය අවසානයේදී ව්‍යවස්ථාපිත දේශභූමිය පෙනෙන්නේ, හනුමාගේ වලිගයට ගිනිතැබූ පසු ලංකාව දිස්වන්නට ඇති ආකාරයට ය. කිසිදු ප්‍රතිපත්තියක් සංස්ථාපනය නොවීය. මග පෙන්වන්නට සිද්ධාන්තයක් නැත. අහඹු වැනසීමක් පමණකි.

ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති සාදන හා ඒවා ක්‍රියාවට නංවන සියල්ලන්ට ම, අධිකරණ ක්‍රියාකාරීත්වයේ පුළුල් අතුගා දැමීම ඉඟි කර තිබෙන්නේ, කාර්ය පටිපාටීන් අනුගමනය කිරීම ප්‍රමාණවත් නොවන බවත් කළ යුත්තේ අනාගත අධිකරණයකට පිළිගත හැකි පරිදි ක්‍රියාකිරීම බවත් හෝ තීරණවලින් කිසිවෙකු අමනාප නොවන බව සාක්ෂාත් කිරීම සඳහා මූලික අයිතිවාසිකම්

අභියෝගයකට ලක් කිරීමෙන් අවහිර කිරීමට ත් ය. මේවා කළ නොහැකි දේවල් ය. එනිසා හොඳ ම ක්‍රියාව, අක්‍රියාවයි.

මෙය, දශකයක ට හෝ ඊටත් වැඩි කාලයක ට පෙර ආණ්ඩු-පුද්ගලික තීරණවලට සිදුවූ දෙයටත් වඩා නරක දෙයකි. නමුත්, නීතිය වූයේ කුමක්ද සහ එය යෙදුවේ කුමකට ද-පුද්ගලික තීරණ සඳහා ය යන්න ආණ්ඩුවේ මිනිස්සු අවම වශයෙන් දැනගත්හ. සියලු විධායක ක්‍රියාවන් ශෝභන ක්‍රීඩාවකි. නීතිය වන්නේ නීතියක් නැත යන්නයි. ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය ට පිළිගත හැකි යැයි සොයාගන්නා දේ අනුමාන කළ යුතු ය.

වර්තමාන විනිසුරුවරුන් තීරණය කරන්නේ කුමක්දැයි සොයාබැලීම ට උත්සාහ කිරීම වටින්නේද? නැත. එයට හේතුව ආරම්භ කළ නඩුවල කාල සීමාව ඉවතට විසි කර දමා තිබෙන නිසා ය. එනිසා වර්තමානයේ සහ අනාගතයේදී ඕනෑම අධිකරණයක ට පිළිගත හැක්කේ මොනවාදැයි තීරකයා ට අනුමාන කිරීමට සිදුවේ. එනිසා අවසන් ප්‍රතිඵලය කුමක්ද? වේගයෙන් වෙනස් වන ලෝකයේ අපට දරාසිටීම ට අපහසු ප්‍රතිපත්තිමය පක්ෂසාතයයි.

හිටපු නීතිපති කමලසබේසන් ගේ මිතුරෙක් කියූ පරිදි, විශ්‍රාම ගන්නා කාලයේදී ඔහු කමලසබේසන්ගෙන්, රටේ නීති ක්‍රමය පිළිබඳ ඔහු සිතුවේ කුමක්දැයි ඇසූ විට කමලසබේසන් කියා තිබෙන්නේ, ගොඩනැගිලි ටිකක් හැර නීති ක්‍රමයක් යැයි කිව හැකි දෙයක් තමන් නුදුටු බවයි. හිටපු නීතිපතිවරයා මේ ක්‍රමය යථාස්ථ කිරීම සඳහා යම්කිසි දෙයක් කිරීම ට උත්සාහ කරන අතර හිටපු අගවිනිසුරුවරයා එහි විනාශයේ කොටසක් රඟපෑවේය. අවසානයේ, ඔවුන් දෙදෙනාගේ ම ආයතන ද, ඒ සමග ඒවා මත රැඳෙන පුරවැසියන්ගේ තත්වය ද ශුන්‍යය දක්වා පහත වැටිණි.

පුරවැසියන්ගේ ශුන්‍යමය තත්වය

සියලු නෛතික හිමිකම් පුරවැසියන් ට අහිමි කළ විට ඔවුන්ගේ උපචාර ලෙස පවත්නා අයිතිවාසිකම් අවැදගත් වෙයි. ඔවුන් ට ඕනෑම දෙයක් විය හැකි අතර ඒවායේ අනිටු විපාක නොමැති වනු ඇත. අද වන විට සෑම ශ්‍රී ලාංකේය පුරවැසියෙකු ම මේ අර්ථයෙන් ගත්විට නෛතික වශයෙන් නොවැදගත් අය ය. එනම් නෛතික වශයෙන් සොක්කන් ය. ඔවුන්ගේ හිමිකම් ව්‍යවස්ථාමය පොත්පත්වල ඇතත් ඒවායේ සැබෑ අදාළත්වයක් නැත. තෙරක් නොපෙනෙන නොපනත්කම ට සහ පුද්ගල අයිතිවාසිකම්වලට එකවිට පැවතිය නොහැක.

ශ්‍රී ලංකාවේ වර්තමාන තත්වය විසින් මේ කරුණ දැවැන්ත පැහැදිලිතාවයකින් යුතුව විදහා දක්වයි. තමන් ම මෙහි වින්දිතයන් බවට පත් වන තෙක්, ජෝෂ්ඨ පුරවැසියෝ පවා මේ කරුණ සම්බන්ධ වැරදි වැටහීම්වලින් පීඩා විඳිති. උදාහරණයක් වශයෙන්, හිටපු ජනීවා හි තානාපතිවරයෙකු වන දයාන් ජයතිලක, සිය ධුරයෙන් ඉවත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් විචියෝ පට කිහිපයකදී අදහස් දක්වයි.

ඔහු සඳහන් කරන්නේ ශ්‍රී ලංකාවට, බලය අයුතු ලෙස භාවිතා කරනවා ට වඩා කිසිවක් නැති බව- විදේශ ප්‍රතිපත්තියක් නැති බව දැනගැනීමෙන් තමන් පුදුමය ට පත් වූ බවයි. සිය ඉවත් කිරීම අතාර්කික එකක් යැයි ඔහු කියයි. ශ්‍රී ලාංකේය රජය අතාර්කික ලෙස ක්‍රියාකිරීම සිය පුදුමයට හේතු වූ බව ද කියයි. සැබවින්ම, සෑම අයෙකු ටම සලකනු ලබන්නේ අතාර්කික සහ අහේතුක ලෙස ය. පත්වීම්වලදී කුසලතා සංකල්පය හෝ තීරණ ගැනීමේදී තාර්කිකත්වයක් කොහෙත්ම නැත.

මේ හේතුව නිසා 17 වන සංශෝධනය අසාර්ථක විය. පත්කිරීම්, ඉවත් කිරීම් හා සිවිල් සේවකයන් ගේ මාරුකිරීම්වලදී කුසලතාවය

සලකා බැලීම පිළිගැනීම ට පාර්ලිමේන්තුව පරිශ්‍රමයක් දැරුවේය. එය සාර්ථක වූයේ නැත. දැන් ප්‍රතිපත්තිය වන්නේ පත්කිරීම් හා ඉවත්කිරීම්වලදී අතාර්කික භාවයයි. තවද මෙබඳු සියලු ගැටලු සාමාන්‍ය ඒවා වේ.

තාර්කික හැසිරීමක ට නොසැහෙන තරමට රටේ ක්‍රමය විකෘති යැයි බොහෝ අයට තවමත් අවබෝධ නොවන්නේ ඇයි? තවදුරටත් පැහැදිලි කිරීමක් අවශ්‍ය වන ශුන්‍යමය තත්වයේ ස්වභාවය වන්නේ මෙයයි. මෙහිදී මෙම වචනය යොදාගන්නේ සොල්හිනීටිසින් විසින් ස්වකීය අග්‍ර කෘතිය වන ද *ගුලාග් ආවිපෙලාගෝ* හි එම වචනය යොදාගෙන තිබෙන අර්ථයෙනි.

සිය දොර ට තට්ටු කළ පමණින් හෝ තමන් ව අත්අඩංගුව ට ගත් බව කී පමණින් මිලියන ගණනක් වන රුසියානු පුරවැසියෝ ශුන්‍යත්වය ට පත්වූහ. බොහෝ රුසියානුවෝ ඕනෑම මොහොතක එබඳු ආමන්ත්‍රණයක් බලාපොරොත්තුවෙන් සිටියහ. කෙසේ වෙතත්, එබඳු ඇමතුමක් පැමිණි විට මවිතය ට පත් වූ සහ බන්ධනාගාරය ට ගෙන යාමෙන් පසුව පවා එය කිසිවිටෙක වටහාගැනීම ට අපොහොසත් වූ කණ්ඩාමය වූයේ පක්ෂය ට අයත් වරප්‍රසාද ලාභීන් ය. මෙතරම් අතාර්කික ලෙස ඔවුන් ට මේ ක්‍රමය විසින් සලකන්නේ කෙසේ ද යන්න අවබෝධ කර ගැනීම ට අසමත් වූ මේ මිනිසුන් ගේ තත්වය විස්තර කිරීම ට සොල්හිනීටිසින් සම්පූර්ණ පරිච්ඡේදයක් ම වෙන් කරයි. රටේ ඉතිරි කොටස්වලට මිටත් වඩා අතාර්කික ලෙස හා යුක්ති හීන ලෙස හැමවිටෙක ම සලකනු ලබන බැව් ඔවුන් ට කිසිදා අවබෝධ නොවීය.

ශුන්‍යයන්ගේ සමාජයක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා ඔවුන් ද සම්මාදම් වී තිබූ අතර කිසිදු තත්වයක් හෝ අගයක් නොමැති ඔවුන් අතර ට තමන් ද ගණන් ගැනුණු බැව් දැනගැනීමෙන් ඔවුහු කම්පනය ට පත්වූහ. සම්පූර්ණ රටෙහිම පැවති බුද්ධිහීන භාවය හා අතාර්කිකත්වය අවබෝධයෙන් ගිලිහී යන්නේ මෙහිසා ය. තවද,

ධුරාවලිය තුළ සහ සාපේක්ෂ ධනවතුන් අතර තමන් ට යම්කිසි ආකාරයක තත්වයක් හා අගයක් තිබෙන බැව් තවමත් සිතන ශ්‍රී ලාංකේය සමාජයේ වඩාත් වරප්‍රසාද ලත් කොටස්වල ට අයත්වුවන්ගේ අවධානයෙන් හා අවබෝධයෙන්, සම්පූර්ණ රටෙහි ම පවතින යුක්ති හීන භාවය හා අතාර්කික භාවය ගිලිහී යන්නේ මේ නිසා ය.

ඔවුන්ගේ ගැටලුව වන්නේ, මහජන ආයතනවල තත්වය විනාශ වීම හා අගයෙන් හීන වීම නිසා සමාජය ශුන්‍යයක් දක්වා උගන්නය වූ විට පවතින ක්‍රමය මගින් ප්‍රතිඥා දී තිබෙන අයිතීන් වලට ද කිසිවෙකු සම්බන්ධයෙන් අර්ථයක් නොමැති වීමයි.

ප්‍රමුඛ මාධ්‍යවේදියෙකු වූ ලසන්ත වික්‍රමතුංග ගේ ඝාතනය මේ බව විදහා දැක්වීම සඳහා භාවිතා කළ හැක. ලසන්ත වික්‍රමතුංග ද සන්ඪේ ශ්‍රීචර් හි ප්‍රධාන කර්තෘවරයා විය. පුවත්පතේ තවත් ජ්‍යෙෂ්ඨ මාධ්‍යවේදියෙකු සමග 2009 ජනවාරි 8 වැනිදා කාර්යාලය ට යමින් සිටින අතර තුවක්කුකරුවන් දෙදෙනෙක් ඔහු ට වෙඩි තැබූහ. දෙවැන්නා තුවාල ලැබීය.

වික්‍රමතුංග, ආණ්ඩුවේ සහ විශේෂයෙන් ම ආරක්ෂක ලේකම් ගෝඨාභය රාජපක්ෂ ගේ ප්‍රධානතම ඉලක්කයක් විය. ගෝඨාභය වරක් ඔහුව අත්අඩංගුව ට ගැනීම ට උත්සාහ කළ අතර එයින් පසු නාඳුනන පුද්ගලයෝ පැමිණ ඔහුගේ පුවත්පත් මුද්‍රණාලය ට පහර දී එය පුළුස්සා දැමූහ. එම පුද්ගලයන් කිසිදා අත්අඩංගුව ට ගනු නොලැබිණි. එම කණ්ඩායම යවනු ලැබුවේ පාලක පක්ෂය විසින් බවත් බොහෝ විට එය සන්නද්ධ අංශයේ යම්කිසි කොටසක් විය හැකි බවටත් මහත් විශ්වාසයක් තිබේ.

හඳුනානොගත් ප්‍රහාරකයන් විසි දෙනෙකු පමණ සිරස TV පරිශ්‍රය ට කඩාවැදී එහි වූ උපකරණවලට විශාල හානියක් සිදුකර තිබුණේ එයට දින දෙකකට ඉහතදී ය. එම කණ්ඩායම විසින් කාර්ය මණ්ඩලය ට තාඩන පීඩන සිදුකළ අතර විශාල ක්ලේමෝ බෝම්බයක් දමා ගියහ. සිරස TV, ශ්‍රී ලංකාවේ ස්වාධීන මාධ්‍යයේ වඩාත් ම වැදගත් මධ්‍යස්ථානයයි. ආණ්ඩුව ප්‍රහාරය ට වගකිව යුතු යැයි ද හමුදා ඒකකයක සාමාජිකයන් විසින් එය සිදුකළේ යැයි ද විරුද්ධ පක්ෂ නායකයා පැවසුවේය. මාධ්‍යවේදීන් අතර ද විදේශ තානාපති කාර්යාලවලින් ද උද්ඝෝෂණ හට ගැනීම ට ප්‍රහාරය හේතු විය. ප්‍රහාරයෙන් පසු AHRC ප්‍රකාශයක් නිකුත් කරමින් (“The attack on Sirasa TV an early warning of worse thing to come”, 2009 ජනවාරි 7) මෙසේ පුරෝකථනය කළේය.

සිරස ඔස්සේ ආයතනය ට එල්ල වූ යෝධ ප්‍රහාරය, දැනටමත් අවතීතිය, ප්‍රචණ්ඩත්වය හා දූෂණයෙන් හිරිහැර විඳින රටකට ඉතාම නුදුරු අනාගතයේදී වියහැකි දේ පිළිබඳ අඳුරු පුරෝකථන ගෙන එයි. කිසිම යහපතක් සිදුවන යමක් අපේක්ෂා කිරීම ට කිසිදු තාර්කික පදනමක් නැති අතර නරක දේවල් සිදුවිය හැකි බව විශ්වාස කිරීම ට පමණක් හේතු තිබේ. විරුද්ධ පක්ෂ නායකයන්, වෘත්තීය සංගම් නායකයන්, මාධ්‍යවේදීන්, මානව හිමිකම් ක්‍රියාකාරීන් සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය, නීතියේ ආධිපත්‍යය සහ මානව හිමිකම් වෙනුවෙන් පෙනී සිටින සෙසු කවරෙකු වුවත් දේශපාලන ඝාතනයන් ට ලක්වන්නේ නම්, එය දැනටමත් සිදුවී තිබෙන දේවල්වලින් ස්වභාවිකව හටගන්නා දෙයක් විය හැකිය.

පැය 48 කටත් වඩා අඩු කාලයකදී මේ පෙරැයිම සත්‍යයක් බව ඔප්පු විය. ලෝක ව්‍යාප්ත වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාව සලකන්නේ මාධ්‍යවේදීන් සඳහා දෙවැනි වඩාත් ම අවදානම් සහගත ස්ථානය ලෙස ය. පළමු ස්ථානය ඉරාකයයි. තවද ආණ්ඩුව විසින් විරුද්ධවාදියෙකු යැයි සැක කරන ඕනෑම අයෙකු හට ශ්‍රී ලංකාව වඩාත් ම හයානක ස්ථානයන් අතරින් එකක් වේ. විරුද්ධ පක්ෂ පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රී රංග බණ්ඩාර ගේ සිද්ධියෙන් එය පෙන්වා දේ. 2009 ඔක්තෝබර් 5 වැනිදා ඔහුගේ

නිවස ප්‍රභාරයට හා පුළුස්සා දැමීම ට ලක්විය. සිද්ධියෙන් මද වේලාවක ට පෙර ඔහු AHRC වෙත පටිගත කළ සම්මුඛ සාකච්ඡාවක් ලබාදුන් අතර පහත දැක්වෙන්නේ එහි සාරාංශයකි.

ඔක්තෝබර් 4 වැනි ඉරිදා රාත්‍රියේ එළිය තිබුණු සැරසිලි කඩල දාල මගෙ ගෙදර ට මිනිස්සු කණ්ඩායමක් ඇතුළු වුණා. ඒ අය ආවෙ වැන් දෙකකින්. මගෙ ගෙදර ට ඇතුල්වුණා ට පස්සෙ ඒ අය මගෙ ගෙදර පුරාම ගිනිදැල්වෙන සුදු දියරයක් ඉහලා ගෙදර ට ගිනි තිබ්බා. දියරය ඉස්සෙ බොහොම සැලකිල්ලෙන්, කෙටිම කාලයකින් මගෙ ගෙදරම මකල දාන්න පුළුවන් වෙන බව තහවුරු කර ගන්නයි. ඊළඟට උන් ගෙදරින් ගියා. මම ඒ දවස්වල මගෙ පක්ෂය වෙනුවෙන් මැතිවරණ වැඩකරමින් හිටියෙ. අසල්වැසියො වහාම එක්රැස් වුණත්, මේ වගේ ප්‍රභාරයකදී ඇතුළෙ බෝම්බ හයිකරල තිබුණු අතීත අත්දැකීම් ගැන දැනගෙන හිටිය නිසා ඔවුන් ගේ ඇතුළ ට යන්න බය වුණා කියල මට දැනගන්න ලැබුණා. මිනිස්සු එළියෙ ඉදන් වතුර විසිකරලා ගිනි නිවන්න උත්සාහ කලා. එක කාන්තාවක්, මගෙ සේවිකාවක් ඇතුළට දුවගෙන ගියා ට පස්සෙ තමයි අනික් අයත් ගේ ඇතුළට ගිහින් ගින්න නිවාදමන්න උත්සාහ කරල තියෙන්නෙ. ඒත් ඒ වන විටත් හැම දෙයක් ම විනාශවෙලා යන එක තතර කරන්න තරම් දෙයක් ඔවුන් ට කරන්න පුළුවන් වෙලා නැහැ.

මගෙ ගෙදරයි කාර්යාලයයි තියෙන්නෙ එකලඟ. පාර්ලිමේන්තු සාමාජිකයෙක් විදිහට මගෙ වැඩකටයුතුවලට අදාළ හැම ලිපිලේඛනයක් ම තියෙන්නෙ ගෙදරයි කාර්යාලයෙයි. මගෙ වැඩකටයුතු කරන්න මට පරිගණක පහක් තිබුණා. සන්නිවේදන කටයුතුවල ට පාවිච්චි කෙරුව උපකරණ ගණනාවකුත් තිබුණා. ගේදොර උපකරණත් තිබුණා. හැම දෙයක් ම පිවිච්චා ගියා. සිද්ධි වෙච්ච සම්පූර්ණ හානිය අවම වශයෙන් ගත්තොත් රුපියල් මිලියන 11 ක් විතර.

ගින්න ගැන ආරංචිය ක්ෂණිකව ම පොලීසියට ලැබ්ලා ඔවුන් මිගමුව ප්‍රදේශයේ ගිනි නිවන දෙපාර්තමේන්තුව ට දැනුම් දීල

තිබුණා. ගිනි නිවන දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධානියා සහ පළාත් සභාවේ සභාපතිවරයාටත් දැනුම් දීල තිබුණා. ගිනි නිවන රුපියල් 15 000 ක් ඕනෙ කියල ගිනි නිවන හමුදාව මූලික වශයෙන් කිව්වා. මුදල් ගෙවන්නම් කියල පොලිසිය කිව්වත් ගිනි නිවන දෙපාර්තමේන්තුව ට මේ වැඩේ ට යන්න කියන නියෝගය දුන්නෙ නෑ. ඒ නිසා, ගිනි නිවන ඔවුන් කොයි වෙලාවකවත් ආවෙ නෑ. ඇත්ත වශයෙන් කිව්වොත්, මේ වෙලාවේ මිගමුව පාරවල්වල පාලක පක්ෂය වෙනුවෙන් කොඩිදාගෙන යන්න ගිනි නිවන දෙපාර්තමේන්තුවේ වාහන දකින්න ලැබුණා.

මිගමුව පොලිසියට ත් වතුර බවිසර් තියෙනවා. ඒත් මේ පණිවුඩය ලැබිල තියෙද්දීත් ඒවයිත් එකක්වත් ගිනි නිවන ආවෙ නෑ. කිහිප දෙනෙක් එක්ක ගෙදරට ආවට පස්සෙ මේ වැඩේ ට සම්බන්ධ කවුද කියන එක ගැන මට සවිස්තරාත්මක තොරතුරු කිහිපයක් ලැබුණා. මගෙ ගෙදරට ගැහුව අයට එහෙම කරන්න කියල නියෝගය දීල තියෙන්නෙ, පළාත් සභා සාමාජිකයෙක්. මට ලැබුණු තොරතුර ට අනුව මේ පළාත් සභා සාමාජිකයාට මේ නියෝග ඉහළින් ලැබුණු නිසා ඔහු ආරක්ෂිතයි.

මේ ප්‍රහාරය ට සම්බන්ධ පුද්ගලයෝ කිහිපදෙනෙකුගෙ නම් මට දැනගන්න ලැබුණා. ප්‍රහාරය ට යොදාගන්න වාහන ගණනාවක් ගැනත් මට දැනගන්න ලැබුණා.

කොහොම වුණත් ලොකු ප්‍රශ්නයක් තියෙනවා. මං ගැන විශ්වාසය තියලා මට මේ තොරතුරු ලබාදුන්න මිනිස්සු බරපතළ විදිහට බය වෙලා. මේ ගැටලු ගැන ඉදිරියට ඇවිල්ලා සාක්ෂි දීමේ අවදානම ගන්න ඔවුන් කැමති නැහැ. මොකද මේක ඔවුන් ට බරපතළ ප්‍රශ්නයක්. ඇත්තෙන්ම ඒ බය ඇත්තක්. ඒ වගේ ම රටේ හැම කෙනෙකුට ම මේ බය තේරුම් ගන්න පුළුවන්.

මට කතා කෙරුව අය අතරෙ පොලිස් නිලධාරීන් දෙදෙනෙකුත් හිටිය. මේ ප්‍රහාරය කෙරුණෙ කොහොමද සහ ඒකට කවුද සම්බන්ධ කියල ඔවුන් මට තොරතුරු රාශියක් දුන්නා. කොහොම වුණත් ඔවුන් මට කිව්වා, තමන් ට ලැබුණු තොරතුරු අනුව

රාජකාරි කරන්න උත්සාහ කළොත් ඔවුන්ගේ රස්සා නැතිවෙන්න පුළුවන් නිසා තමන් කට පියාගෙන ඉන්නව කියලා. ඒකෙන් පුදුමයක් නැහැ. සිද්ධිය ගැන පොලීසිය ට පැමිණිල්ලක් කරල තියෙනවා. මේ සිද්ධියේ මූලික අදියරේදී මොකක්ද සිද්ධ වුණේ කියල සිද්ධිය ඇසින් දුටු අය තුන් දෙනෙක් කට උත්තර දීල තියෙනවා. මගෙනුත් කටඋත්තරයක් ගන්නවයි කියල පොලීසිය කියල තියෙනවා. මම ඒ කටඋත්තරය දෙනවා. කොහොම වුණත් කිසිම විදිහකින් විශ්වාස කටයුතු පරීක්ෂණයක් සිදුවෙයි කියල මගේ පොඩි විශ්වාසයක්වත් නැහැ. තමන් වැඩ කරන්න ඕනේ දේශපාලන උපදෙස් අනුව නිසා මේ විදිහේ පරීක්ෂණයක් දැන් ශ්‍රී ලංකාවේ කරන්න පුළුවන් කමක් නැහැ. කවුද කොහොමද මේ වැඩේ කළේ කියල අපිට තොරතුරු තියෙනවා. ඒත් ඒ තොරතුරුවලින් ඇති පලේ මොකක්ද? මේ වගේ තොරතුරු මත පදනම් වෙලා නීතියට අනුව පොලීසියෙන් බලාපොරොත්තු වන දේ පොලීසිය කරන්නේ නෑ. අනෙක් අතට මේ තොරතුරු දෙන්න ඉස්සරහට එන මිනිස්සුන්ට විශාල පුදුම බයකින් ඉන්න සිද්ධ වෙනවා. මේක තමයි මේ ක්‍රමය ඇතුළේ විමර්ශන සම්බන්ධයෙන් මං මුහුණදීල තියෙන තත්වය. ඒ ගැන මොනව කරන්නද කියල මම දන්නේ නෑ. මේක මාව දේශපාලන වශයෙනුත් අනික් පැතිවලින් මාව සම්පූර්ණයෙන්ම විනාශ කරන්න කෙරුව සම්පූර්ණයෙන්ම දේශපාලනික ප්‍රහාරයක් කියන එක ගැන මට සැකයක් නැහැ. දැන් මට තිබුණු හැම දෙයක් ම විනාශ වෙලා. සන්නිවේදනයට පාවිච්චි කෙරුව මූලික ම උපකරණ පවා පිවිටිලා ගියා. මේ දේවල් ආපහු මිලදී ගන්න මා ළඟ මුදලක් නැහැ. දැන් මම බිංදුවෙනුත් පහළට වැටිලා. අද තියෙන දේශපාලන වාතාවරණය අනුව, විරුද්ධ පක්ෂ දේශපාලනඥයන් මේ වගේ ප්‍රහාරවලට මුලින් ම ලක්වෙන්නේ ඔවුන් දේශපාලන ක්‍රියාකාරකම්වලට සම්බන්ධ වෙන එක සම්පූර්ණයෙන් ම නවත්වන්නයි. අනික් අතට මරණ තර්ජන නියතයි. මේ පාලන තන්ත්‍රය විසින් මාව මරල දානව කියන එක ඉතාම සත්‍ය තර්ජනයක්. මට හැම තිස්සෙම තර්ජන එනවා. මීට කලින් අවස්ථා දෙකකදී මගේ මැතිවරණ බල ප්‍රදේශයේ මගේ දේශපාලන කාර්යාලවල බෝම්බ හයි කරල තිබුණා. එක අවස්ථාවක මට

කලින්ම තොරතුරු ලැබුණු නිසා බෝම්බය නිෂ්ක්‍රීය කරන්න බෝම්බ නිෂ්ක්‍රීය අංශය ගෙන්වන්න මට පුළුවන් වුණා.

ඒත් දෙවැනි බෝම්බය එදා දවසෙම පිපුරුණා. මේ වගේ උත්සාහයන් කරන්නේ විරුද්ධ පක්ෂ සාමාජිකයෙක් වශයෙන් මාව බය ගත්වන්නයි. මාව සල්ලිවලට ගන්නත් නිතර ම ඔවුන් උත්සාහ කරල තියෙනවා. මේක පටන් ගත්තේ අවුරුදු නවයකට කලින් මගේ දේශපාලන ජීවිතයේ ඉතාම මූලික අවධියේදීයි. නමුත් අද වෙනකල් ම ඒක ඒ විදිහට ම සිද්ධ වෙනවා. වර්තමාන පාලන තන්ත්‍රය වෙනුවෙන් එන අය මම ආණ්ඩුවට සම්බන්ධ වෙනව නම් මුදල් ගොඩක් සහ තනතුරු දෙනවා කියල මට කියල තියෙනවා.

එක නියෝජ්‍ය අමාත්‍යවරයෙක් මට ඇවිත් කිව්වා, ආණ්ඩුවට සම්බන්ධ වෙනව නම් මට රුපියල් මිලියන 20-50 ක් එක්ක නියෝජ්‍ය අමාත්‍යවරයෙකුගේ තනතුරක් දෙනව කියලා. ඊළඟට ජනාධිපතිවරයාට සමීප එක දේශපාලනඥයෙක් ඇවිත් මෙයට සමානම යෝජනා මට කලා. ඊළඟට මං දන්න පවුලක් කොළඹ ඉන්නවා. ඉහළ සම්බන්ධතා තියෙන ඒ ගෙදර කාන්තාවක් මට ඒ කොන්දේසිම යටතේ ආණ්ඩුවට සම්බන්ධ වෙන්න කියන යෝජනාව ගෙනාවා. මේ හැම දෙයක්ම මම විරුද්ධ පක්ෂ නායකයාට දැනුම් දීල තියෙනවා. ඉස්සර මම මේ දේවල් පත්තරවලටත් කියල තියෙනවා.

අද, පවතින දේශපාලන වාතාවරණය ඉතාම භයානක එකක්. විරුද්ධ දේශපාලන පක්ෂවල සාමාජිකයන් ඔවුන්ගේ වැඩකටයුතු වලින් වළක්වනව විතරක් නෙවෙයි, මාධ්‍ය පවා අපිට කිසිම ඉඩක් දෙන්න බයයි. විවිධ මහජන විකාශනවලට මට කලින් ඇරයුම් කෙරුව වැනල, දැන් මට ඒ සඳහා ආරාධනා කරන්නේ නෑ. ජන මාධ්‍ය අපි කියන ඒව හරියට වාර්තා කරන්නේ නෑ. සමහර වෙලාවට මාධ්‍ය තමන්ගේ රාජකාරිය හරියට කරන්න උත්සාහ කරන වෙලාවට, ඉහළින් කෙනෙක් කතාකරල ඒවගේ ප්‍රසිද්ධියක් ලබාදෙන්න එපා කියල තියෙන බව මට දැනගන්න ලැබිල තියෙනවා. මට භාර්යාවයි දරුවෝ තුන්දෙනෙකුයි ඉන්නවා. මගේ

ප්‍රතා ගෙ වයස අවුරුදු 16 යි. දුවට වයස අවුරුදු 14 යි. දෙන්නම ඉස්කෝලෙ යනවා. බාලම දරුව ගොඩක් පොඩියි. ඔබේ ඉලක්කය වෙන කෙනා ව මරන්න බැරි නම් ඔහුගෙ භාර්යාවයි දරුවනුයි මරන එක තමයි, අද දේශපාලන සංස්කෘතිය. මට පාඩමක් උගන්වන්න ඕනෙ නිසා මගෙ දරුවන්ටයි භාර්යාවටයි බරපතළ තර්ජන එයිද කියල මට බයයි. මේ දේවල් ඒ තරම් තරකයි.

මම මුහුණදෙන තර්ජන ගැන කියල මම දැන් අවුරුදු ගාණක් තිස්සේ අන්තර්ජාතික පාර්ලිමේන්තු සාමාජිකයන්ගෙ ආයතනවලටයි එක්සත් ජාතීන්ගෙ සංවිධානයටයි ලියනවා. ඔවුන් ට ලිව්ව සෑම ලිපියක ම පිටපත් මා ළඟ තියෙනවා. මේ ඔක්කොම ලිපි තියෙන ලිපි ගොනුව දැන් කිලෝ එකහමාරක් විතර බරයි. මේ වගේ තර්ජනවලට අමතර ව මට දැන් මේ ගෙවල් ගිනි තැබීමේ ප්‍රහාරයටයි, මටයි මගෙ පවුලටයි මගෙ ආධාරකරුවන්ටයි එන තර්ජනවලටත් මුහුණදෙන්න සිද්ධ වුණා. මගෙ සහායට ඇවිත් මගෙයි මගෙ පවුලෙයි ආරක්ෂාව සහතික කරන්න කියල අන්තර්ජාතික ප්‍රජාවෙ අයගෙන් ඉල්ලනව ඇරෙන්න මට වෙන කරන්න දෙයක් නැහැ. මෙහෙ ආයාචනය කරන්න කෙනෙක් නැහැ. ඒ නිසා මේ අවස්ථාවෙදී, මේ තත්වය තේරුම් ගන්න කියලත් ආරක්ෂාව සැලසීම සඳහා පියවර ගන්න කියලත් මම අන්තර්ජාතික ප්‍රජාවෙ හොඳ පරමාර්ථ තියෙන හැම කෙනෙකුගෙන් ම ඉල්ලා සිටිනවා.

2009 වර්ෂයේදී ප්‍රහාරය ට ලක්වූ තවත් පුද්ගලයෙකු වූයේ, 2008 මාර්තු මාසයේ සිට වැඩසටහන් නිලධාරියෙකු වශයෙන් මානව හිමිකම් හා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානයේ (CHRD) සේවය කරමින් සිටි තිස් නව හැවිරිදි ස්ටීවන් සුන්තරාජ් ය. එයට පෙර ඔහු යාපනය ළමා ආරක්ෂණ අධිකාරියේ සේවය කළ අතර එහිදී ළමා අපයෝජනයන් පිළිබඳ සිද්ධි රාශියක් සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කළ නිසා තර්ජනය ට ලක්වී අවසාන වශයෙන් ප්‍රදේශය හැර දමා ආ අයෙකි.

මාර්තු මාසය මුලදී නිල ඇඳුම් හැඳි සන්නද්ධ පුද්ගලයන් කණ්ඩායමක් ඔහු ව කොළඹ කොල්ලුපිටියේ ඇලෝ ඇවනියු හි

පිහිටා තිබෙන CHRDR කාර්යාලය ඉදිරිපිටින් වාහනයට දමා ගත්තේය. ඔහුගේ සගයෙක් මෙම සිද්ධිය ඇසින් දුටුවේය. වහාම CHRDR ය සිය නීතීඥවරයා ළඟම තිබෙන පොලිස් ස්ථානයට යැවූ අතර ස්ටීවන් කොල්ලුපිටිය පොලිස් ස්ථානයේ රඳවා සිටින බැව් සොයාගත්තේය. රැඳුණු නියෝගයක් යටතේ ස්ටීවන් මාස දෙකක් මුළුල්ලේ කොල්ලුපිටිය පොලිසියේ තබාගත්තේය. එම කාල පරිච්ඡේදය තුළ ස්ටීවන්ගේ බිරිඳ සහ ඔහුගේ නීතීඥවරයා හට ඔහු වෙත නිරන්තර ප්‍රවේශය තිබූ අතර, ඔහුට ශිෂ්ට සම්පන්න ලෙස සැලකූ නමුත් CID ය ඔහුගෙන් ප්‍රශ්න කළ බව ඔහු ඔවුන්ට කීවේය.

මැයි 7 වැනිදා ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය ඔහු ව නිදහස් කරන්නැයි නියෝග කළ අතර ඔහු සිය නීතීඥයා ද කැටුව කාර්යාලයට ගියේය. පසුව ස්ටීවන්ගේ දරු තිදෙනා සහ බිරිඳ ද කාර්යාලයට පැමිණි අතර ඔවුන්ව නිවසට ඇරළවීමට ඔහුගේ සගයෙක් ස්වේච්ඡාවෙන් ඉදිරිපත් විය. කොල්ලුපිටිය පොලිසිය විසින් ඔහුගේ හැඳුනුම්පත හා විදේශ ගමන් බලපත්‍රය රඳවා තිබූ හෙයින් ඔවුහු පොලිස් ස්ථානයට ගොස් එම ලියකියවිලි ලබාගත්හ. මෙම අවස්ථාවේදී නීතීඥවරයා නික්ම ගියේය. නමුත් මිනිත්තු කිහිපයකට පසු ස්ටීවන් සමග සිටි ඔහුගේ සගයෙක්, දුරකථන ඇමතුමක් දෙමින් නීතීඥවරයාට කියා ඇත්තේ නිල ඇඳුම් සමග සුදු වෑන් රථයකින් පැමිණි කිහිප දෙනෙක් විසින් ස්ටීවන් ව පැහැරගෙන ගිය බවයි.

ස්ටීවන් රැගත් මෝටර් රථය බෞද්ධ කාන්තා විද්‍යාලය (ටුරෙට් පාර අසල) අසල දී නතර කරවනු ලැබුවේ යතුරු පැදියක් මගිනි. එහි රියැදුරු අසුනේ සිටි පුද්ගලයා අත පිස්තෝලයක් තිබූ අතර අනෙක් පුද්ගලයා පැති දොර ඇර, ස්ටීවන් ව ඉවතට ඇදගෙන, ඊළඟට මෝටර් රිය අසල නවතා තිබූ සුදු වෑන් රථයක් තුළට තල්ලු කර දමා තිබේ. මෙම අපරාධය දුටු කිහිප දෙනෙකු සිටි අතර ස්ටීවන්ගේ 8 හැවිරිදි පුතා නිල ඇඳුම් හැඳ සිටි පුද්ගලයා ගෙන් අයැද තිබෙන්නේ සිය පියාට තුවාල නොකරන ලෙස ය. මුහුණ සම්පූර්ණයෙන්ම ආවරණය කර ගෙන සිටි යතුරු පැදියේ සිටි

පුද්ගලයාගේ මුහුණ හැර සෙසු අයගේ මුහුණ ස්ථවන්ගේ බිරිඳ සහ සෙස්සෝ දුටුවහ. සෑම කෙනෙකු ම නිල ඇඳුමෙන් සැරසී සිටි අතර පිස්තෝල වලින් සන්නද්ධ ව සිටියහ.

මේ සියල්ල තිබියදී පැහැර ගැනීම අදටත් නොවිසඳී පවතියි. මුල් ස්ථානයේ ඔහු ව රඳවා තබාගැනීම අධිකාරිය ලබාදුන් පුද්ගලයන් හැරුණු විට, ඔහු ව පැහැරගත් පුද්ගලයන් වෙත යම් උපදෙස් මත ක්‍රියාකළ බව සිතීම ට හේතුවක් නැත. ගතවූ දශකවල මෙවැනි තත්වයන් ට ගොදුරු වූ දස දහස් සංඛ්‍යාත වින්දිතයන් සම්බන්ධයෙන් මෙන්ම මෙම පැහැරගැනීමේ සම්පූර්ණ වගකීම ද ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුව මත පැවරේ.

ශ්‍රී ලාංකේය පුරවැසියන්ගේ අද පවතින ශුන්‍යමය තත්වය සමහර විටෙක හොඳින්ම විද්‍යමාන වන්නේ, සිවිල් අරගලය විසින් නිරන්තරයෙන් හා භයානක ලෙස කඩාකප්පල් වූ ජීවිත ඇති සිය දහස් ගණනක් දිවි ගෙවන සහ නීතිය ට සම්පූර්ණයෙන් ම පිටින් නිර්මාණය කළ රැඳවුම් කඳවුරු තුළදී විය හැකිය. ක්‍රස්තවාදය වැළැක්වීමේ පනතේ රාමුව තුළ පිහිටි රැඳවුම් මධ්‍යස්ථානවල යම්කිසි ආකාරයක නීත්‍යානුකූල බවක් තිබුණ ද, එයට පටහැණි ව නව රැඳවුම් මධ්‍යස්ථාන වලට කිසිම ආකාරයක නීත්‍යානුකූල බවක් නැත. අභ්‍යන්තර වශයෙන් අවතැන් වූ ජනතාව නෛතික අධිකරණ බලයෙන් සම්පූර්ණයෙන් ම පිටස්තර ය. මෙය, හිටපු අග විනිසුරු සරත් සිල්වා පවා සිය ඉවත්වීම ට පෙර ජුනි මාසයේදී නව අධිකරණ සංකීර්ණයක හමුවක් ඉදිරියේ පිළිගත් කාරණයකි. මේ අතර, ජනීවා හි සිටින එක්සත් ජාතීන් සඳහා වන ශ්‍රී ලාංකේය තානාපතිවරයා අන්තර්ජාතික වශයෙන් ඒ පිළිබඳ පැන නැගුණු ගැටලුවලට ප්‍රතිචාර දක්වමින් සඳහන් කර තිබුණේ, කඳවුරු වෙත මානුෂීය ප්‍රවේශය සම්බන්ධයෙන් කිසිදු ආකාරයක ගැටලුවක් නොපවතින බවයි. එසේම මහ කොමසාරිස් වරියගේ පදවිය “කලාපීය වශයෙන් තවදුරටත් වඩාත් නියෝජනාත්මක වන විට සහ විනිවිද භාවයෙන් යුතු ආයතනයක් වූ විගස”, සහයෝගය ලබාදීම සඳහා

මහකොමසාරිස්වරිය කළ ඉල්ලීම පිළිගන්නා බවයි. ඔහු තවදුරටත් සඳහන් කළේ, ශ්‍රී ලංකාව ස්වාධීපත්‍යයෙන් යුතු රටක් වන බව සහ එය විසින් ප්‍රවේශ වීම සඳහා අවසර ලබාදෙන්නේ කොතරම් දුරකට ද යන්න තීරණය කරනු ඇති බවයි.

අග විනිසුරුවරයා ගේ ම ස්වයං ප්‍රකාශය ට අනුව, කඳවුරුවල ජනතාව දේශීය නීතිය ට සම්පූර්ණයෙන් ම පිටස්තර වන පරිදි රඳවා තබාගෙන තිබේ. “ස්වාධීපත්‍යය” පිළිබඳ යාතිකාව මගින් ඔවුන් අන්තර්ජාතික නීතියේ විෂය පාත්‍රතාවයට ද පිටතින් තබා තිබේ. අගවිනිසුරුවරයාගේ කතාවෙන් පසු, යුද්ධයේදී සිය නිවස අහිමි වූ සහ කුඩාරම් කඳවුරුවල සිටින අය අතර සිටි එක් ශ්‍රී ලාංකේය පවුලක් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ නඩුවක් පැවරීය. එමගින් ඔබ මොබ යාමේ නිදහස ඇතුළු ව පුරවැසියන් වශයෙන් ස්වකීය අයිතීන් වලට ගරු කරන ලෙස ඔවුහු ඉල්ලා සිටියහ. පෙන්සම්කරු කියා සිටියේ මේ ජනතාව ට ඔවුන් ව සිය නිවෙස්වලට කඳවාගෙන යාමට කැමති නෑ හිතමිතුරන් සිටින නමුත්, ශ්‍රී ලංකා බලධාරීන් ඔවුන් ව බලයෙන් මෙකී අපිරිසිදු කඳවුරු තුළ රඳවාගන්නා බවයි. අධිකරණය එය විභාගයට ගැනීමට අවසර දුන් අතර නොවැම්බරය ට එය කල් තැබීය.

තවත් නඩුවකදී, කඳවුරු හතරක බෙදී ගිය පවුලක් එක්තැන් කරන ලෙස ඉල්ලමින් ගොනුකළ අයදුම්පතක ට නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව අධිකරණයේදී සිය විරෝධය පළ කළේය. එම පවුල අධිකරණයෙන් ඉල්ලා සිටියේ තුවාලවලින් පීඩා විඳිමින් සිටින දැරියක් විශේෂඥ වෛද්‍යවරයෙකු ලවා පරීක්ෂා කරවා ගැනීම ට අවසර දෙන ලෙස ය. ඇය මේ වන විටත් රෝහලක ට ගෙන ගොස් ඇති බව ට නීතිපතිවරයා කළ කරුණු කියාපෑම නොතකා, ඇය ව විශේෂඥ වෛද්‍යවරයෙකු වෙත ගෙන යාම ට අධිකරණය අවසර දුන්නේ ය.

පවුල නැවත එක්තැන් වීම සම්බන්ධයෙන් නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව විරෝධය පළ කළේ කුමන නෛතික පදනම මත ද යන්න පැහැදිලි

නැත. නමුත් පැහැදිලි කරුණ වන්නේ, ජීවිතයට එල්ල වන තර්ජන හේතුවෙන් සිය නිවාස වලින් පිට ව යාම තෝරාගන්නා අය සරණාගතයන් සහ අවතැන් පුද්ගලයන් වන බවයි. පිට ව යාමේ තීරණය සහ පසුව තාවකාලික ව ලැගුම් ගැනීම සඳහා විකල්ප ස්ථානයක් සොයාගැනීමට ආණ්ඩුවේ සහාය පැතීමට ඔවුන්ට සිදුවන්නේ ආශ්‍රිත කරුණු නිසා වුවද එය ඔවුන්ගේ තෝරාගැනීමයි. මෙබඳු ආශ්‍රිත කරුණු තුළ සිටින ඕනෑම අයෙක්, එක්කෝ සරණාගතයන් සේ ජීවත්වීම හෝ ඇයට හෝ ඔහුට හැකි පරිදි එම සම්පත් මත යැපෙමින් ජීවත්වීම යන දෙකින් එකක් තෝරාගත යුතු ය.

ඔවුන් එයින් පිට ව යාමට හා සිය ජීවනෝපාය තමන් ම සලසා ගැනීමට තීරණය කර ඇත්නම්, එවිට එම ජනතාව සරණාගත කඳවුරුවල බලයෙන් රඳවා තබාගැනීමට කිසිදු ආණ්ඩුවකට අයිතියක් නැත. ජනතාව අකමැති තත්වයන් යටතේ ජීවත්වන්නැයි බලකිරීමට කිසිදු ආණ්ඩුවකට අයිතියක් නැත. තමන් කරන්නේ කුමක්ද, විවාහ කර ගන්නේ කවුරුන්ද සහ සේවය කරන්නේ කවුරුන් යටතේ ද යන්න සිය කැමැත්ත අනුව තීරණය කිරීමට සෑම පුරවැසියෙකුට ම අයිතියක් ඇත්තා සේ, ඔවුන්ගේ ජීවන වටපිටාව සිය කැමැත්ත අනුව තීරණය කිරීමට ඔවුන්ට ද අයිතියක් තිබේ. එකම ව්‍යාතිරේකය වන්නේ නීතිය කඩකළ මිනිසුන් ය. අභ්‍යන්තර වශයෙන් අවතැන් වූ පුද්ගලයන් අපරාධකරුවන් නොවේ. මේ අනුව ඔවුන්ට මෙසේ සැලකීමට කිසිදු රජයකට අයිතියක් නැත. අභ්‍යන්තර වශයෙන් අවතැන් වූ පුද්ගලයන් මාස හයක් ඇතුළත නැවත පදිංචිකරන බවට ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුව එක්සත් ජාතීන්ගේ මානව හිමිකම් කවුන්සිලය ඉදිරියේ ප්‍රතිඥා දී තිබේ. කෙසේ නමුත් මෙය කළ හැක්කක් නොවන අතර, එය සිදුවේ යැයි බරපතල ලෙස අපේක්ෂා කළ නොහැකි ද වේ. ඒ, ජනතාව නැවත පදිංචිකරවීමට පවතින උචමනාව අඩු මට්ටමක වන නිසා පමණක් නොව මේ මිනිසුන්ට සතුරන්ට සේ සැලකීමේ රජයේ ප්‍රවේශය ද නිසා ය. එල්ටීටීඊ ය විසින් පූර්වයේ පෙන්වූ ආරක්ෂක තර්ජනයක් තවදුරටත්

නොපැවතිය ද ආරක්ෂාව පිළිබඳ හිතියෙන් කුළු ගැන්වී ආණ්ඩුව සිය හමුදාමය ක්‍රමවේදයන් තවදුරත් ක්‍රියාත්මක කරයි.

වඩාත් ම වැදගත් දෙය වන්නේ, ශ්‍රී ලංකාවේ ස්වාධිපත්‍ය ජාතියේ ඉහළ ම අධිකරණ නිලධාරියා විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ නෛතික අධිකරණ බලයෙන් සිය රට තුළ අවතැන් වූවන් බැහැර වන බව ප්‍රභේදාත්මක වශයෙන් සඳහන් කිරීමයි. මෙය මෙම ජනතාව සම්බන්ධයෙන් යෙදෙන විට “ස්වාධිපත්‍යය” යන වචනයේ අර්ථය පිළිබඳ ව ගැටලු මතු කරවයි. අගවිනිසුරුවරයා සහ ඔහු නියෝජනය කරන නීතිය ට අධිකරණ බලයක් නොමැති බැව් පැවසීම මගින් ස්වාධිපත්‍යය සම්බන්ධයෙන් ජනිතා හි සිටින ශ්‍රී ලංකා තානාපතිවරයාගේ ස්ථාවර ගැටලු සහගත වේ.

ස්වාධිපත්‍යය නිර්වචනය කරන්නේ නීතියයි. ශ්‍රී ලංකාව තුළ දී නීතියේ විෂය පාත්‍රතාවයෙන් පිටස්තර වන සහ අධිකරණ පාත්‍රතාවයෙන් පිටස්තර වන ඕනෑම දෙයක් එහි ස්වාධිපත්‍යයෙන් බාහිර වේ. අගවිනිසුරුවරයා විසින් සිදුකළ ඔහුගේ ම ප්‍රකාශය ට අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩාරම්වල ජීවත්වන ජනතාව එසේ රඳවා තබාගෙන සිටින්නේ නීතිය ට විෂය නොවන නග්න දේශපාලන බලය විසිනි. අන්තර්ජාතික මැදිහත්වීම ට එරෙහි විත්තිවාචකයක් ලෙස මහ හඬින් ස්වාධිපත්‍යය කියා පෑම, ආරක්ෂාව සඳහා වන වගකීම අත්හැරීම ට වඩා වැඩිමනත් දෙයක් නොවේ. ආරක්ෂාව සහතික වන්නේ නීතියේ රාමුව තුළ පමණි. නීතිය නොපවතින විට ස්වාධිපත්‍යය කියාපෑම, නොතකා හැරීම සාධාරණීකරණය කිරීම පිණිස වන අලංකාරෝක්තියක් මිස වෙනත් යමක් නොවේ.

පුරවැසියන් නොතකා හැරීමද ස්වාධිපත්‍යයේ ලක්ෂණයක් නොවේ. සිය ජනතාව නොතකා හැරීම පිණිස තමන් ට අයිතියක් ඇතැයි රජයක් කියන්නේ නම්, ඔවුන් ට ශුන්‍යයන් සේ සැලකීම ට රජය බලාපොරොත්තු වන්නේ නම් එය ස්වාධිපත්‍යය යන වදන දූෂිත ලෙස භාවිතා කිරීමකි.

හුදෙක් ඔප් ගෙඩි ගණන් කිරීමෙන් පමණක් ස්වාධීපත්‍යය නොපවතියි. එය ජනතාව බහුතරයකගේ බලය තුළ නොමැත්තකි. උදාහරණයක් වශයෙන්, අත් ඔසවන්නැයි කීම මගින් ඔවුන්ගේ රටේදී මිනීමැරුම හෝ ස්ත්‍රී දූෂණය අපරාධ බවට පත්වනු ඇත. නමුත් ජනගහනයේ එක් කොටසකට පහසුකම් සැපයීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම හෝ ඔවුන් ව කුසගින්නේ තැබීම ට තීරණය කිරීම ඒ ආකාරයෙන් තීරණය කළ හැක්කක් නොවේ. සමහර විටෙක වර්තමාන තත්වය යටතේ ආණ්ඩුවේ විරුද්ධවාදීන් ට විරුද්ධ ව සිදුකරන අපරාධවලට දඬුවම් දීම අනවශ්‍ය යැයි බහුතර ජන මතයක් වුව ලබාගැනීමට ආණ්ඩුව සමත් වීමට ඉඩ තිබේ. නමුත් මෙය ස්වාධීපත්‍යය ව්‍යවහාර කිරීමක් යැයි සැලකිය හැකි ද?

සිය නීතිය නොතකා හැරීම, ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුව විසින් අන්තර්ජාතික තත්වය දක්වා ගෙනගොස් තිබේ. මානව හිමිකම් සහ මානුෂීය ආධාර ස්වාධීපත්‍යයේ විෂය පාත්‍රතාවය තුළ තවදුරටත් පැවතිය යුතු යැයි තර්ක කිරීම මගින්, එය අන්තර්ජාතික ක්‍රියාවලීන් සම්බන්ධයෙන් කෝලමක් නිර්මාණය කර තිබේ. අන්තර්ජාතික අධීක්ෂකයන් සහ ඒජන්සිවලට පමණක් කඳවුරු තුළ ට ඇතුළු වීමට ප්‍රතික්ෂේප කෙරුණා පමණක් නොව ඒ තුළ ට ප්‍රවේශය ලබාගැනීමේදී ඡන්දයෙන් තේරීපත් වූ දේශපාලනඥයන් ට පවා දුෂ්කරතාවයන් ට මුහුණ දීම ට සිදුවිය. කඳවුරුවලට ඇතුළු වීම සීමා කර තිබූ බවත් කඳවුරුවල ජනතාව ට ආධාර බෙදාදීම පවා අසීරු වූ බවටත් ජනතා විමුක්ති පෙරමුණු පක්ෂය පැමිණිලි කළේය. ප්‍රධාන විපක්ෂය වන එක්සත් ජාතික පක්ෂය ද නැවත නැවතත් කඳවුරුවලට ප්‍රවේශ වීම ට දෙන ලෙස ඉල්ලීම් සිදුකර තිබූ අතර සිය පොදු වැසියන් සම්බන්ධයෙන් සීමා පැනවීම හෙළා දැක තිබේ.

ජාතික ආරක්ෂාව පිළිබඳ අවදානම සමග සසඳන විට අභ්‍යන්තර වශයෙන් අවතැන් වූ ජනතාවගේ දුක් පීඩා, අවැදගත් සේ සලකා ඉවසා දරාගැනීම ට සිදුවනු ඇතැයි ආණ්ඩුව තර්ක කරයි. මෙය

පුද්ගලයන් නොවන්නේ, මහජන ආයතන ද ශුන්‍යය දක්වා පහත වැටී ඇති රටක පුරවැසියන් වශයෙන් ශුන්‍යමය තත්වය එයින් පිළිබිඹු වන නිසා ය. එසේ නමුත් සියවස් ගණනාවක් මුළුල්ලේ ශ්‍රී ලංකාවේ සිටින දුප්පත් ම මිනිසුන් පවා වැසි සමය එළඹෙන විට සිය හිස්වලට ඉහළින් ආරක්ෂිත වහලයක් සෙවිලි කර ගැනීමට සහ උණුසුම් තේ කෝප්පයක් පානය කර සුව පහසුවෙන් සිටීම ට මෙන්ම සිය අවශ්‍යතාවලට අනුව නිවාස සකස් කර ගැනීම ට උගෙන සිටියහ. දැන්, කඳවුරුවල සිටිනවුන් හට මෙවැනි දේ පවා අහිමි කර තිබේ. කඳවුරුවල මේ බේදාන්ත නාට්‍යය, යම්කිසි ආකාරයක ආරක්ෂාවක් සැලසිය යුතු ආයතන සියල්ල වනසා දමන හා සියලු ආකාරවල අයුක්තීන් නිර්දය ලෙස වැසි වස්සන දේශපාලන ක්‍රමයක් යටතේ හිසට වහලක් හෝ සුව පහසුවක් නොමැති ව ජීවත් වන සමස්ත ශ්‍රී ලාංකේය ජනතාවගේ බේදවාචකයේ රූපකයක් ද වේ. සැබෑ පැමිණිලි සැබෑ ලෙසම අසන ප්‍රවේශ පථයන් තොරවීම තුළ ශ්‍රී ලාංකිකයන් ට කළ හැකි එකම දෙය විඳවීම පමණි. තෙරක් නොපෙනෙන නොපනත් කම, පුරවැසියන්ගේ ශුන්‍යමය තත්වයේ මෙහෙකාරියයි. එය කිසිදු සරණක් හෝ සහනයක් නොදෙයි.

8 වැනි පරිච්ඡේදය

1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය පිළිබඳ සාකච්ඡාව

සිරස රූපවාහිනී සේවය 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය පිළිබඳ සාකච්ඡා මාලාවක් සිදුකර තිබේ. මේ සාකච්ඡා මාලාව විසින් මෙම ආණ්ඩු ක්‍රමයේ මූලික දෝෂයන් කිහිපයක් වෙත කේන්ද්‍රගත ව තිබේ.

සිරස TV සාකච්ඡාවන්ගේ සැබෑ වැදගත්කම වන්නේ, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව පිළිබඳ සාකච්ඡාව ජාතියේ අවධානය ට ගෙන ඒම සහ ඒ අනුව මෙකී අතිශය වැදගත් ගැටලුව සම්බන්ධයෙන් මහා පරිමාණයේ සාකච්ඡාවක් කළ හැකි වීමයි.

මෙකී සාකච්ඡා සඳහා සහභාගි වූවන් වූයේ හිටපු අග විනිසුරු සරත් තන්ද්‍ර සිල්වා සහ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා කටයුතු පිළිබඳ අමාත්‍යාංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ උපදේශකවරයෙකු වන උදිත ඉගලහේවා ය. මේ ආණ්ඩු ක්‍රමය ට සම්බන්ධ වඩාත් ම වැදගත් ගැටලු කිහිපයක් පිළිබඳ පැහැදිලි කිරීමක් සහ එහි ප්‍රතිපාදනවල ක්‍රම විකාශය පිළිබඳ යම්කිසි පසුබිමක් ඔවුන් විසින් ලබා දී තිබේ.

මේ දක්වා සිදුවුණු වඩාත් ම වැදගත් සාකච්ඡාව වනුයේ 17 වන සංශෝධනයයි. මේ සාකච්ඡාවේදී 17 වන සංශෝධනයේ ඓතිහාසික විකාශය වෙත ප්‍රමුඛස්ථානයක් දී තිබිණි. මෙකී ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණයන් පදනම් ව තිබුණේ, ශ්‍රී ලංකාව ට සිවිල් පරිපාලන ක්‍රමය හඳුන්වා දීම හරහා බ්‍රිතාන්‍ය යටත් විජිත පරිපාලනය විසින් සිදුකළ දායකත්වයේ වැදගත්කම වෙතට ය.

ස්වකීය සෙසු යටත්විජිත සඳහා ආදර්ශයක් හෙවත් මොඩලයක් ලෙස බ්‍රිතාන්‍යයෝ ශ්‍රී ලංකාව සැලකූහ. සිය රටේදී බ්‍රිතාන්‍යයන් විසින් සිවිල් පරිපාලන ක්‍රමයක් සංවර්ධනය කර තිබූ අතර ඒ මත පදනම් ව එම පරිපාලන මොඩලය ශ්‍රී ලංකාව ට හඳුන්වා දීම ට ඔවුහු උත්සාහ කළහ. බ්‍රිතාන්‍යයෝ සිවිල් පරිපාලනය එහි විශිෂ්ටතම ශක්තිවන්ත භාවයන්ගෙන් එකක් වූ අතර විදග්ධතාවයෙන් වැඩිවෙමින් හා විවිධාකාර වාතාවරණයන් ට අනුව හැඩගැසෙමින් අද දක්වා ම පැවතගෙන එන්නේ මෙම පරිපාලනය ම වේ.

1972 දී සිදුවූ දෙය නම්, 1947 ආණ්ඩු ක්‍රමය ට සමෝධානිත කර පනවා ගෙන තිබූ යටත් විජිත සමයේදී හඳුන්වා දුන් මූලික පරිපාලන ක්‍රමය ට මූලික වශයෙන් බාධා කිරීමයි. 1972 දී මහජන සේවා කොමිසම අහෝසි කළ අතර කොමිසමේ ක්‍රියාකාරිත්වය කැබිනට් මණ්ඩලයේ ක්‍රියාවන් වෙත ට අන්තර්ග්‍රහණය කරන ලදී. මේ අනුව, 1972 කැබිනට් අමාත්‍යවරු එයට පෙර තිබූ මහජන සේවා කොමිසමේ කාර්යයන් පවරා ගත්හ.

මෙකී ක්‍රියාවන් අතර වූ වඩාත්ම වැදගත් ක්‍රියාවන් වූයේ, සියලු සිවිල් සේවකයන්ගේ පත්වීම්, උසස්වීම් සහ විනයානුකූල පාලනය හා සම්බන්ධ ක්‍රියාවන් ය. මේවා දැන් කැබිනට් මණ්ඩලය විසින් පවරාගෙන තිබේ. මේ ක්‍රියාව සමගින්, බ්‍රිතාන්‍යයන් විසින් හඳුන්වා දුන් සිවිල් සේවා සම්ප්‍රදායන්ගේ අඛණ්ඩ භාවය කැඩී ගියේය.

බ්‍රිතාන්‍ය ක්‍රමය තුළ අමාත්‍යාංශයක නිත්‍ය ලේකම් ගේ නිලය අතිශය වැදගත් ක්‍රියාවන්ගෙන් එකක් විය. ස්වකීය අමාත්‍යාංශයන් හැඩගැන්වීමෙහිලා සහ ඒ අනුව සිවිල් සේවයේ සම්ප්‍රදායයන් හැඩගැන්වීමෙහිලා ද ප්‍රමුඛ භූමිකාවන් රඟපෑ නිත්‍ය ලේකම්වරුන් පිළිබඳ ශ්‍රේෂ්ඨ උදාහරණ විය.

මහජන සේවා කොමිසමේ කාර්යයන් කැබිනට් මණ්ඩලය විසින් පවරාගැනීම හේතුකොටගෙන සිවිල් සේවය දේශපාලනීකරණය වීමේ

ගැටලුව පැන නැගුණේය. සිවිල් සේවයේ වැඩකටයුතුවලට කැබිනට් මණ්ඩලය සෘජු ලෙස අතපෙවීම මගින් සිවිල් සේවයේ ස්වාධීනත්වය ට බරපතල ලෙස හානි සිදුවිය.

1978 දී මහජන සේවා කොමිසම නැවත ස්ථාපිත කළ ද, නිත්‍ය ලේකම්වරුන්ගේ තනතුරු ස්ථාපිත නොකෙරිණි. නමුත් එවිට ම, විධායක ජනාධිපති ක්‍රමයක් නිර්මාණය කිරීම හරහා අමාත්‍යවරුන්ගේ ක්‍රියාවන් ජනාධිපතිවරයාගේ පාලනය යටතට පැමිණියේය. කැබිනට් මණ්ඩලය විසින් ක්‍රියාවන් පවරා ගැනීමෙන් ආරම්භ වූ ක්‍රියාවලිය මේ සමග, පත්කිරීම්, උසස්වීම් හා විනයානුකූල පාලනය සහ සිවිල් සේවය හා සම්බන්ධ සියලු ගැටලු වලට මැදිහත්වීම ට විධායක ජනාධිපතිවරයා ට ඉඩ ලබා දීම දක්වා තවදුරටත් තල්ලු වී ගියේය.

1947	1972	1978
මහජන සේවා කොමිසම	කැබිනට් මණ්ඩලය	විධායක ජනාධිපති ධුරය
සිවිල් සේවකයෝ	සිවිල් සේවකයෝ	සිවිල් සේවකයෝ

17 වන සංශෝධනය

17 වන සංශෝධනයෙන් උත්සාහ කළේ, පත්කිරීම්, උසස්කිරීම්, මාරු කිරීම් හා විනයානුකූල පාලනය යනාදිය නැවතත් ස්වාධීන කිරීම සහ එය විධායක ජනාධිපතිවරාගෙන් වෙන්කිරීමයි. මේ සඳහා කොමිෂන් සභා පිහිටුවීම ට යෝජනා විය. සිවිල් සේවයේ ස්වාධීනත්වය සහතික කිරීම පිණිස කොමිෂන් සභා 5 ක් පත්කළ අතර ජනාධිපතිගේ සෘජු අතපෙවීමවලින් බලපෑම්වලට ලක්නොවූ නිසි සිවිල් සේවයක් පිහිටුවීම පිණිස අවශ්‍ය වන ස්වාධීනත්වය මට්ටම සමග මේ ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක වන බව සහතික කිරීම එම කොමිෂන් සභාවන්ගෙන්

අපේක්ෂා කෙරිණි. එකී කොමිෂන් සභාවන් පත් කළ යුතු වූයේ ස්වාධීන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවක් විසිනි.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව
කොමිෂන් සභා පහ
මහජන සේවකයෝ

සිරස සාකච්ඡාව ට මග හැරුණේ කුමක්ද?

මේ දක්වා සිරස TV මගින් විකාශය කළ සාකච්ඡාව²⁶, ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන පරිපාලනය මුහුණ දී තිබෙන ගැටලුව ඉදිරිපත්කිරීම සම්බන්ධයෙන් උපදේශනාත්මක වේ. කෙසේ නමුත්, මේ සාකච්ඡාවේදී මග හැරී ගිය-දැන් ශ්‍රී ලාංකේය ක්‍රමය තුළ පවතින ගැටලුව වෙත විශාල ආලෝකයක් ඇති කරන එක් මූලික අංගයක් විය.

බ්‍රිතාන්‍ය සිවිල් සේවය බිම් ගත කර තිබුණේ නීතියේ ආධිපත්‍යයේ පදනම මත ය. සකල බ්‍රිතාන්‍ය ක්‍රමය මෙන්ම බ්‍රිතාන්‍ය සිවිල් සේවය, එම රට තුළ වඩා හොඳින් බිම්ගත වී තිබෙන නීතියේ ආධිපත්‍යයේ සංකල්පය මත පදනම් විය. සැබවින් ම බ්‍රිතාන්‍යයන්, සමහර විට ලොවේ අන්තිම සිවිල් ක්‍රමය මෙන් නොව, නීතිය ට ගරු කිරීම මත පිහිටා සිය ජාතිය ගොඩනගා ගත් ජාතියකි. නීතිවලට ගරු කිරීමේ සංවර්ධනය, නීතියේ ආධිපත්‍යය පිළිබඳ සංකල්පය සංවර්ධනය වීමේ පදනම විය.

බ්‍රිතාන්‍ය යුක්තිය පදනම් ව ඇත්තේ නීතියේ උත්තරීතර බව පිළිබඳ සිද්ධාන්තය ට අනුකූල වූ ඇඳුමක් සමග නීතියේ ආධිපත්‍යයේ

²⁶ දෙදහස් දහය වර්ෂයේ ජනාධිපතිවරණ ප්‍රචාරණ කාල පරිච්ඡේදය තුළ සිරස ඔප් වැනලය 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය පිළිබඳ සාකච්ඡා පෙළක් මෙහෙයවීය.

ආවශ්‍යක කොටස් මත පදනම්ව ය. නීතිය උත්තරීතර වන අතර එය රජුගේ හිස වුව බිලි කළ යුතු වූ ප්‍රතිපත්තියක් ස්ථාපනය කිරීම සඳහා විය. රජු හෝ පාලකයාගේ උත්තරීතර භාවය ට එරෙහි ව නීතියේ උත්තරීතර භාවය බ්‍රිතාන්‍ය යුක්තික පද්ධතිය තුළ ට ගැඹුරු ආරක්ෂක වළල්ලක් සේ යොදාගෙන තිබූ අතර මේ අනුව බ්‍රිතාන්‍ය පරිපාලනය සම්බන්ධයෙන් ද එය එසේ විය.

මේ අනුව, බ්‍රිතාන්‍ය පරිපාලනය හා ශ්‍රී ලංකාව වෙත එයින් සන්දේශනය වූ කිනම් උරුමයක් පිළිබඳ වුවද පවත්වන සාකච්ඡාවන්, නීතියේ ආධිපත්‍යය පිළිබඳ ආවශ්‍යක කොටස්වල රාමුව තුළ පිහිටිය යුතු ය. සිවිල් පරිපාලනය ක්‍රියාවට නැංවෙන මාතෘ රෝපිතය වන්නේ නීතියේ ආධිපත්‍යයයි.

බ්‍රිතාන්‍යයන් විසින් ශ්‍රී ලංකාව ට හඳුන්වා දුන්නේ මොනවාද සහ පසුකාලීන ව අහිමි වූයේ එයින් මොනවාද යන්න පිළිබඳ සමස්ත ගැටලුව නීතියේ ආධිපත්‍යයේ මූලික රාමුව තුළ සිට සාකච්ඡා කළේ නම්, ශ්‍රී ලංකාව අද දිනයේ මුහුණ දී සිටින වෙනස් අනුමිතීන් ද ගැටලු වශයෙන් හඳුනා ගැනීම ට හැකි වන්නට ඉඩ තිබේ.

1972 හා 1978 හිදී ආණ්ඩු ක්‍රමයන් ට සිදුකළ මැදහත්වීම් වලින් සිදු වූයේ, සිවිල් සේවය හුදෙක් දේශපාලනීකරණය වීම පමණක් නොවේ. නීතියේ ආධිපත්‍යය ද අතහැර දැමීමයි. 1978 ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින් කල්පනා කළ පරිදි සිදුවූයේ විධායක ජනාධිපති ධුරය නීතිය ට ඉහළින් ස්ථානගත කිරීමයි. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ සෙසු බොහෝ ප්‍රතිපාදන මෙන්ම 35 ව්‍යවස්ථාව ද නීතියේ ආධිපත්‍යය විනැත් කිරීම ට සහ නීතියේ ආධිපත්‍යයේ මූලික සංකල්පනාව අනුගමනය කිරීමකින් තොර ව ක්‍රියාකිරීම සඳහා ජනාධිපතිවරයා හට බලය ලබාදීම ට ගත් උත්සාහයන් ලෙස පෙනී යා යුතු ය.

අධිකරණය සහ විධායක ජනාධිපතිවරයා අතර ගැටුම

ඇත්ත වශයෙන් කියතොත් 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය මගින් සිදුවූයේ සිවිල් සේවය ට බාධා වීම පමණක් නොව අධිකරණය සම්බන්ධයෙන් ද බාධා සිදුවීමයි. සිරස TV හි සාකච්ඡාවේදී, විධායක ජනාධිපති ක්‍රමය විසින් අධිකරණය ට බාධා කිරීමේ තත්වය විනිශ්චයකාරවරුන් අධිකරණ සේවා කොමිසමේ ප්‍රධානීන් බවට පත්වීම තුළින් විනිසුරුවරුන් විසින් ම වළක්වා ගන්නා බවට හැඟීමක් ලබාදීම ට උත්සාහයක් තිබිණි. කෙසේ වෙතත්, නීතියේ ආධිපත්‍යය සහ අධිකරණය සමග කටයුතු කරන නීතියේ ආධිපත්‍යය සම්බන්ධයෙන් සලකා බලන විට සමස්ත ක්‍රමය වෙත සිදුවූ ඇතැම් වඩාත් ම හානිකර උපද්‍රවයන්ගේ ඇතැමක් සිදු ව තිබෙන්නේ විධායක ජනාධිපති ක්‍රමය විසින් සිදුකළ මැදිහත්වීම් හරහා ය.

1978 ආණ්ඩු ක්‍රමයේ සමස්ත රාමුව තුළ නීතියේ ආධිපත්‍යය සහ නීතිය උත්තරීතර බව පිළිබඳ සංකල්පයන් අවධාරණය කිරීම තුළින් අධිකරණය කෙරෙහි ජනාධිපති ක්‍රමයේ බලපෑම අර්ථ දැක්විය යුතු ය. මෙකී ඵලඹුම අධිකරණය විසින් පිළිගන්නේ නම්, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 35 ව්‍යවස්ථාව නීතියේ ආධිපත්‍යය පිළිබඳ රාමුව තුළ අර්ථ දැක්විය හැකි ව තිබිණි.

මෙහි අර්ථය වන්නේ, ජනාධිපතිවරයා ට විරුද්ධ ව නඩුකරයන් ගෙන ඒමේ පරම තහනම, ජනාධිපති ක්‍රමය නීතියේ ආධිපත්‍යයේ මූලික සංකල්පයන් ට අත නොපොවන අවස්ථාවන් සම්බන්ධ නඩුකරයන් වෙත පමණක් අදාළ තහනමක් වශයෙන් අර්ථ දැක්වීම ට ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය ට හැකි විය හැකි ව තිබූ බවයි. මෙහි අර්ථය වන්නේ, නීතියේ ආධිපත්‍යයේ මූලිකාංග ජනාධිපතිවරයා සම්බන්ධයෙන් අර්ථ දැක්වෙන විට, මෙබඳු ගැටලු හා සම්බන්ධ නඩු විභාග කිරීම සඳහා අධිකරණය ට බලය තිබෙන බවයි.

උදාහරණයක් වශයෙන්, ජනාධිපතිවරයා විසින් ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව ට සාමාජිකයන් පත් නොකිරීම සම්බන්ධ ගැටලුවක් අධිකරණය ඉදිරියට පැමිණි පසු, මෙකී පත්කිරීම් වහාම සිදුකළ යුතු වීම ජනාධිපතිවරයාගේ රාජකාරිය බවට වන ප්‍රතිපාදනය, නීතියේ උත්තරීතර බව සම්බන්ධ ගැටලුවක් සේ සලකා ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය විසින් අර්ථ දැක්විය යුතු ය. අදාළ පත්කිරීම් සිදුනොකිරීම නීතියේ ආධිපත්‍යය පිළිබඳ සමස්ත පද්ධතියට ම බාධාකරන්නක් වන හෙයින්, එයින් නීතියේ මූලික ගැටලුවක් නිර්මාණය වන නිසා, 35 ව්‍යවස්ථාව පිළිබඳ ගැටලුවේදී විධායක ජනාධිපතිවරයාගේ නෛතික නියෝජිතයන් විසින් මතුකළ විරෝධතාවය මත අධිකරණය ට තීන්දුවක් ගත හැකිය.

එය එසේ විනි නම්, නීතියේ පරමාධිපත්‍යයේ වඩාත් ම මූලික ගැටලුව තුළට සාකච්ඡා යොමුවිය හැකි ව තිබිණි. එවිට නීතිය යටතේ ශ්‍රී ලංකා ජනාධිපතිවරයා සෙසු සෑම අයෙකුම වැනි ය යන කාරණය වෙත ට සාකච්ඡා යොමු කළ හැකි ව තිබිණි. ජනාධිපතිවරයා නීතිය ට ඉහළින් ද පහළින් ද යන මූලික ගැටලුව සලකා බැලීමෙන් තොරව රට දැන් මුහුණ දී සිටින ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ ගැටලු විසඳිය හැකි නොවේ.

මෙම ගැටලුව, 17 වැනි සංශෝධනය සම්බන්ධයෙන් පමණක් ඇති වූවක් නොවේ. ඉතා පැහැදිලිව ම මේ ගැටලුව පැමිණියේ 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය පනවා ගැනීමෙන් පසුව ය. ඇත්ත වශයෙන් කියතොත්, මැතිවරණයකින් තොර ව සිදුවූ ජනාධිපතිවරයා ගේ පළමු පත්වීම ට මේ යටතේ අභියෝග කළ හැකි ව තිබිණි. 1982 දී ජනමත විචාරණය පිළිබඳ ගැටලුව ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය ඉදිරියට පැමිණිවිට, නීතියේ ආධිපත්‍යය සහ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය පිළිබඳ ගැටලුව සාකච්ඡා කළ යුතු ව තිබිණි. ජනමත විචාරණයකින් පවා ශ්‍රී ලංකා ජනාධිපතිවරයා හට, පාර්ලිමේන්තු සාමාජිකයන් තෝරාපත්කර ගැනීම නැති කරදැමීම ට හා එය සය වසරකින් කල්දැමීමට හැකි ද? එයට ඉඩ ලැබේ නම්, එය

නීති සාදන ආයතනය සහ නීතියේ ආධිපත්‍යයේ මූලික අංගයක් වන පාර්ලිමේන්තුවේ පරමාධිපත්‍යය ට සිදුවන හදිසි විපතකි.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූලවාදයේ මූලිකතම පදනම්වලට මූලික බාධාවක් මෙහි පවතින බව ද එම බාධාව සිදුවූයේ 1978 ආණ්ඩුක්‍රමය මගින් බව ද වන කාරණය නොතකා හැරීමට මගක් නැත. එය නීතියේ ආධිපත්‍යය සහ නීතියේ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය ට එල්ල වූ ප්‍රහාරයකි. මේ අනුව, මූලික ගැටලුව වන්නේ හුදෙක් මහජන සේවා කොමිසම සහ ස්වාධීන තෝරාගැනීම් පමණක් නොවේ. එය, විධායකයේ සීමාවන් සහ නීතියේ ආධිපත්‍යයේ රාමුව තුළ සමස්ත පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක වීමේ සීමාවන් පිළිබඳ ය.

නීතියේ ආධිපත්‍යය සුරැකීම සඳහා අධිකරණයේ රාජකාරිය

මෙම ගැටලුව, 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය සම්බන්ධ සාකච්ඡාවේ අරටුව වෙත ගෙන ආ යුත්තකි. එය සාකච්ඡා නොවූණහොත්, සිරස TV සාකච්ඡා පවා, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූලවාදයේ ශ්‍රී ලාංකේය ක්‍රමය තුළ වන මූලික කැළඹීම් හා නීතියේ ආධිපත්‍යයේ රාමුව තුළ එම ක්‍රමයේ ක්‍රියාත්මක භාවය ස්පර්ශ නොකරනු ඇත.

අපගේ මහජන සේවා කොමිසම ට නීතියේ ආධිපත්‍යය තුළ ක්‍රියාත්මක විය නොහැකි නම්, පූර්ව කොන්දේසිය වශයෙන් නීතියේ ආධිපත්‍යය පිළිගැනීම සහ පදනම වශයෙන් නීතියේ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය පිළිගැනීම සිදුවීම සඳහා, ජනතාවගේ මූලික අයිතීන් හා ඔවුන්ගේ හිමිකම් සම්බන්ධයෙන් ජනතා සේවය යළි ලබාදීමේ අනාගත හැකියාවක් නොමැත.

ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රමය පදනම් වී තිබෙන්නේ බලතල බෙදීම මත නම්, නීතියේ ආධිපත්‍යයේ රාමුව සමග විධායක බලය සීමා කිරීම අධිකරණයේ රාජකාරියයි. විධායකය විසින් තමන් නීතියට ඉහළින්

සිටින බව අවධාරණය කරන්නේ නම්, මෙමගින් විධායකය සමග ගැටුමක් නිර්මාණය විය හැකිය. මෙබඳු තත්වයකදී, නීතියේ ආධිපත්‍යය පිළිබඳ රීතිය අතහැර නොදමා එකී ගැටුමෙන් වැළකිය හැකි පදනමක් නැත. මෙම ගැටුම ට මුහුණ දීම ට අධිකරණය නිර්ණිත වූයේ නම්, නීතියේ ආධිපත්‍යය පිළිබඳ ක්‍රමය සුරැකීම සඳහා මැදිහත් වීමට ජනතාව ට අවස්ථාවක් ලැබෙනු ඇත. කෙසේ වෙතත්, අධිකරණය මෙබඳු ගැටුමකින් වැළකී සිටිය නම් සැබවින් ම විධායකය ට නීතිය ට ඉහළින් පැවතිය හැකිය. මෙය, ඇත්ත වශයෙන් ම ශ්‍රී ලංකාවේ සිදුවී තිබූ දෙයයි.

1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව සමග මතු වූ නීතියේ ආධිපත්‍යය පිළිබඳ මූලික ගැටලුව සමග ගනුදෙනු කිරීමෙන් සිරස TV වැළකී නොසිටිය යුතු ය. එය, මේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මධ්‍යම අප්‍රිකානු සමූහාණ්ඩුවේ ජීන්-බෙදෙල් බොකාසා විසින් සෑදූ ආණ්ඩු ක්‍රමයේ අනුකාරක පිටපතක් යැයි ආචාර්ය කොල්වින් ආර්. ද සිල්වා කළ සඳහන වැනි විහිළුවක් නොවේ.

9 පරිච්ඡේදය

18 වැනි සංශෝධනය: ආණ්ඩු ක්‍රමය පිළිබඳ අවසන් විවාදය

18 වැනි සංශෝධනය සම්බන්ධ කරගන්නා අවධියේදී ලියන ලද්දකි.

ශ්‍රී ලංකාව අරෝචන් රාශියක් සහිත එනමුත් විවාදයන් රහිත භූමියක් බවට පත් වී තිබේ. රණ්ඩු දබර නිතරම ප්‍රචණ්ඩ අතට හැරේ. ඉදහිට සාතන බවට හෝ ඊටත් වඩා දරුණු තත්වයන් බවට පත්වේ. එසේම ප්‍රචණ්ඩත්වය ද අලුත් දබර වලට මග පාදයි. එම වක්‍රය නැවත නැවතත් සිදුවෙයි. දුක්මුසු ලෙස, කිසිවක් ම විවාදයක් බවට පත් නොවෙයි. විවාදය නෂ්ට වූ කලාවක් බවට පත්ව ඇත. එය කුමක්දැයි කිසිවෙකුගේ මතකයේ පවා රැඳී නැති බව පෙනෙයි.

උදාහරණයක් ලෙස ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව පිළිබඳ ගැටලුව ගන්න. සෑම ජාතියකම තිබෙන විවාදයන් අතර, ආණ්ඩු ක්‍රමය පිළිබඳ විවාදයන් ට ඉහළම තැනක් ලැබේ. නමුත් ශ්‍රී ලංකාවේදී නම් නොවේ. කිසිවෙක් තවදුරටත් ආණ්ඩු ක්‍රමය ගැන විවාද නොකරති.

ආණ්ඩු ක්‍රමය පිළිබඳ අවසන් විවාදය පැවතියේ 17 වන සංශෝධනය සම්බන්ධයෙනි. ඒ වෙනුවෙන් වාද කළ අය බොහෝ වූ අතර එම වාදයන් ද බොහෝ කල් සිදුකෙරිණි. උනන්දු සහගත දෙය වූයේ කිසිවෙක් එයට එරෙහි ව වාද නොකිරීමයි. ආණ්ඩුවේ තර්කය වූයේ එය හොඳ ව්‍යවස්ථාකරණයක් වූ නමුත් යම්කිසි දෝෂයන් ද එහි තිබෙන බවයි. දෝෂ සුව කිරීම සඳහා ආණ්ඩුව සංශෝධනය ම මරා දැමුවේ ඇඟිල්ලක් ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා අත කපා දමන්නාක් මෙනි.

ඇත්ත වශයෙන් කියතොත්, ආණ්ඩු ක්‍රමය පිළිබඳ මෙම අවසන් විවාදය තුළ ආණ්ඩුව ප්‍රමුඛතාවය ලබාදුන්නේ වාද කිරීමට වඩා වාටු බස් දෙසීමට ය. 17 වන සංශෝධනයේ සැබෑ ප්‍රශ්නය, විධායක ජනාධිපතිවරයාගේ බලය ට සීමාවන් පැනවීම ට වැයම් කිරීම විය. සිවිල් සේවයේ වැදගත් නිලයන්වලට තමන් කැමති අය පත්කිරීම සඳහා ඔහු ට තිබෙන බලතලවලට එකී සීමාවන් අදාළ විය. ආණ්ඩුව මෙබඳු කිසිදු සීමාවක් පිළිබඳ එකඟ නොවූ අතර ඒ පිළිබඳ විවාද කිරීම ට ද අපේක්ෂා නොකළේය. ආණ්ඩුව ඒක පාර්ශවික ව මෙම තීන්දුව ගත් අතර එසේ කිරීම සඳහා යම් යම් ව්‍යාජ හේතු දැක්වීම් සිදුකළේය.

ආණ්ඩුව ට තිබූ ප්‍රශ්නය වූයේ, සංවරණයන් හා තුලනයන් සහිත විමේ අවශ්‍යතාවය පිළිබඳ විවාද කිරීම කළ නොහැක්කක් බව ට එය විසින් තීරණය කර තිබීමයි. එය සාවද්‍ය මූලධර්මයක් බව කීම කළ නොහැකි දෙයක් විය. ඇත්ත වශයෙන් කියතොත් ආණ්ඩුවේ ස්ථාවරය වූයේ, ආණ්ඩුවේ සැලකිල්ලට ලක්වන තාක් දුරට එය වැරදි මූලධර්මයක් වන බවයි. සිය බලතලවලට සීමාවක් නොමැති වීම පාලනය සඳහා හොඳ ම මූලධර්මය යැයි ආණ්ඩුව විශ්වාස කළ අතර සංවරණ හා තුලන මූලධර්මය ට එකඟ වීමට උත්සාහ කරමින් ශ්‍රී ලංකාව පාලනය කිරීම කළ නොහැක්කක් යැයි ද එය විශ්වාස කළේය. මේ අනුව, අඩුම ගණනේ ශ්‍රී ලංකාව සම්බන්ධයෙන් සංවරණ හා තුලන මූලධර්මය සහිත වීම වැරදි සහගත බවයි. එය අත්හැර දැමීම සඳහා විය.

කෙසේ වෙතත්, සංවරණ හා තුලන ක්‍රමයක් දැරීම නිවැරදි යැයි විශ්වීය වශයෙන් විශ්වාසයක් පවතින හෙයින් ඒබ ව විවෘත ව කිව හැකි දෙයක් නොවීය. නැතහොත් එසේ කීම, ගුරුත්ව නියමය වැරදි බව කීමට සමාන දෙයක් විය. 17 වන සංශෝධනය පිළිබඳ තර්ක කිරීම ප්‍රති නිෂ්පාදනීය දෙයක් විය. මේ අනුව, එය පිටුදැකිය හැකි එකම ක්‍රමය වූයේ වාටු කතාවයි. ආණ්ඩුව කළේ ද මෙයයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ ආණ්ඩු ක්‍රමය පිළිබඳ තවදුරටත් විවාද නොකෙරෙන්නේ මන්ද යන්න ගැන මේ උදාහරණය පැහැදිලි කර දෙයි. විවාදයන් ට මූලධර්මයන් සම්බන්ධ වන අතර, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූලවාදය පදනම් ව තිබෙන සියලු මූලධර්මයන් ප්‍රතික්ෂේප කිරීම සඳහා විවාදයක් කළ නොහැක. මෙකී සියලු මූලධර්මයන් ප්‍රතික්ෂේප කරන ආකාරයකින් පාලනය කරන්නට යමෙකු හට අවශ්‍ය නම් විවාද කර ගැනීමට හේතුවක් නැත. තවද, අපේ ආණ්ඩුව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා නීතිය ට අදාළ සියලු මූලධර්මයන් වැරදි යැයි විශ්වාස කරයි යැයි පැවසීම ද ප්‍රතිනිෂ්පාදනීය දෙයක් වනු ඇත.

එයින් මග පෑදුණේ දුම් කඩතිරයක් නිර්මාණය කිරීමට ය. අරෝවන් රාශියක් සිදුකෙරෙන අතර ඔබ සතු ව මාධ්‍ය ඒකාධිකාරයක් පවතින විටදී එය පහසුවෙන් කළහැකි දෙයක් වෙයි. ගතවූ වසරවලදී මාධ්‍යයේ විධිය ද හැම දෙයක්ම හැල්ලු කිරීම වෙත වෙනස් වී ඇත. හැල්ලු කිරීම අරෝවන් නිර්මාණය කිරීමේ අත්‍යවශ්‍ය මූලිකාංගයක් වන අතර අරෝවන් ද ඕනෑම ප්‍රශ්නයක් හැල්ලු කිරීම සඳහා පහසු ම මාර්ගයකි.

‘ප්‍රතිපත්ති නොමැති වීම’ හැල්ලුකිරීමේ අර්ථය ම වේ. අද වන විට මහජනතාව ස්වකීය දෛනික කෑම වේල ලෙස ලබන්නේ ප්‍රේක්ෂකයන් කිහි කැවීම සඳහා ඇතැම් ‘විහිලු’ පිළිබඳ කැගැසීමේ තරග පැවැත්වීමයි. මේ ආටෝපය මේ ආකාරය ට ගෙන යාම සඳහා සිය රැකියාවේ ප්‍රවීණ වූවෝ දැන් සිටිති.

ඉක්මනින් ම ආණ්ඩු ක්‍රමයේ ඇතැම් ප්‍රධාන වෙනස්කම් සිදුවනු ඇත. කෙසේ වෙතත්, එබඳු වෙනස්කම් කිසිදු විවාදයක් පෙරටු කොටගෙන සිදුනොවනු ඇත. යෝජිත සංශෝධනය ජනාධිපතිවරයාගේ බලතලවලට සම්බන්ධ සීමාවන් විතැන් කිරීම පිණිස වන හෙයින් විවාදයකින් සිදුවන්නේ ආණ්ඩුවේ ඉලක්ක සපුරාගැනීමේදී ප්‍රශ්න ඇති වීම පමණි. සැබවින් ම, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා නීතිය හා සම්බන්ධ මූලධර්මවල පදනම මත යෝජිත සැලැස්ම

සාධාරණීකරණය කළ නොහැක. මේ අභියෝගය, ඇතැම් අරෝචන් මධ්‍යයේ ද පැන නගිනු ඇත.

මෙකී ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාපිත අභියෝගය ද, රට වෙත එහි ගම්‍යමාන වීම අති දැවැන්ත හා භාරදූර බව නොතකා, හැල්ලුවට ලක්කෙරෙනු ඇත.

විවාදයට ලජ්ජා වන මේ සමාජය අනාගත පරම්පරාවන් සඳහා උරුමයක් ලෙස කුමක් ඉතිරි කරනු ඇත්ද?

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ මායාව සකල ඒකාධිපතිත්වය වෙත හැරුණු මාරක රාත්‍රිය

අද, 2010 සැප්තැම්බර් 9 වැනිදා ශ්‍රී ලාංකිකයන් අවදි වූයේ දේශපාලන වශයෙන් සිය වර්තය වෙනස් කර ගත් සහ නෛතික ක්‍රමය වෙනස්කරගත් රටක ය. 18 වන සංශෝධනය සම්මත කර ගැනීමත් සමග ශ්‍රී ලංකාව විසින් මුළුමනින් ම ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය අත්හැර දමා ඇති අතර, රටේ මේ තාක් කාලයකට පැවති සියලු විවාදයන් දැන් වඩාත් ම සුවිශේෂී ස්වභාවයක ට හැරෙනු ඇත.

“දොන් නම් දොන්. ජුවන් නම් ජුවන්. හැබැයි දොන් ජුවන් දෙකෙන් ම බැහැ” යැයි සිංහල කියමනක් තිබේ. අධිකාරිමය ආණ්ඩු ක්‍රමයක් වූ 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව විසින් ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රීය නන් දෙඩවිල්ල හරහා සිය මුහුණත සඟවා ගෙන සිටින අතර ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී වීමේ පෙනුම පමණක් පවත්වාගෙන යමින් සිටියි. මේ තත්වය මායාවී ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයක් තිබීමේ ලක්ෂණයකි. බාහිර වශයෙන් පාර්ලිමේන්තුව තවදුරටත් පවතින අතර එය විසින් අතීතයේ සිදුකළ ඇතැම් ක්‍රියාකාරකම් තවදුරටත් සිදුකෙරෙයි. ක්‍රියාකාරකම් සැලකිය යුතු අන්දමින් වෙනස් වී ඇති අධිකරණ, කිසිවක් සිදුනොවුණා සේ තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක වනුයේ අතීතයේ භාවිතා කළ කාර්යපටිපාටීන් ම අනුගමනය කරමිනි. කෙසේ නමුත්,

යුක්තිය ඉටුකිරීම මූලික වෙනස්කම් වලට ලක්ව තිබේ. අතීතයේ පටන් එන නීති, චක්‍රලේඛන සහ සෛසු කාර්යපටිපාටීන් වලට මහජනතාවගේ ජීවිතවල යම්කිසි අදාලත්වයක් තවමත් තිබේ. අතිශය හීන තත්වයක පසුවුවද පොලිසිය නීතියේ ආධිපත්‍යයේ මුහුණත් පෙනුම සමග ක්‍රියාකරන්නට සැරසෙන්නා සේ පෙනේ.

1972 ආණ්ඩු ක්‍රමයේ ආරම්භයේ සිට කාලය ක්‍රමයෙන් ඉක්ම යත්ම, හැම දෙයක් ම පැහැදිලි වූ අතර දේශපාලනීකරණය නමැති ක්‍රියාවලියක් සිදුවන්නට පටන්ගත්තේ ය. එහි අර්ථය වූයේ පාලක පක්ෂය විසින් සියලු ආයතනගේ සාමාන්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය ට බාධා පමුණුවන තත්වයක් ඇති වීමයි. කෙසේ වෙතත්, දේශීය හා අන්තර්ජාතික යන දෙයාකාරයෙන්ම රට තවදුරටත් හැඳන්වූයේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ලෙස ය. ආණ්ඩුව අන්තර්ජාතික සංසදයන් වෙත ගියේ රට ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී බව කියමිනි. අන්තර්ජාතික වැදෑරීම තුළ, අන්තර්ජාතික ප්‍රජාව විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය හා නීති ක්‍රමයේ බොහෝ අංගයන් විවේචනය කරන අතර ම රට ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී යැයි පිළිගත්හ.

18 වැනි සංශෝධනයෙන් සිදුකළේ මෙකී මුහුණත් පෙනුම ඉවත් කර දැමීමයි. දැන් එය ස්වාධීන ආයතන තිබේ ය යන කියාපෑම සම්පූර්ණයෙන් ම අත්හැර දමා තිබේ. හැම දෙයක් ම දැන් විධායක ජනාධිපති ගේ සෘජු බලපෑම ට යටත් වේ ය යන්න පිළිගත් තත්වයකි. පාර්ලිමේන්තුව ජනාධිපතිවරයාගේ අභිරුචීන් සඳහා කැපවනු ඇත. අධිකරණවලට ජනාධිපතිවරයාගේ අධිකාරිය ට ඔබ්බෙන් යා නොහැකි අතර සියලු මහජන ආයතන, පොලිසිය, මැතිවරණ කොමිසම සහ මහජන සේවය සෘජුව ම පාලනය වනු ඇත්තේ ජනාධිපතිවරයාගේ විධානයන් මගින් මිස, නීතියේ ආධිපත්‍යමය ක්‍රමය තුළ ක්‍රියාත්මක විය යුතු කිසිදු ප්‍රතිමානයන් කට්ටලයක් අනුව නොවේ.

ජනතාව මනාව වටහාගත්තේ මේ වෙනසයි. තවද මෙය අරමුණු කරගෙන 18 වන සංශෝධනය සම්මත කරගැනීමට එතරම් බාධාවක් රට තුළ නොවීය. දීර්ඝ කාලයක් දුක් විඳිමින් සිටි රෝගියෙකු දරුණු සහ බරපතළ රෝගාබාධයකින් මියගිය විට එතරම් කම්පනයක් ඇති නොවේ. එය තරුණ සහ හැඩ්දැඩි පුද්ගලයෙකු හිටි අඩියේ මිය යාම මෙන් නොවේ. ඔහුගේ මිතුරන් රෝගය ගැන දිගු කලක් මුළුල්ලේ දැන සිටි අතර එම පුද්ගලයා ඕනෑම මොහොතක මිය යා හැකි බව ද දැන සිටියහ. මරණය යම් මොහොතක සිදුවන බව දැන සිටින හෙයින් මරණය සිදුවූ විට ඇතිවන්නේ සහනදායී හැඟීමකි. 18 වන සංශෝධනය සම්මත කර ගැනීම කෙරෙහි ජනතාව දැක්වූ ප්‍රතිචාරය ද බොහෝ ආකාරවලින් මෙයට සමාන විය. මැතිවරණ ක්‍රමය විනාශ වන අන්දමත් මැතිවරණ වංචනික ලෙස පැවැත්වෙන අන්දමත් ජනතාව දැක තිබේ. එක් ජනාධිපතිවරයෙකුගේ ජීවිත කාලය තුළ මෙය දෙවරක් හෝ තෙවරක් හෝ ඊට වඩා වැඩි වාර ගණනක් සිදුවන විට එයින් වැඩි වෙනසක් සිදුනොවේ.

දූෂණය ලියලන ආකාරය ජනතාව දැක තිබේ. දූෂණය සම්බන්ධයෙන් දැනටමත් අයහපත් ව පවතින තත්වය තවදුරටත් නරක අතට හැරෙයි නම්, එය සුළු පුද්ගලයන් පමණක් වනු ඇත. නීතියේ ආධිපත්‍යය පවත්වා ගැනීමට අසමත් වන සහ පොලිසිය සිය දේශපාලන ස්වාමිවරුන් හට අප්‍රධාන වන අතිශයින් ම නරක පොලිස් ක්‍රමයක් සහ ජනතාව දැක තිබේ. මේ තත්වය තවත් නරක අතට හැරුණ ද එය ජනතාවට එතරම් පුද්ගලයන් නොවනු ඇත. නීතියට අනුකූල ව සාමාන්‍ය කාර්යපටිපාටීන් අනුගමනය කරමින් සිය රැකියාවන් කිරීමට උත්සාහ කළ මහජන සේවකයන් වෙත් නම් ඔවුන්ට ද අප්‍රධාන වීමට සහ තාචන පීඩනවලට ලක්වීමට සිදුවිය. දැන්, නීත්‍යානුකූල භාවයන් හෝ අන් දේ සම්බන්ධයෙන් සැලකිලිමත් නොවී, දේශපාලන අධිකාරීන්ගෙන් සෘජු විධානයන් ලැබීම ද ජනතාවට පුද්ගලයට කාරණයක් නොවේ.

ජීවිතයේ සියලු අංග තුළ නව තත්වය විසින් සම්පූර්ණ කරනුයේ 1978 වර්ෂයේ සිට සිදුවෙමින් පැවති වෙනස්කම් මාලාවකි. තවද එය වනාහී, ජනතාව පුද්ගලයාට හෝ කම්පනයට පත්නොවූ-ඉවත් කරන ලද මුහුණතයි.

මේ මොහොතේ සිට ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලනික හා නීති පද්ධතීන් ක්‍රියාත්මක වනු ඇත්තේ, ඒකාධිපතිත්වයක් යටතේ පවතින්නාක් මෙනි. තවද ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ලෙසට පෙනී සිටීමට කිසිදු වැයමක් පවා තවදුරටත් නොමැති වනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ ලිබරල්වාදීන් මුහුණ දිය යුතු යථාර්ථය වන්නේ මෙයයි. 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය අධිකාරිමය ක්‍රමයක් හැර ඕනෑම දෙයක් වනු ඇත යන මායාව දැරුවේ මේ ලිබරල්වාදීන් ය. මේ ආණ්ඩු ක්‍රමයට ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී අර්ථදැක්වීම් ලබාදීමට උත්සාහ කළේ ඔවුන් ය. වාමාංශික කම්කරු පක්ෂ පාර්ලිමේන්තු සාමාජිකයන් ද මේ සංශෝධනයට මනාපය ප්‍රකාශ කිරීම පුද්ගලයක් නොවේ. මේ සඳහා මනාපය ලබාදුන් එක් පුද්ගලයෙකු වූයේ ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා ලිබරල් පක්ෂයේ නායකයා ය. 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය විසින් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ සෝදාපාළුව සඳහා පුළුල් ලෙස දායක වී තිබියදී ද 18 වන සංශෝධනයට ඡන්දය දීමට ඔහුට කිසිදු අසීරුවක් නොවීය.

රටේ නෛතික ක්‍රමය සම්පූර්ණයෙන් ම මර්දනය කර දමන අධිකාරිමය දේශපාලන ක්‍රමයක් හැර වෙනත් ඕනෑම දෙයක් ලංකාවේ තිබෙනු ඇත යන මිඊඟුව දැරුවෝ සමාජයේ වඩාත් ප්‍රගතිගාමී කොටස් ය. මෙකී අධිකාරිමය ක්‍රමය තුළ මානව හිමිකම් ආරක්ෂා කළ හැකි යැයි ඔවුහු සිතූහ. මෙකී සියලු ඇස් බැන්දුම් දැන් එළිදරව් වී තිබේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සහ මානව හිමිකම් සඳහා වන ඕනෑම අනාගත අරගලයක් දැන් ආරම්භ විය යුත්තේ, සපුරා ම අධිකාරිමය බවට පත් ව ඇති-දැන් පවත්නා දේශපාලන යථාර්ථය වටහාගැනීමත්

සමග ය. මේ සැකසුම තුළ නීතියේ ආධිපත්‍යය ට කිසිදු තැනක් නැත. සිවිල් හා දේශපාලන අයිතීන්ගේ අර්ථයෙන් මෙන්ම දේපළ හිමිකම්වල අර්ථයෙන් ද තනි පුද්ගලයන්ගේ අයිතීන් ද අභියෝගයට ලක්වනු ඇති අතර මෙකී හිමිකම් සුරක්ෂණය කිරීමෙහිලා අධිකරණයන් තවදුරටත් බලාත්මක සංසදයන් නොවේ.

මෙම යථාර්ථය ශ්‍රී ලාංකේය සමාජයේ වඩාත් ප්‍රගතිශීලී කොටස් විසින් තමන් සඳහා මෙන්ම සිය රටෙහි ජනතාව වෙනුවෙන් ද වඩා හොඳින් ග්‍රහණය කරගනු ඇත.

“සමහරවිටෙක මට දැනෙන්නේ ආයතන මිය යන විට එය මිනිසුන් මියයනවාට ත් වඩා හරක බවයි.”

විද්‍යුත් තැපෑලෙන් මිතුරෙකුගෙන් අද මා ලද ලිපියක මෙම වාක්‍යය විය. “සමහරවිටෙක මට දැනෙන්නේ ආයතන මිය යන විට එය මිනිසුන් මිය යනවාට ත් වඩා හරක බවයි.”

මෙය විවක්ෂණ ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණයකි. බුරුමය, පාකිස්ථානය හා බංග්ලාදේශය යන වෙනස් රටවල හවුල්කරුවන් ට මම එය පෙන්වූයෙමි. ඔවුන් සියල්ලෝ ම එයට එකඟවෙමින් හිස් සැලූහ. මා එය කාම්බෝජියානුවෙකු හට පෙන්වී නම් ඔහු ද එය වටහාගෙන එම ප්‍රකාශය සමඟ එකඟ වනු ඇතැයි මට නිසැක ය.

එම ප්‍රකාශය, ඊයේ දිනයේ (2011 සැප්තැම්බර් 8 වැනිදා) 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ට සිදුකරන 18 වැනි සංශෝධනය සම්මත වීම පිළිබඳ වූ ප්‍රතිචාරයක් විය.

මාරක රාත්‍රියක්

මගේ මිතුරා මේ මාරක රාත්‍රියේ ගැඹුරු සුවිශේෂීත්වය මනාව අවබෝධ කරගෙන තිබූ අතර රටේ සිතන මිනිසුන් බොහෝ

සංඛ්‍යාවක් ද එම සිතිවිල්ල ම දරන්නට ඇති බව මට නිසැක ය. මෙබඳු අවස්ථාවලදී බොහෝ අයට ස්වකීය සාමාන්‍ය ප්‍රතිචාරයන් අහිමි වේ.

ජනතාවගෙන් බොහෝ දෙනා සිදු වී ඇති දෙය පිළිබඳ ව කිසිවක් ම නොකියා නිහඬ ව සිටියහොත් එය පුද්ගලයට කාරණයක් නොවේ. පසුබැසීමේ මෙබඳු සංඥාවන්, මහා බේදවාචකයක් සිදු ව ඇති බව ට වන අභ්‍යන්තර වටහාගැනීමක විද්‍යමාන වීම් ය. මෙබඳු දේවල් පසු කර දැමිය යුතු වන විට කෝපාවිෂ්ට වීමෙන් ඒ හැටි දෙයක් සිදුනොවේ.

මෙබඳු නිශ්ශබ්දතාවයක් මගින් ජනතාව විදහා දක්වන්නේ ඔවුන්ගේ ජීවිත ද දැන් බේදවාචකයට හසු වී තිබෙන බවයි. ඔවුන්ට එයින් පළායාමක් නැත. ඔවුන්ගේ පළමු ප්‍රතිචාරය නම්, ඒ සමග කෙසේ කටයුතු කළ යුතු ද යන්න පවා නොදැන සිටීමයි. ඇතැම්විට ඒ සමග කෙසේ ගනුදෙනු කළ යුතු ද යන්න පවා ඔවුන් නොදන්නවා සේ පෙනේ.

තමන්ගේ සියලු අනුමානයන් සාවද්‍ය බව මෙවැනි කාලයන්වලදී ජනතාව වටහා ගනිති. සිය පූර්වානුමිතීන් අතිශය රැඩිකල් ලෙස වැරදි සහගත බැව් තේරුම් ගැනීම යමෙකු ට හැමවිටෙකම කරදරකාරී දෙයකි.

යමෙකුගේ පූර්වානුමිතීන් වැරදි යනවිට එම තැනැත්තාගේ සියලු සිහින ද මිය යන්නට පටන් ගනියි. උදාහරණයක් වශයෙන්, හොඳ නීතීඥයෙක් වන්නට අවශ්‍ය කර තිබූ පුද්ගලයෙකු හට නීතිය දැන් නිර්ථක බැව් දකින විට සිදුවන්නේ කුමක්ද? අධිකරණය ට ස්වාධීනත්වයක් ඇතැයි සිතූ අයෙකු හට එවැන්නක් තවදුරටත් පැවතීම ට හැකියාවක් නොමැති විට හැඟෙන්නේ කුමක්ද?

1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව සහමුලින්ම නරක නැති බව කියමින් එය නරක යැයි ප්‍රතික්ෂේප කරන තත්වයක පසු වූවන් සම්බන්ධයෙන්, 18 වන සංශෝධනය ඔවුන්ගේ සියලු සාංකාවන් ඉවත් කර තිබේ.

තවදුරටත් තමන් විශ්වාස කළ දෑ විශ්වාස කිරීම ඔවුන් ට මෙතැන් සිට අසීරු වේ.

සැප්තැම්බර් 8 වැනිදා සිහි තබාගැනීම සඳහා මම මේ උපුටනය උකහාගෙන එය මුද්‍රණය කර මගේ කාර්යාලයේ දොරෙහි අළුවා ගතිමි. කාම්බෝජියාවේ, බුරුමයේ හෝ එවැනි වෙනත් ස්ථානයන් හි ජනතාව සමග ආයතනවල මරණය සම්බන්ධයෙන් මා බෙදාහදාගත් දෑ එය විසින් මා හට සිහිපත් කරවනු ඇත.

ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ අවසානය සනිටුහන් කිරීම පිණිස සැප්තැම්බර් 8 වැනිදා-තළු බදාදා

සැප්තැම්බර් 8 (හෙට දිනය) දා ජනාධිපතිවරයාගේ චාර දෙකක සීමාව ඉවත් කර ගැනීම හා සියලු මහජන ආයතන ජනාධිපතිවරයාගේ සෘජු පාලනය යටතට ගෙන ඒම පිණිස වන 17 වන සංශෝධනය ට සංශෝධන කිහිපයක් ගෙන ඒම පිණිස 18 වන සංශෝධනය සම්මත කර ගැනීම සඳහා ආණ්ඩුව ඡන්දය විමසනු ඇත. 18 වන සංශෝධනය ශ්‍රී ලංකාවේ ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ අවසානය සනිටුහන් කරන්නා සේ පෙනේ.

සැප්තැම්බර් 18 වැනිදා විරෝධතා දිනයක් ලෙස සලකන්නැයි විපක්ෂය විසින් ඉල්ලා සිටින අතර මෙම ආමන්ත්‍රණය ට ආසියානු මානව හිමිකම් කොමිසම සිය සහයෝගය පළ කරයි. මෙකී ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ සියලු ම ජනතාව සහ සියලු ම ස්වාධීනතාවයන් මර්දනයට ලක් වනු ඇත.

විරෝධතාකරුවන් ව මහා පරිමාණයෙන් අත්අඩංගුවට ගැනීමට සහ ඔවුන්ට තාවකාලික පීඩන සිදුකිරීමට ආණ්ඩුව සම්බන්ධ වන බවට ලකුණු තිබේ.

පහත දැක්වෙන පැහැදිලි කිරීම සටහන් කළේ 18 වන සංශෝධනයේ අන්තර්ගතය පැහැදිලි කරමින් ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිඥවරුන් කණ්ඩායමක් විසිනි.

ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ පූර්විකාව මගින් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව “**ශ්‍රී ලංකා ජනතාවගේ අස්පර්ශනීය උරුමයක්**” ලෙස දක්වයි.

“...සකල ලෝක වාසීන්ගේ ද අභිමානය සහ සමෘද්ධිය සහතික කෙරෙන අස්පර්ශනීය උරුමයක් ලෙස නිදහස, සමානාත්මතාවය, යුක්තිය, මූලික මානව අයිතිවාසිකම් හා අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වය සකල ජනතාවට සහතික කරන්නාවූත් ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයක් බවට සහතික කරන්නා වූත්..”

පැහැදිලි ව හඳුනාගත හැකි අසංගතභාවයන් කිහිපයක් මෙහිදී පෙළඹවී තිබෙනුයේ මෙකී අස්පර්ශනීය උරුමය රැක ගැනීමට නම් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට සිදුකරන 18 වැනි සංශෝධනය යන මාතෘකාව සහිත ව හදිසි පනත් කෙටුම්පත (මෙයින් මතු එය කෙටුම්පත ලෙස හැඳින්වේ) සහමුලින් ම පාර්ලිමේන්තුවේ විශේෂ බහුතරයක් සමග ජනමත විචාරණයකදී ජනතාවගේ අනුමැතිය ලබාගත යුතු වන බව ස්ථාපනය කිරීම සඳහා ය.

යෝජිත සංශෝධනය (සංක්ෂිප්ත වශයෙන්)

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ට සිදුකළ 18 වැනි සංශෝධනය ලෙස නම්කළ පනත් කෙටුම්පත (“කෙටුම්පත”) වෙනත් කරුණු අතර කල්පනා කරනුයේ,

අ) 31(2) ව්‍යවස්ථාව මගින් ජනාධිපතිවරයා ලෙස ධුරය දරන පුද්ගලයා වෙත බලපාන වාරයන් දෙකක සීමාව ඉවත් කිරීම.

ආ) ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාදායක සභාව අහෝසි කර ඒ වෙනුවට පාර්ලිමේන්තු කමිටුවක් සකස් කිරීම. මෙහිදී මෙම කමිටුවේ නිරීක්ෂණයන් 17 වන සංශෝධනයේ සඳහන් නිලයන් හා කොමසාරිස්වරුන් පත්කිරීම සඳහා යොදාගනු ඇත.

ඇ) මැතිවරණ කොමිසමේ ඇතැම් බලතල ඉවත්කිරීම.

ඈ) සංක්‍රාමී ප්‍රකෘතියක් සඳහා ඇතැම් ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් කිරීම.

ඉ) **Part A පරිච්ඡේදය** සහ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 107 ව්‍යවස්ථාවට සිදුකළ සංශෝධනය, අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වය ට බරපතල හානියක් සිදුකළ හැකි 4 වැනි අන්තර් වාක්‍යය හරහා ඉවත් කිරීම.

ඊ) 55 ව්‍යවස්ථාව සමග ගැටෙන 155 ඡී ව්‍යවස්ථාව සංශෝධනය කිරීම. මෙමගින් පොලීසියේ ස්වාධීනත්වය හීන විය හැකිය.

I. කෙටුම්පත සහමුලින් ම ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සහ ඒ අනුව I ව්‍යවස්ථාව සමග අසංගත වෙයි:

යෝජිත සංශෝධනයේ බලපෑම ට සම්බන්ධිත ව, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 1 ව්‍යවස්ථාව මගින් සංක්ෂිප්ත කර දැක්වූ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පාලනය කරන සංකල්පයන් උල්ලංඝනය වන අතර මේඅනුව මෙම සංශෝධනය ට සෛසු කරුණු අතර පහත දැක්වෙන හේතු කරණකොට ගෙන ජනමත විචාරණයක් අවශ්‍ය කෙරේ.

- i. කෙටුම්පතෙහි 2(2) අන්තර්වාක්‍යය අනුව, සෑම වාරයකම සිව් අවුරුදු ආරම්භය ඉකුත්වීමේදී උපරිස්ථ ජනාධිපතිවරයා ජනාධිපති ධුරය උසුළන අතරතුර සහ විධායක බලතල ක්‍රියාවේ යොදවන අතරතුර අපේක්ෂකයෙකු වශයෙන් ඉදිරියට පැමිණිය යුතු ය.
- ii. කෙටුම්පතෙහි 3(1) අන්තර්වාක්‍යය අනුව විධායක ජනාධිපතිවරයා ට පාර්ලිමේන්තුව ට ද යා හැකි අතර පාර්ලිමේන්තු වරප්‍රසාද ද භුක්ති විදිය හැකි නමුත්, එකී වරප්‍රසාදවල කිසිදු කඩකිරීම ට වගකිව යුතු නොවේ.
- iii. සිවිල් සේවය සහ පොලීසිය දේශපාලනීකරණයෙන් රැකගැනීම සඳහා වූ 17 වැනි සංශෝධනය සම්පූර්ණයෙන් ම ඉවත් කර දමා ඇත්තේ සකල සිවිල් සේවය ම විධායකයේ **කැමැත්ත මත සහ සුරක්ෂණයන්ගෙන් තොර ව** විධායකයේ අතපෙවීමිචලට ගොදුරු වීම ට ඉඩ සලස්වමිනි.
- iv. මැතිවරණ ක්‍රියාදාමයේ ඒකාබද්ධ වීම සුරක්ෂණය කිරීම සඳහා සපයනු ලැබූ සුරක්ෂණයන් සංශෝධනයේ 14 වැනි අන්තර්වාක්‍යය මගින් ඉවත් කර තිබෙනුයේ මහජන සේවය හා මහජන සම්පත් අපහරණයට ලක්කිරීමට ඉඩ සලස්වමිනි.

2. දහ හත්වන සංශෝධනය අත පහ ගෑම මගින් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 3 වන ව්‍යවස්ථාව උල්ලංඝනය කිරීම-5 වැනි අන්තර්වාක්‍යය

(අ) වත්මන් සංශෝධනයේ මූල කාරණය හෙවත් තාර්කිකය වන්නේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව (දැන් පාර්ලිමේන්තු සභාව) පාර්ලිමේන්තු සාමාජිකයන්ගෙන් මිස

පිටස්තරයන්ගෙන් සංයුතික නොකෙරෙන බව සහතික කිරීම යැයි ගරු කටයුතු නීතිපතිවරයා කියූ බව අසන්නට ලැබිණි. කෙසේ වෙතත්, මෙහිදී 5 වැනි අන්තර්වාකය, නව 41(අ) ව්‍යවස්ථාව ඇතුළත් කරමින් ජනාධිපතිවරයා හට 41(A) හි පළමු උපලේඛනයේ හා දෙවැනි උපලේඛනයේ විශේෂයෙන් දක්වා ඇති සියලු පත්කිරීම්, කිසිදු කිසිදු සියුම් පරීක්ෂාවකට ලක්වීමෙන් තොරව සිදුකිරීම ශක්තුවත් කර තිබේ. මෙයින් අදහස් වන්නේ, ජනාධිපතිවරයා ට මෙකී පත්වීම් තම සතුට මත සිදුකළ හැකි බව සහ කිසිදු පත්කිරීමක් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 35 ව්‍යවස්ථාව මගින් දක්වා ඇති පරිදි කිසිදු අධිකරණයදී ඒවා අභියෝගය ට ලක් කළ නොහැකි බවයි.

(ආ) පාර්ලිමේන්තු සභාවේ නිරීක්ෂණයන් ජනාධිපතිවරයා විසින් සහමුලින් ම නොතකා හරින බව පූර්වාපේක්ෂණය කිරීම ප්‍රායෝගික නොවන අතර ඔහුගේ බලතල, මහජන සේවා කොමිසම ඇතුළු කොමිෂන් සභාවන් වලට පත්කිරීම් සිදුකිරීම දක්වා දීර්ඝ වේ.

3. මැතිවරණ ක්‍රමය අසමාන කිරීම-14 වැනි අන්තර්වාකය 3 ව්‍යවස්ථාව සමග අසංගත ය.

(අ) 104 වැනි ව්‍යවස්ථාව සඳහා සිදුකිරීමට නියමිත යෝජනා සංශෝධනය ට මැතිවරණ ක්‍රියාදාමය හා ඡන්දයේ ඒකාබද්ධතාවය සඳහා ඇති කරනුයේ බියකරු බලපෑමකි. පිරිසිදු මැතිවරණයක් හා සමාන ඡන්ද බලයක් සඳහා පුදුසු පරිසරයක් ඇති කිරීම සාක්ෂාත් කරන මැතිවරණ කොමසාරිස්ගේ බලතල 104B ව්‍යවස්ථාව යටතේ සහතික කර තිබෙන අතර මෙහිදී, රාජ්‍ය දේපල, රජයේ සේවකයන් අයුතු ලෙස පරිහරණය සහ මැතිවරණවලට සෘජු සහ/හෝ වක්‍ර බලපෑම් ඇතිවන පරිදි අධිකාරීන් විසින් බලය අයුතු ලෙස පරිහරණය කිරීම වැළැක්වීම පිණිස යෝග්‍ය නියමයන්

හා නිර්දේශයන් ලබාදීම සඳහා මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා හට බලතල තිබේ.

(ආ) මැතිවරණ පැවැත්වීම ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය වශයෙන් වැදගත් වන ගැටලුවක් පමණක් නොව අන්තර්ජාතික මානව හිමිකම් රාමුවේ, රාජ්‍ය පාර්ශවයක සෑම පුරවැසියෙකු ම “ ඡන්ද හිමියන්ගේ කැමැත්ත නිදහසේ ප්‍රකාශකිරීම සහතික කරන රහස් ඡන්දයක් පැවැත්වීම සහතික කරන විශ්වීය හා සමාන ඡන්දයක් මගින් සැබෑ කාලාන්තරික මැතිවරණ පවත්වන ලෙස ඉල්ලා සිටින සිවිල් හා දේශපාලන අයිතීන් පිළිබඳ අන්තර්ජාතික සම්මුතිය (මෙතැන් සිට අයිසීසීපීආර් ලෙස හැඳින්වේ) හි 25 වගන්තිය ප්‍රකාරව ද වැදගත් බවින් යුතු ගැටලුවකි.

(ඇ) නිදහස් හා සාධාරණ මැතිවරණයක් පැවැත්වීම සඳහා ඡන්ද කොමසාරිස්වරයාගේ ස්වාධීනත්වය හා මැතිවරණ ක්‍රියාදාමය පාලනය කිරීම පිණිස වන ඡන්ද කොමසාරිස්වරයාගේ හැකියාව මූලික වැදගත්කමක් උසුළයි. **(තවනීතන් එ. දයානන්ද දිශානායක, මැතිවරණ කොමසාරිස් සහ තවත් අය 2001 1 ශ්‍රීතීවා 177)**

(ඈ) ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ ගරු කටයුතු විනිසුරුවරුන් විසින් තීරණය කළ **කරුණාකීලක සහ තවත් අයෙක් එ. දයානන්ද දිශානායක, මැතිවරණ කොමසාරිස් සහ තවත් අය 1999 1 ශ්‍රීතීවා 157 හි 188 පිටුවේදී** මාක් ප්‍රනාන්දු විනිසුරුවරයා විසින් සඳහන් කළ පරිදි, “මැතිවරණය නිදහස්, සාධාරණ හා රහස් ඡන්දයක් වීම සහතික කිරීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වන බලතල හා රාජකාරි” මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා හට පවරා තිබේ.

(ඉ) කොමසාරිස්වරයා හට තිබෙන සම්පූර්ණ බලතල ලුහුඬුකිරීම ට යෝජනා සංශෝධනය ට හැකියාව තිබෙනුයේ, මහජන සේවාවන් හා මහජන වත්කම් මැතිවරණ කාලය තුළදී අයුතු ලෙස පරිහරණය කිරීම ට ඉඩ සලසාලමිනි. මෙය මහජන මුදල් සඳහා බලපෑමක් ඇති කරනවා පමණක් නොව

මැතිවරණයක් අසමාන, අසාධාරණ හා පක්ෂපාතී කිරීමට ද හේතු වේ.

- (ඊ) තවදුරටත්, කරුණාතිලක සහ තවත් අයෙක් එ. දයානන්ද දිශානායක, මැතිවරණ කොමසාරිස් සහ තවත් අය 1999 1 ශ්‍රීතීවා 157 හි දැක්වූ පරිදි, ඡන්දය ප්‍රකාශ කිරීමේ අයිතිය අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමේ අයිතියේ කොටසක් ලෙස පිළිගෙන තිබෙන අතර මේ අනුව යෝජනා සංශෝධනය, ආණ්ඩුක්‍රමයේ 14(අ) ව්‍යවස්ථාව මගින් සුරක්ෂණය කර තිබෙන අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමේ අයිතිය ඇතුළත් සකල මැතිවරණ ක්‍රමය කෙරෙහි ම මාරක බලපෑමක් ඇති කරයි.
- (උ) මේ අනුව 14 වැනි අන්තර් වාක්‍යය තුළ ඇති යෝජනා සංශෝධනය, එබඳු සංශෝධනයක් ජනමත විචාරණයකදී ජනතාව විසින් සම්මත කළ යුතු ය යන අවශ්‍යතාවය සඳහන් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 3 වන ව්‍යවස්ථාව සමග අසංගත වේ.

4. යෝජනා කෙටුම්පත අධිකරණ බලතල අත්හරියි.

- (අ) ජනාධිපතිවරයාගේ දූර කාලයන් දෙක ඉවත් කිරීම ජනාධිපති බලතල සහ 35 ව්‍යවස්ථාව යටතේ ජනාධිපතිවරයා හට ලබාදී තිබෙන විනිවිදකාරී පිළිබඳ පසුබිම තුළ සලකා බැලීම අවශ්‍ය වේ.
- (ආ) ජනාධිපතිවරයා හට ලබා දී තිබූ දූර කාලයන්ගේ සීමාවක් තිබූ හෙයින් ජනාධිපතිවරයා හට ලබාදුන් විනිවිදකාරී ද එයට ගලපා තිබිණි. මෙබඳු සීමාවක් ඉවත් කිරීම ජනාධිපතිවරයාගේ ක්‍රියාවන් සම්බන්ධයෙන් සිය අධිකරණ බලය අධිකරණයන් ට අහිමි කරන 35 ව්‍යවස්ථාවේ බලපෑම ද දීර්ඝ කරයි.
- (ඇ) මේ අනුව මෙබඳු දීර්ඝ කිරීමක්, 3 ව්‍යවස්ථාව සමග කියැවෙන 4 (ඇ) ව්‍යවස්ථාව මගින් සුරක්ෂණය කර තිබෙන ජනතාවගේ අධිකරණ බලය ඉවත් කිරීමක් සහ නඩු

පැවරීමේදී ව්‍යවස්ථාකරණ තීන්දු ලබාදීමේ අධිකරණ බලය ට ආදේශනයක් යැයි අපි කියා සිටින්නෙමු.

5. නිර්බාධක ජනපතිකම - 2 සහ 5 අන්තර්වාක්‍ය

- (අ) ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 4(ආ) ව්‍යවස්ථාව අනුව ජනාධිපතිවරයා විසින් ජනතාවගේ විධායක බලය ක්‍රියාත්මක කරන නමුත්, ආණ්ඩුවේ සෑම අවයවයක් මෙන්ම ආණ්ඩුක්‍රමය මගින් ලබාදුන් බලය ද ක්‍රියාව ට නංවයි. මෙකී බලය ක්‍රියාවට නැංවීමේ නෛසර්ගික භාවය, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින් ම ගොඩනංවා ඇති බලය ක්‍රියාවට නැංවීමේ සංවරණයන් වේ.
- (ආ) විධායකයේ ක්‍රියාවන් සීමාවන් තුළ පවතින බවට සහතික කර ගැනීමට හා විධායක ජනාධිපතිවරයාගේ බලතල පරීක්ෂා නොකර නොහැරෙන බවට සහතික කිරීම සඳහා මෙබඳු සීමාවන් අත්‍යවශ්‍ය වේ. මෙවැනි ආශ්‍රිත කරුණු යටතේ දී ජනාධිපතිවරයාගේ දූර කාලය පිළිබඳ සීමාව ද විධායක බලය ක්‍රියාත්මක වීම කෙරෙහි පනවන ලද සීමාවකි. කෙටුම්පත මගින් සිදුකිරීමට උත්සාහ කරන්නේ, ජනාධිපතිවරයාගේ බලතල නොඉඳුල් ව පවත්වා ගන්නා අතර ම විධායක බලය ක්‍රියාව ට නැංවීම සම්බන්ධයෙන් වන සියලු ප්‍රත්‍යක්ෂ බාධක ඉවත් කිරීමයි.
- (ඇ) කෙටුම්පතෙහි 2 සහ 5 අන්තර්වාක්‍ය, ජනාධිපතිවරයාගේ දූර කාලය ඉවත්කිරීම කෙරෙහි බලපෑම් සිදුකරන අතර ඔහුගේ බලය ක්‍රියාව ට නැංවීම පිළිබඳ වන සීමාවන් ඉවත්කිරීම, ජනතාව විසින් ක්‍රියාත්මක කරන විධායක බලය ට බලපෑමක් සිදුකරන අතර මේ අනුව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 3 ව්‍යවස්ථාව සමග සට්ටනය වේ.

6. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ XVII පරිච්ඡේදය සඳහා සංශෝධනය-21 අන්තර්වාක්‍යය

- (අ) 154 G (2) ව්‍යවස්ථාව ට අනුව **ආඥා පරිච්ඡේදයේ** සංශෝධනය සඳහා වන සෑම කෙටුම්පතක් ම එක් එක් පළාත් සභාවන් වෙත යොමුකළ යුතු ය.
- (ආ) 18 වන සංශෝධන පනත් කෙටුම්පතෙහි 21 අන්තර්වාක්‍යය **ආඥා පරිච්ඡේදයේ** කොටසක් වන 154R සංශෝධනය කිරීම ට උත්සාහ කරයි. කෙටුම්පත පළාත් සභාවන් ට යොමු කර නැත.

ඉහත සඳහන් කළ හේතු හා සෙසු හේතූන් නිසා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා කෙටුම්පත ට සිදුකරන 18 වැනි සංශෝධනය ජනමත විචාරණයකදී ජනතාව විසින් අනුමත කළ යුතු ය.

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ක්‍රියාදාමය තමන් විසින් ම මෙහෙයවීම තුළින් 18 වැනි සංශෝධනය ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය විනාශ කර දමයි.

18වැනි සංශෝධනය වටහාගැනීම ට තිබෙන පහසු ම මගක් නම්, එය ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ තත්වය සමග සන්සන්දනය කිරීමයි. ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ ජනාධිපතිවරයා සිව් වසරක දුර කාලයක් සඳහා තෝරාපත් කරගන්නා අතර, ඔහු උපරිම වශයෙන් දුර කාල දෙකක් බලයේ රැඳී සිටීම ට හිමිකම ලබයි. මෙය පරම සීමාවකි. මේ සීමාව ඉවත් කර ඇමරිකානු ජනාධිපතිවරයෙකු හට මැතිවරණය ට මුහුණ දීම මගින් අසීමාන්තික කාල පරිච්ඡේදයක් බලයේ සිටීම ට හැකි යැයි සිතන්න. මෙවිට රටේ සකල ක්‍රමයට ම සිදුවන වෙනස වටහාගැනීම සඳහා මෙකී පරම සීමාවේ මූලධර්මය තුළ ට අප යා යුතු වෙයි.

මූලධර්මය වන්නේ, අසීමාන්තික බලතල හිමිකර ගෙන සිටින ඕනෑම පුද්ගලයෙකු සීමාවන් ට විෂය කළ යුතු වන අතර මෙයට පිටුපසින් තිබෙන මූලධර්මය වන්නේ, කිසිදු මනුෂ්‍යයෙක් පරම භාරයක් සඳහා නොසෑහෙන බවයි. බලයේ සිටින කිසිවෙකු සීමා රහිත ලෙස විශ්වාස නොකළ යුතු ය. බලය පැවරීම සිදුවිය යුත්තේ එම බලය ට සීමාවන් ද පැනවීම මගිනි. ධූර කාල දෙකක සීමාව මේ පදනම මත පනවන ලද්දකි. බලය බැඳෙනැබෙන්නක් විය යුතු ය. නොඑසේ නම් බලය විසින් ආරක්ෂා කරනු ඇතැයි බලාපොරොත්තු වන දේවල් ම විනාශ කර දැමීමට එයට පුළුවන.

එක් පුද්ගලයෙකුගේ දේශපාලන බලය ට ජාතියක් විනාශ කර දැමිය හැකිය. ජනාධිපති ක්‍රමයක් තුළ සංවරණ හා තුලන ක්‍රමයක් පිළිබඳ අදහස ජනාධිපති ධූරයේ වාර ගණන ට සීමාවන් පැනවීම සමග සම්බන්ධිත ය. ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ ජනාධිපතිවරයා හට සීමා රහිත කාලයක් බලයේ සිටිය හැකි නම් එය රට තුළ පවත්නා සෑම ආයතනයකට ම බලපෑම් කරනු ඇත. ජනාධිපතිවරයා රාජ්‍ය බලයේ එක් සංරචකයක් පමණි. රාජ්‍යය නිවැරදි ලෙස ක්‍රියාත්මක නොවන්නේ නම්, සමාජය එහි අර්ථලාභය පිණිස කළමනාකරණය කරමින් පාලනය කළ හැකි පරිදි ජනතාව ට ආරක්ෂාව සැලසීම සඳහා ස්වාධීන ලෙස ක්‍රියාත්මක වන තවත් සංරචක රාශියක් තිබේ.

සීමා රහිත කාලයක් බලයේ සිටීමට රාජ්‍ය ප්‍රධානියා ට හැකියාව තිබේ නම්, නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව, අධිකරණ, පොලීසිය, මහජන සේවය සහ බලයේ සෙසු සියලු ස්වාධීන සංරචක හා ඒකක වල ට ඔහු අනපොවනු ඇත. එක් පුද්ගලයෙකු හට අසීමිත බලයක් ඇති විට, සේවාවන් ලබාදෙන මෙකී සියලු සංරචකයන් බාධාකිරීම්වල ට ලක්වේ.

ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ ජනාධිපතිවරයා අසීමාන්තික ලෙස තෝරාපත් කර ගත හැකි නම්, එයින් සම්පූර්ණ ක්‍රමය ම උඩු යටිකුරු වනු ඇත. ක්‍රමය ට තවදුරටත් ක්‍රියාකාරී වීමට නොහැකි වනු ඇත.

තනි පුද්ගල පාලකයා ජාතිය බවට පත්වනු ඇති අතර, මෙකී තනි පුද්ගල පාලකයා ජාතිය ට සේවය කරනු වෙනුවට-ජාතිය ට සිදුවනු ඇත්තේ ඔහු හට අප්‍රධාන වීමට ය. මෙය බලය පිළිබඳ සකල සංකල්පය ම පරදුවට තබන්නකි. 18 වන සංශෝධනය මගින් අභියෝග කරන්නේ, ශිෂ්ටාචාරය විසින් ගොඩනැංවූ වඩාත් ම පුජනීය වූ සංකල්පය වන: බලය බැඳ තැබිය යුතුය, බලය සීමා සහිත විය යුතු ය සහ ජනතාවගේ පරමාධිපත්‍යය සුරැකීම සඳහා වන එක ම ක්‍රමය එය වේ සහ එවිට ජාතියේ ස්වාධීනත්වය හා තනි පුද්ගලයාගේ බලය විනාශක බලවේගයක් නොවේය යන්නට ය.

මේ සමග 18 වැනි සංශෝධනය පිළිබඳ සාකච්ඡාව, මේ මට්ටමේදී එකහෙළා අදාළ නැති දෙයක් බවට පත්වේ. බලයේ අසීමාන්තික ව රැඳී සිටීම ට සමත් වන ජනාධිපතිවරයෙකු සිටියි නම්, 18 වැනි සංශෝධනයක් තිබේද නැත්ද යන්න අදාළ නැත. එය ජනාධිපතිවරයා සමග කටයුතු කරනු ඇත්තේ, අතීතයේ කටයුතු කළ ආකාරයෙන් ම ය.

මේ මොහොතේ ගැටලුව වන්නේ, 17 වැනි සංශෝධනය ගැන වැඩියමක් නොව ජනාධිපතිවරයා බලයේ රැඳී සිටින කාල සීමාව පිළිබඳ ගැටලුවයි. මෙම සිද්ධාන්තය ඉවත් කරනු ලැබුවහොත් එය මෙබඳු සියලු සිද්ධාන්තයන් අත්හැර දැමූ ජාතීන් සමග ශ්‍රී ලංකාව ද එක් ව තල්ලු වනු ඇත. 1978 දී එක් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා විශාරදයෙක් සඳහන් කළේ ජීන්-බෙදෙල් බොකාසා විසින් පරම බලය සහිත ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවක් හඳුන්වා දුන් මධ්‍යම අප්‍රිකානු සමූහාණ්ඩුව මෙන් ශ්‍රී ලංකාව ද එකම මාර්ගයේ ගමන් ගනිමින් සිටිනා බවයි. අද වන විට එය තවදුරටත් යටිකරු අතට තවත් පියවර කිහිපයක් ගමන් කර තිබේ. ජනාධිපති බලය සම්බන්ධයෙන් සීමාවක් පැනවිය නොහැකි නම් අපට ශිෂ්ට සම්පන්න ජාතියක් ලෙස තවදුරටත් පැවතිය නොහැකිය.

මෙය තනි පුද්ගලයෙකු ගැන නොවේ. ජාතියක් ගැන ය. ජාතිය විශේෂිත තනි පුද්ගලයෙකු ට වඩා වැදගත් ද නැත් ද? අද වන විට පරදුවට කැබෙන්තේ මෙයයි. මෙය අතිශය වැදගත් මොහොතකි. වැරදි පැත්තකට ගනු ලබන එක් පියවරක් මගින් ඉදිරි වර්ෂ කිහිපයක් සඳහා ම ශ්‍රී ලංකාව දේශපාලන අරාජිකත්වයේ ගිලී යාමට ඉඩ තිබේ.

තුනෙන් දෙකක බහුතරයකින් හා ජනමත විචාරණවලින් පවා වෙනස් කළ නොහැකි ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ මූලික අංග

ප්‍රජාතාන්ත්‍රික ජාතීන් විසින් ඉතිහාසයෙන් උගත් පාඩම් අතරින් එකක් වන්නේ, යම්කිසි නිශ්චිත ඓතිහාසික වටපිටාවන් යටතේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ම ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය නැසීම සඳහා යොදාගත හැකි බවයි. ජනප්‍රිය ඡන්දයක් සහ ජර්මානු ජනතාව වෙතගෙන එනු ලැබූ සංවර්ධනයන්ගේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙසින් සිදුවූ ඇඩොල්ෆ් හිට්ලර් ගේ නිර්ගමනය, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූලවාදය පිළිබඳ ඔවුන්ගේ අතීත අවබෝධය සඳහා පැවති සීමාවන් හා මෙමගින් දුෂ්ට අපේක්ෂාවන් සහිත මිනිසුන් හට ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ සකල ක්‍රියාදාමය ම විපර්යාස කිරීමට සහ එය ෆැසිස්ට්වාදය බවට හැරවීම ට ඉඩ සැලසීම පිළිබඳ දක්වයි.

පශ්චාත් ලෝක යුධ කාල පරිච්ඡේදයේදී ජර්මානු මිනිසුන් ට තිබූ එක් බරපතලම ගැටලුවක් වූයේ, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය විනාශ කිරීම සඳහා හැකියාවක් තිබෙන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී මෙහෙයවීම් වළක්වා ගැනීම ට මගක් සෙවීමයි. සකල ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා නීතිය ම නැවත සිතාබැලීමක ට ලක් කළ අතර මෙය නැවත සිදුවීම වළක්වාගැනීම සඳහා නව යාන්ත්‍රණ වැඩි දියුණු කෙරිණි.

එසේ වැඩිදියුණු කෙරුණු එක් සංකල්පයක් වූයේ, පාර්ලිමේන්තුවේ තුනෙන් දෙකක බහුතර බලයකින් හෝ ජනමත විචාරණයකින් පවා

වෙනස් කළ නොහැකි යම් නිශ්චිත සහ මූලික ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී අංගයන් කිහිපයක් ද ආණ්ඩු ක්‍රමය තුළ ට ලියැවිය යුතු වන බවයි.

1978 ආණ්ඩු ක්‍රමයේ පැවති ප්‍රධානතම දුර්වලතාවයක් වූයේ, පාර්ලිමේන්තුවේ තුනෙන් දෙකක බහුතර කැමැත්තක් හා ජනමත විචාරණයක් භාවිතා කරමින් එය පහසුවෙන් ම මෙහෙයවිය හැකි වීමයි. ජේ.ආර්.ජයවර්ධන මෙහෙයවුණේ අධිකාරිමය අභිලාෂයන්ගෙන් වූ හෙයින්, මෙම වැදගත් අංගය ට සම්බන්ධිත ප්‍රජාතන්ත්‍රික රජයන්ගේ වැඩි දියුණු කිරීම් සමග සංයුක්ත වීම ඔහුගේ වාසිය සඳහා නොවීය. මේ අනුව, 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය, තුනෙන් දෙකක බහුතර කැමැත්ත සහ ජනමත විචාරණ ක්‍රියාවලිය මෙහෙයවීම හරහා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය වැනසීම සඳහා එය විහිත් ම ඉඩ අවකාශ සලසා තිබේ.

ජනාධිපතිගේ ධුර කාලය සම්බන්ධයෙන් පැනවූ සීමාවන් හා බලය අයුතු ලෙස භාවිතා කිරීම ට එරෙහි සංවරණයන් හා තුලනයන් සඳහා වන ප්‍රතිපාදන පිළිබඳ නියමයන් අභියෝගය ට ලක් කළ නොහැකි සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රීය ආණ්ඩු ක්‍රමයේ වෙනස්කළ නොහැකි කොටසක් ලෙස පවත්වා ගත යුතු ය.

විවේචනයක්

ආචාර්ය ජයන්ත ද අල්මේදා ගුණරත්න (ජනාධිපති නීතීඥ)

*බැසිල් ප්‍රනාන්දු ලියු "ගැබ්සේ ගේ මුද්ද: ශ්‍රී ලංකාවේ 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව"
විලිබඳ ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණයන් කිහිපයක්*

ප්‍රාරම්භක සටහන්

ජලේටෝ ගේ ඊපබ්ලික් හි විස්තර කර තිබෙන ආකාරයට ගයිජස් ගේ මුද්ද පිලිබඳ කතාන්දරය වටා ගෙනෙමින් බැසිල් ප්‍රනාන්දු (මෙම ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණයන් ඇතැම්කගේ "ලේඛකයා" යනුවෙන් දක්වා ඇති) යටත් විජිත යුගයෙන් ආරම්භ කරමින්, 1972 පළමු ජනරජ ව්‍යවස්ථාව ප්‍රතිඵල කළ (ජනතා පරමාධිපත්‍යයෙන් නීත්‍යානුකූල බව ලබාගත්, ස්වස්ථානික යැයි කියූ සහ ලේඛකයා විසින් එය මිත්‍යාවක් ලෙස විදහා දක්වන), ස්වාධීනත්වය ලබාගැනීමෙහි සිට සිදුවූ වෙනස්කම් තුළ ට ගමන් කරමින්, අවසානයේ 1978 දෙවන ජනරජ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව වෙත ට යොමුවෙයි. එහිදී ඔහු තර්ක කරන්නේ, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූලවාදයේ සහ නීතියේ ආධිපත්‍යයේ සංකල්පය පවා, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ කේන්ද්‍රීය සංකල්පය, සියලු අභිලාෂයන් සහ ප්‍රායෝගික අරමුණු සඳහා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ට පිලිතුරු නොදිය යුතු විධායක ජනාධිපති ධුරය වන තරමට එය වසර ගණනාවක් මුළුල්ලේ විනාශ කළ සියලු යක්ෂයන්ගේ උත්පත්තිය එම දෙවන ජනරජ ආණ්ඩු ක්‍රමය වන බවයි.

මෙය මේ වැළපීම ප්‍රකාශය ට පත්වූ පළමු වර නොවෙතත්, ආණ්ඩු ක්‍රමය එහි කෙටුම්පත් අවධියේ තිබියදී පවා බොහෝ ඵදිරි හඬවල් ඇසුණු බව දක්වමින් සහ එහිදී විධිවිධානයන් ප්‍රකාශ කිරීමේදීත්

ආණ්ඩු ක්‍රමයේ කාර්යයන් සඳහා ඇතුළාන්ත දැසුන් සපයමින්, සහ අවසානයේ 18 වැනි සංශෝධනයේ ප්‍රායෝගික සිදුවීම් අග්‍රස්ථානයට පත්වීම මිනි පෙට්ටිය මුද්‍රා තැබූ අවසන් ඇණය ගැසීමත් සමග ප්‍රකාශනයට පත්කරමින් ලේඛකයා එම විවේචනය සිදුකරන ස්වභාවය සුවිශේෂී ය.

මෙකී ලඝු ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණයන් තුළ, ලේඛකයා විසින් මාගෙන් යම් කාලයක් වැය කරන ලෙස සිදුකළ ඉල්ලීම අනුව මේ ග්‍රන්ථය මගින් ගෙන එන ලද සුවිශේෂී අංගයන් දෘෂ්ටිත් කිහිපයක් විවේචනය කිරීමට මම උත්සාහ ගතිමි.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවේ ක්‍රියාකාරිත්වය පිළිබඳ කාරණය

ශ්‍රී ලංකාවේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව අධිකරණමය ව්‍යුහයක් නොවන බව (ප්‍රංශයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාදායක සභාව සහ/හෝ ජර්මනියේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා අධිකරණය මෙන් නොව) සත්‍යයකි. එසේ නම්, ශ්‍රී ලංකාවේ මේ සභාව නිර්මාණය කිරීමේ හපන්කම වූයේ කුමක්ද? (බලන්න: 17 වන සංශෝධනය) විශේෂයෙන් ම වත්මන් තත්වයේදී මෙන් එහි ක්‍රියාකාරිත්වයට විරාම තැබිය හැකි වන විට?

1972 ආණ්ඩු ක්‍රමය යටතේ (සහ එහි පූර්වගාමීන්) ඉහළ අධිකරණය සඳහා වන පත්කිරීම් විධායක ප්‍රධානියා විසින් සිදුකළේය යන කරුණ තුළ මේ ගැටලුව පවතියි. මෙය (සම්මුතිය මගින්) අග්‍රාමාත්‍යවරයා (පාර්ලිමේන්තු සාමාජිකයෙකු වූ) ගේ උපදෙස මත සිදුකළ අතර, 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය යටතේ මෙබඳු පත්කිරීම් සිදුකිරීමේ රාජකාරිය විධායක ජනාධිපතිවරයා හට පැවරුණු අතර එහිදී කිසිවෙකුගෙන් විමසීමක් සිදුකිරීමට බැඳීමක් නොවීය. ජනාධිපති විනිර්මුක්තිය (35 ව්‍යවස්ථාව) සමග එක්ව මූලික වෙනස් කමක් සිදුකළ කාරණය වන්නේ මෙයයි.

මේ අනුව, වෙස්මිනිස්ටර් ආකෘතියේ යැයි කියන විධිවිධානය තවමත් 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය තුළ පවතින බවට ලබාදෙන හැඟීම, එහි සැකිල්ල තැනුවත්ගේ පැත්තෙන් තවත් සිනහ උපදවන භාවිතයකි. ලේඛකයා දක්වන ආකාරයට එය “ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය බොරු හේතුව”යි.

සංවරණ හා තුලනයන්

1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය පනවාගන්නා අවධියේදී ජනාධිපතිවරයා විශ්වාස හංගයකට ලක් කිරීම සඳහා වන බලතල පාර්ලිමේන්තුව ට ලබාදීම ට අදාළ විධිවිධානය, ජනාධිපති ධුරය ප්‍රමාණවත් සංවරණයකට හෙවත් පරීක්ෂාවක ට ලක් කිරීමකැයි සැලකිණි. කෙසේ වෙතත්, පාර්ලිමේන්තුවේ වාර හමාර කිරීම සඳහා (විශ්වාසහංග මෝසමක් කථානායකවරයා විසින් භාරගත්තේ නම් පාර්ලිමේන්තුව විසුරුවා හැරීම සම්බන්ධයෙන් ඔහුගේ/ඇයගේ බලය අහිමි වන්නේ වුවද) ජනාධිපතිවරයාගේ බලතල එකී සංවරණක් ලෙස විදහා දැක්වීම 1991 වර්ෂයේදී ජනාධිපති ප්‍රේමදාස තමන් ට එරෙහි ව නැගුණු විශ්වාස හංගයක ට ජනාධිපතිවරයා සතු පාර්ලිමේන්තුව විසුරුවා හැරීමේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූල ලෙස පිරිනැමුණු බලය භාවිතා කළ විට එය තවත් විහිළුවක් බවට පත්විය.

මෙය ද ඉස්මතු කර දැක්විය යුතු සහ ලේඛකයා විසින් ලුහුබැඳ යන තේමාව ට සහය පළ කරන තවත් කාරණයක් වන්නේ, 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමයේ ව්‍යුහය සැදූ අය පසුපස තිබූ සකල සැලසුම වූයේ අධිකාරිමය/ කිසිවෙකු ට පිළිතුරු නොදිය යුතු ආකාරයේ ජනාධිපති පාලනයක් නිර්මාණය කිරීම වන බවයි. සැබවින් ම 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය මූලික වශයෙන් සඳෝෂී බවට අදහස විදහා දැක්වීම මගින් (එය අත්දැක ඇති පරිදි සහ වර්තමාන කාලය වෙත එහි ආරම්භයේ පටන්), ආණ්ඩු බලය අත්තනෝමතික ලෙස ක්‍රියාවේ යෙදවීම සඳහා, ඒ වෙනුවට යහ පාලනය, මහජන භාරය සහ අත්‍යවශ්‍යයෙන් ම නීතියේ ආධිපත්‍යය හා “ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූල වාදයේ” එම

සංකල්පය ම ක්‍රියාව ට නැංවීම සඳහා, ලේඛකයා විසින් එම කාරණය ට උචිත ලෙස දක්වන පරිදි,

“මේ අනුව, මේ ආණ්ඩු ක්‍රමයේ අරමුණ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූල ආණ්ඩුවක් නිර්මාණය කිරීම නොව ජනාධිපතිවරයා ව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූල ආකෘතියේ ආණ්ඩුවකින් නිදහස් කිරීමයි.”

ඇත්ත වශයෙන් පවසන්නේ නම්, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ ඕනෑම නියෝගාත්මක පදනමක් මත මතුයම් දිනෙයක ජනාධිපතිවරයා දෝෂාභියෝගයට ලක් කිරීමට අවස්ථාවක් ඒ නම්, මෙය භාවිතා කළ හැකි දිනය වැඩි ඇතක නොවන අතර, ඔහුගේ පාර්ශවයෙන් සිදුකළ ක්‍රියාවක් අධිකරණ සමාලෝචනයෙන් විනිර්මුක්තිය ලබන බව ට වන තර්කය හොඳින් ඉදිරියට ගෙන යා හැකි වනු ඇත්තේ හිටපු හමුදාපති සරත් ෆොන්සේකා විසින් මුලපිරූ නඩු කීම ට එරෙහි නීති උපදේශන තර්කය ද අනුව යමිනි.

පොලිස් අධිකාරීන්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වය (ජනාධිපතිවරයාගේ මැදිහත්වීම පරිවරණය කිරීම ට අසමත්වීම)

මේ සන්දර්භය තුළ පහත දැක්වෙන නිරීක්ෂණ සිදුකළ හැක.

වචන කිහිපයකින් බොහෝ දෑ පවසන නිසඟ ලක්ෂණය සමග, ලේඛකයා 17 වැනි සංශෝධනයේ උප්පත්තිය සහ එම සංශෝධනය පනවා ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය විදහා දක්වන්නේ, අන් ලෙසකින් පරීක්ෂාව ට ලක් නොවූ විධායක ජනාධිපතිගේ නිර්බාධක බලතල වලට එල්ල වූ ප්‍රථම සහ එකම ප්‍රභාරය වශයෙනි.

නමුත් ඔහු විසින් දක්වන ආකාරයට, එම පරිශ්‍රමය ද, එනමින් ම එකී සංශෝධනය හා පාර්ලිමේන්තුව මගින් යෝජනා කළ පියවර වලින් මහජන අධිකාරීන්ගෙන් වාසිලබා ගැනීම වළක්වාලීම ට ඔහු/ඇය ට

හැකි කළ සහ එකී තුළනය ජනාධිපතිගේ දැනට ලබාදුන් සංශෝධනයේ ප්‍රතිපාදන සම්බන්ධයෙන් ප්‍රමාණවත් නොවූයේ පාර්ලිමේන්තුව හා සංශෝධනය ද නීතිය නිසි ලෙස ක්‍රියාවේ යෙදවීමට අසමත් වන බව සහතික කරමිනි. (එකී සංශෝධනය නිර්මාණය විය)

කෙසේ වෙතත්, එකල පාර්ලිමේන්තුව (17 වන සංශෝධනය තුළින් ගෙන ආ), සමන්විත වූයේ දේශපාලන පක්ෂයක බහුතර සාමාජිකයන්ගෙන් (එක්සත් ජාතික පක්ෂය), සහ අග්‍රාමාත්‍යවරයා එකී පක්ෂයට අයත් වන විටදී, එකල ජනාධිපතිවරයා විසින් නියෝජනය කරමින් සිටි දේශපාලන පක්ෂය (ජනතා සන්ධාන පක්ෂය)ට අග්‍රාමාත්‍යවරයා විපක්ෂ වූ විට බව මෙහිදී සටහන් කිරීම වටිනි. 2002 වර්ෂයේදී සිදුවූ මෙකී සිද්ධීන් සහ 2004 වර්ෂයේ අග භාගයේදී ජනාධිපතිවරයාගේ පක්ෂය නැවතත් පාර්ලිමේන්තු බහුතර බලයක් ලබාගැනීමෙන් පසු, ගිවිසගත් සංවරණයන් හා තුළනයන් (17 වන සංශෝධනය යටතේ) නැවත වරක් ඉවත් ව ගියේය.

සමහර විටෙක මේ සම්බන්ධයෙන් හා මේ සන්දර්භය තුළ දූපත් ජාතියේ අනවබෝධ ඡන්දදායක ජනගහනයේ දෘෂ්ටිකෝණය සම්බන්ධයෙන් ලේඛකයා හට ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණයක් කළ හැකි අතර එය සිදුවිය හැකිය. සියල්ලට ම පසුව,

“රටකට ලැබෙන්නේ එයට සුදුසු ආණ්ඩුවකි” යැයි ඔහු කියා නොමැත්තේ ද?

“කේන්ද්‍රය හා මහජන අධිකාරීන් අතර බලය බෙදාහැරීම”

මේ සන්දර්භය තුළ පහත දැක්වෙන නිරීක්ෂණ සිදුකිරීමට මම කැමැත්තෙමි. (බලන්න: ඇත්ත වශයෙන්ම එක් පුද්ගලයෙකු හරහා පමණක් කේන්ද්‍රය ක්‍රියාකිරීමේ අදාළත්වය)

නමුත් මගේ දැක්ම අනුව, 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය, ලේඛකයා විසින් සිය තැවුල පළ කර ඇති තවත් විකරණය වූ ආකෘතියක් ඇති කර තිබේ. එය, එක් පුද්ගලයෙකු අත්‍යන්ත වශයෙන් පාලනය දරන අතර මෙකී පරිපාලන බලය මෙහෙයවන්නන් විසින් පිළිතුරු බැඳීම සෘජුව ම ඔහුට/ඇයට (ජනාධිපති) ගැතිවූවක් වන ක්‍රමයකි. (මගේ දැක්ම අනුව) ජනාධිපති ප්‍රේමදාස විසින් පිළිසිඳින ලද ආකෘතිය වූයේ මෙයයි. මෙමගින් 1992 දිසා ලේකම් පනතේ බලතල පවරාදීම ට මගපැදුණු අතර බ්‍රිතාන්‍ය රාජ් සමයේදී ආණ්ඩුවේ නියෝජිතයන් වෙත අගනා අනුප්‍රාප්තිකයා වූ දිසා ලේකම් සංකල්පය හරහා ජනාධිපති ලේකම් වෙත සෘජු ව පිළිතුරු දිය යුතු පරිචයක් වෙත මග පෑදීය.

මගේ පුද්ගලික මතය අනුව “වන් මෑන් ෂෝ” අනුමාන ප්‍රඥාපතීය සටන්පාඨය ලබාදුන් එවකට ජනාධිපතිවරයා විසින් මෙම ප්‍රවේශය තෝරාගෙන තිබිණි. එය හොඳින් වැඩකළේය. ඔහු නියත වශයෙන් ම ලේඛකයා කියන පරිදි “තාර්කික ආණ්ඩුවක සෑම අංගයක් ම” මරා නොදැමූ නමුත්, අනෙක් අතට එදිනෙදා කටයුතුවලදී මහජන අංශය එලදායි ලෙස ක්‍රියාත්මක වන අන්දම දිටිය.

නමුත් මා මෙහිදී ඒත්තු ගන්වන්නේ, එතරම් පුද්ගලික හා කැපවූ (සැබවින්ම සෘජු) මහජන සේවයේ ක්‍රියාකාරිත්වය සමග සම්බන්ධතාවයක් සහිත ආකෘතියක් ජනාධිපති ප්‍රේමදාස 1993 වර්ෂයේදී සාකච්ඡා කිරීමෙන් පසුව දැකගත නොහැකි වූ බවයි. මෙය ප්‍රායෝගික වශයෙන් නඩු පැවරීමේ කාර්යාවලියේදී, විශේෂයෙන්ම ඉඩම් අත්සතු කිරීමේ සන්දර්භය තුළ (ඉඩම් සංවර්ධන ආඥා පනත, ඉඩම්වල පදිංචි කරවීමේ ආඥාපනත සහ රාජ්‍ය ඉඩම් පනත (එහි සංශෝධන සමග) සහ ආණ්ඩු ක්‍රමය ට සිදුකළ 13 වැනි සංශෝධනයේ විධිවිධාන සමග එක්ව ගත් ඉඩම් අත්පත් කරගැනීමේ පනත (දිසා ලේකම්, දිස්ත්‍රික් ලේකම්, මධ්‍යම රජයේ ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් සහ පළාත් ඉඩම් කොමසාරිස්වරු (බලන්න: පළාත් ආණ්ඩු සංකල්පය සහ ‘ඊනියා’ බලය විමධ්‍යගත කිරීම) යන ක්ෂේත්‍රයන්හිදී විශේෂයෙන් දැකගත හැකිය. (මෙම සන්දර්භය තුළ

මා නීතිඥවරයෙකු වශයෙන් කටයුතු කරන අතර නඩු ගණනාවකදී ම තර්ක කරන්නට යෙදීණි)

3 සහ 4 පරිච්ඡේද

“බලයේ සිටිනා රෙජිමයේ පීඩනෝත්මාදය” යනුවෙන් දක්වමින් ලේඛකයා විසින් ආරම්භ කරන සහ ඉන්පසුව “1970-75 සභාගය” හා “පස්වෘත් 1977 රෙජිමය” හා “සෙසු සාධක” විස්තර කරමින් සිය මතයන් ගෙනහැර දක්වමින් එයින් ප්‍රතිඵල වූ රාජ්‍යට්‍යමය වූ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය සංවර්ධනයන් (4 පරිච්ඡේදය) දක්වන අතර 5 පරිච්ඡේදයේදී අධිකරණය අගයෙන් හීන වීම පිළිබඳ දක්වන මතයන් දිදුළන කාරණයන් වන අතර මාගේ දැනුම හා අවබෝධය අනුව මීට පෙර කිසිවෙකු විසින් ස්පර්ශ කර නොමැති ක්ෂේත්‍රයන් ය. ඒවා ශාස්ත්‍රීය සහ/හෝ වෘත්තීමය වශයෙන් පමණක් විවේචනය ට ලක් වන්නට ඉඩ හැර තිබූ අතර මගේ දෘෂ්ටිය අනුව ඇතැම් ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණයන් සඳහා මට පෞද්ගලික ව වගකිව හැක.

ලේඛකයා ප්‍රශ්නය මෙසේ මතුකරයි.

“අධිකරණය 1978 සිට අගයෙන් හීන වී තිබේද සහ ඒ ඇයි?”

මේ සම්බන්ධයෙන් මම පහත දැක්වෙන මතයන් දක්වමි.

ලේඛකයා විසින් මතුකරන සියුම් විවක්ෂණ භාවය සහ මානව හිමිකම් සඳහා කැපවූ පුද්ගලයෙකු වශයෙන් ඔහු පවත්වා ගන්නා ගෞරවය අතිශයෝක්තියෙන් දැක්වීම ට අවශ්‍ය නැත. ඉහළ අධිකරණයේ සාමාජිකයන් සමග පවා (ඔවුන්ගෙන් ඇතැමෙක් විශ්‍රාම ගොස් ඇති අතර ඇතැම්හු විනිසුරුවරු වශයෙන් තවමත් සේවය කරති.) මා පුද්ගලික ව සිදුකළ සංවාදවලට අදාළ ව, යමෙකු මෙයට අභියෝග කිරීමට තරම් නිර්භය වන්නේ නම්, මේ සම්බන්ධයෙන් පුද්ගලික ව සාක්ෂි දැරීම ට වුව මම පසුබට නොවෙමි.

කෙසේ වෙතත්, ලේඛකයා ට පවතින සකල ගෞරවය ට හේතුව ඔහු අසහාය ලෙසම කේන්ද්‍රගත ව සිටින්නේ සිවිල් හා දේශපාලනික අයිතීන් වෙත වීම නිසා ය. මේ සම්බන්ධයෙන් පවා වර්තමාන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ පවතින සියලු දුෂ්ට විධිවිධානයන් මගින්, 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව යටතේ මූලික අයිතිවාසිකම් අධිකරණ බලය පිළිබඳ සන්දර්භය තුළ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය ලබාදුන් **වීරදාස් තීරණය, මහින්ද රාජපක්ෂ තීරණය, CPA ඒ. දිසානායක, කනපතිපිල්ලෙයි ඒ. දිසානායක සහ තවත් අය** වැනි ප්‍රගතිගාමී නඩු තීන්දු කිහිපයක් වෙත ලේඛකයා යොමු වී තිබුණේ නම් මා එයට කැමති වන/අගය කළ හැකි ව තිබේ. (එසේ නමුත් එබඳු නඩු තීන්දු තිබෙන්නේ ස්වල්පයක් පමණක් බවද ඒවා දුරස්ථ බව ද මම පිළිගනිමි.

මානව හිමිකම් නොබෙදිය හැකි බවට වන කාරණය (සමාජයීය-දේශපාලන හිමිකම් සංසිට්ටනීය කොටසකි) අනුව, ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය මෙබඳු අයිතීන්වලට ආමන්ත්‍රණය කර නොමැති ද? (බලන්න: පීඩාවට පත් පුද්ගලයන්ගේ ඉඩම් හිමිකම් සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය ලබාදුන් **හෙදර් මුන්ඩ් ඒ. CEA සහ තවත් අය** (ශ්‍රේ/58/03, 24/01/2004 ශ්‍රේ. සටහන) මගින් මෙය ආමන්ත්‍රණය කර ඇති අතර ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 126(3) ව්‍යවස්ථාව මගින් එහි පූර්වගාමී තීන්දුව (**ඩබ්.කේ.සී. පෙරේරා ඒ. ජී. එදිරිසිංහ** 1995 (1) ශ්‍රීනිවා) හිදී හඟවා තිබූ පරිදි 140 ව්‍යවස්ථාව යටතේ ඇති මූලික අයිතිවාසිකම් අධිකරණ බලය (රිට් ආඥාවන්ගේ ස්වභාවයෙන් නියෝග නිකුත් කිරීම සඳහා අභියාචනාධිකරණය ට බලය ලබාදෙන) සඳහා සම්බන්ධයක් ස්ථාපනය කිරීම දක්වා එය දීර්ඝ කෙරිණි.

තමන් විසින් තරයේ කියා සිටින 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය අධිකරණ මත බලපා තිබෙන්නේ කෙසේද යන ගැටලුවට පිළිතුරක් මෙකී හුදෙකලා අධිකරණ මූලපිරිමි වලින් නොසැපයෙන්නේ යැයි විටෙක ඔහු විසින් තර්ක කර සිටිය හැකිය. (මෙම නඩුතීන්දුවලින් බහුතරයක් ලබාදී තිබෙන්නේ මාක් ප්‍රනාන්දු විනිසුරුවරයා විසිනි.)

මා මෙකී දෘෂ්ටිකෝණයන් ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණය කරනුයේ ඉහතින් දැක්වූ නඩුවල නීතිඥවරයෙකු වශයෙන් මා පෙනී සිටි හෙයිනි.

(අ) ඉහතින් සඳහන් කළ පරිශීලනයන් ට අමතරව (සිවිල්, දේශපාලන සහ සමාජ ආර්ථික අයිතීන්) මහජන නීතිය සන්දර්භය තුළ මෙකී සංකල්ප සමග පරිශීලනයක් නොමැති බොහෝ නඩු ප්‍රමාණයක් ඉතිරි වී තිබේ. (පුද්ගලික නඩු කටයුතු, බෙදුම් නඩු සම්බන්ධ ඉඩම් ආරවුල්, ඉඩම් හිමි-කුලී නිවැසි ආරවුල්, දිලික්තිය ක්‍රියාමාර්ග, කම්කරු ආරවුල් සහ වෙනත් එවැනි දේ). මෙකී සන්දර්භයන් තුළද අධිකරණය අක්‍රිය යැයි මහජනතාව මොරදෙනු තවමත් ඇසිය හැකිය.

(ආ) මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙසට, 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය එනයිත් ම එකී සියලු අඩුපාඩු ද සමග සහ විධායක ජනාධිපතිවරයෙකු හට වාසිදායක වන පරිදි අධිකාරිය තනි මිනිසාගේ බල තන්ත්‍රයක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා ඇටවූ උගුල් ද සමග, මගේ දැක්ම අනුව, සාමාන්‍ය නඩුකියන පුරවැසියා මත බලපෑමක් සිදුකර නැත. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 35 ව්‍යවස්ථාව සම්බන්ධයෙන් මෙබඳු නඩුකියන්නන් කෙරෙහි ද සාමාන්‍ය නොසැලකිල්ලක් දැක්වීමේ ගැටලුව විටෙක මෙමගින් පැහැදිලි කර දෙනවා වන්නට හැක.

(ඇ) ගැටලු ආමන්ත්‍රණය කිරීමෙහිලා ලේඛකයාගේ ශූරභාවය ගෙන හැර පාමින් ඉහතින් සඳහන් කළ ගැටලු ආමන්ත්‍රණය කරන්නැයි ඔහුගෙන් මම ඉල්ලා සිටිමි.

6 පරිච්ඡේදය

01. මෙම පරිච්ඡේදය මගින් යටත් විජිත සමයේ සිට වර්තමාන 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය යටතේ වන කාලය දක්වා ශ්‍රී ලංකාවේ හේබියස් කෝපුස් රීට් ආඥාවල ක්‍රියාකාරිත්වය ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණය කරයි.

02. හේබියස් කෝපුස් රීට් ආඥා සම්බන්ධයෙන් සම කර්තෘවරුන් විසින් දරන ලද පරිශ්‍රමය සම්බන්ධයෙන් සිය කෘතඥතාවය පළකරන අතර ම, ලේඛකයා තමන් විසින් සිදුකළ නිරීක්ෂණයන් කෙරෙහි තවදුරටත් සැලකිලිමත් වෙමින් පවසනුයේ, එම කාර්යය තවදුරටත් පහත දැක්වෙන අංගයන් වැඩි වශයෙන් ආමන්ත්‍රණය කළ යුතු වන බවයි. එනම්,
 - a) “බලහත්කාරයෙන් සිදුකරන ලද අතුරුදන්වීම්වල දේශපාලනික අවබෝධය”.
 - b) ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 35 ව්‍යවස්ථාවේ බලපෑම
 - c) සහ, ඔහුගේ වචනවලින් කියන්නේ නම්, “නොපවත්නා අධිකරණ බලය අනෝන්‍ය වශයෙන් අධිකරණය බලය ආන්තික වීම” හා ඉන්පසු ශ්‍රී ලංකාවේ හේබියස් කෝපුස් පිළිබඳ අධ්‍යයනය සම්බන්ධයෙන් ඒවායේ අනුමිතීන්.
 - d) මෙකී කාර්යය ලේඛකයාගේ සමාලෝචන හා විවේචන අරමුණු සඳහා යොදා නොගැනීම කණගාටුවට කරුණකි.

7 පරිච්ඡේදය (තෙරක් නොපෙනෙන නොපනත් කම සහ පුරවැසියන්ගේ ශුන්‍යමය තත්වය)

- 01. ලේඛකයා විසින් කියනා පරිදි “නීත්‍යානුකූල භාවයේ අහිමි අර්ථය” දක්වා මුද්‍රණ පැමිණෙනවිට ලේඛකයා ගැටලුවේ අධිකතර භාවය මතුකර දක්වයි.
- 02. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, නීත්‍යානුකූලභාවයේ සංකල්පය සහ ප්‍රචාරණ කටයුතු හරහා එය අතුරුදන් වූයේ කෙසේද යන්න අතර සම්බන්ධයක් විඳහා දැක්වීම ට ඔහු ක්‍රියාකරයි.
- 03. ඇතැම්විට, මේ සන්දර්භය තුළ මාධ්‍ය වගකීම සහ එහි අසාර්ථකත්වය පිළිබඳ (ආමන්ත්‍රණය කළ යුතු වැදගත් අංගයක් ලෙස මා වටහාගත්) කතාකිරීම ට ලේඛකයා ට අවශ්‍ය වූවා විය හැක.
- 04. මානව හිමිකම් හා ඒවායේ සුරක්ෂණය වෙත ලේඛකයාගේ මහත් ළැදිකම හා ඒ වෙත දක්වන අධිකතර කැපවීම සහ යම්කිසි ඕනෑම කාලයක බලයේ සිටින දේශපාලන තන්ත්‍රය කුමක් වුවත් එය ට අනනුකූල ඔහුගේ විරෝධය, 7 වැනි පරිච්ඡේදයේ සිට පොතෙහි අග දක්වා ම සමාවර්ත දශමයක් මෙන් නැවත නැවතත් දැකගත හැකිය.

හෙළිදරව් කිරීම ට හා ඉන් අනතුරුව දිස්නය ඇතිකරන සුළු ශෛලියකින් එය හෙළාදැකීම ට ඔහුගේ සමත්කම, ඔහුගේ පැන් පහර සමග, සමාජ කුහකත්වය සහ තමන් ප්‍රභූන් යැයි කියාගන්නා අයගේ දෙබිඩි පිළිවෙත් එක් ආකාරයකින් මා කෙරෙහි වැඩිම බලපෑම සිදුකළේය. “උත්තරීතර පාලකයා” පිළිබඳ ලේඛකයාගේ සංකල්පීයකරණය සහ බලය අතින් අතට මාරු කරන පුද්ගලයන් විසින් මහජන ආයතනවල

ක්‍රමික විනාශයට මගපෑදූ ආකාරය (පොලිසිය සහ නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව) සෙසු අංගයන් ය.

05. කෙසේවෙතත් මහජන ආයතනයන්ගේ විනාශය පිළිබඳ ලේඛකයාගේ සමීක්ෂණය සම්බන්ධයෙන් මා හට තිබෙනුයේ වෙනත් අවශේෂිතයකි. තවද පරිපාලන සේවයට සහ එහි ක්‍රියාකාරීත්වයට එහි අදාළත්වයක් ද නැත. ලේඛකයාගේ විශේෂිත නාභිගත වීම පවත්නේ මහජන ආයතනයන්ගේ (සිවිල් හා දේශපාලන මානව හිමිකම් සහ බලන්න: පොලිසිය හා නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව) ක්‍රමික විනාශය වෙත බව පිළිගන්නා අතර ම ඇතැම්විට, පරමාදර්ශීය ලෙස ඇතැම් ජේළි කැපකර තිබෙනුයේ පොතෙහි මේ කොටසට අදාළ කාලපරිච්ඡේදයන් හා සම්බන්ධ පරිපාලන සේවයේ ක්‍රියාත්මක වීම වෙතට ය.

දක්ෂ ලේඛක ප්‍රනාන්දු මෙන් මා පැන හැසිරවීමෙහි සමත් නොවූවත්, අවස්ථාව ලද විට සම්මන්ත්‍රණවලදී සහ වැඩමුළුවලදී දේශකයෙකු ලෙස, නීති ආයතනයන් හි ගුරුවරයෙකු ලෙස හෝ අධිකරණයේදී නීතිඥවරයෙකු ලෙස කටයුතු කරන විට මානව හිමිකම්වලට සම්බන්ධිත අනෙක් අංගය වෙත (බලන්න: සමාජ-ආර්ථික අංගයන්) ජනාධිපති ජේමදාස “උත්තරීතර පාලකයා” වශයෙන් සිටියදී (1988-1993 කාලපරිච්ඡේදය තුළ) සිදුකළ ධනාත්මක මූලපිරීම් මා විසින් ඉස්මතු කර දක්වා තිබේ.

පරිපාලන සේවය ඔහු විසින් යොදාගත්තේ උෟන වරප්‍රසාදිත කොටස්වල සමාජ ආර්ථික හිමිකම් ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා යොමුවෙමිනි. අග්‍රාමාත්‍යවරයා ව සිටි සමයේ (එකල “උත්තරීතර පාලකයා” ජේ.ආර්. ජයවර්ධන වුවද) ඇතැම් ව්‍යවස්ථාකරණයන් සාධනීය ලෙස ක්‍රියාවට නැංවීමට ඔහු මූලපුරා තිබිණි. ඒ අතරින් කිහිපයක් නම් කරන්නේ නම්,

1972 කුලී පනත ට සිදුකළ සංශෝධනය, 1983 ණය සහන (සංශෝධන) පනත සහ 1980 ජාතික පරිසර අධිකාරී පනත. " AR සහ FR වලින් දුප්පතුන් සවිබල ගැන්වීම වළක්වන්නට බැර යැ"යි පවසන තරමට වරක් ඔහු දුර ගියේය.

06. සත්‍යයකි. ජනාධිපති ප්‍රේමදාස ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලන ඉතිහාසයේ ලියැවුණේ සිංහල තරුණයන් ඝාතනය කළ මිනිසා ලෙස ය. (මේ අනුව දකුණේ සිංහලයන්ගේ කැරැල්ලක් පැවති සන්දර්භයක් තුළ මානව හිමිකම්වල සිවිල් හා දේශපාලන අංගය ඔහු විසින් ගර්භාවෙන් යුතුව හෙළාදැක තිබේ.)

ඔහුගේ සමාජයීය පසුබිම හා කුලය නිසා පමණක් ඔහු ව " උත්තරීතර පාලකයා" ලෙස පිළිගැනීම ට අසමත් වූ ඉංග්‍රීසි කතා කරන හා ඊනියා 'ප්‍රභූන්' උනන්දු වී තිබුණේ ජවිපෙ කැරැල්ල මැඩපැවැත්වීමෙන් පසු කොටස් වෙළඳපොළ වෙත ආයෝජනය කිරීමට සහ මිලියන ගණන් ඉපයීම කෙරෙහි පමණකි. මා සැකකරන්නේ (හෝ කාරණයක් වශයෙන් මෙය මා දන්න බව ද කිව යුතු ය) ඔවුන්ගෙන් එක් අයෙකු වත් ඔහු පිළිබඳ එක් ශෝක ප්‍රකාශයක්වත් පළ කිරීමෙන් වැළකී සිටි බවයි. "ප්‍රභූන්" උනන්දුවන දේ පිළිබඳ හා ප්‍රචාරණවාදීන්ගේ මනස සැකසී ඇති ආකාරය ගැන ප්‍රනාන්දු කතා කරයි. (බලන්න: රිචඩ් සොයිසා ගේ ඝාතනය පිළිබඳ රජීව විජේසිංහ) තවදුරටත් දක්වන්නේ නම්, මෙහිදී මා මතුකිරීම ට උත්සාහ කරන්නේ සාමාන්‍යකරණය වූ මට්ටමක තිබෙන මනස් සැකැස්මයි. සැබවින් ම මෙහිදී මේ සම්බන්ධයෙන් විලියම් ශේක්ස්පියර් ගේ පහත දැක්වෙන අමරණීය වදන් සිහිපත් කරමි.

“සිගන්නන් මියෙන විට වල්ගාකරු දැකිය නොහැක. නමුත් කුමාරයෙකු මිය යන විට තුමු ම ඉදිරිපත් ව දෙව්ලොව දිලිසෙයි.”

07. ජනාධිපති ප්‍රේමදාසගේ ඝාතනය ඇසීමෙන් කිසිදු වල්ගාකරුවක් දිස් නුටු අතර දෙව්ලොව ද නොදිලිසුණේය. නමුත් ප්‍රනාන්දු විසින් සිය ග්‍රන්ථය ට යොදාගන්නා මූලධාතූන් ප්‍රකාර ව රකිඤ්ඤා පත්තු කෙරිණි. (කවුරුත් විසින් හෝ) මරණයක් සැමරුණේ එනයිනි. (ප්‍රචාරණවාදීන් හෝ විරුද්ධවාදීන්ගේ උසිගැන්වීම් මත ඊනියා ‘ධර්මද්විපයේ’ ඇතැම් පුරවැසියන් විසින්.)

08. මේ දිවයිනේ පුරවැසියන් ශුන්‍ය තත්වය ට පත්වූ කාලය හා දිනය ලෙස මගේ මනසේ තිබෙනුයේ එයයි.

09. බැසිල් ප්‍රනාන්දු පවසන,
(අ) “පුරවැසියන්ගේ සියලු නෛතික හිමිකම් ඔවුන් ට අහිමිකරවූ විට ඔවුන්ගේ විධිමත් අයිතීන් අවැදගත් වෙයි..” යන්න සමග මම එකඟ නොවෙමි.
- එම සියලු නෛතික හිමිකම් මොනවාද?
- විධිමත් අයිතීන් මොනවාද?

(ආ) “ඔවුන්ගේ හිමිකම් ව්‍යවස්ථා පොත්වල ඇති නමුත් ඒවායේ සැබෑ අදාළත්වයක් නැත...” (ප්‍රනාන්දු තවදුරටත් කියයි.)

- ව්‍යවස්ථා පොත යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහය, සාක්ෂි ආඥාපනත සහ වෙනත් සෙසු අදාළ ව්‍යවස්ථාවන් යැයි මම පූර්වානුමාන කරමි. (දේශපාලන-සිවිල්

හා දේශපාලන අයිතීන් පිළිබඳ අදාළ නැති හෙයින්)

- නමුත්, සමාජ ආර්ථික අයිතීන් පිළිබඳ කෙසේද? (මෙම අයිතීන් මානව හිමිකම් ධාරාවේ කොටසක් නොවන්නේද?)
- මට අවබෝධ වන ආකාරයට ප්‍රනාන්දුගේ පොතෙහි මෙම රාමුව ට විෂය වෙමින්, (ඔහු නාභිගත වන්නේ සිවිල් හා දේශපාලන අයිතීන් වෙත ට බව නැවත වරක් පිළිගනිමින්) ඔහුගේ ආධ්‍යානය අනුව, ප්‍රනාන්දු වෙනම(අතිරේක) පත්‍රිකාවක මෙම කාරණය මතුකරමින් පුළුල් ලෙස (නොබෙදිය හැකි ලෙස) මානව හිමිකම් සංකල්පය (සිවිල්-දේශපාලන අයිතීන් පිළිබඳ සාකච්ඡාව සමාජ ආර්ථික ගැටලුවලට උරදීම සඳහා සීමා නොකර) සාකච්ඡා කරනු ඇතැයි යෝජනා කිරීමට මම යොමුවෙමි.

නිගමනයක් ලෙස (මේ සම්බන්ධයෙන්), වර්තමාන තත්වය පුරවැසියන් ශුන්‍ය තත්වය ට පත්වීම ට යොමුකළ තෙරක් නොපෙනෙන නොපනත් කම ලෙස අර්ථ දැක්විය හැකි බවට ප්‍රනාන්දු ගේ තරයේ කියා සිටීම ට මා එකඟ වන අතර, පහත දැක්වෙන කරුණුවලට අදාළ ව එකී තරයේ කියාසිටීම වෙනස් කළ යුතු හා යෝග්‍ය කළ යුතු වේ. (බලන්න)

(අ) තෙරක් නොපෙනෙන නොපනත්කම පුරවැසියාගේ සිවිල් හා දේශපාලන අයිතීන් ගේ සන්දර්භය තුළ ප්‍රතිඵල වූවකි.

- (ආ) සමාජ ආර්ථික අයිතීන්/අපේක්ෂාවල සන්දර්භය තුළ එයින් යහපතක් සිදුවේ ද යන්න වෙන ම විශ්ලේෂණයක් මගින් සලකා බැලිය යුතු ය.
- (ඇ) “පුරවැසියන්ගේ ශුන්‍යමය තත්වය” පුරවැසියන් විසින් ම ගෙන එන ලද්දකි. (ප්‍රචාරණවාදීන්ගේ ක්‍රියාවන්, මාධ්‍ය හෝ සාමාන්‍යයෙන් ප්‍රභූන් සමාජ ආකල්පයන් හි දී ප්‍රමුඛතර වන්නේ වුවද)

8 පරිච්ඡේදය -1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය පිළිබඳ සාකච්ඡාව

01. මේ පරිච්ඡේදයේදී ආචාර්ය කොල්වින් ආර්. ද සිල්වා පැවසූ දෙය ට අදාළ ව මතුකරන කරුණු සම්බන්ධයෙන් කිසිවක් පැවසීම දුෂ්කර වන අතර ලේඛකයා ආචාර්ය ද සිල්වා ගේ මතය පිළිගන්නා බවක් පෙනේ.

12. කෙසේ නමුත්, ප්‍රනාන්දු ආමන්ත්‍රණය කිරීම ට අසමත් වන එක් අංගයක් වන්නේ, මේ ආචාර්ය කොල්වින් ආර්. ද සිල්වා ම (1972 ආණ්ඩු ක්‍රමයේ මූලික ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පීන්ගෙන් එක් අයෙක් ලෙස පිළිගන්නා) ස්වාධීන අධිකරණ සේවා කොමිසම (සෝල්බර් ආණ්ඩු ක්‍රමය යටතේ ක්‍රියාත්මක වූ) විනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් වගකිවයුතු වන බව සහ ඒ වෙනුවට අධිකරණ සේවා උපදේශන මණ්ඩලය හා අධිකරණ සේවා විනය මණ්ඩලයක් (කැබිනට් මණ්ඩලයේ අධීක්ෂණය යටතේ පැවති (මේ අනුව විධායකය ම බලතල බෙදීම විනය කරනවිට) ගෙන ඒම සම්බන්ධයෙන් වගකිව යුතු වන බවයි. (ආචාර්ය එම්.ජේ. ඇන්ටන් කුරේ විසින් 1972 ආණ්ඩු ක්‍රමය යුක්තියේ දේවස්ථානයේ කුලුණු හතර ස්ථාපනය කිරීමක් ලෙස අර්ථ දක්වා තිබුණ ද) (යෝක් එ. ටොරෙන්ටෝ සමාගම හි උත්සවකාරී තීන්දුවේදී ඇට්කින් සාමිවරයා විසින් පවසන ලද කුලුණු ත්‍රිත්වයෙන් ඔබ්බට යමින් අධිකරණයේ

ස්වාධීනත්වය තවදුරටත් තහවුරු කරමින්). (සෝල්බර් ආණ්ඩු ක්‍රමය ට සංයුක්ත කරන ලදී) .

03. 1972 ආණ්ඩු ක්‍රමයේදී මහජන සේවා කොමිසම මගින් ද මෙය ම කරන ලදී. (ව්‍යවස්ථාමය වශයෙන් මෙය සෝල්බර් ආණ්ඩු ක්‍රමය තුළ 1946 දී නිසඟ ව දැකගත හැකි වූයේ ආයතන දෙකක් බවට වෙන්කරලමිනි. බලන්න: රාජ්‍ය සේවා උපදේශන මණ්ඩලය සහ රාජ්‍ය සේවා විනය මණ්ඩලය. මේදෙක ම කැබිනට් අමාත්‍යවරුන්ගේ අනුග්‍රහය හා ආරක්ෂාව ලැබීය.)

04. අඩුම වශයෙන්, 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමය මගින් සෝල්බර් ආණ්ඩු ක්‍රමයේ දැකිය හැකි වූ ඇතැම් අගයන් නැවත ස්ථාපිත කිරීමක් සිදුවිය. ස්වාධීන අධිකරණ කොමිසම මෙන් ස්වාධීන මහජන සේවා කොමිසම අවතක්සේරු වනුයේ ජනාධිපති විනිර්මුක්තිය ඇතුළත් 35 ව්‍යවස්ථාව මගින් පමණි. මේ අනුව ජනප්‍රිය කියමන වන "1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව එක් අතකින් දෙන අතර අනෙක් අතින් ගත්තේය."

05. ඇතැම්විට, ප්‍රනාන්දු ට ආමන්ත්‍රණය කළහැකි සහ/හෝ කළ යුතු තවත් අංගයන් තිබීමට පුළුවන.

9 පරිච්ඡේදය පිළිබඳ- ආණ්ඩු ක්‍රමය පිළිබඳ අවසන් විවාදය

එක් දෙවෝපගත රාත්‍රියකදී ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සම්පූර්ණ ඒකාධිපතිත්වය වෙත වෙනස් වීම පිළිබඳ නාට්‍යාකාර සිදුවීම්වලින් යුතු ප්‍රවේශයකින් ඔහු සිතාබලයි.

සැබවින් ම “ඇතැම්විට මට දැනෙන්නේ ආයතන මිය යන විට එය මනුෂ්‍යයන් මිය යනවා ට වඩා නරක දෙයක් වන බවයි” යන්න සමග මට එතරම් එකඟ විය නොහැක.

මේ සම්බන්ධයෙන්, ප්‍රනාන්දු සමග එකඟ වන අතර මට කිව හැක්කේ, “උත්තරීතර පාලකයා” විසින් ඒවා ට එදිරි වීම ට පෙර ඒ සඳහා සිදුකළ උත්සාහයන් තිබියදීත් තවමත් ඉතිරි ව පැවතිය හැකි යම් යම් අවශේෂයන් මත 18 වන සංශෝධනය විසින් අවමංගලයේ සන්ධාව හැඩවූ බවයි.

නරක ම කාරණය වූයේ, එකී සංශෝධනය සඳහා ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය අනුමැතිය ලබාදීමයි. මේ නිසා, ව්‍යවස්ථාමය අර්ථයෙන්, ජනතා අයිතීන්ගේ මුරබලලා (පරමාධිපත්‍යය පිහිටා තිබෙන්නේ යැයි සිතන, (3 ව්‍යවස්ථාව) සහ ඔවුන් වෙනුවෙන් කටයුතු කරන අධිකරණ (ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය ද ඇතුළුව) අධිකරණ බලය ක්‍රියාවට නංවනු ඇතැයි සිතන අතර (ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 4(ඇ) ව්‍යවස්ථාව සහ (ඇ) ව්‍යවස්ථාව) ඒවා විසින් කර තිබෙන්නේ එයට ප්‍රතිවිරුද්ධ දෙයයි.

මෙකී 18 වන සංශෝධනය ට නෛතික සහ/හෝ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය වශයෙන් සිදුවූ බලපෑම්, ප්‍රනාන්දු විසින් දක්වා තිබේ. මේ සම්බන්ධයෙන් ඔහුගේ මනා විශ්ලේෂණය වැයම ට මට එක් කිරීම තිබෙනුයේ ස්වල්පයකි. එනම්,

ඔහු විසින් දක්වන ලද මතයන් ට අමතර ව මැතිවරණ ක්‍රියාදාමය අසමාන කිරීම, **CPA එ. දයානන්ද දිසානායක** (2003 (1) ශ්‍රීනීවා 277 (ශ්‍රේ) හි මාක් ප්‍රනාන්දු විනිසුරු ට අනුව ඇතැම්විට විවේචනයක් සිදුකළ හැක. (මා ජේෂ්ඨ නීතිඥවරයෙකු වශයෙන් පෙනී සිටි)

17 වන සංශෝධනයේ ගමන් මාර්ගය මගින් ම විදහා දක්වන පරිදි,

(අ) ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව සහ එහි ආනුෂංගික අංග ස්ථාපිත කිරීම,

(ආ) ජාතික පොලිස් කොමිසමක්

(ඇ) මහජන සේවා කොමිසමක් ආදිය

(ඈ) නමුත් ඉහළ අධිකරණය ට පත්කිරීම් සිදුකිරීම සඳහා (අභියාචනාධිකරණය/ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය)

ජනාධිපතිවරයා අත තිබෙන බලතල එකී 17 වන සංශෝධනයෙන් ඉවත් කළ හැකිද? (ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 4(ආ) ව්‍යවස්ථාව එකී බලතලවලට අදාළ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා ප්‍රතිපාදන සමග කියවන විට, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 81 ව්‍යවස්ථාව මගින් නියෝග කර තිබෙන පරිදි ජනමත විචාරණයකින් තොරව?)

(ඉ) මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ට, 17 වන සංශෝධනයේ පරාය අධිකරණයේ සහාය ලත්/නිරෝධනය ට ලක්වූ පාර්ලිමේන්තු ආණ්ඩුවක (එක්සත් ජනතා පක්ෂය) පාර්ශවයෙන් 4(ආ) ව්‍යවස්ථාව විපර්යාස කළ අපසහායක ක්‍රියාවක් වීද?

(ඊ) මේ සම්බන්ධයෙන් කමලසබේසන් අනුස්මරණෝත්සව කාණ්ඩය ට මා ඉදිරිපත් කළ ලිපිය බලන්න.

අවසන් අංගය

01. දිවයින වැසියන් නැඹුරු වී සිටින සෘණාත්මක දිශාව පිළිබඳ, ජනතාවගේ අයිතීන් ට හා ඔවුන්ගේ නීත්‍යානුකූල අපේක්ෂාවන් ට අදාළ ව නීතියේ ආධිපත්‍යය, යහ පාලනය හා මහජන භාරය සම්බන්ධ සංකල්ප කුළ නිසඟයෙන් පිහිටා තිබෙන අගයන් ක්‍රමික ව හීන වී යාම සම්බන්ධයෙන් පවතින

සෘණාත්මක හැඟීම පිළිබඳ සිදුකළ ප්‍රශංසනීය පරිශ්‍රමයක් ලෙස මම මෙම ග්‍රන්ථය අවධාරණය කරමි.

02. මේ ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණය තුළ අඩංගු ඇතැම් මත, ඇතැම්විට ප්‍රනාන්දු විසින් සිය ග්‍රන්ථයෙහි දරන ලද ඇතැම් දෘෂ්ටි කෝණයන් හා ප්‍රමිතීන් විටෙක නැවත නැවතත් ප්‍රතිනාද දෙන්නේ විය හැකි අතර, එකී ඇතැම් විවේචනයන් ප්‍රනාන්දු විසින් ම සමාලෝචනය ට ලක් කළ යුතු යැයි මා ඔහුගෙන් ඉල්ලීමක් කළේ, මගේ අදහස්වලින් ඇතැමක් ඔහුගේ මතයන් සමග සහමුලින් ම ගැලපෙන්නේ නැති බව දනිමින් සහ මෙකී ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණයන් ශ්‍රී ලංකා නීති විද්‍යාලයේ සහ විශ්ව විද්‍යාල විෂය මාලාවන් තුළ පරිශීලන මූලාශ්‍රයන් විය හැකි/යුතු බැව් එකී ආයතනයන්ගේ සම්පත් දායකයෙකු (ගුරුවරයෙකු) වශයෙන් හොඳින් ම දනිමිනි.

03. අවසාන වශයෙන් “අදෘෂ්‍යමාන මුද්ද පිළිබඳ ග්ලවිකන් ගේ කතාන්දරය සහ ජේ.ආර්. ජයවර්ධන ගේ බුදුලය” වෙත යොමුවෙමි. සැබවින් ම, මුද්ද සොයාගත් මිනිසා මාලිගයට ඇතුල් වී රැජින දූෂණය කර, රජු මරා කිරීටය ගැනීම ට පමණක් සිය බලය යොදාගත්තා පමණක් නොව, තමන්ගෙන් පසු පැමිණි අනුප්‍රාප්තිකයන් ට මුද්ද ඇඟිල්ලේ රුවාගෙන, මූලික වශයෙන් මුද්ද පවා සිය බලය තුළ කිරීමට බලාපොරොත්තු නොවූ දේවල් වලින් ඔබ්බෙහි වූ දේවල් කිරීමට මග හෙළිකර දුන්නේ ය.

- ආචාර්ය ජයරත්න ද අල්මේදා ගුණරත්න
(ජනාධිපති නීතිඥ)

“බලයේ සිටිනා රෙජිමයේ පීඩනෙන්මාදය” යනුවෙන් දක්වමින් ලේඛකයා විසින් ආරම්භ කරන සහ ඉන්පසුව “1970-75 සහාය” හා “පශ්චාත් 1977 රෙජිමය” හා “සෙසු සාධක” විස්තර කරමින් සිය මතයන් ගෙනහැර දක්වමින් එයින් ප්‍රතිඵල වූ රාජ්‍යවේදය වූ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවමය සංවර්ධනයන් (4 පරිච්ඡේදය) දක්වන අතර 5 පරිච්ඡේදයේදී අධිකරණය අගයෙන් හින වීම පිළිබඳ දක්වන මතයන් දිළුන කාරණයන් වන අතර මාගේ දැනුම හා අවබෝධය අනුව මීට පෙර කිසිවෙකු විසින් ස්පර්ශ කර නොමැති ක්ෂේත්‍රයන් ය... හෙළිදරව් කිරීම ට හා ඉන් අනතුරුව දිස්තය ඇතිකරනසුලු ශෛලියකින් එය හෙළාදැකීම ට ඔහුගේ සමත්කම, ඔහුගේ පෑන් පහර සමග, සමාජ කුහකත්වය සහ තමන් පුහුන් යැයි කියාගන්නා අයගේ දෙබිඳි පිළිවෙත් එක් ආකාරයකින් මා කෙරෙහි වැඩිම බලපෑම සිදුකළේය...අවසාන වශයෙන් “අදාහසමාන මුද්ද පිළිබඳ ග්ලව්කන් ගේ කතාන්දරය සහ පේ.ආර්. ජයවර්ධන ගේ බුදුලය” වෙත යොමුවෙමි. සැබවින් ම, මුද්ද සොයාගත් මිනිසා මාළිගයට ඇතුල් වී රැජින දූෂණය කර, රජු මරා කිරීමට ගැනීම ට පමණක් සිය බලය යොදාගත්තා පමණක් නොව, තමන්ගෙන් පසු පැමිණි අනුප්‍රාප්තිකයන් ට මුද්ද ඇඟිල්ලේ රුවාගෙන, මූලික වශයෙන් මුද්ද පවා සිය බලය තුළ කිරීමට බලාපොරොත්තු නොවූ දේවල් වලින් ඔබ්බෙහි වූ දේවල් කිරීමට මග හෙළිකර දුන්නේ ය.

- ආචාර්ය ජයන්ත ද අල්මේදා ගුණරත්න (ජනාධිපති තීරීඥ)

ආණ්ඩුක්‍රමය විසින් ම විධායක ජනාධිපතිවරයා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට පිටතින් ස්ථානගත කිරීම තුළින් ඔහුට තනිව එහි භෞතයන් උල්ලංඝනය කළ හැකිය. ප්‍රනාන්දු විසින් පස්වැනි පරිච්ඡේදයේදී 1978 ආණ්ඩු ක්‍රමයේ ලක්ෂණයක් වශයෙන් විස්තර කරන මෙය, නිසැක ලෙස ම ඡේමිටි විසින් භුක්ති විඳි දෙයයි. එය එසේ වනුයේ භාරකරු ආණ්ඩු ක්‍රමය ට බැඳ තැබිය නොහැකි වන නමුත් ඔහු හැම විටෙක ම එය ඉක්මවා යමින් එයට ඔබ්බෙන් සිටිය යුතු වන නිසා ය.

- හික් විස්මන් - ඔස්ට්‍රේලියානු ජාතික විශ්ව විද්‍යාලයේ Ph.d උපාධි අපේක්ෂකයෙකි.

බැසිල් ප්‍රනාන්දු තීරීඥවරයෙකු, එක්සත් ජාතීන්ගේ හිටපු ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරියෙකු සහ ආසියානු මානව හිමිකම් කොමිසමේ අධ්‍යක්ෂවරයා ය. ශ්‍රී ලංකාවේ නෛතික අර්බුදය සම්බන්ධව ඔහු, අතිශය ඵලදායී සහ විශාල වැඩ කොටසක් සිදුකරන ලේඛකයෙකි. තවද කවියෙකු වශයෙන් විසල් ප්‍රසිද්ධියක් ලද අයෙකි.

ප්‍රකාශනය

Asian Human Rights Commission
Unit 701 A, Westly Square
48 Hoi Yuen Road
Kwun Tong, Kowloon
Hong Kong, China
Tel: 852 26986339
Fax: 852 26986367
වෙබ් අඩවිය: www.humanrights.asia

Rehabilitation and Research
Centre for Torture Victims
Borgergade 13
PO Box 2107
DK - 1014 København K
CVR nr.: 69735118
Phn: 1002304764
EAN: 5790000278114

මිල: රු.450/=

ISBN: 978-955-4597-00-6

